

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΑΚΕΤΟ

Μαθησιακές εισηγήσεις για την ασφάλεια στο διαδίκτυο

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

Τομέας Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας

Δεκέμβριος 2013

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Μέρος της έκδοσης συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο πλαίσιο του προγράμματος Safer Internet και του Έργου Cyberethics GIV.

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2013

Το Έργο με τίτλο *Εκπαιδευτικό πακέτο: Ασφαλές σχολείο για το διαδίκτυο* του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου και η παρούσα έκδοση με τίτλο *Μαθησιακές εισηγήσεις για την ασφάλεια στο διαδίκτυο* διατίθεται σύμφωνα με άδεια Creative Commons: Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση 4.0 Διεθνές (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>). Από την άδεια αυτή εξαιρούνται όσα μέρη του υλικού δηλώνουν διαφορετική άδεια χρήσης.

ISBN σειράς: 978-9963-0-9168-3

ISBN βιβλίου: 978-9963-0-9170-6

Συγγραφή υλικού:	Μαρία Κωνσταντίνου Αναστασία Οικονόμου
Εποπτεία υλικού:	Αναστασία Οικονόμου
Επιμέλεια υλικού:	Μαρία Κωνσταντίνου
Γλωσσική επιμέλεια:	Μαρία Παπαλεοντίου
Σχεδιασμός εξωφύλλου:	Ελένη Ηλιάδου
Σχεδιασμός συσκευασίας:	Θεόδωρος Κακουλλής
Σχεδιασμός λογοτύπου:	Μιχάλης Θεοχαρίδης
Γενικός συντονισμός – Γενική επιμέλεια:	Αναστασία Οικονόμου

Κώδικας δεοντολογίας

Η άντληση πληροφοριών, η χρήση και ο πολλαπλασιασμός υλικού από το παρόν βιβλιάριο και τον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο* (CD/DVD) επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση της ανεπιφύλακτης αποδοχής των παρακάτω όρων:

1. Η χρήση του βιβλαρίου και του συνοδευτικού ψηφιακού δίσκου (CD/DVD) υπόκειται στις διατάξεις των κυπριακών και των διεθνών νόμων, στις επιταγές του εθνικού δικαίου, καθώς επίσης και στην υποχρέωση σεβασμού των χρηστών ηθών. Όλες οι πληροφορίες, οι οποίες περιέχονται, διατίθενται στους χρήστες για αυστηρά προσωπική χρήση και μόνο για σκοπούς πληροφόρησης, μελέτης ή πραγματοποίησης διδασκαλίας, και σε καμία περίπτωση για εμπορικούς σκοπούς. Η χρήση, αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση του υλικού, ολική ή μερική, με οποιοδήποτε άλλο μέσο, ηλεκτρονικό ή έντυπο, επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία που θα αντληθούν δεν θα χρησιμοποιηθούν παραπλανητικά, ενώ υφίσταται και η υποχρέωση, σε περίπτωση οποιασδήποτε χρήσης, να αναφέρεται ο δημιουργός.
2. Το επιμορφωτικό υλικό του βιβλαρίου δίνεται σύμφωνα με την άδεια Creative Commons: Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση 4.0 Διεθνές (CC BY-NC 4.0). Το υλικό είναι ελεύθερο για διανομή (για αναπαραγωγή, διανομή, παρουσίαση στο κοινό του Προγράμματος) και για διασκευή (μπορείτε να τροποποιήσετε το υλικό, αρκεί αυτό να γίνεται με ηθικό τρόπο), υπό την προϋπόθεση ότι θα πρέπει να γίνεται αναφορά στο Πρόγραμμα με τον τρόπο που έχει οριστεί από τον δημιουργό ή τον χορηγό άδειας (χωρίς, όμως, να εννοείται με οποιονδήποτε τρόπο ότι εγκρίνουν εσάς ή τη χρήση του υλικού από εσάς) και δεν μπορείτε να το χρησιμοποιήσετε για εμπορικούς σκοπούς. Νοείται ότι κάθε μία από τις παραπάνω συνθήκες μπορεί να παρακαμφθεί, αν πάρετε άδεια από τον κάτοχο των πνευματικών δικαιωμάτων. Επίσης, όταν ένα έργο ή κάποιο από τα μέρη του είναι διαθέσιμο στον δημόσιο τομέα, σύμφωνα με εφαρμοστέο δίκαιο, αυτό δεν επηρεάζεται με κανέναν τρόπο από την άδεια. Σε καμία περίπτωση δεν επηρεάζεται από την άδεια οποιοδήποτε από τα παρακάτω δικαιώματα:
 - η σωστή δΟΣΟΛΗΨΙΑ σας ή εύλογη χρήση ή άλλοι εφαρμοστέοι περιορισμοί και εξαιρέσεις δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας
 - τα ηθικά δικαιώματα του δημιουργούΔιευκρινίζεται ότι μπορεί να υπάρχουν δικαιώματα άλλων ατόμων είτε στο έργο αυτό καθ' εαυτό είτε στο πώς αυτό χρησιμοποιείται, όπως δικαιώματα δημοσιότητας ή δικαιώματα περί ιδιωτικότητας.
Σημειώνεται ότι για κάθε νέα χρήση ή διανομή, πρέπει να καταστήσετε σαφείς στους άλλους τους όρους της άδειας αυτού του υλικού. Ο καλύτερος τρόπος, για να το πράξετε αυτό, είναι να δημιουργήσετε έναν σύνδεσμο με τον διαδικτυακό τόπο αυτής της ιστοσελίδας <http://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>
Προσοχή: Από την άδεια αυτή εξαιρείται οποιοδήποτε υλικό του εκπαιδευτικού πακέτου αναφέρει διαφορετική άδεια χρήσης ή προέρχεται από άλλον δημιουργό.
3. Οι πάσης φύσεως πληροφορίες και το υλικό που περιλαμβάνονται σε αυτό το βιβλιάριο και τον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο (CD/DVD) παρέχονται χωρίς καμιά απολύτως εγγύηση οποιουδήποτε είδους. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δεν εγγυάται για την ορθότητα και την ακρίβεια των πληροφοριών του βιβλαρίου και του συνοδευτικού ψηφιακού δίσκου (CD/DVD), οι οποίες εκφράζουν μόνο τις απόψεις των συντακτών τους και αποτελούν πνευματική ιδιοκτησία τους. Ο χρήστης τις χρησιμοποιεί με αποκλειστικά δική του ευθύνη και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο ουδεμία ευθύνη, άμεση ή έμμεση, φέρει για τυχόν ζημιά του χρήστη από τη χρήση των στοιχείων

και πληροφοριών που περιέχονται είτε στο βιβλιάριο είτε στον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο (CD/DVD).

4. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δεν φέρει καμία ευθύνη για το περιεχόμενο των προταθέντων δικτυακών τόπων και δεν ευθύνεται για τυχόν ζημιά, η οποία μπορεί να προκληθεί από τη χρήση τους. Επιπλέον, δεν φέρει ευθύνη για την πολιτική ασφαλείας των προταθέντων δικτυακών τόπων ούτε και για τον τρόπο διαχείρισης των ηλεκτρονικών επισκεπτών τους. Επίσης, ουδεμία ευθύνη - άμεση ή έμμεση - φέρει για τυχόν ζημιά του επισκέπτη από την κακή χρήση είτε των προταθέντων δικτυακών τόπων είτε των στοιχείων που περιέχονται σ' αυτούς.
5. Οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες, οι οποίες φιλοξενούνται στο βιβλιάριο και τον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο (CD/DVD), εκφράζουν την άποψη των δημιουργών τους και όχι κατ' ανάγκη την άποψη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου.
6. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δεν ευθύνεται για τυχόν διακοπή λειτουργίας ή τροποποίηση των προταθέντων δικτυακών τόπων, καθώς και των παρεχόμενων υπηρεσιών.
7. Στο βιβλιάριο και τον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο (CD/DVD) περιλαμβάνονται υλικό, αναφορές στη σήμανση του βιβλιαρίου/υλικού (σήματα υπηρεσιών - λογότυπα, σήματα εμπορίου κτλ.), καθώς και άλλο περιεχόμενο που προστατεύεται και η χρήση του πρέπει να ακολουθεί τις σχετικές διατάξεις του νόμου.
8. Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο δεν ευθύνεται για τυχόν εμφάνιση προσωπικών δεδομένων, τα οποία εμφανίζονται στο βιβλιάριο και τον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο (CD/DVD).

Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2013

* Το επιμορφωτικό υλικό του βιβλιαρίου, μαζί με επιπρόσθετο υλικό, βρίσκεται στον συνοδευτικό ψηφιακό δίσκο (CD/DVD) και στη διαδικτυακή πύλη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου, στη διεύθυνση <http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΠΑΚΕΤΟΥ

1	ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΒΙΒΛΙΑΡΙΟ
2	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΣΦΑΛΕΣ ΣΧΟΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
3	ΜΑΘΗΣΙΑΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
4	ΧΡΗΣΙΜΟ ΥΛΙΚΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
5	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΙΚΡΟΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
6	ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΗ eSafety
Παιχνίδι <i>Play Decide</i>	
ΣΥΝΟΔΕΥΤΙΚΟ DVD	

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ				Σελίδα
Εισαγωγή				9
Μαθησιακές εισηγήσεις				
	Μαθησιακές εισηγήσεις	Λέξεις-κλειδιά	Τάξεις	Σελίδα
1	Εισαγωγή στην ασφάλεια στο διαδίκτυο: Δυνατότητες και προκλήσεις στο διαδίκτυο	δυνατότητες και προκλήσεις στο διαδίκτυο	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	11
2	Εισαγωγή στο διαδίκτυο: Μηχανές αναζήτησης	διαδίκτυο, περιήγηση στο διαδίκτυο, μηχανές αναζήτησης, πληροφορίες στο διαδίκτυο	Δημοτικό	21
3	Εκφοβισμός στο διαδίκτυο	εκφοβισμός, ηλεκτρονική παρενόχληση, cyberbullying	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	26
4	Εθισμός στο διαδίκτυο	υπερβολική ενασχόληση με το διαδίκτυο, υγιής τρόπος ζωής – ισορροπία δραστηριοτήτων	Δημοτικό, Γυμνάσιο	35
5	Προστασία προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο Ιδιωτικότητα και δικαιώματα	προσωπικά δεδομένα στο διαδίκτυο, ιδιωτικότητα, δικαιώματα που αφορούν στα προσωπικά μας δεδομένα	Ε' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	46
6	Πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο- Φόρμες στο διαδίκτυο	προσωπικά δεδομένα στο διαδίκτυο	Δημοτικό, Γυμνάσιο	56
7	Συνομιλίες με αγνώστους στο διαδίκτυο 1	επικοινωνία στο διαδίκτυο, συνομιλίες με αγνώστους	Α' - Δ' Δημοτικού	67
8	Συνομιλίες με αγνώστους στο διαδίκτυο 2	επικοινωνία στο διαδίκτυο, συνομιλίες με αγνώστους	Ε' Δημοτικού- Γυμνάσιο	72
9	Κοινωνικά δίκτυα	κοινωνικά δίκτυα, επικοινωνία, αυτοεικόνα	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	81
10	Πνευματική ιδιοκτησία	πνευματικά δικαιώματα, πνευματική ιδιοκτησία	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	90
11	Ακατάλληλο ή επιβλαβές περιεχόμενο στο διαδίκτυο και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια	ακατάλληλο ή επιβλαβές περιεχόμενο, Pegi system, ηλεκτρονικά παιχνίδια	Γ' - ΣΤ' Δημοτικού	94

12	Πληροφορίες στο διαδίκτυο	πληροφορίες στο διαδίκτυο, παραπληροφόρηση, αναζήτηση πληροφοριών	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού	99
13	Μ.Μ.Ε. και διαδίκτυο	Μ.Μ.Ε., πληροφορίες στο διαδίκτυο	Ε' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	102
14	Απάτες στο διαδίκτυο	απάτες, ηλεκτρονικό ψάρεμα – phishing, παραπλάνηση – pharming, αλυσιδωτά μηνύματα – chain letters	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	107
15	Διαδικτυακός εκφοβισμός – Ηλεκτρονική παρενόχληση	εκφοβισμός, ηλεκτρονική παρενόχληση, cyberbullying	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού	109

Μαθησιακές εισηγήσεις από το Common Sense Media

	Μαθησιακές εισηγήσεις	Λέξεις-κλειδιά	Τάξεις	Σελίδα
16	Διαδικτυακή ταυτότητα	διαδικτυακή ταυτότητα, avatar	Ε' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	118
17	Εικόνα στα μέσα ενημέρωσης/επικοινωνίας και αυτοεικόνα	αυτοεικόνα, ψηφιακή επεξεργασία φωτογραφιών	Ε' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	123
18	Ψηφιακό αποτύπωμα	ιδιωτικότητα, προσωπικά δεδομένα, ψηφιακό αποτύπωμα	Α' - Δ' Δημοτικού	128
19	Ιδιωτικό σήμερα, δημόσιο αύριο Πώς μπορείς να σέβεσαι την ιδιωτικότητα των άλλων στο διαδίκτυο;	ιδιωτικότητα, προσωπικές πληροφορίες	ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	135

Μαθησιακές εισηγήσεις από την INSAFE

	Μαθησιακές εισηγήσεις	Λέξεις-κλειδιά	Τάξεις	Σελίδα
20	Μαθαίνοντας για τα δικαιώματα του παιδιού	δικαιώματα στο διαδίκτυο	Δημοτικό	142
21	Αναστοχασμός για τα δικαιώματα στο διαδίκτυο (1)	δικαιώματα στο διαδίκτυο	Γυμνάσιο	146
22	Αναστοχασμός για τα δικαιώματα στο διαδίκτυο (2)	δικαιώματα στο διαδίκτυο	Γυμνάσιο	148
23	Βαρόμετρο συναισθημάτων	Συμπεριφορά στο διαδίκτυο	Δημοτικό	151

Αφίσσα

152

Εισαγωγή

Το βιβλιάριο με τις μαθησιακές εισηγήσεις έχει ως στόχο να δώσει μερικές πρακτικές ιδέες για την εκπαίδευση σε θέματα ασφαλούς χρήσης του διαδικτύου για αξιοποίηση στη σχολική μονάδα και την τάξη. Οι εισηγήσεις αυτές έχουν συγκεντρωθεί μέσα από διάφορα προγράμματα στα οποία έχει εμπλακεί το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, με κάποιες από αυτές να έχουν αναπτυχθεί από τα μέλη του Τομέα Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας και κάποιες άλλες από συνεργάτες του.

Η επιμέλεια των μαθησιακών αυτών εισηγήσεων έγινε με τέτοιο τρόπο που να δίνει την ευχέρεια στους εκπαιδευτικούς να έχουν μια ολοκληρωμένη εισήγηση με το απαραίτητο συνοδευτικό υλικό για την εφαρμογή της, ενώ παράλληλα να δίνει την ευελιξία επιλογής και προσαρμογής δραστηριοτήτων και υλικού ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε περίπτωσης. Οι μαθησιακές αυτές εισηγήσεις φιλοξενούνται, επίσης, στο αποθετήριο e-υλικό στη διαδικτυακή πύλη του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου <http://www.e-epimorfosi.ac.cy> με την προσδοκία αξιοποίησής τους, υποβολής ανατροφοδότησης και εμπλουτισμού τους με νέες εισηγήσεις. Ευελπιστούμε πως η αρχική αυτή συλλογή θα ενισχύσει την προσπάθεια ανταλλαγής εκπαιδευτικού περιεχομένου και διάχυσης καλών πρακτικών μεταξύ των εκπαιδευτικών.

Η παρουσίαση των μαθησιακών εισηγήσεων στο βιβλιάριο αυτό γίνεται με βάση κάποιες θεματικές ενότητες, τις οποίες οι επιμελητές του εκπαιδευτικού πακέτου για το ασφαλές σχολείο για το διαδίκτυο θεώρησαν σημαντικές και περιλαμβάνουν τα ακόλουθα θέματα:

- Δυνατότητες του διαδικτύου
- Προκλήσεις στο διαδίκτυο
- Πληροφόρηση
- Διαδικτυακός εκφοβισμός (Cyberbullying)
- Εθισμός
- Προσωπικά δεδομένα
- Πνευματική ιδιοκτησία
- Κοινωνικά δίκτυα

Οι μαθησιακές εισηγήσεις προσεγγίζονται μέσα από τους πιο κάτω άξονες:

- Δικαιώματα και υποχρεώσεις
- Ηθική και κοινωνικές αξίες
- Προσωπική ευθύνη και ευθύνη έναντι τρίτων
- Προσωπική ταυτότητα
- Κριτική σκέψη

1. Εισαγωγή στην ασφάλεια στο διαδίκτυο: Δυνατότητες και προκλήσεις στο διαδίκτυο

Βαθμίδα/Τάξεις:	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο
Λέξεις-κλειδιά:	δυνατότητες και προκλήσεις στο διαδίκτυο
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • αναφέρουν δυνατότητες και κινδύνους του διαδικτύου. (Δραστηριότητες 1-4) • αναφέρουν κινδύνους που ενδεχομένως να κρύβουν οι δυνατότητες του διαδικτύου και να προτείνουν τρόπους αντιμετώπισης/πρόληψής τους. (Δραστηριότητες 4 και 5)
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	80 λεπτά
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	• Προαιρετικά: Φύλλο εργασίας: «Δυνατότητες του διαδικτύου» από το παράρτημα (Εκτύπωση: ένα για κάθε δύο μαθητές) • Αυτοκόλλητα χαρτάκια (post-it) ή μικρά κομμάτια χαρτί και κολλητική ταινία • 2 φύλλα χαρτί A3, με τίτλο το ένα «Δυνατότητες του διαδικτύου» και το άλλο «Προκλήσεις στο διαδίκτυο». Εναλλακτικά, αν υπάρχει βιντεοπροβολέας, μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την έτοιμη παρουσίαση, για να καταγράφουμε τις απαντήσεις των μαθητών. • Εκτυπωμένα τα φύλλα εργασίας: «Η πιο σημαντική δυνατότητα», «Ο πιο σημαντικός κίνδυνος», «Προκλήσεις στο διαδίκτυο» (στο παράρτημα), ένα για κάθε ομάδα των 4 ή 5 ατόμων. • Βοηθητική παρουσίαση για τάξεις με βιντεοπροβολέα (Παρουσίαση - introduction.pptx) – Βρίσκεται στο συνοδευτικό DVD και στην ηλεκτρονική μορφή του πακέτου στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html. • Φυλλάδιο με στοιχεία για το Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου - Cyberethics για την πινακίδα (στο τέλος του βιβλιαρίου) ➤ Οργανώνουμε τους μαθητές σε μικρές ομάδες.
Σημειώσεις:	Το μάθημα μπορεί να διαφοροποιηθεί, αναλόγως της ηλικίας και των δεξιοτήτων των μαθητών. Επιλέξτε τις καταλληλότερες δραστηριότητες για τους μαθητές σας.
Περισσότερες πληροφορίες:	Ο/η εκπαιδευτικός μπορεί να μάθει περισσότερα για τις δυνατότητες, τις προκλήσεις και τους τρόπους αντιμετώπισης των κινδύνων του διαδικτύου, από την ιστοσελίδα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου: http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/ και από άλλες ιστοσελίδες στο διαδίκτυο.
Αξιολόγηση:	Φύλλο εργασίας δραστηριότητας 5: «Προκλήσεις στο διαδίκτυο» και συζήτηση κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας 4.
Πηγές:	Βίντεο Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου του Ισραήλ: http://youtu.be/c_M2ORiUXLU

Συνοδευτικό υλικό:	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα: http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)	Φύλλο εργασίας: Δυνατότητες του διαδικτύου	1_dinatotites.docx
	Φύλλα εργασίας: Η πιο σημαντική δυνατότητα του διαδικτύου/Ο πιο σημαντικός κίνδυνος του διαδικτύου	1_dinatotita.docx 1_kindinos.docx
	Φύλλο εργασίας: Προκλήσεις στο διαδίκτυο	1_prokliseis.docx
	Παρουσίαση	1_introduction.pptx
	Αφίσα με στοιχεία για το Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου	Τέλος του βιβλιαρίου afisa.docx

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Τι μπορούμε να κάνουμε στο διαδίκτυο;

Ζητούμε από τα παιδιά να δημιουργήσουν έναν χάρτη εννοιών με κεντρική έννοια το «Διαδίκτυο» και να καταγράψουν πράγματα που μπορούν να κάνουν στο διαδίκτυο. Τους δίνουμε δύο λεπτά, για να καταγράψουν όσα περισσότερα πράγματα ξέρουν, μαζί με τον/τη διπλανό/ή τους. Μπορούμε να τους δώσουμε το φύλλο εργασίας «Δυνατότητες του διαδικτύου» (στο παράρτημα) για τη δραστηριότητα αυτή.

Δραστηριότητα 2: Η θετική και η αρνητική πλευρά του διαδικτύου

Η δραστηριότητα μπορεί να γίνει είτε χρησιμοποιώντας την έτοιμη παρουσίαση είτε με χαρτάκια.

- Ζητούμε από τα παιδιά να δουλέψουν σε μεγαλύτερες ομάδες των 4 ή 5 μαθητών.
- Δίνουμε αυτοκόλλητα χαρτάκια (post-it) και ζητούμε να γράψουν καλά και ευχάριστα πράγματα που κάνουν στο διαδίκτυο (ένα σε κάθε χαρτί). Για ποιους λόγους χρησιμοποιούν το διαδίκτυο οι ίδιοι;
- Ζητούμε από κάθε ομάδα να επιλέξει ένα θετικό στοιχείο και να το μοιραστεί με τους υπόλοιπους. Θα κολλήσουν το post-it σε ένα φύλλο Α3 με τίτλο «Δυνατότητες του διαδικτύου».
- Ζητούμε να σκεφτούν πράγματα που δεν είναι τόσο καλά στο διαδίκτυο και να τα σημειώσουν σε σημειώσεις post-it. (π.χ. ακατάλληλο/δυσάρεστο περιεχόμενο, παραπληροφόρηση, αποξένωση, συνομιλίες με αγνώστους με κακές προθέσεις, εκφοβισμός).
- Ζητούμε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει και ένα αρνητικό στοιχείο και να σκεφτούν και να αναφέρουν τρόπους να προστατεύσουν τον εαυτό τους και τους άλλους από αυτόν τον κίνδυνο. Θα τα κολλήσουν και αυτά σε ένα άλλο φύλλο Α3 με τίτλο «Προκλήσεις του διαδικτύου».
- Στο τέλος, μπορούμε και εμείς να προσθέσουμε πράγματα που ενδέχεται να μη γνωρίζουν οι μαθητές.

Δραστηριότητα 3: Σύνδεση

Ρωτούμε τους μαθητές με ποιους τρόπους συνδέονται στο διαδίκτυο (π.χ. Σταθερός ηλεκτρονικός υπολογιστής, laptop, κινητό, παιχνιδιοκονσόλες π.χ. playstation, συσκευές μουσικής - π.χ. iPod κτλ.).

Δραστηριότητα 4: Δυνατότητες και κίνδυνοι του διαδικτύου

Μοιράζουμε τους μαθητές σε ομάδες των 4 περίπου και δίνουμε τα φύλλα εργασίας «Η πιο σημαντική δυνατότητα του διαδικτύου» και «Ο πιο σημαντικός κίνδυνος του διαδικτύου» (παράρτημα). Τους δίνουμε 5 λεπτά να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας με την πιο σημαντική για τους ίδιους δυνατότητα και έπειτα συζητούμε τις απαντήσεις τους. Μετά κάνουμε το ίδιο για τον πιο σημαντικό για τους ίδιους κίνδυνο. Τους βοηθούμε να σκεφτούν καλές πρακτικές και να εντοπίσουν τους κινδύνους.

Δραστηριότητα 5: Αναγνώριση κινδύνων μέσα από κινούμενο σχέδιο

Δείχνουμε στους μαθητές το βίντεο του Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου του Ισραήλ.

Σύνδεσμοι για το βίντεο:

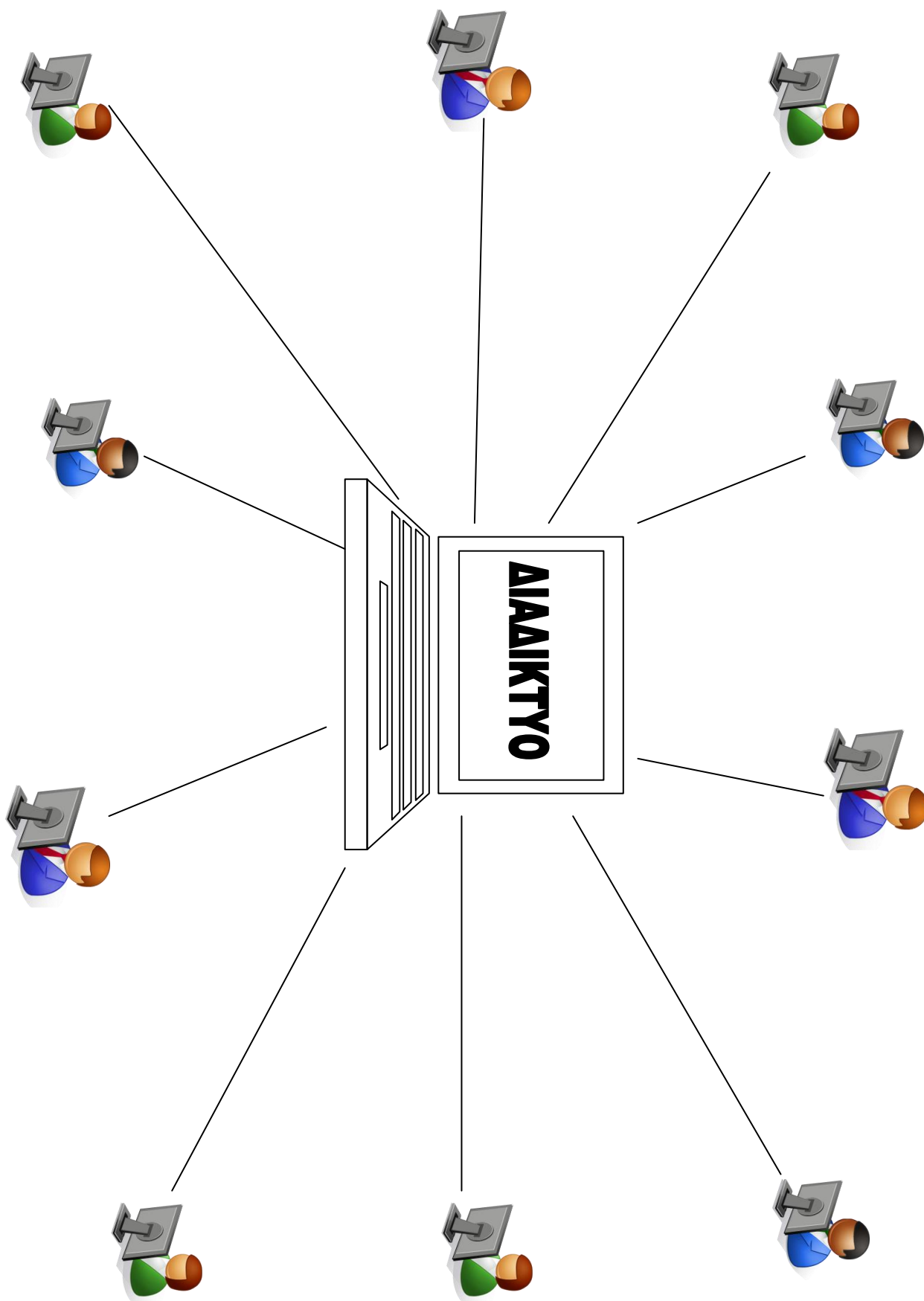
- http://youtu.be/c_M2ORiUXLU (Εβραϊκά)
(Learning and preventing the dangers of the internet)
Ή
- <http://youtu.be/ILCdGmX2MUy> (Αγγλικά)

Δίνουμε το φύλλο εργασίας «Προκλήσεις στο διαδίκτυο» που υπάρχει στο παράρτημα. Το φύλλο εργασίας μπορεί να δοθεί ως ομαδική εργασία.

Τους ζητούμε να αναγνωρίσουν το πρόβλημα σε κάθε κατάσταση που παρουσιάζεται και να γράψουν τη συμβουλή που νομίζουν ότι ταιριάζει σε κάθε περίπτωση. Δείχνουμε ξανά το βίντεο, για να μπορέσουν να συμπληρώσουν τις συμβουλές. Σχολιάζουμε με τους μαθητές κάθε κατάσταση που παρουσιάζεται στο φιλμάκι.

Δραστηριότητα 6: Ολοκλήρωση

Υπενθυμίζουμε στους μαθητές ότι το διαδίκτυο έχει πολλές δυνατότητες, αλλά έχει και κινδύνους και είναι σημαντικό να τους γνωρίζουμε, για να προστατεύουμε τον εαυτό μας. Είναι χρήσιμο να θυμούνται ότι, εάν υπάρχει οτιδήποτε στο διαδίκτυο που τους προβληματίζει, δεν πρέπει να διστάζουν να ζητούν βοήθεια από κάποιον ενήλικα. Τους καλούμε να σκεφτούν σε ποιον θα μιλούσαν, αν έβλεπαν κάτι στο διαδίκτυο που δεν τους άρεσε ή αν είχαν κάποια απορία ή αν γινόταν οτιδήποτε που θα τους έκανε να αισθάνονται άβολα (σε γονείς, σε εκπαιδευτικούς). Εξηγούμε ότι στην Κύπρο λειτουργεί Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου, το Cyberethics, το οποίο έχει στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση παιδιών, νέων, γονέων και εκπαιδευτικών για την ασφάλεια στο διαδίκτυο. Από τις ιστοσελίδες που διατηρεί, μπορούμε να πάρουμε περισσότερες πληροφορίες και, αν χρειαστεί, μπορούμε να καταγγείλουμε στη γραμμή καταγγελιών (Hotline) παράνομο ή ενοχλητικό περιεχόμενο για ρατσισμό/ξеноφοβία ή παιδική πορνογραφία στο διαδίκτυο ή να πάρουμε βοήθεια από τη γραμμή βοήθειας (Helpline). Τα στοιχεία μπορούν να τα δουν από το φυλλάδιο που θα αναρτήσετε στον πίνακα ή θα τυπώσετε για το κάθε παιδί, για να πάρει στο σπίτι του (αφίσα στο τέλος του βιβλιαρίου).

Φύλλο εργασίας: Η πιο σημαντική δυνατότητα του διαδικτύου

*Επιλέξτε ως ομάδα την πιο σημαντική για εσάς
δυνατότητα του διαδικτύου.*

Ορισμός:

Τι κινδύνους μπορεί να εμπεριέχει;

Γράψτε 2 καλές πρακτικές, για να προλάβετε
τους κινδύνους.

Φύλλο εργασίας: Ο πιο σημαντικός κίνδυνος του διαδικτύου

Επιλέξτε ως ομάδα τον πιο σημαντικό για εσάς κίνδυνο του διαδικτύου.

Ορισμός:

Πού μπορεί να συμβεί;

Γράψτε 2 καλές πρακτικές, για να προλάβετε τους κινδύνους.

Φύλλο εργασίας: Προκλήσεις στο διαδίκτυο

Δείτε το βίντεο: Learning and preventing the dangers of the internet
(Μαθαίνοντας και προλαμβάνοντας τους κινδύνους του διαδικτύου)

- http://youtu.be/c_M2ORiUXLU ή
- <http://youtu.be/ILCdgMX2MUY>

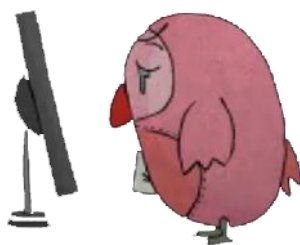
Αναγνωρίστε το πρόβλημα σε κάθε κατάσταση και γράψτε τη συμβουλή που νομίζετε ότι λέει.

Βίντεο και στιγμιότυπα οθόνης από το βίντεο:

http://www.youtube.com/watch?v=c_M2ORiUXLU&feature=relmfu

(Πηγή: Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου Ισραήλ)

2. Εισαγωγή στο διαδίκτυο: Μηχανές αναζήτησης

Βαθμίδα/Τάξεις:	Δημοτικό						
Λέξεις-κλειδιά:	διαδίκτυο, περιήγηση στο διαδίκτυο, μηχανές αναζήτησης, πληροφορίες στο διαδίκτυο						
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • εξηγούν με απλά λόγια τι είναι το διαδίκτυο. (Δραστηριότητα 1) • αναγνωρίζουν τα εικονίδια των προγραμμάτων περιήγησης (web browsers). (Δραστηριότητες 2 και 3) • είναι σε θέση με κάποια στήριξη να ανοίγουν ένα πρόγραμμα περιήγησης, να μεταβαίνουν στην ιστοσελίδα μιας μηχανής αναζήτησης (π.χ. Google) και να γράφουν λέξεις-κλειδιά, για να εντοπίσουν πληροφορίες. (Δραστηριότητες 2 και 3) • εξοικειωθούν με μηχανές αναζήτησης. (Δραστηριότητες 2 και 3) • αναγνωρίζουν ότι τα αποτελέσματα μιας αναζήτησης μπορεί να είναι λανθασμένα. (Δραστηριότητα 2 και 3)						
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40-80 λεπτά, αναλόγως του επιπέδου των μαθητών						
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	• Φύλλο εργασίας: «Μηχανές αναζήτησης» (παράρτημα, εκτύπωση ένα ανά μαθητή) • Βιντεοπροβολέας και υπολογιστής συνδεδεμένος με το διαδίκτυο • Προαιρετικά: Συνοδευτική παρουσίαση (2_diadiktyo-eisagwgiko.pptx). Βρίσκεται στο συνοδευτικό DVD και στην ηλεκτρονική μορφή του πακέτου στην ιστοσελίδα: http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html. ➤ Το μάθημα θα ήταν προτιμότερο να γίνει σε εργαστήριο υπολογιστών.						
Σημειώσεις:	Το μάθημα μπορεί να διαφοροποιηθεί, αναλόγως της ηλικίας και των δεξιοτήτων των μαθητών. Επιλέξτε τις καταλληλότερες δραστηριότητες για τους μαθητές σας.						
Αξιολόγηση:	Κατά τη διάρκεια των δραστηριοτήτων στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές, δραστηριότητα 2 – άσκηση αντιστοίχισης.						
Πηγές:	• Διαδραστική ιστορία από την εκστρατεία: “Get Safe Online” • Βίντεο από Cy.talk classroom “What is Internet?” • Βίντεο από Data Centers Canada “How Does the Internet Work?”						
Συνοδευτικό υλικό:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Τίτλος αρχείου</th><th>Όνομα αρχείου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Φύλλο εργασίας: Μηχανές αναζήτησης</td><td>2_mixanes_anazitis.docx</td></tr> <tr> <td>Παρουσίαση: Εισαγωγή στην ασφάλεια στο διαδίκτυο</td><td>2_diadiktyo-eisagwgiko.pptx</td></tr> </tbody> </table>	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου	Φύλλο εργασίας: Μηχανές αναζήτησης	2_mixanes_anazitis.docx	Παρουσίαση: Εισαγωγή στην ασφάλεια στο διαδίκτυο	2_diadiktyo-eisagwgiko.pptx
Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου						
Φύλλο εργασίας: Μηχανές αναζήτησης	2_mixanes_anazitis.docx						
Παρουσίαση: Εισαγωγή στην ασφάλεια στο διαδίκτυο	2_diadiktyo-eisagwgiko.pptx						
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)							

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Τι είναι το διαδίκτυο και πώς λειτουργεί;

Ζητούμε από τα παιδιά να δουλέψουν σε ζευγάρια, για να εξηγήσουν τι θεωρούν ότι είναι το διαδίκτυο. Ζητούμε να σκεφτούν πώς δουλεύει και να μοιραστούν τις ιδέες τους με την υπόλοιπη τάξη.

(Επιλέγουμε τις δραστηριότητες που ταιριάζουν καλύτερα στους μαθητές μας.)

Επιλογή 1 – Διαδραστική ιστορία: Διαβάζουμε με τους μαθητές τη διαδραστική ιστορία: «Το απέραντο δάσος» και τη συζητούμε.

(<http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/publish/html/oppilaille.htm>)

Επιλογή 2- Βίντεο: Παρουσιάζουμε κάποιο από τα πιο κάτω βίντεο (για μεγαλύτερους μαθητές, μεταφράζουμε το κείμενο ταυτόχρονα):

- “What is Internet”:
<http://www.youtube.com/watch?v=gNellc5HCdM>
 - “How does the internet work”:
<http://www.youtube.com/watch?v=i5oe63pOhLI>
- (Το βίντεο είναι στα αγγλικά, θα χρειαστεί να μεταφράζετε, καθώς θα το δείχνετε)

Επιλογή 3 – Θεατρικό παιχνίδι: Με μικρότερους μαθητές μπορούμε να παίξουμε ένα θεατρικό παιχνίδι. Για τη δραστηριότητα αυτή, θα χρειαστούμε μαλλί κομμένο σε κομμάτια. Ζητούμε από τους μαθητές να φανταστούν ότι είναι υπολογιστές. Δύο μαθητές (στους οποίους μπορούμε να δώσουμε κάποιο διακριτικό) είναι οι «παροχείς διαδικτύου». Δίνουμε ένα κομμάτι μαλλί στον καθένα και τους ζητούμε να «συνδεθούν» μαζί με έναν παροχέα. Μετά δίνουμε μια μπάλα –την ονομάζουμε πληροφορία- σε ένα παιδί και ζητούμε να τη μεταφέρει σε έναν συγκεκριμένο μαθητή στο ίδιο δίκτυο. Πρέπει να τη δώσει στον παροχέα και αυτός θα τη δώσει στο άλλο παιδί. Για να μεταφέρουν την μπάλα-πληροφορία στο άλλο δίκτυο, θα πρέπει να συνδέσουμε τα δίκτυα. Αφού συνδέσουμε δύο «παροχείς», τα παιδιά μεταφέρουν την μπάλα στον συμμαθητή τους που επιλέγουν. Δίνουμε λίγο χρόνο να μεταφερθεί η μπάλα μερικές φορές. Ζητούμε από τους μαθητές να φανταστούν ότι πρέπει να μεταφερθεί η μπάλα-πληροφορία στη διπλανή τάξη. Τι χρειάζεται; Χρειάζεται να είναι ενωμένοι και αυτοί στο δίκτυο. Εξηγούμε ότι το διαδίκτυο είναι όλοι οι υπολογιστές σε όλο τον κόσμο που είναι ενωμένοι μεταξύ τους.

Δραστηριότητα 2: Διαδίκτυο - Μηχανές αναζήτησης

Δίνουμε το φύλλο εργασίας (στο παράρτημα), για να ακολουθούν οδηγίες, ή/και χρησιμοποιούμε τη συνοδευτική παρουσίαση. Αν υπάρχει διαθέσιμο εργαστήριο υπολογιστών, η παρουσίαση μπορεί να εγκατασταθεί από πριν στους υπολογιστές, για να ακολουθούν τις οδηγίες ή να παρουσιάζεται με βιντεοπροβολέα από τον υπολογιστή του εκπαιδευτικού και να ακολουθούν τα βήματα οι μαθητές στους υπολογιστές τους σε ομάδες.

Διαφοροποίηση: Οι δραστηριότητες μπορούν να γίνουν πιο γρήγορα, αν έχουμε μαθητές που ήδη γνωρίζουν κάποια πράγματα, και να αφιερώνεται περισσότερος χρόνος, αν οι μαθητές δεν έχουν ιδιαίτερη επαφή με το διαδίκτυο. Επειδή, όμως, μπορεί να έχουν πολύ διαφορετικές εμπειρίες οι μαθητές, είναι χρήσιμο να γίνει η δραστηριότητα, για να δοθεί σε όλους τους μαθητές η ευκαιρία να χρησιμοποιήσουν υπολογιστή και διαδίκτυο, αλλά και για να κατακτήσουν μια κοινή ορολογία.

Αν έχουμε πολύ μικρούς μαθητές, τότε μπορούμε να εξηγήσουμε εμείς με πολύ απλά λόγια όσα γράφει το φύλλο εργασίας, χωρίς να τους το δώσουμε. Δείχνουμε τα εικονίδια των προγραμμάτων που μας βοηθούν να μπούμε στο διαδίκτυο και τους ζητούμε να τα εντοπίσουν στους υπολογιστές τους και να πατήσουν δύο συνεχόμενες φορές πάνω τους, για να τα ανοίξουν. Γράφουμε εμείς τη διεύθυνση μιας

μηχανής αναζήτησης, όπως το Google, επιλέγουμε την κατηγορία *Εικόνες* και τους δίνουμε την ευκαιρία να δοκιμάσουν να βρουν εικόνες για ένα ζώο, πληκτρολογώντας γράμμα – γράμμα το όνομά του.

Εξηγούμε ότι, για να μπούμε στο διαδίκτυο, χρησιμοποιούμε κάποια προγράμματα που μας επιτρέπουν να διαβάζουμε κείμενα, να βλέπουμε εικόνες, βίντεο, μουσική, να παίζουμε παιχνίδια και άλλες πληροφορίες που βρίσκονται σε κάποιους τόπους στο διαδίκτυο που τους λέμε ιστότοπους και αυτοί οι τόποι έχουν κάποιες σελίδες με διάφορων ειδών πληροφορίες και τις λέμε ιστοσελίδες. Αυτά τα προγράμματα που μας βοηθούν να χρησιμοποιούμε το διαδίκτυο, τα λέμε φυλλομετρητές ιστοσελίδων ή προγράμματα περιήγησης (Web browser).

Εάν βρισκόμαστε στο εργαστήριο υπολογιστών, ζητούμε από τους μαθητές να πάνε στους υπολογιστές σε ομάδες και να ακολουθήσουν τις οδηγίες του φυλλαδίου εργασιών «Μηχανές αναζήτησης». Αν δεν έχουμε υπολογιστές, τότε κάνουμε τις δραστηριότητες όλοι μαζί.

Βοηθούμε τους μαθητές να κάνουν αναζήτηση.

Δείχνουμε πώς κάνουν αναζήτηση για κείμενο και πώς κάνουν αναζήτηση για εικόνες.

Δείχνουμε τα κουμπιά *πίσω* και *μπροστά* .

Πρέπει να καταλήξουν σε μια ιστοσελίδα που να έχει χρήσιμες πληροφορίες για το θέμα τους. Το θέμα στο φύλλο εργασίας είναι τα ζώα, αλλά μπορούμε να επιλέξουμε ένα άλλο θέμα που να αφορά κάποιο πρόσφατο μάθημα που έχουν κάνει τα παιδιά.

Τονίζουμε ότι δεν είναι όλες οι ιστοσελίδες εξίσου χρήσιμες και αξιόπιστες.

(Για παράδειγμα, κάνοντας αναζήτηση για τον τίγρη, μπορεί να έχω αποτελέσματα για τον ποταμό Τίγρη, που δεν είναι κάτι που με αφορά. Επίσης, μπορεί να μου δίνει πληροφορίες που να είναι λανθασμένες, καθώς οποιοσδήποτε μπορεί να γράψει ό,τι θέλει στο διαδίκτυο.)

Κάντε την άσκηση αντιστοίχισης για αξιολόγηση.

Δραστηριότητα 3: Επιλογές στην αναζήτηση

Ζητούμε από τους μαθητές να μπουν σε μια μηχανή αναζήτησης, π.χ. στο Google (βοηθήστε τους, αν χρειάζεται, και φροντίστε να μπουν στην ελληνική σελίδα του Google <http://www.google.com.cy>)

Ζητήστε από τους μαθητές να ενεργοποιήσουν την ασφαλή αναζήτηση, αφού τους δείξετε πώς να το κάνουν αυτό (από τις ρυθμίσεις αναζήτησης).

Θα ψάξουν για εικόνες. Θα πρέπει, επομένως, να επιλέξουν την κατηγορία *Εικόνες* στο Google. Πρέπει να βρουν εικόνες για το αγαπημένο τους ζώο. Ζητούμε από τους μαθητές να πατήσουν το κουμπί *Εργαλεία αναζήτησης* και να δοκιμάσουν τις επιλογές που υπάρχουν. Οι επιλογές μάς δίνουν τη δυνατότητα να περιορίσουμε τα αποτελέσματα, με βάση κάποια κριτήρια (χρώμα, μέγεθος, τύπος, χρόνος).

Μπορούμε να τους δείξουμε να κάνουν αντιγραφή και επικόλληση σε ένα έγγραφο των εικόνων που τους άρεσαν. Υπάρχουν εικόνες που δεν ανταποκρίνονται σε αυτό που αναζητήσαν; Εξηγούμε ότι αρκετές φορές μπορεί να μας δείχνει λανθασμένα αποτελέσματα, γι' αυτό πρέπει να είμαστε προσεκτικοί.

Επέκταση

Σε επόμενο μάθημα που οι μαθητές θα χρειαστεί να εντοπίσουν πληροφορίες μέσω του διαδικτύου, θα ήταν ιδιαίτερα χρήσιμο να μιλήσετε για το πώς αξιολογούμε τις πληροφορίες που εντοπίζουμε στο διαδίκτυο και ποια είναι τα κριτήρια που θέτουμε, για να το κάνουμε αυτό.

Φύλλο εργασίας: Μηχανές αναζήτησης

Διαδίκτυο – Internet

Το διαδίκτυο είναι το σύνολο των εκατομμυρίων υπολογιστών, οι οποίοι είναι συνδεδεμένοι μεταξύ τους.

Με το διαδίκτυο:

- Μπορούμε να πάρουμε πληροφορίες για οποιοδήποτε θέμα. Να βρούμε υλικό για τις εργασίες μας – κείμενο, εικόνες και βίντεο.
- Μπορούμε να μάθουμε τις ειδήσεις για γεγονότα που συμβαίνουν σε άλλες χώρες.
- Επικοινωνούμε με άλλους ανθρώπους, ακόμα και σε άλλες χώρες. Μπορούμε να τους γράψουμε ένα ηλεκτρονικό γράμμα και να το πάρουν αμέσως με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο (email). Επίσης, μπορούμε να τους γράφουμε τα μηνύματά μας και να μας απαντούν την ίδια ώρα. Σήμερα, πλέον, μπορούμε και να τους βλέπουμε με τη βοήθεια μια κάμερας.
- Μπορούμε να διασκεδάσουμε, ακούγοντας μουσική, βλέποντας βίντεο ή ταινίες και παίζοντας παιχνίδια.
- Μπορούμε να κάνουμε αγορές, χωρίς καν να αφήσουμε το σπίτι μας. και πολλά πολλά άλλα...

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΙΣΤΟΣ (WORLD WIDE WEB)

Για να εντοπίσουμε πληροφορίες, χρειάζεται -εκτός από τη σύνδεση στο διαδίκτυο- να έχουμε και κάποιο πρόγραμμα. Οι υπολογιστές σας έχουν συνήθως:

το Internet Explorer ή το Firefox ή το Chrome .

Βήμα 1: Δοκιμάστε να ανοίξετε οποιοδήποτε από αυτά τα προγράμματα υπάρχει στην επιφάνεια εργασίας σας.

Επίσης, μπορείτε να ανοίξετε το πρόγραμμα περιήγησης (Browser), πατώντας το κουμπί Start

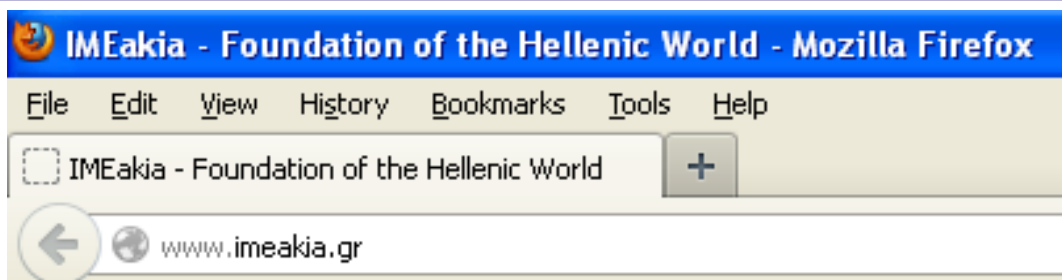

και μετά να επιλέξετε το εικονίδιο του προγράμματος περιήγησης.

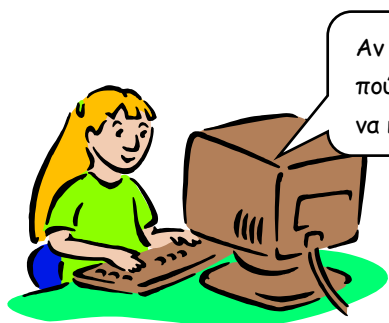

Για να επισκεφτώ έναν φίλο μου, πρέπει να ξέρω τη διεύθυνσή του. Το ίδιο και για να επισκεφτώ μια ιστοσελίδα.

Βήμα 2: Πάνω στο πρόγραμμα περιήγησης υπάρχει η γραμμή διεύθυνσης. Εδώ βάζουμε τη διεύθυνση όπου θέλουμε να πάμε. Δοκίμασε να πληκτρολογήσεις την πιο κάτω διεύθυνση.

Δοκίμασε τον ιστότοπο. Πάτησε τις εικόνες και τις λέξεις. Όλες οι εικόνες και οι λέξεις που μας παίρνουν κάπου αλλού ονομάζονται **σύνδεσμοι**, επειδή μας συνδέουν με κάποια άλλη σελίδα.

Αν δεν ξέρω
πού να πάω, τι
να κάνω;

Δεν χρειάζεται να ξέρεις όλες τις
διευθύνσεις των ιστοσελίδων.

Αρκεί να ξέρεις μερικές
μηχανές αναζήτησης!

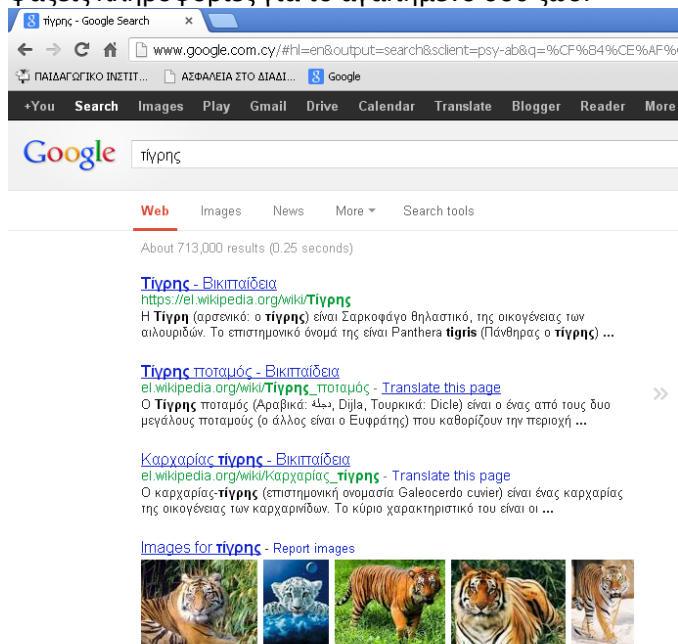
Κάποιες μηχανές αναζήτησης είναι:

www.google.com

www.bing.com

www.yahoo.com

Στο κουτάκι που εμφανίζεται στη μηχανή αναζήτησης, μπορώ να αναζητήσω ό,τι θέλω. Δοκίμασε να ψάξεις πληροφορίες για το αγαπημένο σου ζώο.

Πατώντας τους συνδέσμους που
εμφανίζονται, μπορείς να βρεις
ιστοσελίδες με αυτό το θέμα.

Προσοχή όμως!

Δεν είναι ό,τι διαβάζουμε
αλήθεια. Πρέπει να ελέγχουμε
τις πληροφορίες από πολλές
ιστοσελίδες και να επιλέγουμε
ό,τι είναι χρήσιμο για εμάς.
Αν δούμε ή διαβάσουμε κάτι που
μας κάνει να νιώσουμε άβολα,
ενημερώνουμε έναν ενήλικα!

3. Εκφοβισμός στο διαδίκτυο

Βαθμίδα/Τάξεις:	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο						
Λέξεις-κλειδιά:	εκφοβισμός, ηλεκτρονική παρενόχληση, cyberbullying						
Στόχοι:	Οι μαθητές να: - διαχωρίσουν τα πειράγματα μεταξύ τους με καλή πρόθεση από τον διαδικτυακό εκφοβισμό. (Δραστηριότητες 2 και 3) - εξηγούν με παραδείγματα ποιες συμπεριφορές στο διαδίκτυο αποτελούν μορφές εκφοβισμού (παρενόχληση, εξαπάτηση, εξευτελισμός, απειλές για την ασφάλεια, υπερβολική και σκληρή γλώσσα, λόγια μίσους που δημιουργούν διακρίσεις και είναι επιζήμια για τη φήμη κάποιου). (Δραστηριότητα 2) - εκτιμούν τις συνέπειες των πράξεων εκφοβισμού στο διαδίκτυο, να ασκούν κριτική και να προσφέρουν λύσεις, μπαίνοντας στη θέση του εκφοβιστή και του θύματος. (Δραστηριότητες 2, 4, επέκτασης)						
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40 λεπτά						
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	- Φύλλα εργασίας: «Αγγελάκι Vs Διαβολάκι» (παράρτημα, εκτυπώνουμε ένα σενάριο ανά ομάδα μαθητών) - Αφίσα με στοιχεία Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου Κύπρου – Cyberethics (τέλος βιβλιαρίου) ➤ Οργανώνουμε τους μαθητές σε ομάδες των 4 ή 5 ατόμων.						
Σημειώσεις:	Για τη δραστηριότητα 2, οι μαθητές θα μπορούσαν να προτείνουν τα δικά τους σενάρια παρενόχλησης. Επίσης, την πιο πετυχημένη δραματοποίηση θα μπορούσαν να την προετοιμάσουν, για να την παρουσιάσουν σε κάποια εκδήλωση για την ασφάλεια στο διαδίκτυο. Η δραστηριότητα επέκτασης είναι προαιρετική. Οι μαθητές μπορούν να διερευνήσουν περισσότερο το θέμα και -αντί για τη δραστηριότητα επέκτασης- να ετοιμάσουν υλικό, π.χ. κάποιο ενημερωτικό φυλλάδιο για τους γονείς.						
Περαισσότερες πληροφορίες:	Χρήσιμες ιστοσελίδες για τον διαδικτυακό εκφοβισμό/ηλεκτρονική παρενόχληση: http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_ekfobismos.html http://www.saferinternet.gr/ - Επιλέγουμε: Μεγάλοι/Επικοινωνία & ιδιωτικότητα/Ηλεκτρονική παρενόχληση ή Έφηβοι/Παρενόχληση						
Αξιολόγηση:	Δραστηριότητα αξιολόγησης, δραστηριότητα επέκτασης						
Συνοδευτικό υλικό:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Τίτλος αρχείου</th><th>Όνομα αρχείου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Φύλλο εργασίας: Αγγελάκι Vs Διαβολάκι</td><td>3_angel_devil.docx</td></tr> <tr> <td>Αφίσα με στοιχεία για το Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου</td><td>Τέλος του βιβλιαρίου afisa.docx</td></tr> </tbody> </table>	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου	Φύλλο εργασίας: Αγγελάκι Vs Διαβολάκι	3_angel_devil.docx	Αφίσα με στοιχεία για το Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου	Τέλος του βιβλιαρίου afisa.docx
Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου						
Φύλλο εργασίας: Αγγελάκι Vs Διαβολάκι	3_angel_devil.docx						
Αφίσα με στοιχεία για το Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου	Τέλος του βιβλιαρίου afisa.docx						
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)							

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Πειράγματα

Ρωτούμε: Με ποιους τρόπους πειράζετε μεταξύ σας στο διαδίκτυο, για να διασκεδάσετε; (στέλνουμε αστεία, αστείες εικόνες, αλλάζουμε τις φωτογραφίες ο ένας του άλλου, αλλά με αστείο τρόπο, όχι με κακία)

Δραστηριότητα 2: Αγγελάκι Vs Διαβολάκι

Μοιράζουμε τα φύλλα εργασίας «Αγγελάκι Vs Διαβολάκι» (παράρτημα), δίνοντας ένα σε κάθε ομάδα. Πρέπει να διαβάσουν σε κάθε περίπτωση το σενάριο. Θα σκεφτούν τι θα έλεγε το αγγελάκι και τι το διαβολάκι, για να πείσουν το κορίτσι. Τους βοηθούμε να εμβαθύνουν στην κάθε περίπτωση. Μετά θα την παρουσιάσουν στην τάξη, δραματοποιώντας την κάθε κατάσταση, προσθέτοντας όσες λεπτομέρειες θέλουν. Συζητούμε με τους μαθητές για τις καταστάσεις που περιγράφονται.

Ενδεικτικές ερωτήσεις για συζήτηση:

- Ποιος σας έπεισε; Το αγγελάκι ή το διαβολάκι;
- Ποιος είναι ο θύτης και ποιο το θύμα σε κάθε περίπτωση;
- Πώς να νιώθει, άραγε, ο καθένας;
- Πώς νομίζετε θα δικαιολογούσε κάθε φορά ο θύτης τη συμπεριφορά του;
- Αν ήμασταν εμείς το θύμα κάθε περίπτωσης, τι θα μπορούσαμε να κάνουμε, για να το αντιμετωπίσουμε;
- Υπάρχουν καλύτεροι τρόποι να επιλυθεί κάθε κατάσταση;
- Τι είναι το χειρότερο που θα μπορούσε να συμβεί;

Βοηθητικές σημειώσεις για τον/την εκπαιδευτικό:

- Μπορεί να μην έχει κακή πρόθεση το κορίτσι, αλλά δεν ξέρουμε ότι ο Μιχάλης θα το πάρει για αστείο. Μπορεί τα σχόλια που θα προκαλέσουμε να τον ενοχλήσουν και να τον φέρουμε σε δύσκολη θέση. Θα μας άρεσε εμάς, αν μας έκαναν το ίδιο; Το να υποκρίνομαι ότι είμαι κάποιος άλλος, είναι παράνομο. Καλύτερα να τον αποσυνδέσει και να του εξηγήσει ότι πρέπει πάντα να αποσυνδέει τους λογαριασμούς του.
- Καλύτερα να στείλει τη φωτογραφία στο προσωπικό της ηλεκτρονικό ταχυδρομείο και να της εξηγήσει ότι είναι για αστείο. Δεν είναι σωστό να δημοσιεύουμε φωτογραφίες άλλων, χωρίς την άδειά τους, ειδικά αν αυτές μπορούν να τους κάνουν να νιώσουν άβολα ή να προκαλέσουν σχόλια. Η φίλη της μπορεί να ενοχληθεί. Θα διακινδύνευε να χάσει τη φίλη της για ένα αστείο; Η φωτογραφία εύκολα μπορεί να αλλάξει χέρια και κάποιος άλλος να τη χρησιμοποιήσει με αρνητικό τρόπο.
- Μπορεί το βίντεο να φαίνεται αστείο, αλλά θα θέλαμε να ήμασταν εμείς στη θέση του παιδιού; Δεν πρέπει να προωθούμε κακές συμπεριφορές. Δεν είναι αστείο, αν κάποιος μπορεί να πληγωθεί. Το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε, είναι να το αναφέρουμε σε κάποιον δάσκαλο/α στο σχολείο, ειδικά αν το παιδί είναι στο σχολείο μας. Μπορεί αυτό να συμβαίνει συστηματικά και, αν το αναφέρουμε, να βοηθήσουμε κάποιον.
- Η εκδίκηση για μια κακή πράξη μάς κάνει να γινόμαστε εμείς οι κακοί και να χάνουμε το δίκιο μας. Στο διαδίκτυο οι πράξεις μας αποκτούν διάρκεια και οποιοσδήποτε μπορεί να δει τα σχόλιά μας. Είναι διαφορετικό να λέω κάτι στην αυλή του σχολείου από ό,τι στο διαδίκτυο. Μια ομάδα μίσους δεν θα κάνει τη Λουκία να αλλάξει συμπεριφορά, το πιο πιθανό να καταφέρει να την πληγώσει, χωρίς να ξέρουμε τι θα φέρει αυτό και να μας βάλει και εμάς σε μπελάδες, εφόσον η Λουκία έχει κάθε δικαίωμα να το καταγγείλει. Το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε, είναι να

εξηγήσουμε στην Πηνελόπη τους κινδύνους, για να διαγράψει την ομάδα και, αν έχουμε πρόβλημα με τη Λουκία, καλύτερα να μιλήσουμε μαζί της ή/και να ζητήσουμε τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού.

- Ε. Είναι παράνομο να υποκρίνομαι ότι είμαι κάποιος άλλος! Μπορώ να μιλήσω με τη Νικολέτα, αν θέλω να πάω στο πάρτι της ή μπορώ να αποδεχτώ ότι έχω άλλους φίλους και δεν γίνεται να με συμπαθούν όλοι. Δεν υπάρχει λόγος να αναλώσω τόση ενέργεια, για να κάνω κάτι τέτοιο. Δεν είναι τόσο δύσκολο να με ανακαλύψουν και μπορεί να κάνω πολύ περισσότερη ζημιά σε περισσότερους ανθρώπους από ό,τι θα ήθελα.

Δραστηριότητα 3: Και τα αστεία έχουν όρια

Ρωτούμε: Ποια είναι τα σημάδια που μας δείχνουν ότι το πείραγμα στο διαδίκτυο ξεπέρασε τα όρια και δεν είναι πια άκακο; Πώς θα νιώθει ο αποδέκτης; Πότε τα πειράγματα ξεπερνούν τα όρια;

Ενδεικτικές απαντήσεις:

- Οι δηλώσεις φαίνονται τρομακτικές, παρά αστείες.
- Τα μηνύματα είναι επανειλημμένα.
- Νιώθεις αβοήθητος.
- Νιώθεις ότι θα βλάψει τη φήμη σου.
- Φοβάσαι για την ασφάλειά σου. (Περιλαμβάνουν φυσικές απειλές)
- Εμπλέκονται πολλά άτομα, έτσι νιώθεις ότι δεν μπορείς να ξεφύγεις.
- Τα άτομα συμμετέχουν σε ομιλία μίσους (λεκτική επίθεση με στόχο κάποιον, λόγω της φυλής, του φύλου, της θρησκείας ή του σεξουαλικού προσανατολισμού του).

(Αναφέρουμε όσα από αυτά δεν αναφέρουν οι μαθητές.)

Εξηγήστε στους μαθητές ότι είναι λογικό να μην ξέρουμε τι να κάνουμε σε καταστάσεις διαδικτυακού εκφοβισμού, αλλά υπάρχουν περιπτώσεις στις οποίες πρέπει να τον αναφέρουν. Δώστε τους να καταλάβουν ότι, όταν η παρενόχληση στον κυβερνοχώρο τούς κάνει να αισθάνονται θυμό, απογοήτευση, στενοχώρια, ή φόβο -και ειδικά, όταν δεν ξέρεις ποιος στέλνει τα ενοχλητικά μηνύματα- είναι σημαντικό να πουν αμέσως σε έναν ενήλικα που εμπιστεύονται (κάποιον που θα τους ακούσει και που αυτοί πιστεύουν ότι θα έχει τις δεξιότητες, την επιθυμία και την εξουσία να τους βοηθήσει), εάν οποιαδήποτε από τις πιο πάνω καταστάσεις προκύψουν. Ζητήστε τους να σκεφτούν δύο άτομα στα οποία θα μιλούσαν σε μια τέτοια κατάσταση. Αναφέρουμε στους μαθητές ότι υπάρχουν ιστοσελίδες, από τις οποίες μπορούν να πάρουν περισσότερες πληροφορίες και τηλέφωνα, για να ζητήσουν βοήθεια ή για να καταγγείλουν παράνομη συμπεριφορά για τέτοια θέματα και θέματα που αφορούν στο διαδίκτυο. Ας γνωρίζουν οι μαθητές ότι οποιαδήποτε συμπεριφορά έχει σκοπό να πληγώσει κάποιον, λαμβάνεται σοβαρά υπόψη από τους γονείς, τα σχολεία και την αστυνομία. Βάζουμε στην πινακίδα την αφίσα με στοιχεία για το Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου (στο παράρτημα – τέλος του βιβλιαρίου).

Δραστηριότητα 4: Κανόνες

Ζητούμε να σχολιάσουν τους ακόλουθους κανόνες:

- Θυμάμαι τον χρυσό κανόνα: Δεν κάνω πράγματα στους άλλους που δεν θέλω να κάνουν σε εμένα.
- Πριν να γράψω/πω/κάνω κάτι σε κάποιον άλλο, σταματώ και σκέφτομαι: Πώς θα τον κάνω να αισθανθεί; Τι προβλήματα μπορεί να δημιουργήσω;

Αναθέτουμε σε κάποια ομάδα που το επιθυμεί να γράψει τους κανόνες αυτούς σε μια αφίσα, για να μπουν στην πινακίδα.

Ολοκλήρωση και αξιολόγηση

Χρησιμοποιούμε μερικές ερωτήσεις, για να αξιολογήσουμε αν οι μαθητές έχουν κατανοήσει τους στόχους του μαθήματος.

Ρωτούμε:

Μπορείτε να σκεφτείτε μερικές από τις διάφορες μορφές εκφοβισμού;

Ενδεικτικές απαντήσεις:

- Παρενόχληση, από την οποία φαίνεται σχεδόν αδύνατον να ξεφύγει κανείς.
- Εξαπάτηση, γιατί είναι ανέντιμο να υποδυθεί κάποιος κάποιον άλλο, καθώς αυτό μπορεί να βλάψει τη φήμη του.
- Υπερβολική και σκληρή γλώσσα.
- Λόγια μίσους, τα οποία δημιουργούν διακρίσεις, και είναι πολύ επιζήμια για τη φήμη κάποιου.

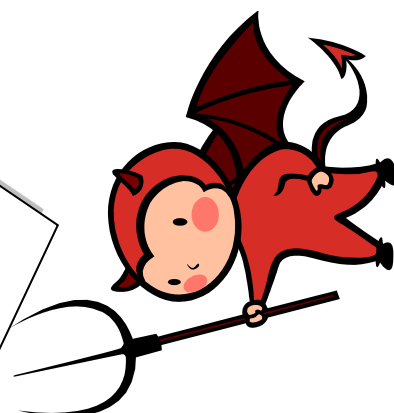
Τι κάνουμε σε περίπτωση που δεχθούμε εκφοβισμό;

Γιατί δεν πρέπει να είμαστε εμείς οι κακοί στο διαδίκτυο;

Δραστηριότητα επέκτασης

Ζητούμε από τους μαθητές να δώσουν ιδέες για ένα ανώνυμο σύστημα αναφοράς. Πολλά άτομα θα ανέφεραν τον εκφοβισμό, αν δεν ήταν απαραίτητο να δηλώσουν την ταυτότητά τους. Τους ζητάμε να σκεφτούν τρόπους, για να αναφέρουν οι μαθητές ανώνυμα τον διαδικτυακό και μη εκφοβισμό στο σχολείο. Βάζουμε τα παιδιά να σκεφτούν ένα σχέδιο δράσης για την αντιμετώπιση του προβλήματος και να ετοιμάσουν μια πειστική πρόταση, για να συμμετάσχουν οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές και οι γονείς.

(Α)

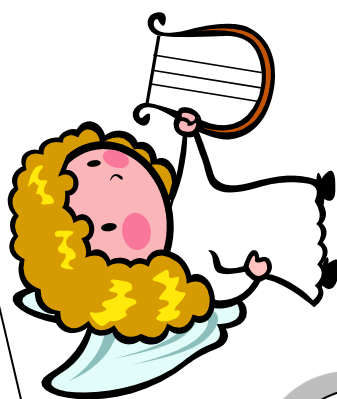
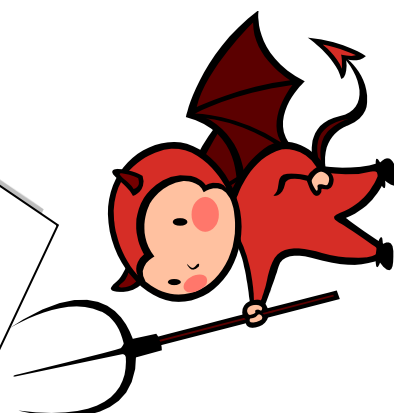
Ο Μιχάλης ξέχασε να αποσυνδέσει τον λογαριασμό του στο κοινωνικό δίκτυο που χρησιμοποιεί. Ας του κάνω μια πλάκα! Θα του αλλάξω τη φωτογραφία του και θα γράψω κάτι αστείο, ώστε να φαίνεται ότι το έγραψε ο ίδιος!

(B)

Φύλλο εργασίας: Αγγελάκι Vs Διαβολάκι

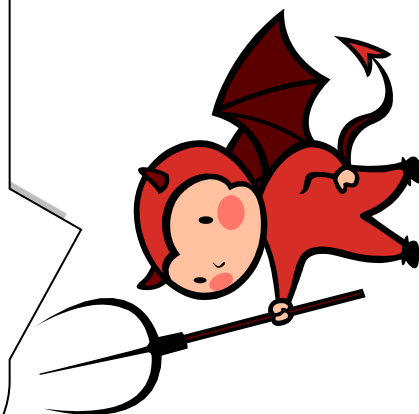
Έμαθα να επεξεργάζομαι φωτογραφίες.
Θα επεξεργαστώ τη φωτογραφία της
φίλης μου της Ιωάννας, για να
γελάσουμε. Να τη στείλω στο email
(ηλεκτρονικό ταχυδρομείο) της ή να τη
δημοσιεύσω στο προφίλ της στο
κοινωνικό δίκτυο που χρησιμοποιεί, για
να τη δούνε όλοι οι φίλοι μας, να
γελάσουμε όλοι;

Μου έστειλαν ένα βίντεο, στο οποίο πολλά παιδιά ρίχνουν νερό σε ένα παιδί και το κοροϊδεύουν. Το βίντεο είναι πολύ αστείο, αλλά το παιδί φαίνεται ενοχλημένο. Νομίζω ότι το παιδί είναι μαθητής στο σχολείο μου. Τι να κάνω; Να το πρωθήσω ή να το αναφέρω σε κάποιον;

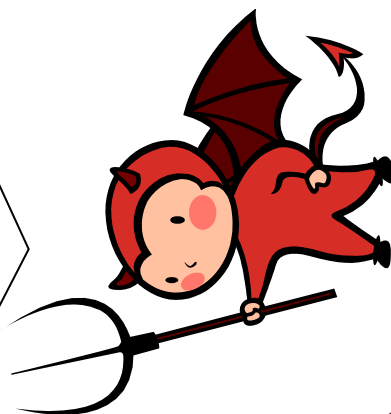
(Δ)

Φύλλο εργασίας: Αγγελάκι Vs Διαβολάκι

Στο μάθημα της Τέχνης, η Λουκία μού κατέστρεψε το σχέδιό μου και εκείνο της φίλης μου. Η Πηνελόπη έφτιαξε μια ομάδα στο διαδίκτυο με το όνομα «Η Λουκία είναι κακιά» και μου έκανε αίτημα να γίνω και εγώ μέλος στην ομάδα και να σχολιάσω τη συμπεριφορά της Λουκίας.

(Ε)

Η Νικολέτα κάνει πάρτι και
δεν με κάλεσε! Θα φτιάξω ένα
ψεύτικο προφίλ να μιλώ στους
φίλους της, για να την κάνω
να τσακωθεί με τους
υπόλοιπους!

4. Εθισμός στο διαδίκτυο

Βαθμίδα/Τάξεις:	Δημοτικό, Γυμνάσιο
Λέξεις-κλειδιά:	υπερβολική ενασχόληση με το διαδίκτυο, υγιής τρόπος ζωής – ισορροπία δραστηριοτήτων
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • αναγνωρίζουν τους τρόπους, με τους οποίους μπορεί κάποιος να «εθιστεί» στο διαδίκτυο. (Δραστηριότητα 1) • εντοπίζουν τα σημάδια που δείχνουν ότι κάποιος αφιερώνει υπερβολικό χρόνο στο διαδίκτυο και στο κινητό. (Δραστηριότητα 3) • αναφέρουν τα προβλήματα που μπορεί να δημιουργήσει η υπερβολική χρήση του διαδικτύου και του κινητού. (Δραστηριότητες 1 και 2) • διερευνούν τις δικές τους συνήθειες σε σχέση με τη χρήση του διαδικτύου, της τηλεόρασης και των ηλεκτρονικών παιχνιδιών. (Δραστηριότητα 3) • αναπτύξουν στρατηγικές που θα βοηθήσουν κάποιον να μειώσει την υπερβολική χρήση του Η.Υ. (Δραστηριότητες 2 και 4)
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40 – 80 λεπτά, αναλόγως του πόσες δραστηριότητες θα επιλέξουμε να κάνουμε
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	• Υπολογιστής συνδεδεμένος με βιντεοπροβολέα ή εκτυπωμένες διαφάνειες • Συνοδευτική παρουσίαση (4_ethismos.pptx) – Βρίσκεται στο συνοδευτικό DVD και στην ηλεκτρονική μορφή του πακέτου, στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/. • Φύλλα εργασίας: «Ο ψυχολόγος συμβουλεύει τους ασθενείς» ή φύλλο εργασίας «Η νεράιδα συμβουλεύει τους ήρωες» (παράρτημα, εκτύπωση ενός από τα δύο ανάλογα με το αν θα γίνει η δραστηριότητα 1α ή 1β) • Κείμενο από την ιστοσελίδα: http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_ethismos.html ➤ Οι δραστηριότητες γίνονται στην ολομέλεια, τα φύλλα εργασίας μπορούν να γίνουν ατομικά ή σε ομάδες.
Σημειώσεις:	Επιλέγουμε δραστηριότητες, ανάλογα με τον μαθησιακό μας πληθυσμό. Οι δραστηριότητες 1α και 1β λειτουργούν ως εναλλακτικές. Η δραστηριότητα 1α «Πειραγμένα παραμύθια» απευθύνεται σε μαθητές μικρότερης ηλικίας, ενώ η δραστηριότητα «Ομάδα θεραπείας» σε μεγαλύτερους μαθητές. Προτείνεται η χρήση βιντεοπροβολέα, αλλά αν δεν υπάρχει διαθέσιμος μπορούμε να τυπώσουμε τις διαφάνειες και να τις δώσουμε στις ομάδες των μαθητών μαζί με τα ερωτήματα. Η δραστηριότητα 5 λειτουργεί ως δραστηριότητα επέκτασης. Προτείνονται βίντεο, από τα οποία μπορούμε να επιλέξουμε ποιο να δείξουμε, ανάλογα με τους μαθητές μας. Αν δεν υπάρχει τρόπος να δείξουμε κάποιο βίντεο, τότε κάνουμε ερωτήσεις για ολοκλήρωση του μαθήματος. Σε περίπτωση που δεν γίνει η δραστηριότητα 3, τότε το μάθημα υπολογίζεται ότι μπορεί να ολοκληρωθεί σε 40 λεπτά.

Περισσότερες πληροφορίες:	http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_ethismos.html http://internet-safety.sch.gr/index.php/articles/parents/item/86-faq3	
Αξιολόγηση:	Δραστηριότητα 5, φύλλο εργασίας «Ο ψυχολόγος συμβουλεύει τους ασθενείς»/φύλλο εργασίας «Η νεράιδα συμβουλεύει τους ήρωες»	
Συνοδευτικό υλικό:	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)	Φύλλο εργασίας: Νεράιδα	4_neraida.docx
	Φύλλο εργασίας: Ψυχολόγος	4_psixologos.docx
	Βοηθητικό υλικό -Πειραγμένα παραμύθια -Ομάδα θεραπείας	4_ethismos.docx
	Παρουσίαση: Εθισμός στο διαδίκτυο	4_ethismos.pptx

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1α: Πειραγμένα παραμύθια

Δείχνουμε στους μαθητές τα «Πειραγμένα παραμύθια» (στη συνοδευτική παρουσίαση, φυλλάδιο στο παράρτημα). Δίνουμε το ερώτημα κάθε φορά, π.χ. «Γιατί η Σταχτοπούτα δεν πήγε τελικά στον χορό του Πρίγκιπα;», αναμένουμε τις υποθέσεις τους και δίνουμε την εξήγηση. Αφού δούμε όλα τα παραμύθια, εξηγούμε στους μαθητές ότι ο κόσμος του διαδικτύου είναι υπέροχος και έχει πολλές δυνατότητες. Οι υπερβολικές ώρες, όμως, χρήσης του διαδικτύου και της τεχνολογίας μπορούν να δημιουργήσουν πρόβλημα στη ζωή του χρήστη.

Επιστρέφουμε και δείχνουμε τα παραμύθια ένα ένα και συζητούμε. Ενδεικτικές ερωτήσεις θα μπορούσαν να είναι:

- Σε τι αφιερώνει ο ήρωας κάθε παραμυθιού υπερβολικό χρόνο; (ηλεκτρονικά παιχνίδια, facebook – κοινωνικά δίκτυα, chat – συνομιλίες στο διαδίκτυο, τζόγο)
- Τι πρόβλημα του δημιούργησε αυτό;
- Τι θα τον/την συμβουλευάτε;
- Στην πραγματική ζωή τι προβλήματα θα είχαμε, αν ασχολούμαστε όλη μέρα με παρόμοιες δραστηριότητες;

Ζητούμε να υποθέσουν ότι είναι μια καλή νεράιδα και θα συμβουλευσουν τους ήρωες. Μπορεί να γίνει συζήτηση στην τάξη και έπειτα η άσκηση να γίνει γραπτά στο φύλλο εργασίας με τη νεράιδα (παράρτημα).

Δραστηριότητα 1β: Ομάδα θεραπείας

Δείχνουμε στους μαθητές την παρουσίαση με την «Ομάδα θεραπείας» (στη συνοδευτική παρουσίαση, φυλλάδιο στο παράρτημα), η οποία παρουσιάζει διάφορα άτομα να συμμετέχουν σε μια ομάδα θεραπείας. Δηλαδή, διάφορα άτομα που έχουν παρόμοιο πρόβλημα, συναντιούνται και συζητούν το πρόβλημά τους με τη βοήθεια κάποιου ψυχολόγου.

Αφού δούμε την ιστορία, εξηγούμε στους μαθητές ότι ο κόσμος του διαδικτύου είναι υπέροχος και έχει πολλές δυνατότητες. Οι υπερβολικές ώρες, όμως, χρήσης του διαδικτύου και της τεχνολογίας μπορούν να δημιουργήσουν πρόβλημα.

Επιστρέφουμε και δείχνουμε ένα ένα τα άτομα της ομάδας θεραπείας και συζητούμε. Ενδεικτικές ερωτήσεις θα μπορούσαν να είναι:

- Σε τι αφιερώνει ο καθένας στην ομάδα θεραπείας υπερβολικό χρόνο; (ηλεκτρονικά παιχνίδια, facebook – κοινωνικά δίκτυα, chat – συνομιλίες στο διαδίκτυο, τζόγο, αγορές)
- Γιατί είναι πρόβλημα το ότι περνούν τόσο χρόνο στο διαδίκτυο; Τι πρόβλημα τούς δημιουργεί στη ζωή τους; (αποξένωση από φίλους και οικογένεια, προβλήματα στο σχολείο ή στην εργασία, οικονομική ζημιά)

Υποθέστε ότι είστε ο ψυχολόγος και δώστε τους μερικές συμβουλές. Μπορεί να γίνει συζήτηση στην τάξη και έπειτα η άσκηση να γίνει γραπτά στο φύλλο εργασίας με τον ψυχολόγο, στο παράρτημα.

Δραστηριότητα 2: Διάβασε τα σημάδια

Διαβάζουμε με τους μαθητές τα χαρακτηριστικά του ατόμου που είναι εθισμένο στο διαδίκτυο, από την πιο κάτω ιστοσελίδα. Ρωτούμε αν τυχόν έχουν κάποια από αυτά.

http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_ethismos.html (Κείμενο στο παράρτημα)

Θέτουμε τον προβληματισμό:

Τι χάνω από τη ζωή μου, όταν όλη μέρα ασχολούμαι με το διαδίκτυο, τον υπολογιστή, το κινητό και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια;

(π.χ. χάνω επαφή με την οικογένειά μου και τους φίλους μου, υπολείπω στην εργασία και το σχολείο, αν μένω μέχρι αργά ή αν το σκέφτομαι την ώρα του σχολείου, δεν κάνω άλλα πράγματα, όπως τις εργασίες του σχολείου ή να βοηθώ στο σπίτι, χάνω από άλλες ευχάριστες δραστηριότητες και χόμπι, στερούμαι ύπνο).

Ζητούμε να αναφέρουν εναλλακτικές δραστηριότητες, με τις οποίες θα μπορούσαν να απασχολούνται πέρα από το διαδίκτυο και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια.

Δραστηριότητα 3: Διερεύνηση

Διερευνούμε τη χρήση του διαδικτύου από τα παιδιά.

Ενδεικτικές ερωτήσεις για συζήτηση:

- Πόσα παιδιά παίζουν διαδικτυακά παιχνίδια; (στον Η.Υ. και στο κινητό)
- Πόση ώρα παίζουν κάθε φορά;
- Ξέρουν πραγματικά πόση ώρα περνούν στον Η.Υ. παίζοντας;
- Τι άλλες δραστηριότητες κάνουν στο διαδίκτυο; Πόση ώρα αφιερώνουν για αυτές;

Καλούμε τους μαθητές να κρατήσουν λίστα για μια εβδομάδα, σημειώνοντας πόση ώρα περνούν, κάνοντας διάφορες δραστηριότητες (μέσα και έξω από το σπίτι, η λίστα θα συμφωνηθεί στην τάξη). Σε μια εβδομάδα θα φέρουν πίσω τα δεδομένα. Θα τους βοηθήσουμε να ετοιμάσουν μια γραφική παράσταση (στο excel, για παράδειγμα), για να δείξουν πόσο χρόνο αφιερώνουν μέσα σε μια εβδομάδα, για να κάνουν διάφορες δραστηριότητες (δεν βάζουμε τα ονόματα των μαθητών, για να μη χαρακτηρίζουμε).

Προκαλούν έκπληξη τα αποτελέσματα στους μαθητές;

Εξηγούμε ότι είναι αποδεκτό να παίζουν παιχνίδια στο διαδίκτυο, αλλά μιλούμε για την ανάγκη να έχουν ισορροπία στον χρόνο που αφιερώνουν για τις δραστηριότητές τους και να μην εστιάζουν απλώς στα παιχνίδια και στη χρήση του υπολογιστή. Τι άλλες δραστηριότητες μπορούν να κάνουν κατά τη διάρκεια της μέρας;

Σημειώνεται ότι θα ήταν ενδιαφέρον να κοινοποιηθούν τα αποτελέσματα στους γονείς και τους μαθητές του σχολείου.

Δραστηριότητα 4: Στρατηγικές

Ζητούμε από τους μαθητές να σκεφτούν και να μας πουν:

Τι στρατηγικές μπορούμε να ακολουθήσουμε, για να βοηθήσουμε τον εαυτό μας ή κάποιον γνωστό μας, αν ασχολείται υπερβολικά με το διαδίκτυο;

(π.χ. καλλιέργεια εναλλακτικών δραστηριοτήτων, κοινωνικοποίηση και επαφή με τους φίλους και την οικογένεια, καθορισμός ορίων στη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή και κινητού, βάζουμε ξυπνητήρι για να θέσουμε όρια, αν πρόκειται για κάποιον φίλο μας μπορούμε να διοργανώσουμε μια παρέμβαση, για να τον κάνουμε να καταλάβει ποιο είναι το πρόβλημα που δημιουργεί στον εαυτό του και πώς επηρεάζει αυτό τους άλλους γύρω του, να αναγνωρίσουμε τι ενέργειες ενεργοποιούν τον εθισμό κτλ.)

Δραστηριότητα 5: Βίντεο για συζήτηση

Επιλέγουμε βίντεο, ανάλογα με τον μαθησιακό μας πληθυσμό. Προβληματίζουμε τα παιδιά για τις καταστάσεις που παρουσιάζονται. Αναλύουμε τις περιπτώσεις και τις χρησιμοποιούμε για συζήτηση και ολοκλήρωση.

ΤΙΤΛΟΣ: *Tidsbruk* (Ώρα)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ: http://www.youtube.com/watch?v=N4LpS9HzdYg&feature=player_embedded

ΠΗΓΗ: Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου Νορβηγίας

ΓΛΩΣΣΑ: χωρίς λόγια

ΘΕΜΑ: Εθισμός στο διαδίκτυο

ΤΙΤΛΟΣ: *Τεχνολογία και Οικογένεια*

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ: <http://www.youtube.com/watch?v=d2Sil23wp9E>

ΠΗΓΗ: Eliezer Castillo

ΓΛΩΣΣΑ: χωρίς λόγια

ΘΕΜΑΤΑ: Αποξένωση της οικογένειας από υπερβολική χρήση της τεχνολογίας

ΤΙΤΛΟΣ: *Εθισμός στο διαδίκτυο*

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ: <http://www.youtube.com/watch?v=Cd5AqSsJ3nc>

http://www.youtube.com/watch?v=yHYbSS_QdtA

ΠΗΓΗ: Κυπριακό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου – Cyberethics

ΓΛΩΣΣΑ: Ελληνικά (αγγλικοί υπότιτλοι)

ΘΕΜΑ: Εθισμός στο διαδίκτυο

ΤΙΤΛΟΣ: Σε ποιον κόσμο ζεις;

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ:

http://www.youtube.com/watch?v=8hJpgtJMNbc&list=UUP6b_h1QMlrgFWRWW5NPoiQ&index=3&feature=plcp

ΠΗΓΗ: Τηλεοπτικό Σποτ - Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου

ΓΛΩΣΣΑ: Ελληνικά

ΘΕΜΑ: Αποξένωση από τον πραγματικό κόσμο

ΗΛΙΚΙΑ: 12+

Βίντεο από τον μαθητικό διαγωνισμό 2011-2012:

- Βίντεο του Γυμνασίου Αρχαγγέλου Λακατάμειας, με τίτλο *Μίλα μου*
- Βίντεο του Περιφερειακού Γυμνασίου Κιτίου, με τίτλο *Σερφάροντας, ξεχνάς να ζεις*

Σύνδεσμος:

http://www.pi.ac.cy/pi/index.php?option=com_content&view=article&id=692&Itemid=362&lang=el

ΤΙΤΛΟΣ: *Sheerlive*

- *Μπερδεμένα μυαλά*

Σύνδεσμος: http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=NGxkXu-M6GY

- *Κινητομανία*

Σύνδεσμος: http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=nwGR-ZWbV0E

ΠΗΓΗ: eSlovensko

Βοηθητικό υλικό μαθησιακής εισήγησης: Εθισμός στο διαδίκτυο

Πηγή: http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_ethismos.html

Κίνδυνοι: Εθισμός

Περιγραφή:

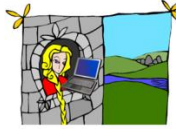
Εθισμός στο διαδίκτυο μπορεί να προκύψει με την πολύωρη ενασχόληση ατόμων σε διαδικτυακές δραστηριότητες, όπως είναι τα παιχνίδια, τα δωμάτια συζητήσεων, ο ηλεκτρονικός τζόγος και άλλα.

Ένα άτομο είναι εθισμένο, όταν χαρακτηρίζεται από τουλάχιστον τρία στοιχεία από τα πιο κάτω:

- Χρήση του διαδικτύου για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα από το προτιθέμενο.
- Κατανάλωση υπερβολικού χρόνου ή/και χρήματος σε δραστηριότητες σχετικές με το διαδίκτυο.
- Συμπτώματα συνδρόμου απόσυρσης, όπως, για παράδειγμα, άγχος, έμμονη σκέψη για το διαδίκτυο, όνειρα για το διαδίκτυο.
- Χρήση διαδικτύου, προκειμένου να αποφευχθούν συμπτώματα απόσυρσης.
- Μείωση λειτουργικότητας του ατόμου. Συνήθως παραμελούν την προσωπική τους υγεία, γευματίζουν ανθυγιεινά, σταματούν τα αγαπημένα τους ενδιαφέροντα, εγκαταλείπουν το σχολείο, συγκρούονται έντονα στο σπίτι με τους γονείς τους, έχουν μεγάλη ένταση και θυμό που οδηγεί ακόμα και στη βία (Chakraborty, 2010).
- Εξακολούθηση χρήσης του διαδικτύου, παρά τη γνώση της παραπάνω δυσλειτουργίας.

Βοηθητικό υλικό μαθησιακής εισήγησης: Εθισμός στο διαδίκτυο

Πειραγμένα παραμύθια

Πώς έμαθε ο Λύκος ότι η Κοκκινোসκουφίτσα θα πήγαινε στη γιαγιά της; Η Κοκκινোসκουφίτσα όλη μέρα απασχολείται με ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης, παίζοντας παιχνίδια και δημοσιεύοντας κάθε της κίνηση. Έτσι ο Λύκος εύκολα έμαθε πού θα πήγαινε.	Ξέρετε γιατί η Ραπουνζέλ ήταν κλειδωμένη στον πύργο τόσα χρόνια; Έπαιζε όλη μέρα ηλεκτρονικά παιχνίδια! Τόσο της άρεσαν που κλείστηκε στον πύργο, για να μην την ενοχλούν. Γι' αυτό και δεν πήγε κομμωτήριο!
Γιατί ο Τζακ ανέβηκε στην φασολιά για να κλέψει τη χήνα με τα χρυσά αυγά; Επειδή είχε χάσει πολλά λεφτά, παίζοντας σε παιχνίδια τζόγου στο διαδίκτυο!	Τι ρωτούσε η ζηλιάρα κακιά μητριά της Χιονάτης τον μαγικό της καθρέφτη; Καθρέφτη, καθρεφτάκι μου, ποια έχει το καλύτερο προφίλ στο Facebook;
Γιατί η Σταχτοπούτα δεν πήγε τελικά στον χορό του Πρίγκιπα; Επειδή μιλούσε όλη μέρα στο chat και έστελνε μηνύματα στο κινητό. Έτσι δεν κατάλαβε ότι η ώρα πήγε 12!	Πώς τα τρία αρκουδάκια έπιασαν τη Χρυσομαλλούσα στα πράσα; Όχι μόνο έφαγε το φαγητό τους, έκατσε στις καρέκλες τους, κοιμήθηκε στα κρεβάτια τους, αλλά την έπιασαν να παίζει στον υπολογιστή τους σε έναν εικονικό κόσμο!!!

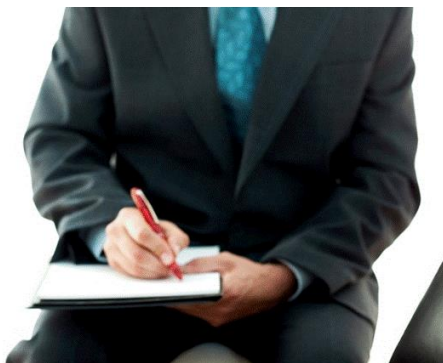
Φύλλο εργασίας: Η νεράιδα συμβουλεύει τους ήρωες

Η καλή νεράιδα συμβουλεύει τους ήρωες των παραμυθιών...

Βοηθητικό υλικό μαθησιακής εισήγησης: Εθισμός στο διαδίκτυο

Ομάδα θεραπείας

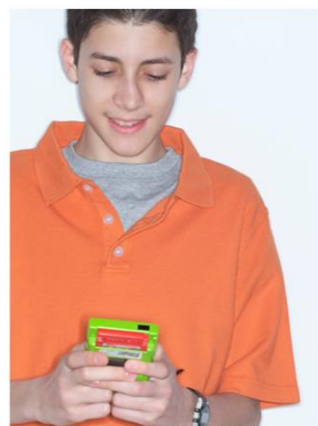
Γεια σας!
Καλωσορίσατε στην ομάδα θεραπείας.
Ξεκινούμε λέγοντας ο καθένας το όνομά του και το πρόβλημά του.

Γεια!
Είμαι ο Μάριος και είμαι κολλημένος με το διαδίκτυο.
Παίζω τυχερά παιχνίδια και έχω χάσει τα περισσότερα από τα λεφτά μου.

Γεια, είμαι η Σοφία και ξόδεψα 1000 ευρώ αυτόν τον μήνα σε ρούχα που δεν θα φορέσω.

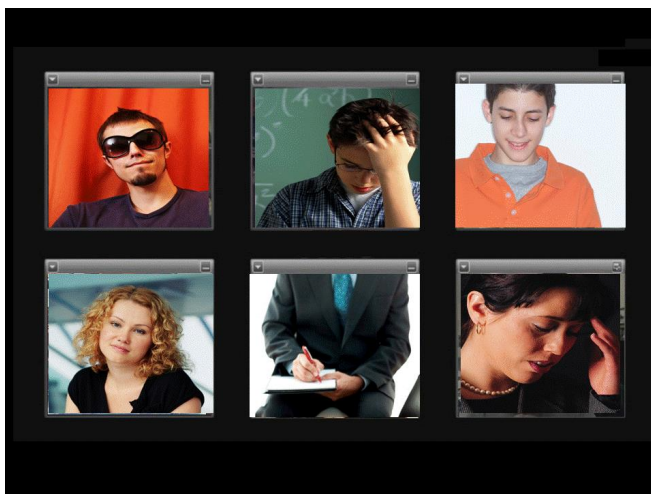
Γεια, είμαι ο Μιχάλης και παίζω συνέχεια παιχνίδια στο Ίντερνετ. Οι φίλοι μου σταμάτησαν να μου μιλούν, επειδή δεν τους έδινα σημασία.

Γεια, είμαι η Άννα. Πάνε 2 μήνες να βγω από το σπίτι. Μιλώ όλη μέρα στο chat.

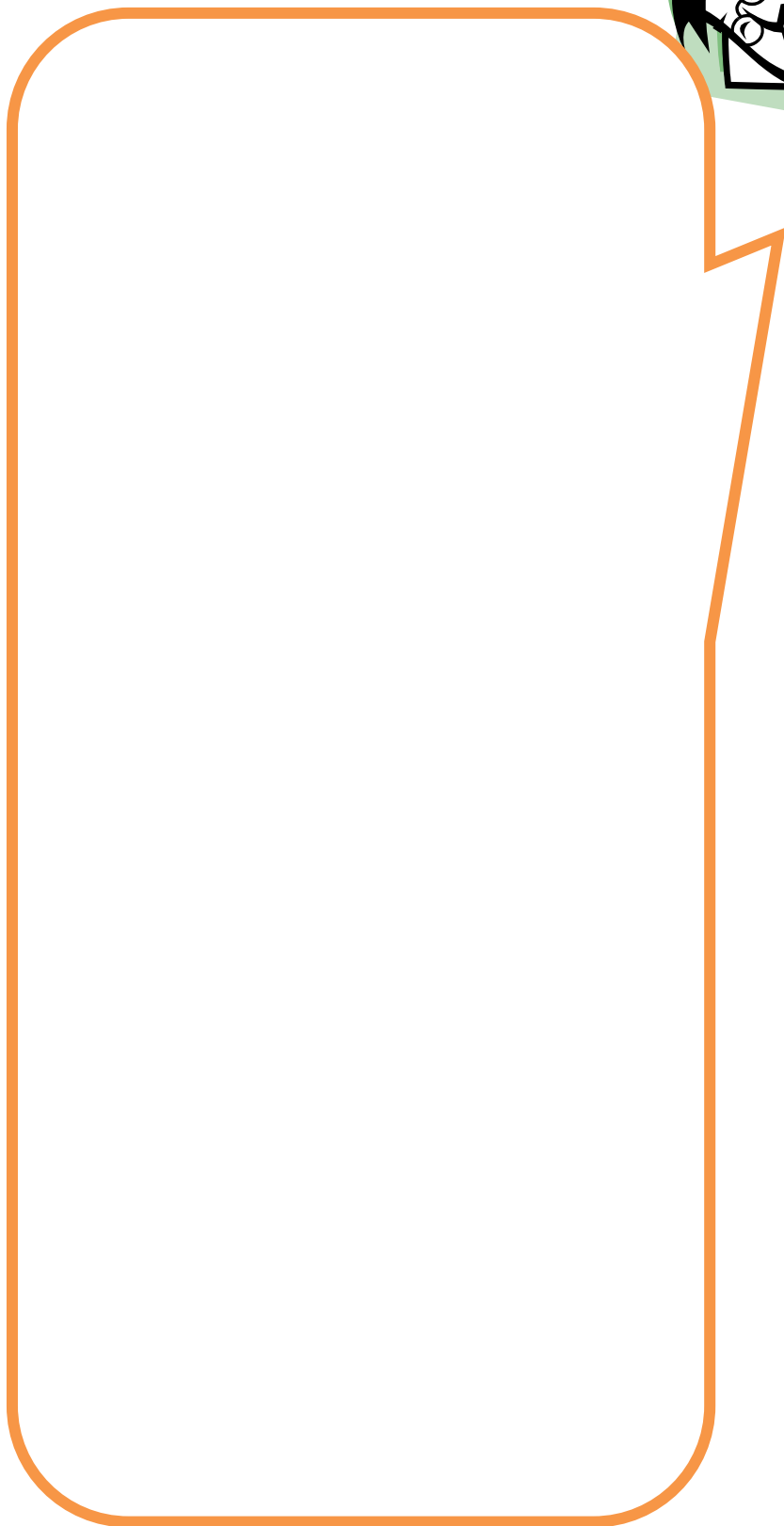
Γεια, είμαι ο Παναγιώτης και είμαι εθισμένος στα παιχνίδια στο Facebook. Αν η φάρμα μου ήταν πραγματική, θα αρκούσε για να φάει όλη η Αφρική! Στο σχολείο τελευταία τα πάω χάλια, επειδή παίζω τη νύχτα και νυστάζω την άλλη μέρα.

Εμμ...
Νομίζω την επόμενη συνεδρία να την κάνουμε στο γραφείο μου, παρά από το διαδίκτυο!

Φύλλο εργασίας: Ο ψυχολόγος συμβουλεύει τους ασθενείς

Ο ψυχολόγος συμβουλεύει τους ασθενείς της ομάδας θεραπείας

5. Προστασία προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο

Ιδιωτικότητα και δικαιώματα

Βαθμίδα/Τάξεις:	Ε' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο
Λέξεις-κλειδιά:	προσωπικά δεδομένα στο διαδίκτυο, ιδιωτικότητα, δικαιώματα που αφορούν στα προσωπικά μας δεδομένα
Στόχοι:	Οι μαθητές να: - αντιλαμβάνονται την έννοια της ιδιωτικότητας στην καθημερινή τους ζωή και στο διαδίκτυο. (Δραστηριότητα 1) - αναγνωρίζουν τι είδους πληροφορίες είναι ιδιωτικές και να επιλέγουν τρόπους προστασίας κατάλληλους για τους ίδιους. (Δραστηριότητες 2 και 4) - εντοπίζουν τους κινδύνους από την πιθανή εκμετάλλευση προσωπικών δεδομένων τους. (Δραστηριότητα 3) - αναγνωρίζουν τα δικαιώματά τους, αναφορικά με τα προσωπικά τους δεδομένα. (Δραστηριότητες 4 και 5)
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	80 λεπτά
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	- Λίστα με πληροφορίες που μπορεί κάποιος να ανεβάσει στο διαδίκτυο 1 κόλλα Α3 - Κομμάτια χαρτί, για να γράψουν τη συμβουλή τους - Φύλλο εργασίας: «Προσωπικά δεδομένα» (παράρτημα, εκτύπωση ένα για κάθε μαθητή) - Πληροφορίες από ιστοσελίδες για τα δικαιώματά μας σε σχέση με τα προσωπικά μας δεδομένα (παράρτημα, εκτύπωση 1 για κάθε 4 μαθητές) ➤ Για κάποιες δραστηριότητες, οι μαθητές θα εργαστούν σε ομάδες των 4 - 5.
Περισσότερες πληροφορίες:	Ιστοσελίδα Ασφάλεια στο Διαδίκτυο (Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου): http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_paraplanisi.html http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_parabidiotik.html
Αξιολόγηση:	Μέσα από τη συμμετοχή τους στη συζήτηση.
Πηγές:	Η αρχική ιδέα της δραστηριότητας 2 προέρχεται από μάθημα του Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου της Εσθονίας. Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου Εσθονίας: http://www.targaltinternetis.ee/ (Υλικό για εκπαιδευτικούς: http://www.targaltinternetis.ee/wp-content/uploads/2011/01/Targalt-internetis-teaching-materials1.pdf) Πληροφορίες από τις ιστοσελίδες: - Αρχή Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Ελλάδας (Μικροί πολίτες/Συμβουλές) http://www.dpa.gr/ - Αρχή Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Κύπρου (Τα δικαιώματά σου) http://www.dataprotection.gov.cy/

Συνοδευτικό υλικό:	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)	Βοηθητικό υλικό: Λίστα	5_list.docx
	Φύλλο εργασίας: Προσωπικά δεδομένα	5_pros_dedomena.docx
	Βοηθητικό υλικό: Πληροφορίες από ιστοσελίδες για τα δικαιώματά μας σε σχέση με τα προσωπικά δεδομένα.	5_info_pr_dedomena.docx

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Ιδιωτικότητα Offline -Online

Προβληματίζουμε τους μαθητές μέσα από μία αρχική συζήτηση για την ιδιωτικότητα. Ενδεικτικές ερωτήσεις θα μπορούσαν να είναι:

- Τι θα έκανες, αν κάποιος άγνωστος σου ζητούσε τη διεύθυνση και τον αριθμό τηλεφώνου σου;
- Γιατί δεν θα ήθελες να βλέπουν άλλοι το ημερολόγιό σου;
- Σε πειράζει να μπαίνουν στο δωμάτιο σου χωρίς άδεια; Γιατί;

Αφού απαντήσουν, ρωτούμε:

- Θα έβαζες ή έχεις χρησιμοποιήσει τη διεύθυνση και τον αριθμό τηλεφώνου σου στο διαδίκτυο;
- Αν είχες ή αν έχεις Blog/διαδικτυακό ημερολόγιο, θα σε πείραζε να το διαβάσουν άλλοι; Θα πρόσεχες τι γράφεις;
- Θα άφηνες το προφίλ σου σε ένα κοινωνικό δίκτυο ανοικτό – δηλαδή να μπορεί να το δει οποιοσδήποτε;

Προβληματίζουμε τους μαθητές αναφορικά με το κατά πόσο διαχειριζόμαστε διαφορετικά παρόμοιες καταστάσεις στην πραγματική ζωή και στο διαδίκτυο.

Δραστηριότητα 2: Ιδιωτικό Vs Δημόσιο

Διαβάζουμε στους μαθητές τη λίστα με πληροφορίες που οι νέοι ανεβάζουν στο διαδίκτυο (Λίστα στο παράρτημα). Για κάθε αντικείμενο στη λίστα, θα πρέπει να αποφασίσουν αν αποτελεί πληροφορία που είναι ιδιωτική (δηλαδή, δεν προορίζεται να είναι γνωστή σε όλους). Αυτό θα το κάνουν ψηφίζοντας. Όποιος πιστεύει ότι η πληροφορία είναι ιδιωτική, θα πρέπει να βάλει το χέρι μπροστά από το στόμα, ενώ όποιος πιστεύει ότι αυτή την πληροφορία θα μπορούσαμε να τη μοιραστούμε με οποιονδήποτε σηκώνει το χέρι του. Στον πίνακα της τάξης δημιουργούμε έναν πίνακα με τις κατηγορίες «Ιδιωτικό» και «Δημόσιο», και ανάλογα με τις ψήφους βάζουμε και το είδος της πληροφορίας στον αντίστοιχο πίνακα. Είναι πιθανόν να προκύψει και η κατηγορία «Εξαρτάται». Για κάθε πληροφορία στη λίστα μας, ζητούμε από κάποιον μαθητή που υποστηρίζει ότι είναι ιδιωτική πληροφορία και από κάποιον άλλο που υποστηρίζει ότι είναι δημόσια η πληροφορία, να δικαιολογήσουν ο καθένας τη θέση του.

Εναλλακτικά, η δραστηριότητα μπορεί να γίνει και ως εξής:

Γράφουμε τα είδη πληροφοριών σε χαρτάκια και κάθε μαθητής παίρνει από ένα χαρτάκι. Θα πρέπει να δικαιολογήσει, αν θεωρεί ότι η πληροφορία είναι δημόσια ή ιδιωτική και να βάλει το χαρτί του στην αντίστοιχη θέση.

Δραστηριότητα 3: Κίνδυνοι από τη διάθεση προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο

Χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες των 4 ή 5. Τους εξηγούμε ότι τα στοιχεία (από την προηγούμενη δραστηριότητα) συνιστούν προσωπικά δεδομένα, τα οποία προστατεύονται από τον νόμο. Κollάμε στον πίνακα ένα φύλλο χαρτί A3 με το σήμα του ευρώ, μια καρδιά και μια κλειδαριά. Δίνουμε στους μαθητές χαρτάκια.

Προβληματίζουμε τους μαθητές αναφορικά με τους λόγους για τους οποίους δεν πρέπει να δίνουμε σε οποιονδήποτε πληροφορίες, όπως τη διεύθυνσή μας, τι δουλειά κάνουν οι γονείς μας, τα email, τηλέφωνα, ηλικίες, πού πάμε μετά το σχολείο κτλ. Ζητούμε να σκεφτούν και να καταγράψουν τους κινδύνους που μπορεί να προκύψουν από τη διάθεση των προσωπικών μας δεδομένων στο διαδίκτυο, όσον αφορά στους οικονομικούς κινδύνους, τους συναισθηματικούς κινδύνους και τους κινδύνους για την ασφάλειά μας. Δίνουμε 5 λεπτά να συζητήσουν στις ομάδες τους και να γράψουν τους κινδύνους που πιστεύουν ότι προκύπτουν (1 σε κάθε χαρτάκι και ζωγραφίζουν το αντίστοιχο σύμβολο). Έπειτα συζητούμε για τα όσα κατέληξαν, στην ολομέλεια. Κollάνε τις σημειώσεις τους στην κόλλα A3.

(Κίνδυνοι: π.χ. διάθεση των στοιχείων μας χωρίς την άδειά μας, λήψη ανεπιθύμητων μηνυμάτων, άγνωστοι με κακές προθέσεις μπορεί να μάθουν πού μένουμε και πού συχνάζουμε, κίνδυνος απαγωγής ή εξαπάτησης, ευκολότερο να πέσουμε θύματα απάτης αν έχουν τα στοιχεία μας, φωτογραφίες μας και σχόλιά μας μπορεί να πέσουν στα χέρια ατόμων που εμείς δεν θα θέλαμε και να χρησιμοποιηθούν με τρόπους που δεν θέλουμε, ενδεχόμενο πλαστοπροσωπίας, μπορεί να δεχθούμε άσχημη κριτική για τις απόψεις μας, αν δώσουμε αριθμό πιστωτικής κάρτας σε επικίνδυνες ιστοσελίδες μπορεί να μας κλέψουν, μπορεί να δεχθούμε διαφημίσεις που απευθύνονται σε εμάς ανάλογα με τα στοιχεία που γνωρίζουν για μας κτλ.).

Δραστηριότητα 4

Προβληματίζουμε τους μαθητές για το πώς μπορούμε να προστατεύσουμε τα προσωπικά μας στοιχεία. Τους δίνουμε χρόνο, για να εκφέρουν τη γνώμη τους.

Έπειτα δίνουμε σε κάθε ομάδα εκτυπωμένες τις συμβουλές από τις ιστοσελίδες (Στο παράρτημα. Δίνουμε πληροφορίες από μια ιστοσελίδα σε κάθε ομάδα. Για μαθητές Δημοτικού Σχολείου, είναι καταλληλότερο το κείμενο από την Αρχή Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Ελλάδας).

Ιστοσελίδες:

- Αρχή Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Ελλάδας (Μικροί πολίτες/Συμβουλές)
<http://www.dpa.gr>
- Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου – Ασφάλεια στο Διαδίκτυο
http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_parabidiotik.html (αντιμετώπιση)
- Αρχή Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Κύπρου (Τα δικαιώματά σου)
<http://www.dataprotection.gov.cy>

Οδηγίες για τις ομάδες:

- Διαβάστε τις συμβουλές.
- Συζητήστε με την ομάδα ποιες από αυτές ήδη εφαρμόζετε και σημειώστε V δίπλα από εκείνες που εφαρμόζετε.
- Σημειώστε ο κάθε ένας σε ένα χαρτί από μια συμβουλή, την οποία θα προσπαθήσετε να εφαρμόσετε στο μέλλον. (Είναι καλύτερα να είναι διαφορετική από αυτή των υπόλοιπων μελών της ομάδας).

Οι μαθητές παρουσιάζουν στην τάξη τη συμβουλή που θα επέλεγαν να ακολουθήσουν και την κολλούν σε μια Α3 κόλλα, στην οποία θα μαζευτούν οι συμβουλές όλων.

Δραστηριότητα 5: Μαθαίνω τα δικαιώματά μου

Διαβάζουν στην ολομέλεια τα δικαιώματά τους, από το κείμενο του Γραφείου Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Κύπρου.

(http://www.dataprotection.gov.cy/dataprotection/dataprotection.nsf/rights_gr/rights_gr?OpenDocument, παράρτημα: νομοθεσία - δικαιώματα).

Τα παιδιά καλούνται να αντιγράψουν τα δικαιώματά τους (μόνο τον τίτλο) στο φύλλο εργασίας «Προσωπικά δεδομένα». Το φύλλο εργασίας θα το πάρουν σπίτι, για να το δώσουν στους γονείς τους. Συζητούμε για το κατά πόσο γνώριζαν ότι έχουν αυτά τα δικαιώματα και τι σημαίνουν τα δικαιώματα αυτά για εκείνους σε πρακτικό επίπεδο. Μπορούν να σκεφτούν και να αναφέρουν περιπτώσεις (πραγματικές και μη), στις οποίες γίνεται παραβίαση αυτών των δικαιωμάτων.

Βοηθητικό υλικό μαθησιακής εισήγησης: Προστασία προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο - Ιδιωτικότητα και δικαιώματα

Λίστα δεδομένων:

- Ηλικία
- Γενέθλια
- Διεύθυνση σπιτιού
- Αριθμός τηλεφώνου
- Διεύθυνση email
- Διεύθυνση MSN
- Λεπτομέρειες Skype
- Ιστοσελίδα
- Θρησκεία
- Πολιτικές απόψεις
- Συνήθειες (κάπνισμα και ποτό)
- Κατοικίδια ζώα
- Με ποιους ζείτε
- Ενδιαφέροντα
- Αγαπημένες ταινίες
- Σχολείο
- Ιδανικός σύντροφος/φίλος
- Χρώμα ματιών
- Χρώμα μαλλιών
- Ύψος / βάρος
- Τι σας αρέσει
- Τι δεν σας αρέσει
- Τι υπάρχει στο δωμάτιό σας
- Φωτογραφίες σας
- Τα αγαπημένα σας βίντεο
- Βίντεο με εσάς τους ιδίους
- Λίστα των φίλων σας
- Λίστα των συλλόγων/ομάδων στις οποίες ανήκετε
- Σχολικοί βαθμοί
- Σκέψεις σας σχετικά με τους συμμαθητές σας / το σχολείο / τη ζωή
- Στοιχεία επικοινωνίας των γονέων σας
- Χρονοδιάγραμμα του σχολείου σας
- Τι κάνετε το απόγευμα (αθλητισμός / ομάδες)
- Βιογραφία / blog / ημερολόγιο

Φύλλο εργασίας: Προσωπικά δεδομένα

ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Έχεις το δικαίωμα

Έχεις το δικαίωμα

.....

Έχεις το δικαίωμα

.....

Οι πληροφορίες που αφορούν στο πρόσωπό σου

.....

.....

Έχεις δικαίωμα

Βοηθητικό υλικό μαθησιακής εισήγησης: Προστασία προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο - Ιδιωτικότητα και δικαιώματα

Κείμενο από την ιστοσελίδα του Γραφείου Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Κύπρου

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ
ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

TA ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΣΟΥ

Ο Νόμος σου παρέχει τη δυνατότητα να μάθεις ποιος διατηρεί πληροφορίες για το άτομό σου, τον λόγο για τον οποίο τις συλλέγει και αν τις ανακοινώνει ή τις κοινοποιεί σε άλλους. Ο Νόμος αυτός σου παρέχει το δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες που σε αφορούν και παρεμπόδισης της χρησιμοποίησής τους για συγκεκριμένους σκοπούς.

Στις πλείστες περιπτώσεις, εσύ είσαι ο καλύτερος προστάτης των πληροφοριών αυτών. Η διατήρηση, από εσένα τον ίδιο, όσο το δυνατόν μεγαλύτερου ελέγχου στις πληροφορίες που σε αφορούν, μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη προστασία της ιδιωτικής σου ζωής.

Πώς μπορείς να προστατεύσεις τις πληροφορίες που σε αφορούν

Στην καθημερινή μας ζωή, ο καθένας από εμάς παρέχει πληροφορίες που τον αφορούν χωρίς δεύτερη σκέψη. Είναι σημαντικό να γνωρίζεις πώς και πότε εσύ θα δώσεις πληροφορίες που σε αφορούν και να είσαι σαφής και κατηγορηματικός, όταν σου ζητούνται πληροφορίες που εσύ δεν θεωρείς απαραίτητες.

Μπορείς εσύ ο ίδιος να προστατεύσεις τις πληροφορίες που σε αφορούν, με διάφορους τρόπους, όπως:

- Να διαβάξεις πάντοτε τα μικρά γράμματα πάνω σε αιτήσεις ή άλλα έντυπα. Με την υπογραφή σου μπορεί να δώσεις στον οργανισμό/ εταιρεία/ υπηρεσία την άδεια να διοχετεύσει σε άλλους τις δικές σου πληροφορίες ή να τις χρησιμοποιήσει για άλλους σκοπούς.
- Να προσέξεις ότι δεν δίνεις πληροφορίες που δεν είναι πραγματικά αναγκαίες. Να θυμάσαι ότι έχεις πάντοτε το δικαίωμα να ερωτάς τον λόγο, για τον οποίο πρόκειται να συλλεχθούν συγκεκριμένες πληροφορίες, πριν να τις δώσεις.
- Να είσαι προσεκτικός, όταν δίνεις πληροφορίες διά τηλεφώνου. Αν κάποιος σε καλέσει στο τηλέφωνο, σιγουρέψου πρώτα ότι πρόκειται για το πρόσωπο το οποίο ισχυρίζεται ότι είναι, πριν να του δώσεις οποιαδήποτε πληροφορία που σε αφορά.
- Όταν χρησιμοποιείς το διαδίκτυο, πριν να δώσεις οποιεσδήποτε πληροφορίες που σε αφορούν, ψάξε για πολιτικές και αναφορές για την προστασία της ιδιωτικής ζωής (privacy policy) και διασφάλισε ότι είναι σε γνώση σου ο τρόπος με τον οποίο οι πληροφορίες που σε αφορούν θα χρησιμοποιηθούν.
- Να ελέγχεις τα χαρακτηριστικά ασφαλείας που διαθέτουν οι διάφορες ιστοσελίδες. Αν, για οποιονδήποτε λόγο έχεις αμφιβολία, έχεις τη δυνατότητα να ζητήσεις από τον οργανισμό να ξεκαθαρίσει οτιδήποτε δεν αντιλαμβάνεσαι.
- Αν σκοπεύεις να δώσεις πληροφορίες που σε αφορούν σε οργανισμούς που βρίσκονται εκτός Κύπρου, φρόντισε να ελέγξεις προηγουμένως τις πολιτικές και τις διαδικασίες που ακολουθούνται. Τέτοια περίπτωση θεωρείται ειδικά η περίπτωση κατά την οποία διοχετεύεις πληροφορίες μέσω του διαδικτύου.

Σε τελική ανάλυση, οι πληροφορίες που σε αφορούν ανήκουν σε σένα. Θα πρέπει να διασφαλίσεις, πριν να τις δώσεις, ότι είναι σε γνώση σου ποιο είναι το πρόσωπο που συλλέγει τις πληροφορίες αυτές, ο λόγος για τον οποίο συλλέγονται και το πώς θα χρησιμοποιηθούν.

Πώς μπορεί να σε βοηθήσει ο Νόμος

Σε κάποιες περιπτώσεις, παρά το γεγονός ότι επέδειξες τη δέουσα προσοχή κατά την παροχή πληροφοριών που σε αφορούν, είναι δυνατόν να αντιμετωπίσεις προβλήματα. Οι πληροφορίες που τηρούνται μπορεί να είναι λανθασμένες ή ανακριβείς· μπορεί να δοθούν σε κάποιο πρόσωπο που εσύ δεν θέλεις να τις δει· ή μπορεί να αρχίσουν να λαμβάνεις ανεπιθύμητα διαφημιστικά ηλεκτρονικά ή άλλα μηνύματα.

Ο περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμος του 2001 σου παρέχει ορισμένα δικαιώματα, για να προστατεύσεις τον εαυτό σου από τέτοιου είδους προβλήματα.

Έχεις το δικαίωμα ενημέρωσης (Άρθρο 11)

Όταν κάποιο πρόσωπο συλλέγει πληροφορίες που σε αφορούν, θα πρέπει να σε ενημερώνει για την ταυτότητά του και τους λόγους για τους οποίους τις χρειάζεται. Θα πρέπει να σε ενημερώνει σχετικά με τα πρόσωπα στα οποία θα δοθούν οι πληροφορίες αυτές και να φέρει σε γνώση σου ότι έχεις τη δυνατότητα να λαμβάνεις αντίγραφα οποιωνδήποτε πληροφοριών που τυχόν διατηρεί και που σε αφορούν.

Έχεις το δικαίωμα πρόσβασης στις πληροφορίες που τηρούνται σχετικά με το πρόσωπό σου (Άρθρο 12)

Έχεις το δικαίωμα να ζητήσεις και να λάβεις αντίγραφο οποιωνδήποτε πληροφοριών που τηρούνται σχετικά με το πρόσωπό σου, υποβάλλοντας γραπτό για τον σκοπό αυτόν αίτημα. Μπορείς να ζητήσεις από οποιονδήποτε οργανισμό ή φυσικό πρόσωπο να σε ενημερώσει ποιες πληροφορίες διατηρεί που σε αφορούν. Για παράδειγμα, μπορείς να υποβάλεις αίτημα στην τράπεζα με την οποία συνεργάζεσαι, σε μία Δημόσια Υπηρεσία, στον εργοδότη σου, σε ασφαλιστική εταιρεία ή σε γιατρό. Το δικαίωμά σου αυτό ασκείται με την καταβολή του χρηματικού ποσού των 17 ευρώ.

Το φυσικό πρόσωπο ή ο οργανισμός, που διατηρεί πληροφορίες που σε αφορούν, πρέπει να σου απαντήσει γραπτώς μέσα σε τέσσερις εβδομάδες.

Έχεις δικαίωμα να ζητήσεις να διορθωθούν ή να διαγραφούν οι πληροφορίες που αφορούν το πρόσωπό σου (Άρθρο 13)

Αν έχει περιέλθει εις γνώση σου ότι πληροφορίες που τηρούνται από οποιονδήποτε σχετικά με το πρόσωπό σου είναι λανθασμένες ή ανακριβείς, έχεις δικαίωμα να ζητήσεις τη διόρθωσή τους. Μπορείς, επίσης, να ζητήσεις τη διαγραφή όλων των πληροφοριών που σε αφορούν, αν δεν υπάρχει λόγος διατήρησής τους, ή αν έχουν αποσπαστεί από εσένα ή άλλο πρόσωπο κατά τρόπο παράνομο.

Για να γίνει αυτό, θα πρέπει να απευθυνθείς εγγράφως στον οργανισμό ή το φυσικό πρόσωπο που διατηρεί πληροφορίες που σε αφορούν και να εξηγήσεις ξεκάθαρα ποιο είναι το αίτημά σου. Το δικαίωμα αυτό ασκείται με την καταβολή του ποσού των 17 ευρώ, το οποίο θα σου επιστραφεί, αν το αίτημά σου γίνει αποδεκτό.

Το φυσικό πρόσωπο ή ο οργανισμός πρέπει να απαντήσει στο αίτημά σου γραπτώς μέσα σε δεκαπέντε ημέρες. Πρέπει να αναφέρουν τις ενέργειες στις οποίες έχουν προβεί ή να εξηγήσουν τους λόγους για τους οποίους δεν έχουν προβεί σε καμία ενέργεια.

Οι πληροφορίες που αφορούν το πρόσωπό σου δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται για σκοπούς προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών εξ αποστάσεως (Άρθρο 15)

Εκτός αν εσύ έχεις δώσει τη γραπτή συγκατάθεσή σου, οι πληροφορίες που σε αφορούν δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται σε σχέση με δραστηριότητες προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών εξ αποστάσεως, όπως, για παράδειγμα, τηλεφωνήματα, διαφημιστικά έντυπα ή διαφημιστικά ηλεκτρονικά μηνύματα.

Έχεις δικαίωμα αποζημίωσης (Άρθρο 17)

Αν φυσικό πρόσωπο ή οργανισμός σου προκάλεσε ζημία, λόγω κακού χειρισμού των πληροφοριών που σε αφορούν, έχεις το δικαίωμα να διεκδικήσεις αποζημίωση από αυτούς.

Χρησιμοποίησε τα δικαιώματά σου που απορρέουν από τον Νόμο

Τα πιο πάνω δικαιώματα θα σε βοηθήσουν να διασφαλίσεις ότι οι οργανισμοί που χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που σε αφορούν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τον Νόμο. Αν εσύ έχεις οποιοδήποτε πρόβλημα με τον τρόπο που οι πληροφορίες αυτές τυγχάνουν χειρισμού, μπορείς να χρησιμοποιήσεις το δικαίωμα πρόσβασης που έχεις. Όταν αποκτήσεις αντίγραφο των πληροφοριών που σε αφορούν από τον οργανισμό, θα είσαι σε θέση να αξιολογήσεις κατά πόσο οι πληροφορίες αυτές είναι ορθές και αν ο οργανισμός χρειάζεται τις πληροφορίες αυτές. Να θυμάσαι ότι, αν ο οργανισμός διατηρεί ανακριβείς πληροφορίες που σε αφορούν, υποχρεούται να τις διορθώσει και αν δεν υφίσταται λόγος διατήρησής τους, υποχρεούται να τις διαγράψει.

Αν, για οποιονδήποτε λόγο, περιέλθει εις γνώση σου ότι φυσικό πρόσωπο ή οργανισμός που διατηρεί πληροφορίες που σε αφορούν δεν συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τον Νόμο, έχεις το δικαίωμα να προσφύγεις στον Επίτροπο Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Ο Επίτροπος θα αξιολογήσει κατά πόσο το φυσικό πρόσωπο ή ο οργανισμός ενεργεί μέσα στο πλαίσιο εφαρμογής του Νόμου και θα σε συμβουλευθεί ανάλογα με τα συμπεράσματα που έχει εξαγάγει και οποιαδήποτε ενέργεια στην οποία σκοπεύει να προβεί.

Ένας νεαρός φοιτητής επιβάτης σε λεωφορείο έθετε τον εαυτό του σε κίνδυνο, χωρίς ο ίδιος να το γνωρίζει. Με την πληρωμή των λογαριασμών του από το τηλέφωνο στο λεωφορείο, είπε στο πρόσωπο με το οποίο μιλούσε τηλεφωνικά, καθώς και σε όλους τους επιβάτες στο λεωφορείο που βρίσκονταν τόσο κοντά του ώστε να είναι σε θέση να ακούουν τη συζήτησή του, το όνομά του, τη διεύθυνσή του, τον αριθμό του τραπεζικού λογαριασμού του, την ημερομηνία λήξης της πιστωτικής του κάρτας, και τον αριθμό ασφαλείας. Οποιοσδήποτε από τους επιβάτες του λεωφορείου θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει τις πληροφορίες αυτές για την αγορά προϊόντων τηλεφωνικά.

Μία νεαρή μητέρα έδωσε πληροφορίες που αφορούσαν το πρόσωπό της, χωρίς δεύτερη σκέψη. Της τηλεφώνησε ένας άντρας, ο οποίος προσφέρθηκε να την ενημερώσει κατά πόσο αυτή είχε δικαίωμα σε κάποια πρόσθετα ωφελήματα, και της ζήτησε τον αριθμό της ταυτότητάς της. Μετά από αυτό περιήλθε εις γνώση της ότι ο αριθμός της ταυτότητάς της διέρρευσε σε αρκετούς οργανισμούς, χωρίς την άδειά της.

Ένας επιχειρηματίας, ο οποίος ήθελε να κάνει έκπληξη στην κόρη του για τα γενέθλιά της, αγόρασε εισιτήρια για το αγαπημένο της ποπ συγκρότημα. Δήλωσε τη διεύθυνση της εργασίας του στο έντυπο της αίτησης, για να μη μάθει η κόρη του για την έκπληξη. Όμως δεν είχε διαβάσει τα μικρά γράμματα στο έντυπο, τα οποία υποδείκνυαν ότι οι πληροφορίες που τον αφορούσαν θα δίνονταν σε άλλους. Έκτοτε νιώθει μεγάλη αμηχανία, λόγω του μεγάλου αριθμού διαφημιστικών εντύπων για εφήβους που του αποστέλλονται στην εργασία του.

Πηγή:

http://www.dataprotection.gov.cy/dataprotection/dataprotection.nsf/rights_gr/rights_gr?OpenDocument
(Ανακτήθηκε στις 17/6/2012)

Βοηθητικό υλικό μαθησιακής εισήγησης: Προστασία προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο - Ιδιωτικότητα και δικαιώματα

Κείμενο από την ιστοσελίδα της Αρχής Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα Ελλάδας

ΑΡΧΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΕΛΛΑΔΑ

Συμβουλές

Προσπάθησε να διατηρείς τον έλεγχο των προσωπικών σου δεδομένων:

- **Ρώτα γιατί είναι απαραίτητα τα δεδομένα σου** – Σκέψου ποιος είναι αυτός που τα ζητάει. Είναι κάποιος που εμπιστεύεσαι; Πώς πρόκειται να τα χρησιμοποιήσει; Θα τα αποστείλει σε άλλους και, αν ναι, σε ποιους; Αν δεν είσαι σίγουρος για κάτι από όλα αυτά, ρώτα και μάθε πριν διαθέσεις πληροφορίες που σε αφορούν.
- **Σκέψου, πριν αποκαλύψεις δεδομένα** – Αν λαμβάνεις γράμματα, emails, μηνύματα στο κινητό ή στο Facebook που σου ζητούν πληροφορίες, μην απαντήσεις, αν δεν είσαι σίγουρος από ποιον προέρχονται.
- **Διάβαζε προσεκτικά τα «ψιλά γράμματα»** - Κάποιες εταιρείες μπορεί να γράφουν εκεί όρους για τη χρησιμοποίηση των δεδομένων σου, π.χ. για διαφημιστικούς σκοπούς. Θυμήσου ότι πρέπει πάντα να δίνεις τη συγκατάθεσή σου γι' αυτό.
- **Διάβαζε την πολιτική ιδιωτικότητας στις ιστοσελίδες που επισκέπτεσαι** – μάθε πώς χρησιμοποιούν τα δεδομένα σου, π.χ. αν εγκαθιστούν αρχεία cookies και αν προωθούν τις πληροφορίες που σε αφορούν σε διαφημιστικές εταιρείες.
- **Εμπιστεύσου το ένστικτό σου** – Αν δεν είσαι σίγουρος για την ασφάλεια μιας ιστοσελίδας ή δεν νιώθεις άνετα με τον τρόπο που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν τα προσωπικά σου δεδομένα, προτίμησε κάποια άλλη.
- **Δυσκόλεψε τους... «κακούς»** – Χρησιμοποίησε διαφορετικά συνθηματικά στους λογαριασμούς σου (π.χ. email, Facebook, Twitter). Διάλεξε συνθηματικά που είναι εύκολο για σένα να θυμάσαι, αλλά δύσκολο για τους άλλους να μαντέψουν.
- **Σκέψου ποιος μπορεί να βλέπει τα δεδομένα σου** – Μην επισκέπτεσαι ιστοσελίδες που δεν θα ήθελες οι άλλοι να γνωρίζουν, όταν χρησιμοποιείς «κοινόχρηστους» υπολογιστές.
- **Σκέψου, πριν αγοράσεις στο διαδίκτυο** – Χρησιμοποίησε ασφαλείς ιστοσελίδες, στις οποίες φαίνονται καθαρά τα στοιχεία επικοινωνίας της εταιρείας και οι οποίες διαθέτουν πολιτική ιδιωτικότητας. Έλεγχε, αν είναι ασφαλές το κανάλι επικοινωνίας (π.χ. θα πρέπει η διεύθυνση της σελίδας να ξεκινάει με https και στο πρόγραμμα πλοήγησης στο διαδίκτυο να εμφανίζεται ένα λουκέτο ως εικονίδιο).
- **Θυμήσου να αποσυνδέσαι από τις ιστοσελίδες**, στις οποίες έχεις εισέλθει/συνδεθεί με χρήση συνθηματικών (π.χ. όταν κάνεις αγορές από το διαδίκτυο ή την ιστοσελίδα κοινωνικής δικτύωσης).
- **Κράτα τον υπολογιστή σου ασφαλή** – Χρησιμοποίησε προγράμματα τείχους ασφαλείας (firewall) και προστασίας από ιούς (antivirus). Φρόντισε τα προγράμματα αυτά να είναι ενημερωμένα.

Πηγή:

http://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,96295,33_96308:33_96342&_dad=portal&_schema=PORTAL

6. Πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο - Φόρμες στο διαδίκτυο

Βαθμίδα/Τάξεις:	Δημοτικό, Γυμνάσιο								
Λέξεις-κλειδιά:	προσωπικά δεδομένα, φόρμες								
Στόχοι:	Οι μαθητές να: - εξετάζουν πραγματικές αιτήσεις ιστοσελίδων για τις προσωπικές πληροφορίες που ζητούν. (Δραστηριότητες 1 και 2) - αναγνωρίζουν ότι πολλές εμπορικές ιστοσελίδες συλλέγουν πληροφορίες για τους επισκέπτες, να κρίνουν τους λόγους για τους οποίους γίνεται αυτό και να είναι σε θέση να αξιολογούν, αν τα δεδομένα τους προστατεύονται σε τέτοιες ιστοσελίδες. (Δραστηριότητες 1 και 2) - περιγράφουν τι σημαίνει «όροι χρήσης» και «πολιτική απορρήτου». (Δραστηριότητες 1 και 2) - ασκούν κριτική, αναφορικά με τα προσωπικά δεδομένα, τα οποία μπορούν να μοιράζονται στο διαδίκτυο και σχετικά με ποια θα πρέπει να αποφεύγουν, ανάλογα με τα διαδικτυακά περιβάλλοντα και τον σκοπό. (Δραστηριότητα 3)								
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40 λεπτά								
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	- Φύλλα εργασίας: «Φόρμες στο διαδίκτυο» (παράρτημα, εκτύπωση ένα για κάθε ομάδα) - Φόρμα από ιστοσελίδα για αγορές/Σελίδες με παιχνίδια στο διαδίκτυο (παράρτημα, εκτύπωση μια για κάθε ομάδα) ➤ ανάλογα με τη δραστηριότητα, θα εργάζονται στην ολομέλεια, σε συνεργασία με τον διπλανό τους ή σε μικρές ομάδες								
Σημειώσεις:	Οι δραστηριότητες 1 και 2 μπορούν να γίνουν σε ξεχωριστές περιόδους, αν δεν υπάρχει αρκετός χρόνος. Η δραστηριότητα 1 είναι κατάλληλη για παιδιά των μεγαλύτερων τάξεων του Δημοτικού και για μαθητές Γυμνασίου. Για μαθητές των μικρών τάξεων του Δημοτικού, μπορεί να γίνει μόνο η δραστηριότητα 2.								
Περισσότερες πληροφορίες:	http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/kindinoi_paeaplanisi.html								
Αξιολόγηση:	Δραστηριότητα αξιολόγησης								
Συνοδευτικό υλικό:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Τίτλος αρχείου</th><th>Όνομα αρχείου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Φύλλο εργασίας: Πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο- Φόρμες στο διαδίκτυο</td><td>6_data_forms.docx</td></tr> <tr> <td>Βοηθητικό υλικό: Σελίδες με παιχνίδια στο διαδίκτυο</td><td>6_pexnidia.docx</td></tr> <tr> <td>Βοηθητικό υλικό: Φόρμα εγγραφής στο eBay</td><td>6_ebay.docx</td></tr> </tbody> </table>	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου	Φύλλο εργασίας: Πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο- Φόρμες στο διαδίκτυο	6_data_forms.docx	Βοηθητικό υλικό: Σελίδες με παιχνίδια στο διαδίκτυο	6_pexnidia.docx	Βοηθητικό υλικό: Φόρμα εγγραφής στο eBay	6_ebay.docx
Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου								
Φύλλο εργασίας: Πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο- Φόρμες στο διαδίκτυο	6_data_forms.docx								
Βοηθητικό υλικό: Σελίδες με παιχνίδια στο διαδίκτυο	6_pexnidia.docx								
Βοηθητικό υλικό: Φόρμα εγγραφής στο eBay	6_ebay.docx								

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Φόρμες στο διαδίκτυο

Ρωτούμε τους μαθητές:

Σε ποιες περιπτώσεις συμπληρώνουμε φόρμες εμείς ή οι γονείς μας; (π.χ. στα φύλλα εργασίας συμπληρώνουμε το όνομά μας και την ημερομηνία, συμπληρώνουν οι γονείς μας φόρμες σε δημόσιες υπηρεσίες για να αποκτήσουμε π.χ. ταυτότητα, στα καταστήματα για να αποκτήσουν κάρτες μέλους, στην τράπεζα για πιστωτική κάρτα, για να συμμετάσχουν σε κάποιον διαγωνισμό κτλ.)

Ποιες προσωπικές πληροφορίες μας ζητούν να συμπληρώσουμε; (τους αφήνουμε να πουν ό,τι ξέρουν)
Τυπώνουμε και δίνουμε σε κάθε ομάδα μια φόρμα/αίτηση για εγγραφή από ιστοσελίδα, μαζί με το Φυλλάδιο εργασιών «Πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο- Φόρμες στο διαδίκτυο». Θα χρησιμοποιήσουμε τη φόρμα για το ebay (ιστοσελίδα για αγορές και πωλήσεις στο διαδίκτυο). Τους δίνουμε 15 λεπτά, για να απαντήσουν τις ερωτήσεις. (Εάν δουλεύουμε σε εργαστήρι υπολογιστών, μπορούν να δουν την αίτηση από τον υπολογιστή τους.)

(Αίτηση για εγγραφή που να εκτυπώνεται, μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα:

<https://scgi.ebay.co.uk/ws/eBayISAPI.dll?RegisterEnterInfo&siteid=3&UsingSSL=1&globalreg=ROW.GBH.US&lang=el-GR&ru=http://www.eim.ebay.gr/SSO?regReturn=1>

Επιλέγω: File – Print. Η αίτηση υπάρχει στο παράρτημα)

Όταν περάσει ο χρόνος που τους δώσαμε, τότε συζητούμε τις απαντήσεις τους.

Οι ερωτήσεις του φυλλαδίου εργασιών παρατίθενται πιο κάτω.

1. Για ποιον σκοπό θα συμπλήρωνε κάποιος τη φόρμα αυτή;
«για να υποβάλλετε προσφορές, καθώς και για να πραγματοποιείτε αγορές ή πωλήσεις στο eBay»
2. Ποιες προσωπικές πληροφορίες (στοιχεία για τον εαυτό μας) μας ζητά η αίτηση για εγγραφή;
Όνομα, επίθετο, διεύθυνση, κωμόπολη/πόλη, κομητεία, ταχυδρομικό κώδικα, χώρα ή περιοχή, βασικό τηλέφωνο, διεύθυνση, email, ημερομηνία γέννησης
3. Πώς καταλαβαίνουμε ποια πεδία (κενά) της αίτησης είναι υποχρεωτικά να συμπληρώσουμε;
Υποδηλώνονται με τον αστερίσκο
4. Γιατί μας ζητά τηλέφωνο και διεύθυνση;
«Η διεύθυνσή σας θα χρησιμοποιηθεί για την αποστολή των αγορών σας ή τη λήψη πληρωμής από αγοραστές.» «Απαιτείται σε περίπτωση που θέλουμε να επικοινωνήσουμε μαζί σας για τον λογαριασμό σας»
5. Θα συμπληρώνατε αυτή τη φόρμα;
Πρέπει να είσαι πάνω από 18 ετών, άρα οι μαθητές δεν πρέπει να την απαντήσουν.
6. Η αίτηση λέει «Πρέπει να είστε τουλάχιστον 18 ετών, για να χρησιμοποιήσετε το eBay.». Γιατί νομίζετε πρέπει να είμαστε μεγαλύτεροι από 18;
Θα χρειαστεί να εξηγήσουμε ότι καθώς ο συγκεκριμένος διαδικτυακός τόπος αφορά αγορές και πωλήσεις, επομένως έχει σχέση με λεφτά, γι' αυτόν τον λόγο θα πρέπει να είμαστε πάνω από 18 ετών.
7. Η αίτηση γράφει: «Το ιδιωτικό σας απόρρητο είναι σημαντικό για μας. Το eBay δεν ενοικιάζει ούτε πουλά τις προσωπικές σας πληροφορίες σε τρίτες εταιρείες χωρίς τη συγκατάθεσή σας.» Γιατί είναι σημαντικό να έχουμε αυτή την πληροφορία;
Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι τα δεδομένα μας δεν θα δοθούν σε άλλους. Κάποιες

ιστοσελίδες πουλούν τα δεδομένα μας σε τρίτους για διαφημιστικούς σκοπούς.

8. Μπορείτε να καταλάβετε σε ποιον δίνονται αυτά τα δεδομένα;
Τα δίνουμε στην eBay Inc. στις Η.Π.Α.
9. Διαβάστε τα ακόλουθα και μετά συζητήστε με την ομάδα σας/τον διπλανό σας, γιατί είναι σημαντικό μια ιστοσελίδα στην οποία κάνουμε εγγραφή να έχει όρους χρήσης και πολιτική απορρήτου.

Συμφωνία χρήστη ή όροι χρήσης ή αποποίηση (terms of service, terms of use): είναι κανόνες τους οποίους κάποιος πρέπει να συμφωνήσει να τηρεί, για να χρησιμοποιεί μια υπηρεσία. Οι όροι χρήσης μπορούν να καλύπτουν διάφορα θέματα, συμπεριλαμβανομένων των αποδεκτών διαδικτυακών συμπεριφορών των χρηστών, της πολιτικής μάρκετινγκ της εταιρείας και των δηλώσεων για τα πνευματικά δικαιώματα.

Πολιτική απορρήτου είναι μια δήλωση που αποκαλύπτει με ποιους τρόπους συγκεντρώνονται, χρησιμοποιούνται, αποκαλύπτονται και τυγχάνουν διαχείρισης τα προσωπικά μας στοιχεία.

Βάζοντας V στα κουτάκια κάτω από το «συμφωνώ με τα ακόλουθα» είναι σαν να υπογράφουμε ένα συμβόλαιο. Σημαίνει ότι έχουμε διαβάσει όλους τους όρους χρήσης και την πολιτική απορρήτου και συμφωνούμε με αυτή (ασχέτως αν δεν τη διαβάσαμε). Αν δεν είμαστε προσεκτικοί, μπορεί να δώσουμε δικαιώματα για πρόσβαση και χρήση των πληροφοριών μας με τρόπους που εμείς δεν θα θέλαμε. Επίσης, εφόσον βάζουμε V οφείλουμε να τηρούμε τους κανόνες συμπεριφοράς που μας θέτουν.

Εξηγούμε στους μαθητές ότι στην ηλικία τους δεν πρέπει να συμπληρώνουν τέτοιες φόρμες μόνοι τους, ακόμα και αν δεν υπάρχει όριο ηλικίας. Πολύ περισσότερο αν οι φόρμες είναι σε άλλη γλώσσα, θα πρέπει να είναι ακόμη πιο προσεκτικοί. Επειδή δίνουν προσωπικές πληροφορίες και είναι ανήλικοι, χρειάζονται την άδεια κάποιου ενήλικα. Μπορούν να ζητήσουν την άδεια των γονιών τους, για να συμπληρώσουν κάποια φόρμα (αν επιτρέπεται για την ηλικία τους). Πρέπει να είναι προσεκτικοί, όμως, για το τι είδους πληροφορίες τους ζητούνται να δώσουν. Πρέπει να μάθουν οι γονείς τους πώς θα χρησιμοποιηθούν αυτές οι πληροφορίες, διαβάζοντας την πολιτική απορρήτου της ιστοσελίδας. Δεν θα ήθελαν να πέσουν θύματα απάτης και εκμετάλλευσης.

Δραστηριότητα 2: Φόρμες για παιχνίδια στο διαδίκτυο

Δείχνουμε στους μαθητές διάφορες φόρμες από το διαδίκτυο. Παραδείγματα υπάρχουν στο παράρτημα (φύλλο εργασίας: «Φόρμες στο διαδίκτυο: Σελίδες με παιχνίδια στο διαδίκτυο»).

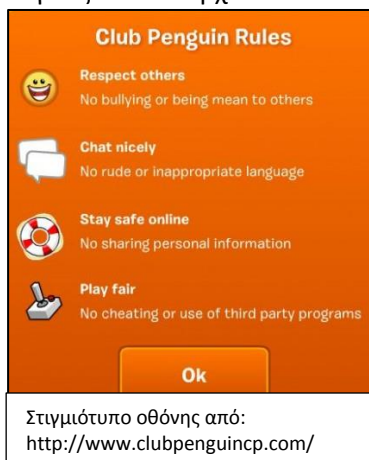
Καλούμε τους μαθητές να εντοπίσουν τι ζητά να συμπληρώσουν κάθε ιστοσελίδα. Θα τα συμπλήρωναν ή όχι; Τι θα πρόσεχαν;

Διάφορα θέματα που μπορείτε να σχολιάσετε με τους μαθητές:

- Σε ιστοσελίδες για παιχνίδια θα βάζατε το όνομά σας ή ψευδώνυμο; Κάποιες, όπως οι πρώτες, ζητούν ψευδώνυμο και κωδικό. Δεν υπάρχει κίνδυνος με το να δώσουμε μόνο ένα ψευδώνυμο. Μας το ζητά, για να μπορέσουμε να συνεχίσουμε την επόμενη φορά από εκεί που σταματήσαμε. Σκεφτόμαστε έναν έξυπνο κωδικό (εύκολο να τον θυμάμαι, αλλά δύσκολο να τον μαντέψει άλλος) και δεν τον λέμε σε κανένα.
- Γ.Ο.Σ. : γενικοί όροι συναλλαγών – είμαι υποχρεωμένος να ξέρω ποιοι είναι οι κανονισμοί του παιχνιδιού, γιατί αν κάνω κάτι το οποίο δεν επιτρέπεται μπορεί να μου απαγορεύσουν να παίζω (π.χ. ανάρμοστη συμπεριφορά προς τους συμπαίχτες μου). Επίσης, χρειάζεται να γνωρίζω τους

όρους και την πολιτική απορρήτου που μου εξηγούν πώς θα χρησιμοποιηθούν οι πληροφορίες μου. Δεν θα θέλαμε να παίρνουμε ανεπιθύμητα email ή να πουληθούν οι πληροφορίες μας για σκοπούς που εμείς δεν θέλουμε. Όταν βάζουμε V σε κουτάκια, συμφωνούμε με αυτά τα κείμενα. Οι όροι και η πολιτική απορρήτου είναι πολύ μεγάλα κείμενα και κάποιες φορές είναι γραμμένα σε άλλες γλώσσες. Είναι σημαντικό, πριν να δώσω το email μου, να ζητήσω την άδεια και τη βοήθεια των γονιών μου (ειδικότερα τα μικρά παιδιά).

- Τι θα κάνετε, αν το παιχνίδι που θέλετε να παίξετε ζητά ηλικία και σας λέει ότι είστε μικροί για να παίξετε;
(Δίνουμε στους μαθητές να καταλάβουν ότι δεν πρέπει να λένε ψέματα ότι είναι μεγαλύτεροι από την πραγματική τους ηλικία. Υπάρχουν παιχνίδια και ιστοσελίδες που είναι ακατάλληλα για κάποιες ηλικίες. Το όριο ηλικίας που υπάρχει σε κάποιες ιστοσελίδες έχει σκοπό την προστασία μας.)
- Ποια από τα πιο κάτω είναι περισσότερο επικίνδυνο να αποκαλύψουμε στο διαδίκτυο;
 - Ονοματεπώνυμο
 - Ψευδώνυμο
 - Κωδικούς
 - Αριθμό λογαριασμού
 - Τηλέφωνο
 - Διεύθυνση
 - Email
- Αν σας ζητούσε το κινητό σας τηλέφωνο ή τη διεύθυνσή σας, θα τα δίνετε; (Δεν δίνουμε ΠΟΤΕ τηλέφωνα, διευθύνσεις και αριθμούς πιστωτικών καρτών σε τέτοιες ιστοσελίδες. Σκεφτόμαστε πρώτα! Δεν χρειάζονται τέτοια στοιχεία για να παίξουμε, επομένως, ίσως να είναι απάτη.)
- Διαβάστε τους κανονισμούς του club penguin (τελευταία εικόνα στο φυλλάδιο) και συζητήστε τους λόγους που υπάρχουν οι κανονισμοί αυτοί.

Στιγμιότυπο οθόνης από:
<http://www.clubpenguincp.com/>

Κανόνες Club Penguin

Δείξε σεβασμό στους άλλους

Μην εκφοβίζεις και μην είσαι κακός με τους άλλους

Συζήτησε ευγενικά

Όχι αγενή ή ακατάλληλη γλώσσα

Μείνε ασφαλής στο διαδίκτυο

Μην μοιράζεσαι προσωπικές πληροφορίες

Παίξε δίκαια

Όχι ζαβολιές ή χρήση προγραμμάτων τρίτων

Δραστηριότητα 3: Διαφορετικά διαδικτυακά περιβάλλοντα – διαφορετικά δεδομένα

Περιγράφουμε τις ακόλουθες καταστάσεις:

«Μια κυρία θα παραγγείλει ένα φόρεμα από το διαδίκτυο και της ζητά τη διεύθυνσή της.»

«Μια φίλη μου θα παίξει ένα παιχνίδι στο διαδίκτυο και της ζητά το τηλέφωνό της.»

Συζητούμε με τους μαθητές για τις διαφορές ανάμεσα σε διαδικτυακά περιβάλλοντα και τα δεδομένα που μας ζητούν.

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Είναι δικαιολογημένα τα δεδομένα που ζητά στις περιπτώσεις αυτές; Γιατί ζητά τη διεύθυνση της κυρίας; Γιατί να χρειάζεται το τηλέφωνό μου, για να παίξω ένα παιχνίδι;
- Έχει σημασία σε τι είδους ιστοσελίδα βρίσκομαι σε σχέση με ποια δεδομένα μου είμαι

διατεθειμένος να δώσω;

- Σκεφτείτε τη διαφορά στα δεδομένα που θα δίνετε ανάμεσα σε μια ιστοσελίδα αεροπορικής εταιρείας, σε μια σελίδα για αγορές και σε μια ιστοσελίδα με παιχνίδια.

[Κάποιος ίσως να δώσει πολύ περισσότερα προσωπικά στοιχεία του σε μια ιστοσελίδα, για να αγοράσει κάτι (π.χ. διεύθυνση για αποστολή του αντικειμένου που αγόρασαν), όμως και πάλι πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί. Αντίθετα, δεν θα δίνουμε τη διεύθυνσή μας ή το τηλέφωνό μας σε μια ιστοσελίδα για παιχνίδια, εφόσον είναι πληροφορία που δεν χρειάζεται. Είναι χρήσιμο σε κάθε περίπτωση να αναρωτιόμαστε, γιατί μας ζητείται η συγκεκριμένη πληροφορία].

Ολοκλήρωση/αξιολόγηση

Ζητούμε από τους μαθητές να δώσουν συμβουλές για τα όσα χρειάζεται να προσέχουν, όταν συμπληρώνουν φόρμες στο διαδίκτυο.

Παραδείγματα συμβουλών:

- Ζητάμε την άδεια και τη βοήθεια των γονιών μας, για να συμπληρώσουμε φόρμες στο διαδίκτυο ή οπουδήποτε αλλού.
- Δεν συμπληρώνουμε πεδία που δεν είναι υποχρεωτικά.
- Δεν δίνουμε **ποτέ** το τηλέφωνο και τη διεύθυνσή μας, χωρίς προηγούμενη συζήτηση με τους γονείς μας.
- Μαθαίνουμε με ποιον τρόπο θα χρησιμοποιηθούν τα στοιχεία μας, βλέποντας τους όρους χρήσης και την πολιτική απορρήτου.
- Δεν βάζουμε √ σε κουτάκια και δεν πατούμε το κουμπί «αποδοχή», χωρίς να ξέρουμε για ποιο πράγμα συμφωνούμε.
- Μια καλή πρακτική είναι να διατηρούμε ξεχωριστό email, για να κάνουμε εγγραφή σε ιστοσελίδες παιχνιδιών, από αυτό που έχουμε συνήθως, για να αποφύγουμε ανεπιθύμητη αλληλογραφία.

Αν επιλέξουμε να ζητήσουμε από τους μαθητές να καταγράψουν τις συμβουλές, τότε θα μπορούν να τις κοινοποιήσουν στους γονείς τους ή/και σε συμμαθητές άλλων τάξεων.

Ρωτούμε: Τι είναι «όροι χρήσης» και «πολιτική απορρήτου»;

Φύλλο εργασίας: Πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο - Φόρμες στο διαδίκτυο

Όνομα: _____ Ημερομηνία: _____

Απαντήστε στις ερωτήσεις:

1. Για ποιον σκοπό θα συμπλήρωνε κάποιος τη φόρμα αυτή;

2. Ποιες προσωπικές πληροφορίες (στοιχεία για τον εαυτό μας) μας ζητά η αίτηση για εγγραφή;

3. Πώς καταλαβαίνουμε ποια πεδία (κενά) της αίτησης είναι υποχρεωτικά να συμπληρώσουμε;

4. Γιατί μας ζητά τηλέφωνο και διεύθυνση;

5. Θα συμπληρώνετε αυτή τη φόρμα;

6. Η αίτηση λέει «Πρέπει να είστε τουλάχιστον 18 ετών, για να χρησιμοποιήσετε το eBay.». Γιατί νομίζετε πρέπει να είμαστε μεγαλύτεροι από 18;

7. Η αίτηση γράφει: «Το ιδιωτικό σας απόρρητο είναι σημαντικό για μας. Το eBay δεν ενοικιάζει ούτε πουλά τις προσωπικές σας πληροφορίες σε τρίτες εταιρείες, χωρίς τη συγκατάθεσή σας.». Γιατί είναι σημαντικό να έχουμε αυτή την πληροφορία;

8. Μπορείτε να καταλάβετε σε ποιον δίνετε αυτά τα δεδομένα;

9. Διαβάστε τα ακόλουθα:

Συμφωνία χρήστη ή όροι χρήσης ή αποποίηση (terms of service, terms of use): είναι κανόνες τους οποίους κάποιος πρέπει να συμφωνήσει να τηρεί, για να χρησιμοποιεί μια υπηρεσία. Οι όροι χρήσης μπορούν να καλύπτουν διάφορα θέματα, συμπεριλαμβανομένων των αποδεκτών διαδικτυακών συμπεριφορών των χρηστών, της πολιτικής μάρκετινγκ της εταιρείας και των δηλώσεων για τα πνευματικά δικαιώματα.

Πολιτική απορρήτου είναι μια δήλωση που αποκαλύπτει με ποιους τρόπους συγκεντρώνονται, χρησιμοποιούνται, αποκαλύπτονται και τυγχάνουν διαχείρισης τα προσωπικά μας στοιχεία.

Βάζοντας V στα κουτάκια κάτω από το «Συμφωνώ με τα ακόλουθα» είναι σαν να υπογράφουμε ένα συμβόλαιο. Σημαίνει ότι έχουμε διαβάσει όλους τους όρους χρήσης και την πολιτική απορρήτου και συμφωνούμε με αυτή (ασχέτως αν δεν την διαβάσαμε). Αν δεν είμαστε προσεκτικοί, μπορεί να δώσουμε δικαιώματα για πρόσβαση και χρήση των πληροφοριών μας με τρόπους που εμείς δεν θα θέλαμε. Επίσης, εφόσον βάζουμε V οφείλουμε να τηρούμε τους κανόνες συμπεριφοράς που μας θέτουν.

Βοηθητικό υλικό μαθησιακής εισήγησης: Πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο- Φόρμες στο διαδίκτυο

Ιστοσελίδες με παιχνίδια στο διαδίκτυο

Τι μου ζητά η κάθε μια;

➤ **Wild Web Woods**

<http://www.wildwebwoods.org>

Μέσα από το
WILD WEB WOODS

Εισαγωγή Υποκοριστικού
Ο ήρωάς σου χρειάζεται το όνομα με το οποίο θα σε θυμάται!
Γράψε εδώ το φανταστικό σου όνομα. .

Το υποκοριστικό σου Η ηλικία σου

Η χώρα σου

Ok

Ένα παιχνίδι του Συμβουλίου της Ευρώπης

Επισκέψου την ψηφιακή πόλη «Kometa»

© 2009 Council of Europe, Strasbourg
created by Netzbewegung®

➤ **Παιχνίδι - Νησιά του Κυβερνοχώρου –Cyberethics**

<http://el.cyberethics.info/main.php>

Σύνδεση

Όνομα Χρήστη:

Κωδικός:

Εγγραφή

Όνομα Χρήστη:

Κωδικός:

Κωδικός (Επανάληψη):

Ημερομηνία Γέννησης:

Νησιά του Κυβερνοχώρου

Cyber Lands

➤ <http://www.sfgame.gr/>

➤ <http://play.clubpenguin.com>

1. Create Penguin Name:
Enter Penguin Name
• 4 - 12 letters, numbers or spaces
• Do not use your real name

2. Choose a color:
[Color selection grid]

3. Create Password:
Enter Password
Confirm Password

4. Parent's Email Address:
Enter parent's email address
• Club Penguin will send your parent an email with an activation code.
☐ I agree to the [TERMS OF USE](#) and [PRIVACY POLICY](#)
☐ I agree to the [CLUB PENGUIN RULES](#)

Next →

1. Δημιούργησε το όνομα του πιγκουίνου
 - 4 - 12 γράμματα, αριθμοί ή κενά
 - Μη δώσεις το πραγματικό σου όνομα

2. Διάλεξε χρώμα
3. Δημιούργησε κωδικό
4. Διεύθυνση Email γονέα
(Το Club Penguin θα στείλει στους γονείς σας ένα email με τον κώδικα ενεργοποίησης)
☐ Συμφωνώ με τους όρους χρήσης και την πολιτική απορρήτου
☐ Συμφωνώ με τους κανόνες του Club Penguin

Βοηθητικό υλικό μαθησιακής εισήγησης: Πολιτική προστασίας προσωπικών δεδομένων στο διαδίκτυο- Φόρμες στο διαδίκτυο

Φόρμα εγγραφής στο eBay

Στιγμιότυπα οθόνης από την ιστοσελίδα:

<https://scgi.ebay.co.uk/ws/eBayISAPI.dll?RegisterEnterInfo&siteid=3&UsingSSL=1&globalreg=ROW.GBH.US&lang=el-GR&ru=http://www.eim.ebay.gr/SSO?regReturn=1>

Ανάκτηση: Μάρτιος 2013

Εγγραφή στο eBay

Βοήθεια ?

Εγγραφείτε σήμερα για να υποβάλλετε προσφορές καθώς και για να πραγματοποιείτε αγορές ή πωλήσεις στο eBay.

Είστε ήδη μέλος ή θέλετε να κάνετε αλλαγές στο λογαριασμό σας; [Σύνδεση](#).

Θέλετε να ανοίξετε ένα λογαριασμό για την εταιρεία σας;

Οι πωλητές που είναι επιχειρήσεις θα πρέπει να εγγραφούν με λογαριασμό επιχείρησης. Μάθετε περισσότερα σχετικά με εγγραφή επιχειρήσεων

Πείτε μας για εσάς - Απαιτούνται όλα τα πεδία

! Το ιδιωτικό σας απόρρητο είναι σημαντικό για μας. Το eBay δεν ενοικιάζει ούτε πουλά τις προσωπικές σας πληροφορίες σε τρίτες εταιρείες χωρίς την συγκατάθεσή σας. Η διεύθυνσή σας θα χρησιμοποιηθεί για την αποστολή των αγορών σας ή τη λήψη πληρωμής από αγοραστές.

* Υποδηλώνει απαιτούμενο πεδίο

Όνομα *

Επίθετο *

Διεύθυνση *

Κωμόπολη / Πόλη *

Κοιμητιά *

--Επιλογή Κοιμητίας--

Ταχυδρομικός Κώδικας *

Χώρα ή Περιοχή *

Ηνωμένο Βασίλειο

Βασικό τηλέφωνο *

()

Παράδειγμα: (020) 12345678.

Απαιτείται σε περίπτωση που θέλουμε να επικοινωνήσουμε μαζί σας για τον λογαριασμό σας

Είστε ήδη μέλος;

Σύνδεση τώρα ή εισαγωγή του κωδικού επιβεβαίωσης για να ενεργοποιηθεί ο λογαριασμός σας.

- Στείλτε ξανά τον κωδικό επιβεβαίωσής μου
- Στείλτε ξανά τον κωδικό ασφαλείας μου
- Στείλτε ξανά το ID Χρήστη μου

Διεύθυνση Email *

Εισάγετε και πάλι το email *

Επιλογή του ID χρήστη σας και του κωδικού πρόσβασης - Απαιτούνται όλα τα πεδία

Δημιουργήστε το ID χρήστη σας για το eBay *

Χρησιμοποιήστε γράμματα ή αριθμούς, αλλά όχι σύμβολα. Μάθετε περισσότερα σχετικά με την δημιουργία καλών ID χρήστη.

Δημιουργήστε τον κωδικό ασφαλείας σας *

Διάκριση πεζών-κεφαλαίων Ενημερωθείτε σχετικά με τους ασφαλείς κωδικούς ασφαλείας.

Εισάγετε ξανά τον κωδικό ασφαλείας σας *

Διαλέξτε μια μυστική ερώτηση *

Επιλέξτε μια προτεινόμενη ερώτηση...

Η μυστική σας απάντηση *

Αν ξεχάσετε τον κωδικό ασφαλείας σας, θα επιβεβαιώσουμε την ταυτότητά σας με τη μυστική σας ερώτηση

Ημερομηνία γέννησης *

-Ημέρα- -Μήνας- Έτος EEEE

Πρέπει να είστε τουλάχιστον 18 ετών για να χρησιμοποιήσετε το eBay.

Συμφωνία Χρήσης του eBay και Πολιτική Απορρήτου

Για πρόσθετη ασφάλεια, πληκτρολογήστε τον κωδικό επιβεβαίωσης που είναι κρυμμένος στην εικόνα.

7452

Ανανέωση εικόνας | Ακούστε τον κωδικό επαλήθευσης Ανανέωση εικόνας | Ακούστε τον κωδικό επαλήθευσης

Συμφωνώ με τα ακόλουθα:

☐ Αποδέχομαι τους όρους και τις προϋποθέσεις της Συμφωνίας Χρήστη που ισχύουν για τη χρήση του eBay

☐ Έχω διαβάσει και αποδέχομαι την Πολιτική Απορρήτου

οι παραπάνω συνανέσεις περιλαμβάνουν:

- τη μεταβίβαση των στοιχείων μου στην eBay Inc. στις Η.Π.Α.
- τη χρήση των στοιχείων μου για λόγους ανιμετώπισης της κατάχρησης (π.χ. προστασία των μελών και του eBay από απάτη ή άλλες παράνομες χρήσεις στο eBay, πληροφορίες για την επιβολή νόμων και τις ρυθμιστικές αρχές, καθώς και για τους κατόχους δικαιωμάτων του Προγράμματος eBay VeRO)
- τη χρήση των στοιχείων μου για διαφημιστικούς σκοπούς (Σημείωση: Μετά την εγγραφή σας μπορείτε να χρησιμοποιήσετε «το eBay μου» όποτε επιθυμείτε για να αλλάξετε τις επιλογές ειδοποίησης και να απορρίψετε την αποδοχή διαφημιστικών e-mail)
- Είμαι τουλάχιστον 18 ετών

Συνέχεια

About eBay | Announcements | Buy Hub | Safety Centre | Partner Centre | VeRO: Protecting Intellectual Property | Policies | Feedback Forum | eBay Wish list | Site Map | Customer Support | eBay official time

eBay Buyer Protection Find out more

Copyright © 1995-2012 eBay Inc. All Rights Reserved. Designated trademarks and brands are the property of their respective owners. Use of this website constitutes acceptance of the eBay [User Agreement](#) and [Privacy Policy](#).

About SSL Certificates

Στιγμιότυπα οθόνης από την ιστοσελίδα:

<https://scgi.ebay.co.uk/ws/eBayISAPI.dll?RegisterEnterInfo&siteid=3&UsingSSL=1&globalreg=ROW.GBH.US&lang=el-GR&ru=http://www.eim.ebay.gr/SSO?regReturn=1>

Μεταφορτώθηκε τον Μάρτιο του 2013

7. Συνομιλίες με αγνώστους στο διαδίκτυο 1

Βαθμίδα/Τάξεις:	Α' - Δ' Δημοτικού	
Λέξεις-κλειδιά:	επικοινωνία στο διαδίκτυο, συνομιλίες με αγνώστους	
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • εξηγούν τους κινδύνους της επικοινωνίας με αγνώστους. (Δραστηριότητες 1, 2, 4) • εξηγούν τους λόγους που δεν πρέπει να δίνουν σε κανέναν στο διαδίκτυο το τηλέφωνό τους, τη διεύθυνσή τους και πληροφορίες για το πού βρίσκονται. (Δραστηριότητες 1 και 2) • να αναγνωρίζουν τη σημασία της εμπλοκής ενός ενήλικα, όταν κάτι στη συνομιλία τους στο διαδίκτυο τούς κάνει να αισθάνονται άσχημα, άβολα ή περίεργα. (Δραστηριότητες 1 και 2)	
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40 λεπτά	
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	• Βιντεοπροβολέας συνδεδεμένος με ηλεκτρονικό υπολογιστή • Προετοιμασία των βίντεο που θα προβληθούν • Εκτύπωση φυλλαδίου εργασιών με μάσκα (παράρτημα, εκτύπωση ένα για κάθε μαθητή)	
Σημειώσεις:	Η δραστηριότητα 4, στην οποία προτείνεται να γίνει δραματοποίηση, μπορεί να προετοιμαστεί, για να την προβάλουν σε κάποια εκδήλωση για την ασφάλεια στο διαδίκτυο στο σχολείο. Οι μάσκες της δραστηριότητας 3 θα ήταν χρήσιμο να διανεμηθούν με κάποιον τρόπο στους γονείς ή στους μαθητές.	
Περισσότερες πληροφορίες:	• http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_apoplanisi.html • http://www.saferinternet.gr/index.php?parentobjId=Page2&objId=Category18&childobjId=Category26#Category26 • http://www.saferinternet.gr/index.php?objId=Category286&parentobjId=Page187	
Αξιολόγηση:	Μέσα από τη συμμετοχή στη συζήτηση, δραστηριότητα 3.	
Πηγές:	eSlovensko (βίντεο: http://gr.sheep.live.eu/)	
Συνοδευτικό υλικό:	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)	Φύλλο εργασίας: Μάσκα	7_mask.docx

Δραστηριότητες

Αφόρμηση

Ζητούμε από τα παιδιά να περιγράψουν έναν καλό φίλο. Τι χαρακτηριστικά πρέπει να έχει; Πώς συμπεριφέρεται; Τι κάνει; Τι ενδιαφέροντα έχει; κτλ.

Δραστηριότητα 1: Ο μυστικός φίλος

Δείχνουμε στους μαθητές το ακόλουθο βίντεο, για να το σχολιάσουμε μαζί. Επειδή το βίντεο είναι ξενόγλωσσο, το μεταφράζουμε καθώς το δείχνουμε (δίνεται μετάφραση πιο κάτω). Αν υπάρχει δυνατότητα να έχουμε και κάποιο επιπλέον άτομο στην τάξη, για να κάνει τη φωνή κάποιου άλλου ήρωα, θα ήταν ακόμη καλύτερα.

Μπορούμε να σταματήσουμε το βίντεο σε σημεία στα οποία κρίνεται η εξέλιξη από τις επιλογές των ηρώων και να δώσουμε στα παιδιά την ευκαιρία να προβλέψουν τη συνέχεια. Όταν τελειώσει το βίντεο, το βάζουμε ακόμα μια φορά και συζητούμε το περιεχόμενό του με τους μαθητές. Προτείνονται κάποιες ενδεικτικές ερωτήσεις στη συνέχεια.

ΤΙΤΛΟΣ: *Sheeplive*

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ:

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=44fo6a91x4E

(<http://gr.sheeplive.eu/>) (<http://sheeplive.eu/?r=ovce>)

ΠΗΓΗ: eSlovensko

ΓΛΩΣΣΑ: Σλοβενικά – ελληνικοί ή αγγλικοί υπότιτλοι

Μεταφρασμένο κείμενο του βίντεο:

«Ο ΜΥΣΤΙΚΟΣ ΦΙΛΟΣ»

Φίλοι με σκοπό τη σεξουαλική κακοποίηση - παρενόχληση παιδιών

-Γιάννη, έχεις μιλήσει με αυτή τη μικρή προβατίνα με το κινητό τηλέφωνο;
-Όχι, αρχιεργάτη, δεν έχει μιλήσει με κανέναν, εδώ και μια εβδομάδα. Δεν παίζει με τους άλλους και όταν την κούρευα ούτε στα μάτια δεν με κοιτούσε.

-Κάτι κακό της έχει συμβεί. Ένας λύκος ήθελε να δοκιμάσει νεαρή σάρκα.

-Έβαλε στο μάτι την προβατίνα μας;

-Ξεκίνησε να συνομιλεί μαζί της στο διαδίκτυο κάθε απόγευμα. Της είπε ότι θα είναι ο καλύτερος της φίλος και της ζήτησε να του πει τα πάντα για τον εαυτό της. Μα πάνω από όλα της είπε ότι δεν έπρεπε να μιλήσει σε κανέναν για τη φιλία τους, θα ήταν το μυστικό τους. Μετά έβαλε μονάδες στο κινητό της και της αγόρασε μία ακριβή μπλούζα.

-Τον τρισάθλιο!

-Της υποσχέθηκε, επίσης, ένα καινούργιο κινητό, αν τον συναντούσε στο δάσος.

-Τον αχρείο! Μη μου πεις ότι εκείνη πήγε;

-Ω, μα ναι, πήγε! Είπε σε όλους στο μαντρί ότι θα πήγαινε να παίξει με το αρνάκι του γείτονα. Αν

δεν ήταν ο δασοφύλακας θα είχε πολύ άσχημο τέλος!

-Θα πάω να της μιλήσω τώρα, χρειάζεται κάποιον να τη βοηθήσει.

Κυνηγός: Προσοχή από οποιονδήποτε θέλει να κρατήσει τη διαδικτυακή σας φίλια μυστική, σου δίνει δώρα, ή προσπαθεί να σε κάνει τον συναντήσεις. Μη φοβάσαι να μιλήσεις σε κάποιον για αυτό.

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Ποιος ήταν ο διαδικτυακός φίλος της προβατίνας;
- Ήταν καλός ή κακός;
- Η προβατίνα ήξερε με ποιον μιλά στην πραγματικότητα;
- Εγώ αν μιλώ με κάποιον που δεν ξέρω στο διαδίκτυο, μπορώ να είμαι σίγουρος/η ότι είναι αυτός που λέει ότι είναι;
- Τι έκανε ο λύκος για να την πείσει να συναντηθεί μαζί του;
- Γιατί της είπε να μην πει σε κανέναν ότι μιλά μαζί του;
- Τι λάθος έκανε η προβατίνα; (Μιλούσε με κάποιον που δεν ήξερε, χωρίς να το ξέρει κανείς από τους δικούς της, του έλεγε πράγματα για τον εαυτό της και συναντήθηκε μαζί του στα κρυφά.)
- Τι νομίζετε ότι έπρεπε να κάνει;
- Θα μπορούσε να γίνει κάτι κακό σε κάποιο παιδί που μιλά με κάποιον άγνωστο στο διαδίκτυο;
- Τι συμβουλές θα δίνετε σε κάποιο παιδί που μιλά με αγνώστους στο διαδίκτυο; (Η πιο σημαντική συμβουλή είναι να γνωρίζουν οι γονείς μας αν μιλούμε με κάποιον στο διαδίκτυο.)

Δραστηριότητα 2: Ποιος κρύβεται πίσω από τη μάσκα;

Δείχνουμε στους μαθητές το ακόλουθο βίντεο και συζητούμε με τους μαθητές το περιεχόμενό του. Ακολουθούν ενδεικτικές ερωτήσεις για συζήτηση.

ΤΙΤΛΟΣ: Αποπλάνηση

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ: Βίντεο στην ιστοσελίδα:

http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_video.html (Δημοτικό)

Βίντεο μεγαλύτερης διάρκειας: <http://paragoges.pi.ac.cy/?video=413>

ΠΗΓΗ: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

ΓΛΩΣΣΑ: Ελληνικά

ΘΕΜΑ: Αποπλάνηση ανηλίκων, συνομιλίες με αγνώστους

Ενδεικτικές ερωτήσεις για συζήτηση:

- Τι μας συμβουλεύει το παιδί στο βίντεο;
- Τι πληροφορίες ζητά ο άγνωστος στο βίντεο;
(Σταματούμε το βίντεο στην αντίστοιχη σκηνή και διαβάζουμε αν χρειαστεί την οθόνη. Ζητά: ονομετεπώνυμο, τηλέφωνο, διεύθυνση, ηλικία, να συναντηθούν).

- Τι είδους πληροφορίες δεν πρέπει να δίνω στο διαδίκτυο; Γιατί;
(Τους βοηθούμε να αντιληφθούν ότι στο διαδίκτυο δεν πρέπει ποτέ να δίνουν το τηλέφωνό τους, τη διεύθυνσή τους ή το πού βρίσκονται.)
- Μπορώ να ξέρω με κάθε βεβαιότητα ότι αυτός με τον οποίο μιλώ στο διαδίκτυο είναι αυτός που ισχυρίζεται ότι είναι;
- Αν κάποιος άγνωστος σας ζητούσε το τηλέφωνό σας, στο πάρκο, θα του το δίνετε; Πολλά παιδιά δίνουν τα στοιχεία τους και διευθετούν συναντήσεις με άτομα που δεν γνωρίζουν στην πραγματική ζωή, αλλά τα γνώρισαν στο διαδίκτυο. Πώς σας φαίνεται αυτό;
- Τι θα κάνατε, αν κάποιος με τον οποίο μιλούσατε στο διαδίκτυο και δεν τον γνωρίζετε από κοντά, σας ζητούσε να του στείλετε φωτογραφίες; Τι θα κάνατε, αν σας ζητούσε να συναντηθείτε;

Εξηγούμε ότι μέσω του διαδικτύου μπορεί να κάνουν φίλίες, όταν μεγαλώσουν, αλλά πρέπει να είναι προσεκτικοί, γιατί μπορεί να γνωρίσουν ανθρώπους που δεν έχουν καλές προθέσεις. Μπορεί να θέλουν να τους κάνουν κακό, να τους εξαπατήσουν ή να τους κάνουν να νιώσουν άβολα ή άσχημα. Πρέπει να εμπλέκουν έναν ενήλικα, όταν κάτι στη συνομιλία τους κάνει να αισθάνονται άσχημα, άβολα ή περίεργα.

Δραστηριότητα 3: Μάσκες

Ζητούμε από τους μαθητές να κόψουν τη μάσκα (παράρτημα). Μέσα στη μάσκα (στην πίσω πλευρά) καλούμε τους μαθητές να γράψουν 1-2 συμβουλές για τις συνομιλίες στο διαδίκτυο με αγνώστους. Έπειτα, θα κόψουν και θα ζωγραφίσουν τις μάσκες, τις οποίες μπορούν να τοποθετήσουν στην τάξη τους και στις άλλες τάξεις. Εξηγούμε ότι το τηλέφωνο στη μάσκα είναι γραμμή βοήθειας που μπορώ να καλέσω, για να πάρω συμβουλές, αν κάποιος ή κάτι με κάνει να αισθάνομαι άσχημα ή άβολα στο διαδίκτυο.

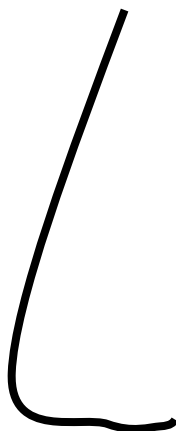
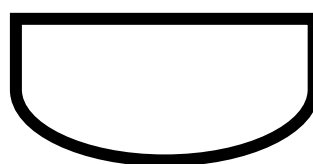
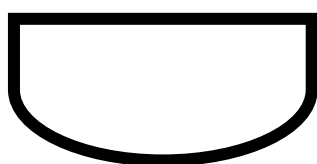
Δραστηριότητα 4: Δραματοποίηση

Καλούμε δύο μαθητές να καθήσουν μπροστά στην αίθουσα, χωρίς να βλέπει ο ένας τον άλλο, και να υποδυθούν ότι μιλούν μεταξύ τους σε ένα δωμάτιο συνομιλίας. Ζητούμε από τον ένα μαθητή να πει ψέματα για το ποιος είναι (μπορούμε να του δώσουμε κάποιον ρόλο να υποδυθεί, αν είναι δυνατόν φροντίζουμε και για κάποια μεταμφίεση). Επαναλαμβάνουμε με άλλους μαθητές.

Φύλλο εργασίας: Μάσκα

**Ξέρεις με ποιους
μιλάς στο διαδίκτυο;**

Πάρε βοήθεια - Μίλα με κάποιον

70000 116

8. Συνομιλίες με αγνώστους στο διαδίκτυο 2

Βαθμίδα/Τάξεις:	Ε' - Στ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	
Λέξεις-κλειδιά:	επικοινωνία στο διαδίκτυο, συνομιλίες με αγνώστους	
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • συγκρίνουν τη φιλία στην πραγματική ζωή και στο διαδίκτυο. (Δραστηριότητα 1) • εντοπίζουν τους κινδύνους από τις συνομιλίες με αγνώστους στο διαδίκτυο. (Δραστηριότητες 2 και 3) • αναφέρουν μέτρα προστασίας και κανόνες επικοινωνίας, όταν επικοινωνούν με αγνώστους. (Δραστηριότητα 4)	
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	80 λεπτά	
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	• Βιντεοπροβολέας • Προετοιμασία των βίντεο • Φύλλο εργασίας με μάσκα (παράρτημα, εκτύπωση ένα για κάθε μαθητή) • Εκτύπωση άρθρων ➤ Για κάποιες δραστηριότητες, θα οργανώσουμε τους μαθητές σε μικρές ομάδες.	
Σημειώσεις:	Χρειάζεται να γίνει επιλογή του βίντεο που θα δείξουμε στην τάξη, ώστε να είναι κατάλληλο για τους μαθητές.	
Περισσότερες πληροφορίες:	• http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_apoplanisi.html • http://www.saferinternet.gr/index.php?parentobjId=Page2&objId=Category18&childobjId=Category26#Category26 • http://www.saferinternet.gr/index.php?objId=Category286&parentobjId=Page187	
Αξιολόγηση:	Δραστηριότητα 4	
Πηγές:	• Άρθρα από ηλεκτρονικές εφημερίδες: «Η Καθημερινή», «Ο Φιλελεύθερος» (στο παράρτημα του μαθήματος) • Η δραστηριότητα 1 είναι βασισμένη σε δραστηριότητα του Οδηγού Εκπαιδευτικού του Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου της Εσθονίας: http://www.targaltinternetis.ee/opetajatele/oppematerjalid/?lang=en	
Συνοδευτικό υλικό: (ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου
	Φύλλο εργασίας: Μάσκα	7_mask.docx
	Βοηθητικό υλικό: Άρθρα από εφημερίδες	8_arthra.docx

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Φίλοι

Χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες (των 4, 5) και δίνουμε τις παρακάτω οδηγίες:

- Γράψτε στη μέση της σελίδας τη φράση «Ένας καλός φίλος».
- Συζητήστε στην ομάδα σας τι χαρακτηριστικά έχει ένας καλός φίλος (πώς συμπεριφέρεται, τι κάνει, τι σκέφτεται, πώς είναι, τι ενδιαφέροντα έχει, πώς μοιάζει) και γράψτε αυτά τα χαρακτηριστικά στο φύλλο του χαρτιού, γύρω από τη φράση. Πρέπει να δοθεί σε όλους στην ομάδα η ευκαιρία να προσθέσουν τις δικές τους ιδέες.

Ρωτούμε τους μαθητές:

- Οι ιδιότητες που γράψατε ισχύουν για τους φίλους ή γνωστούς που γνωρίσατε ή θα θέλατε να γνωρίσετε στο διαδίκτυο;
- Πώς μπορείς να ξέρεις, αν μια φιλία βασίζεται στην ειλικρίνεια και τον αμοιβαίο σεβασμό;
- Πόσο ειλικρινείς είμαστε στο διαδίκτυο και πόσο ειλικρινείς θα έπρεπε να είμαστε;

Δραστηριότητα 2: Βίντεο

Παρακάτω υπάρχει μια λίστα με βίντεο, με θέμα την αποπλάνηση ανηλίκων στο διαδίκτυο. Επιλέγουμε, αφού τα δούμε, αυτό που πιστεύουμε ότι είναι καταλληλότερο για τους μαθητές μας. Παρουσιάζουμε στους μαθητές το βίντεο που επιλέξαμε και το σχολιάζουμε μαζί τους. Επειδή κάποια από τα βίντεο είναι ξενόγλωσσα, η μετάφραση μπορεί να γίνεται από τον εκπαιδευτικό, καθώς θα προβάλλεται το βίντεο. Μπορούμε να σταματήσουμε το βίντεο σε σημεία που κρίνεται η εξέλιξη από τις επιλογές των πρωταγωνιστών και να δώσουμε στους μαθητές την ευκαιρία να προβλέψουν τη συνέχεια. Αναλύουμε το περιεχόμενο και τα μηνύματα του βίντεο. Προτεινόμενες ερωτήσεις:

Καθοδηγούμε τα παιδιά να εντοπίσουν:

- Τι έκανε ο/η πρωταγωνιστής/πρωταγωνίστρια που τον/την έκανε περισσότερο ευάλωτο/η;
- Τι θα έπρεπε να κάνει, για να αποφύγει ή να διαχειριστεί την κατάσταση;
- Γιατί νομίζετε ότι αισθάνθηκε πίεση να κάνει αυτό που του είπε το άτομο με το οποίο συνομιλούσε;
- Γιατί νομίζετε ότι έδειξε εμπιστοσύνη σε αυτόν με τον οποίο μιλούσε;
- Γιατί δεν μίλησε σε κάποιον για το τι συνέβη;
- Τι θα πρέπει να προσέχει κάποιος, όταν επικοινωνεί με αγνώστους στο διαδίκτυο;
- Τι είδους πληροφορίες δεν πρέπει να δίνουμε στο διαδίκτυο;
(Τους βοηθούμε να αντιληφθούν ότι στο διαδίκτυο δεν πρέπει ποτέ να δίνουν το τηλέφωνό τους, τη διεύθυνσή τους ή το πού βρίσκονται.)
- Αν κάποιος άγνωστος σας ζητούσε το τηλέφωνό σας, στο πάρκο, θα του το δίνατε;
- Πολλά παιδιά δίνουν τα στοιχεία τους και διευθετούν συναντήσεις με άτομα που δεν γνωρίζουν στην πραγματική ζωή, αλλά τα γνώρισαν στο διαδίκτυο. Πώς σας φαίνεται αυτό;

Εξηγούμε ότι μέσω του διαδικτύου μπορεί να κάνουν φιλίες, αλλά πρέπει να είναι προσεκτικοί, γιατί μπορεί να γνωρίσουν ανθρώπους που δεν έχουν καλές προθέσεις. Μπορεί να θέλουν να τους κάνουν κακό, να τους εξαπατήσουν ή να τους κάνουν να νιώσουν άβολα ή άσχημα. Πρέπει να εμπλέκουν έναν ενήλικα, όταν κάτι στη συνομιλία τους κάνει να αισθάνονται άσχημα, άβολα ή περίεργα. Συζητούμε: Γιατί το να εμπλέκουμε έναν ενήλικα, όταν κάτι στη συνομιλία μάς κάνει να αισθανόμαστε άσχημα, άβολα ή περίεργα, είναι πολύ σημαντική τακτική;

Είναι σημαντικό να γνωρίζουν ότι υπάρχει γραμμή βοήθειας την οποία μπορούν να καλέσουν, για να

ζητήσουν συμβουλές, ώστε να διαχειριστούν τέτοιες καταστάσεις (<http://www.cyberethics.info/Helpline>).

Βίντεο:

ΤΙΤΛΟΣ: Αποπλάνηση

ΠΗΓΗ: Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου

ΓΛΩΣΣΑ: Ελληνικά

ΘΕΜΑ: Αποπλάνηση ανηλίκων, συνομιλίες με αγνώστους

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ:

Βίντεο στην ιστοσελίδα:

http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_apoplanisi.html

Λήψη του βίντεο από την ιστοσελίδα: <http://paragoges.pi.ac.cy/?video=413>

Λήψη του βίντεο από την ιστοσελίδα: <http://paragoges.pi.ac.cy/?video=414>

Σύντομη εκδοχή των δύο πιο πάνω βίντεο

http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_video.html

ΘΕΜΑ: Αποπλάνηση Ανηλίκων

Ceop playlist http://www.youtube.com/user/ceop?feature=results_main

ΠΗΓΗ: Ceop (Child Exploitation and Online Protection Centre - UK)

(<https://www.thinkuknow.co.uk/>)

ΓΛΩΣΣΑ: Αγγλικά

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ:

Clare thought she knew - CEOP Centre film

<http://www.youtube.com/watch?v=Z5WEngnq1Hk&list=PL33787679D65044E4&index=6&feature=plcp>

Tom's Story

http://www.youtube.com/watch?v=q4vyRBMjEv8&feature=bf_next&list=PLA5AF9404FE11CD64

Matt Thought He Knew

http://www.youtube.com/watch?v=9JpyO5XlfCo&feature=bf_prev&list=PL33787679D65044E4

ΤΙΤΛΟΣ: *Lee and Kim: Animal Magic Cartoon*

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ:

<https://www.youtube.com/watch?v=NxYily6t4LQ>

ΠΗΓΗ: CEOP (<https://www.thinkuknow.co.uk/>)

ΓΛΩΣΣΑ: Αγγλικά

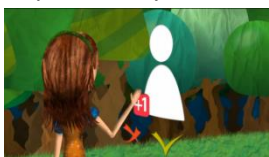
ΘΕΜΑ: Συνομιλίες με αγνώστους, αποπλάνηση

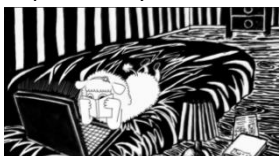
ΤΙΤΛΟΣ: *Belgium Safer Internet Center playlist* (Βίντεο από το διαγωνισμό e-Safety Night 2012)

ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ:

<http://www.youtube.com/watch?v=fvQZCLfjM3c&list=UUeLTgN3i44Fcr6rERaNO3fg&index=13>

<http://www.youtube.com/watch?v=mZTRV-c4g7g&list=UUeLTgN3i44Fcr6rERaNO3fg&index=23>

Δραστηριότητα 3: Φίλοι στα κοινωνικά δίκτυα

Ρωτούμε τους μαθητές, αν έχουν προφίλ οι ίδιοι ή φίλοι τους σε κάποιο κοινωνικό δίκτυο, όπως το Facebook. (Εξηγήστε ότι πρέπει να είναι πάνω από 13, για να έχουν Facebook, και σε περίπτωση που είναι μικρότεροι είναι σημαντικό τουλάχιστον να είναι σε γνώση των γονιών τους και να παίρνουν όλα τα δυνατά μέτρα προστασίας). Έπειτα ρωτούμε κατά πόσο έχουν το προφίλ τους δημόσιο και αν κάνουν φίλους άτομα τα οποία δεν ξέρουν ή δεν ξέρουν καλά. Θεωρούν ότι όσο περισσότερους φίλους έχουν τόσο πιο δημοφιλείς είναι ή μήπως οι πραγματικοί φίλοι είναι λίγοι;

Τους καλούμε να διαβάσουν τα δύο άρθρα από το παράρτημα και να τα συζητήσουν. Η δραστηριότητα μπορεί να γίνει σε ομάδες. Δίνουμε στις μισές ομάδες το ένα άρθρο και στις υπόλοιπες το άλλο, μαζί με ερωτήσεις για συζήτηση.

Προτεινόμενες ερωτήσεις για συζήτηση:

Άρθρο 1:

- Τι μέθοδο ακολουθούσε, για να ξεγελά τις κοπέλες, ο άντρας που κατηγορείται;
- Θεωρείτε ότι είναι εύκολο να ξεγελαστεί κανείς;
- Μπορούμε να ξέρουμε με βεβαιότητα ότι το άτομο με το οποίο μιλούμε στο διαδίκτυο είναι αυτό που ισχυρίζεται πως είναι;
- Πότε αντιλήφθηκε η κοπέλα ότι κάτι δεν πάει καλά με τη διαδικτυακή της φίλη;
- Πώς χειρίστηκε την κατάσταση η μαθήτρια;
- Τι θα κάνετε εσείς στη θέση της μαθήτριας;
- Υπήρχαν και άλλες κοπέλες με τις οποίες μιλούσε ο ύποπτος; Γιατί, άραγε, δεν τον είχαν καταγγείλει;
- Πού μπορώ να καταγγείλω τέτοιες περιπτώσεις;

Άρθρο 2:

- Τι κόλπα χρησιμοποιούν οι απατεώνες στο Facebook;
- Εντοπίστε τις παρανομίες που αναφέρει το άρθρο. Ποιοι είναι οι κίνδυνοι για τους χρήστες;
- Γνωρίζατε ότι είναι παράνομο να διατηρεί κανείς ψεύτικο προφίλ σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης ή να κλέβει κωδικούς;
- Αν σας έκανε αίτημα φιλίας ένας τραγουδιστής που σας αρέσει, θα το αποδεχόσασταν;
- Πού μπορώ να καταγγείλω τέτοιες καταστάσεις;
- Ποιες συμβουλές μάς δίνει το άρθρο;

Δραστηριότητα 4: Μάσκα

Εξηγούμε στους μαθητές ότι κάποιες φορές μπορεί να μιλάμε με άτομα, τα οποία παρουσιάζουν τον εαυτό τους διαφορετικό από ό,τι είναι στην πραγματικότητα, κρύβονται κατά κάποιον τρόπο πίσω από μια μάσκα και δεν έχουν καλές προθέσεις.

Ζητούμε από τους μαθητές να κόψουν τη μάσκα (φυλλάδιο στο παράρτημα). Μέσα στη μάσκα -στο παράρτημα (στην πίσω πλευρά)- καλούμε τους μαθητές να γράψουν 1-2 συμβουλές για τις συνομιλίες στο διαδίκτυο με αγνώστους. Προτού γράψουν τις συμβουλές τους, συζητάμε μαζί τους καλές πρακτικές, τις οποίες θα μπορούσαν να εφαρμόζουν στις διαδικτυακές τους συνομιλίες. Έπειτα, θα κόψουν και θα ζωγραφίσουν τις μάσκες, τις οποίες μπορούν να τοποθετήσουν στην τάξη τους και στις άλλες τάξεις.

Παραδείγματα καλών πρακτικών:

- Αποφεύγω να μιλώ με αγνώστους.
- Δεν αποκαλύπτω σε αγνώστους προσωπικές μου πληροφορίες, όπως το τηλέφωνο, η διεύθυνσή μου, τα μέρη που συχνάζω.
- Αν κάποιος με κάνει να νιώσω άβολα, άσχημα ή περίεργα, μου ζητά προσωπικές πληροφορίες, ή μου ζητά να τον συναντήσω, το αναφέρω σε κάποιον μεγαλύτερο και τον μπλοκάρω από τις επαφές μου.
- Αν κάποιος με τον οποίο μιλώ, ξεκινά να μου μιλά χυδαία, μου στέλνει ακατάλληλο περιεχόμενο και μου ζητά να συναντηθούμε, τότε αποθηκεύω τη συνομιλία και τα στοιχεία του και τον καταγγέλλω.
- Έχω το προφίλ μου σε ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης κλειστό, ώστε να το βλέπουν μόνο οι φίλοι μου.

- Αναφέρω τυχόν παρενόχληση στον διαχειριστή του δωματίου συνομιλίας, αν υπάρχει, και σε κάποιον ενήλικα ή και σε αρμόδιους οργανισμούς.
 - ο Γραφείο Καταπολέμησης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος Αστυνομίας Κύπρου (τηλ. 22808200)
 - ο Γραμμή Βοήθειας Cyberethics (Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου Κύπρου)– Helpline (τηλ. 70000116 ή διαδικτυακά στο chat στην ιστοσελίδα <http://www.cyberethics.info>)
- Είμαι ευγενικός με τα άτομα που συνομιλώ στο διαδίκτυο.
- Δεν συναντώ αγνώστους. Αν όμως θέλω να συναντηθώ με κάποιον που γνώρισα στο διαδίκτυο, τότε φροντίζω να είναι ενήμεροι οι γονείς μου και κάνω τη συνάντηση σε δημόσιο μέρος, με τη συνοδεία κάποιου ενήλικα.

Βοηθητικό υλικό μαθησιακής εισήγησης: Συνομιλίες με αγνώστους στο διαδίκτυο 2

Άρθρο: Εκμεταλλευόταν σεξουαλικά ανήλικα κορίτσια, μέσω Διαδικτύου

Πηγή: Η Καθημερινή

<http://www.kathimerini.com.cy/index.php?pageaction=kate&modid=1&artid=136848>

Κύπρος

Ημερομηνία: 11.06.2013 | 18:27

Υπό κράτηση ο 41χρονος Ε/κ για παιδική πορνογραφία

Εκμεταλλευόταν σεξουαλικά ανήλικα κορίτσια μέσω Διαδικτύου

Newsroom K

Ο ύποπτος προφυλακίστηκε για περίοδο πέντε ημερών

Ελληνοκύπριος από τη Λευκωσία 41 ετών, εκμεταλλευόταν σεξουαλικά ανήλικα κορίτσια, μέσω σελίδας κοινωνικής δικτύωσης και ακολούθως τα απειλούσε. Τα ίχνη του εντόπισαν τα μέλη του Γραφείου Καταπολέμησης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος, ύστερα από καταγγελία 13χρονης μαθήτριας.

Ο ύποπτος προφυλακίστηκε την Τρίτη το πρωί για περίοδο πέντε ημερών, αφού κατηγορήθηκε για τα ακόλουθα τρία σοβαρά αδικήματα, που διαπράχθηκαν το διάστημα μεταξύ Μαρτίου – Απριλίου 2013:

- Πρόσκλησης παιδιού σε παιδική πορνογραφία
- Απόκτησης ή κατοχής παιδικής πορνογραφίας σε έντυπη ή ηλεκτρονική μορφή.
- Κατοχής παιδικής πορνογραφίας σε σύστημα ηλεκτρονικού υπολογιστή και αποθήκευσης δεδομένων.

Η 13χρονη μαθήτρια κατάγγειλε στην Αστυνομία, ότι στα τέλη του περασμένου Απριλίου, δέχθηκε αιτήματα φιλίας από δυο άγνωστες κοπέλες, τα οποία και αποδέχθηκε. Στη συνέχεια οι δυο νέες «φίλες» της, ζήτησαν να βγάλει την μπλούζα της και να δείξει το στήθος της. Η παραπονούμενη φέρεται ότι άκουσε τις προτροπές, χωρίς όμως να δείξει το στήθος της, αφού φορούσε άλλη μπλούζα από κάτω.

Η ανήλικη μαθήτρια στη συνέχεια διέγραψε μια από τις νέες «φίλες» της, όμως εκείνη απείλησε ότι θα έδειχνε το βίντεο στο σχολείο, καθώς και στους γονείς της.

Το Γραφείο Καταπολέμησης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος που ανέλαβε την υπόθεση μετά την καταγγελία της 13χρονης μαθήτριας, βρήκε ότι οι δυο λογαριασμοί των άγνωστων κοριτσιών αφορούν το ίδιο πρόσωπο, εξασφαλίζοντας τα στοιχεία τηλεπικοινωνιακών δεδομένων του φερόμενου ως υπόπτου χρήστη. Έγινε έρευνα στο σπίτι του 41χρονου Ελληνοκύπριου από τη Λευκωσία, στην παρουσία του, όπου εντοπίστηκαν δυο ηλεκτρονικοί υπολογιστές, δυο κάρτες μνήμης και ένας εξωτερικός σκληρός δίσκος. Ανακρινόμενος ο ύποπτος, παραδέχθηκε τη διάπραξη των αδικημάτων και εξήγησε στην Αστυνομία με λεπτομέρειες τον τρόπο που ενεργούσε.

Τα θύματα του 41χρονου ξεπερνούν τα δέκα, ο ύποπτος έχει στην κατοχή του δικές τους φωτογραφίες και βίντεο, ενώ με κάποια από τα κορίτσια συζητούσε μαζί τους θέματα σεξουαλικού περιεχομένου.

Βοηθητικό υλικό μαθησιακής εισήγησης: Συνομιλίες με αγνώστους στο διαδίκτυο 2

Άρθρο: Δελεάζουν θύματα με ψεύτικα προφίλ, μέσω facebook

ΠΗΓΗ: <http://www.philenews.com/>

Παρασκευή, 10 Φεβρουαρίου 2012, 9:21 πμ

Οργιάζουν παρανομίες και εκμετάλλευση

Δελεάζουν θύματα με ψεύτικα προφίλ μέσω facebook

Λευκωσία: Οργιάζουν οι παρανομίες μέσω του ιστότοπου κοινωνικής δικτύωσης, του γνωστού facebook, και το αρμόδιο γραφείο της Αστυνομίας εξέτασε τον περασμένο χρόνο συνολικά 115 περιπτώσεις.

Χρήστες του facebook, κυρίως νεαροί, καταχρώνται τα κενά του συστήματος και είτε αντιγράφουν το προφίλ άλλων είτε υποκλέπτουν τους κωδικούς πρόσβασης και παρεμβαίνουν σε λογαριασμούς χρηστών ή στο ηλεκτρονικό τους ταχυδρομείο, προκαλώντας σοβαρές ενοχλήσεις ακόμα και με τραγικά αποτελέσματα. Σε αρκετές περιπτώσεις, επιτήδριοι κατασκευάζουν εικονικό προφίλ εμφανιζόμενοι ως πρόσωπα της showbiz, είτε ως ηθοποιοί είτε ως τραγουδιστές, με σκοπό να ψαρέψουν «φίλους», με τελικό στόχο τη σεξουαλική εκμετάλλευσή τους. Σε άλλες περιπτώσεις, σύμφωνα με καταγγελίες, άγνωστοι υποκλέπτουν προσωπικούς κωδικούς email και, στη συνέχεια, είτε εκβιάζουν τους χρήστες είτε τους αποστέλλουν ενοχλητικά μηνύματα. Χαρακτηριστική ήταν η περίπτωση ανήλικης που εκβιαζόταν από πρόσωπο μετά που είχε καταφέρει να σπάσει τους κωδικούς του προφίλ της, με σκοπό να έχει σεξουαλικά ανταλλάγματα. Στην υπόθεση αυτή παρενέβη η Αστυνομία και σχηματίστηκε ποινικός φάκελος.

Κατά το 2011, το Γραφείο Καταπολέμησης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος στο Αρχηγείο Αστυνομίας ασχολήθηκε με 115 καταγγελίες προσώπων που διατηρούσαν λογαριασμό στο facebook ή σχετικά με το ηλεκτρονικό τους ταχυδρομείο, εκ των οποίων οι 39 αφορούσαν δημιουργία εικονικών προφίλ και οι υπόλοιπες 79 κλοπές κωδικών πρόσβασης, σε λογαριασμούς χρηστών. Αρκετές άλλες περιπτώσεις που αφορούσαν παρόμοιες αναφορές ή ανάρτηση σχολίων υβριστικού περιεχομένου σε λογαριασμό χρηστών, διευθετήθηκαν με παρεμβάσεις του υπευθύνου του Γραφείου Μάρκου Νικολεττή και λειτουργών του.

Λόγω των πολλών καταγγελιών που υπάρχουν, η Αστυνομία προτρέπει τους χρήστες του facebook ή άλλου παρόμοιου ιστότοπου, να είναι προσεκτικοί όσον αφορά στην προσβασιμότητα του προφίλ τους, να μην έχουν τα προσωπικά τους δεδομένα «ανοικτά» σε όλους τους χρήστες του διαδικτύου και να απορρίπτουν όσους είναι άγνωστοι ή αντιληφθούν πως έχουν αλλότριους σκοπούς. Επίσης, καλούνται οι γονείς να ελέγχουν τη διαχείριση των λογαριασμών των παιδιών τους και παράλληλα να εγκαταστήσουν φίλτρα προστασίας.

Φύλλο εργασίας: Μάσκα

9. Κοινωνικά δίκτυα

Βαθμίδα/Τάξεις:	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	
Λέξεις-κλειδιά:	κοινωνικά δίκτυα, επικοινωνία, αυτοεικόνα	
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • αναγνωρίζουν τα στοιχεία τα οποία διαμορφώνουν τη διαδικτυακή ταυτότητα κάποιου. (Δραστηριότητα 1) • ασκούν κριτική για το κατά πόσο πρέπει να είμαστε αληθινοί στο διαδίκτυο. (Δραστηριότητα 2) • εντοπίζουν δυνατότητες, περιορισμούς και κινδύνους των κοινωνικών δικτύων, μέσα από παραδείγματα, και συζητώντας τους να αναπτύσσουν καλές πρακτικές. (Δραστηριότητα 3) • καταγράφουν και να προωθούν συμβουλές για την ασφαλή χρήση του διαδικτύου. (Δραστηριότητα 4)	
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40-80 λεπτά, αναλόγως του αν θα γίνουν όλες οι δραστηριότητες	
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	• Φύλλα εργασίας: «Κοινωνικά δίκτυα» (παράρτημα, εκτύπωση 1-2 φύλλα σε κάθε ομάδα - αναλόγως του πόσου χρόνου θέλουμε να διαθέσουν) ➤ Οι μαθητές θα εργάζονται σε μικρές ομάδες σε κάποιες δραστηριότητες.	
Περισσότερες πληροφορίες:	Ασφάλεια στο Διαδίκτυο – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο – Κοινωνικά δίκτυα: • http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/diadtio_koinonikadiktia.html • http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_facebook.html Booklet: Προστασία της ιδιωτικής μας σφαίρας στο Facebook - Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου: • http://www.saferinternet.gr/index.php?parentobjId=Page15 Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς διαδικτύου - Κοινωνικά δίκτυα • http://www.saferinternet.gr/index.php?objId=Category18&childobjId=Category24&parentobjId=Page2	
Αξιολόγηση:	Μέσα από τη συμμετοχή στις δραστηριότητες, δραστηριότητα 4	
Συνοδευτικό υλικό:	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)	Φύλλα εργασίας: Κοινωνικά δίκτυα	9_koin_diktia.docx
	Βοηθητικό υλικό: Κοινωνικά δίκτυα – Σχολιάστε τις δηλώσεις	9_koin_diktia_teacher.docx

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Εγώ και ο διαδικτυακός μου εαυτός

Ζητούμε από τους μαθητές να φτιάξουν έναν κύκλο σε ένα χαρτί και να γράψουν στη μέση τη λέξη «ΕΓΩ». Ζητούμε να σκεφτούν και να γράψουν πέντε στοιχεία που πιστεύουν ότι τους χαρακτηρίζουν (τι τους εμπνέει, κάποια ενδιαφέροντα που έχουν, τι τους ξεχωρίζει, ποια πράγματα αγαπούν κτλ.).

Εξηγούμε στους μαθητές ότι η ταυτότητά μας είναι κάτι που μπορεί να αλλάζει με τον καιρό και σε διαφορετικά πλαίσια παίρνουμε διαφορετικούς ρόλους/ταυτότητες.

Συζητούμε: Πώς μπορεί να αλλάζουν την ταυτότητά τους και πώς συμπεριφέρονται στις ακόλουθες καταστάσεις: στο σχολείο (μέσα στην τάξη, έξω από την τάξη), στο σπίτι (με τους γονείς, τα αδέρφια, τον παππού και τη γιαγιά), στην κοινότητα, στο διαδίκτυο, στη δουλειά. (Η δραστηριότητα μπορεί να γίνει γραπτώς).

Εξηγούμε: Στο διαδίκτυο η ταυτότητά μας διαμορφώνεται από τα διάφορα στοιχεία που δημοσιεύουμε. Μπορούν να αναφέρουν μερικά; (π.χ. τις φωτογραφίες που δημοσιεύουν, τα σχόλια που κάνουν, τις δημοσιεύσεις τραγουδιών, τις επιλογές ταινιών, μουσικής, σειρών, τους φίλους που κάνουν κτλ.). Πώς επηρεάζουν τα στοιχεία που δημοσιεύουμε το πώς μας βλέπουν οι άλλοι; Μπορούν να σκεφτούν από ένα παράδειγμα σε δυάδες;

Ρωτούμε τους μαθητές, αν χρησιμοποιούν οι ίδιοι ή φίλοι και γνωστοί τους κοινωνικά δίκτυα, όπως το Facebook, το Twitter, Google +, LinkedIn.com, MySpace. Ζητούμε να μας εξηγήσουν με δικά τους λόγια τι είναι τα κοινωνικά δίκτυα και τι μπορούμε να κάνουμε με αυτά. (π.χ. μιλώ με φίλους, παίζω παιχνίδια, δημοσιεύω ειδήσεις, επικοινωνώ, μαθαίνω τα νέα των γνωστών μου, σχολιάζω, δέχομαι και δημιουργώ περιεχόμενο, εκφράζω τα συναισθήματά μου, δημοσιεύω φωτογραφίες και βίντεο).

Δραστηριότητα 2: Αλήθεια ή ψέματα

Συζητούμε με τους μαθητές την ακόλουθη περίπτωση:

«Η Ελπίδα είναι δώδεκα χρονών, αλλά θέλει να κάνει λογαριασμό στο Facebook. Οι όροι και κανονισμοί της σελίδας δηλώνουν ότι πρέπει να είναι πάνω από δεκατριών ετών. Έτσι έφτιαξε προφίλ, στο οποίο παρουσιάζει τον εαυτό της ως δεκαοκτάχρονη.»

Είναι αυτό εντάξει; Γιατί; Τι πιστεύετε ότι θα ήταν καλύτερο να κάνει;

(Για μαθητές Δημοτικού εξηγούμε ότι για να δημιουργήσω προφίλ, αποδέχομαι μια συμφωνία και είναι σημαντικό να είμαστε νόμιμοι. Αν έχουν ήδη δημιουργήσει προφίλ, θα πρέπει τουλάχιστον να το γνωρίζουν οι γονείς τους και είναι σημαντικό να μάθουν πώς να προστατεύουν τον εαυτό τους.)

Γενικά, κρίνουν ότι οι περισσότεροι δείχνουν τον πραγματικό τους εαυτό στο διαδίκτυο;

Δραστηριότητα 3: Σχολίασε τη δήλωση

Χωρίζουμε τους μαθητές σε τριάδες ή τετράδες και τους μοιράζουμε τα φύλλα εργασίας. Δίνουμε ένα φυλλάδιο σε κάθε ομάδα, για να σχολιάσουν τις περιπτώσεις. Ζητούμε να συζητήσουν και να γράψουν τις σκέψεις τους. Τους καλούμε να εντοπίσουν ποιο είναι το πρόβλημα (αν υπάρχει) σε κάθε περίπτωση και να γράψουν τις συμβουλές που θα έδιναν στα άτομα που κάνουν τις δηλώσεις ή να σχολιάσουν την περίπτωση. Αφού οι ομάδες ολοκληρώσουν το έργο τους, διαβάζουν την κάθε περίπτωση στην τάξη με τα σχόλιά τους και οι άλλες ομάδες μπορούν να προσθέσουν τα δικά τους σχόλια. Τους βοηθούμε να αντιληφθούν τους κινδύνους και να εντοπίσουν τις λύσεις. Στο παράρτημα υπάρχουν βοηθητικές σημειώσεις για τον εκπαιδευτικό, για τις συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Διαφοροποίηση: Για μικρότερες ηλικίες είναι προτιμότερο να επιλέξουμε να δώσουμε κάποιες από τις δηλώσεις που πιστεύουμε ότι θα είναι περισσότερο σημαντικό για τους μαθητές να σχολιάσουν και να αφιερώσουμε περισσότερο χρόνο στη συζήτησή τους.

Δραστηριότητα 4: Ενημέρωση

Οι μαθητές πρέπει να δημιουργήσουν μια αφίσσα ή ένα διαφημιστικό φυλλάδιο ή άλλο υλικό ενημέρωσης με συμβουλές αναφορικά με τη χρήση των κοινωνικών δικτύων, για να το κοινοποιήσουν στο σχολείο και τους γονείς τους. Για τη δραστηριότητα αυτή, μπορούν να δουλέψουν ατομικά ή ομαδικά. Τους καλούμε να σκεφτούν τρόπους, για να προωθήσουν τις συμβουλές τους σε περισσότερο κόσμο.

Δραστηριότητα επέκτασης

Με τους μαθητές εντοπίζουμε ειδήσεις από το διαδίκτυο που αφορούν κοινωνικά δίκτυα, όπως facebook, google+, twitter κτλ. Είναι περισσότερο χρήσιμο να αφήνουμε τους ίδιους τους μαθητές να κάνουν την αναζήτηση. Μπορούν να ψάξουν από τη μηχανή αναζήτησης, επιλέγοντας φίλτρο για ειδήσεις ή από ιστοσελίδες ειδησεογραφικών πρακτορείων. Η ίδια η διαδικασία αναζήτησης ειδήσεων έχει μαθησιακή αξία από μόνη της, έτσι φροντίζουμε να τους βοηθήσουμε να επιλέξουν τα καταλληλότερα αποτελέσματα και αν δεν ξέρουν πώς, τους δείχνουμε τη διαδικασία. Αφού εντοπίσουν μερικές ειδήσεις που βρίσκουν ενδιαφέρουσες, τους ζητούμε να σχολιάσουν τις καταστάσεις που περιγράφονται και να σκεφτούν τι θα μπορούσε να γίνει, για να αποτραπεί ή να επιλυθεί η κατάσταση. (Η άσκηση μπορεί να γίνει γραπτώς ή προφορικά).

Φύλλο εργασίας: Κοινωνικά δίκτυα

Σχολιάστε τις δηλώσεις

1.

«Ποιο είναι το νόημα να έχω το προφίλ μου ιδιωτικό; Αφού δημοσιεύω κάτι, για να το δουν οι άλλοι.»

Μάριος, 14 ετών

1.

2.

«Ελέγχω τις ρυθμίσεις του Facebook κάθε μερικούς μήνες, γιατί άκουσα ότι με τις αναβαθμίσεις μπορεί να αλλάξουν οι ρυθμίσεις μου. Επιτρέπω μόνο στους φίλους μου να βλέπουν όσα δημοσιεύω. Δεν θέλω να βλέπει ο οποιοσδήποτε τις φωτογραφίες μου.»

Λουϊζα, 16 ετών

2.

3.

«Δεν το πιστεύω ότι μου έκλεψαν τους κωδικούς μου και δεν μπορώ να μπω στο προφίλ μου! Είμαι πάρα πολύ αγχωμένη! Μπορούν να διαβάσουν τα μηνύματά μου και να μιλούν με τους φίλους μου!»

Μαρίζα, 14 ετών

3.

4.

«Νιώθω ασφάλεια στο Facebook, επειδή έχω ρυθμίσει να βλέπουν τις φωτογραφίες μου μόνο οι φίλοι μου και οι φίλοι των φίλων μου.»

Ευάγγελος, 13 ετών

4.

Φύλλο εργασίας: Κοινωνικά δίκτυα

Σχολιάστε τις δηλώσεις

5.

«Η Ελπίδα έχει 1200 φίλους στο Facebook. Πρέπει να είναι πολύ δημοφιλής!»

Έλενα, 15 ετών

5.

6.

«Μιλούσα με κάποιον στο διαδίκτυο αρκετό καιρό και μου ζήτησε να συναντηθούμε. Κανονίσαμε συνάντηση, αλλά για καλό και για κακό του είπα ότι θα ερχόμουν με τους γονείς μου. Από εκείνη τη στιγμή δεν μου ξαναμίλησε και τότε κατάλαβα ότι κάτι δεν πήγαινε καλά. Το κατάγγειλα στη γραμμή βοήθειας, μήπως και μιλά και με άλλες κοπέλες και δεν είναι αυτός που λέει.»

Μαρία, 16 ετών

6.

7.

«Κάτι δεν πάει καλά με το κινητό μου. Οι φωτογραφίες που βγάζω ανεβαίνουν αυτόματα στο προφίλ μου στο διαδίκτυο...»

Φίλιππος, 12 ετών

7.

8.

«Ουάου! Μου έκανε αίτημα φιλίας ο αγαπημένος μου ποδοσφαιριστής.»

Μιχάλης, 13 ετών

8.

9.

«Με το Facebook επικοινωνώ και κρατώ επαφή με τους φίλους μου. Μαθαίνω τα νέα των αγαπημένων μου συγκροτημάτων, ακούω μουσική που προτείνουν οι φίλοι μου και παίζω παιχνίδια.»

Κυριάκος, 20 ετών

9.

Φύλλο εργασίας: Κοινωνικά δίκτυα

Σχολιάστε τις δηλώσεις

10.

«Κάποιος έκανε ψεύτικο προφίλ για εμένα και μιλούσε με τους μαθητές μου! Ευτυχώς το έμαθα νωρίς και προειδοποίησα τους μαθητές, τους γονείς και ειδοποίησα την Διεύθυνση του σχολείου. Κατάγγειλα την υπόθεση στην αστυνομία! Δεν παίζουν με τέτοια πράγματα!»

Πηνελόπη, 28 ετών

10.

11.

«Η κόρη μου, μου έδειξε τι είναι το Facebook και, επειδή είναι κάτω των 13, συμφωνήσαμε να δημιουργήσει λογαριασμό, αλλά να μιλά μόνο με τους φίλους της, να έχει κλειστό το προφίλ της και να ανεβάζει μόνο φωτογραφίες που δεν θα την πείραζε να δούμε εγώ και ο πατέρας της.»

Παναγιώτα, 36 ετών

11.

12.

«Μετάνιωσα που ανέβασα στο διαδίκτυο εκείνη τη φωτογραφία με το μαγιό. Δεν το είχα σκεφτεί ότι μπορεί να τη δει οποιοσδήποτε! Και όταν λέμε οποιοσδήποτε, εννοούμε οποιοσδήποτε! Με κάθε σχόλιο κάτω από τη φωτογραφία μου, μπορούν να δουν όλοι τους οι φίλοι τη φωτογραφία μου»

Κατερίνα, 14 ετών

12.

13.

«Είδα μια δημοσίευση ενός φίλου μου που έλεγε πατήστε like, για να δείτε μια εικόνα. Πάτησα για να δω την εικόνα και στο τέλος έστειλε αυτόματο μήνυμα σε όλους μου τους φίλους! Τι ρεζίλι! Την πάτησαν και οι μισοί μου οι φίλοι στο τέλος...»

Λουκάς, 20 ετών

13.

Φύλλο εργασίας: Κοινωνικά δίκτυα

Σχολιάστε τις δηλώσεις

14.

«Λεν μου αρέσει να βάζω φωτογραφίες μου στο διαδίκτυο, όμως η κολλητή μου ό,τι φωτογραφία βγάζουμε την ανεβάζει όπως και αν είναι και με κάνει tag – επισημάνση στη φωτογραφία. Στην αρχή δεν με πείραζε, αλλά έχει γίνει κουραστικό τελευταίως ό,τι κάνουμε να το μαθαίνουν όλοι.»

Άννα, 22 ετών

14.

15.

«Τρελαίνομαι να παίζω παιχνίδια σε κοινωνικά δίκτυα. Έχω ένα ζώακι που το ταΐζω, το καθαρίζω και του αγοράζω ρούχα. Παίζω και ένα παιχνίδι με ζόμπι που μπαίνω συνέχεια και παίζω, για να προχωρήσω επίπεδο. Α ναι, παίζω και ένα άλλο που εντοπίζεις αντικείμενα και μπαίνω κάθε 3 ώρες που γεμίζει η ενέργεια, για να παίζω.»

Ζαχάρ, 10

15.

16.

«Πρέπει να προσέχεις τι λες στο Facebook, εφόσον οι άλλοι ελέγχουν τι γράφεις. Τα πράγματα που λες μπορεί να τα ερμηνεύσουν διαφορετικά από ό,τι τα εννοείς εσύ.»

Αλέξης, 24 ετών

16.

17.

«Όταν με χώρισε η κοπέλα μου, ήθελα να την εκδικηθώ, βάζοντας στο διαδίκτυο προκλητικές φωτογραφίες που μου έστειλε όταν ήμασταν μαζί. Ευτυχώς ο κολλητός μου με απέτρεψε, γιατί διάβασε για μια παρόμοια περίπτωση που στο τέλος το κορίτσι αυτοκτόνησε. Τώρα που ηρέμησα, κατάλαβα ότι μόνο κακό θα έκανα και στους δύο μας, γιατί μπορεί να της κατέστρεφα τη ζωή και καμιά κοπέλα δεν θα μου είχε εμπιστοσύνη για να είναι μαζί μου. Έτσι έχω την αξιοπρέπειά μου.»

Γιάννης 18

17.

Βοηθητικές σημειώσεις για τον εκπαιδευτικό: Κοινωνικά δίκτυα – Σχολιάστε τις δηλώσεις

1. Θα ήθελες οποιοσδήποτε στον πλανήτη να μπορεί να δει τι δημοσιεύεις; Με το να έχει ο Μάριος το προφίλ του δημόσιο θέτει τον εαυτό του σε κίνδυνο αλλά και τους φίλους του. Θα πρέπει να είναι πάρα πολύ προσεκτικός για τα όσα δημοσιεύει για τον εαυτό του και ακόμη περισσότερο προσεκτικός για όσα δημοσιεύει που αφορούν κάποιον άλλο.
2. Η Λουίζα παίρνει ένα πολύ καλό μέτρο, για να προστατεύει τον εαυτό της. Εσάς σας ενοχλεί το ποιοι μπορούν να δουν τις φωτογραφίες σας; Έχετε σκεφτεί, όμως, ότι όσο προσεκτικοί και να είμαστε εμείς, αν κάποιος από τους διαδικτυακούς μας φίλους αντιγράψει αυτά που γράψαμε ή μια φωτογραφία μας, πάλι μπορεί να εκτεθούμε;
3. Η Μαρίζα πρέπει να καταγγείλει την κλοπή του προφίλ της στην Αστυνομία. Μπορεί να καλέσει τη γραμμή βοήθειας του Cyberethics 70000116, για να της δώσουν συμβουλές. Αν μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση από το email ή το τηλέφωνό της, θα πρέπει να αλλάξει τους κωδικούς της, για να επανακτήσει το προφίλ της, αλλιώς θα πρέπει να το καταγγείλει. Καλό θα ήταν να ενημερώσει τους φίλους της ότι κάποιος της έκλεψε τους κωδικούς. Ένας καλός κωδικός είναι αυτός που μπορώ να θυμάμαι, αλλά οι άλλοι δεν μπορούν να τον μαντέψουν και έχει κεφαλαία και μικρά γράμματα, αριθμούς και σύμβολα. Μπορεί να φτιάξει έναν καλό κωδικό, αν σκεφτεί μια πρόταση και κρατήσει τα αρχικά της, για παράδειγμα: «Η Μαρίζα πάει στην 2α τάξη» θα γίνει «HMr\$2t» Αν έχει πολλούς κωδικούς, μπορεί να βάζει στην αρχή και στο τέλος γράμματα από την σελίδα στην οποία θα μπει. Για παράδειγμα, για το Facebook ο κωδικός της θα γίνει: fHMr\$2tb.
4. Αν ένας φίλος μας έχει 1000 φίλους, τότε επιτρέπουμε σε πάρα πολύ κόσμο να δει προσωπικές μας πληροφορίες. Για να είμαστε περισσότερο ασφαλείς, είναι καλύτερα να έχουμε το προφίλ μας ανοικτό μόνο στους φίλους μας, αλλιώς θα πρέπει να προσέχουμε περισσότερο το τι δημοσιεύουμε.
5. Η Ελπίδα με το να προσθέτει γνωστούς και αγνώστους, δεν σημαίνει ότι είναι δημοφιλής. Πρέπει να αντιλαμβανόμαστε ότι άλλο φίλος και άλλο γνωστός. Έχει δώσει πρόσβαση σε προσωπικές της πληροφορίες σε πάρα πολλά άτομα, κάνοντάς τους φίλους.
6. Η Μαρία χειρίστηκε πολύ καλά την υπόθεση. Με το να συναντάμε άτομα που γνωρίσαμε στο διαδίκτυο, θέτουμε τον εαυτό μας σε κίνδυνο. Αν θέλουμε να συναντήσουμε κάποιον/α που γνωρίσαμε στο διαδίκτυο, είναι σημαντικό να είναι ενήμεροι οι δικοί μας, να πάμε σε κάποιο δημόσιο μέρος και να μην είμαστε μόνοι μας. Δεν μπορούμε να είμαστε σίγουροι ότι αυτός με τον οποίο μιλάμε είναι αυτός που ισχυρίζεται ότι είναι και αν κάποιος μας κάνει να αισθανθούμε άβολα ή μας ζητήσει γυμνές φωτογραφίες, θα πρέπει να το αναφέρουμε στους δικούς μας και να το καταγγείλουμε.
7. Ο Φίλιππος πρέπει να ελέγξει τις ρυθμίσεις του κινητού του. Προφανώς κάποια ρύθμιση είναι επιλεγμένη και ανεβαίνουν οι φωτογραφίες του στο διαδίκτυο. Τα κινητά, πλέον, μπορεί να έχουν γίνει έξυπνα, αλλά πρέπει και εμείς να ελέγχουμε τις ρυθμίσεις τους.
8. Είναι πολύ πιθανόν να είναι κάποιος άλλος με ψεύτικο προφίλ. Συνήθως οι διάσημοι δεν κάνουν σε αγνώστους αιτήματα φιλίας. Χρειάζεται να είμαστε πολύ προσεκτικοί για το ποιους κάνουμε φίλους, επειδή τους δίνουμε πρόσβαση στα δεδομένα μας. Εύκολα κάποιος μπορεί να υποδυθεί ότι είναι κάποιος άλλος.
9. Τα κοινωνικά δίκτυα έχουν πολλές δυνατότητες, φτάνει να είμαστε προσεκτικοί.

10. Είναι παράνομο να δημιουργήσει κάποιος ψεύτικο προφίλ για κάποιον άλλο. Αυτό που συνέβηκε, θα μπορούσε να είναι πολύ επικίνδυνο τόσο για την ασφάλεια των μαθητών της εκπαιδευτικού αλλά και για τη φήμη της εκπαιδευτικού. Μπορούν να σκεφτούν τι ήταν το χειρότερο που θα μπορούσε να συμβεί;
11. Τα παιδιά είναι σημαντικό να κρατούν τους γονείς ενήμερους για τα πράγματα που τους αρέσουν στο διαδίκτυο. Οι γονείς μπορεί να τους δώσουν χρήσιμες συμβουλές και χρειάζεται να υπάρχει εμπιστοσύνη.
12. Είναι προτιμότερο να αποφεύγουμε να βάζουμε αποκαλυπτικές φωτογραφίες στο διαδίκτυο, γιατί δεν ξέρουμε σε ποιον μπορεί να καταλήξουν και ποιος μπορεί να τις δει. Ανεβάζουμε πράγματα στο διαδίκτυο που δεν θα νιώθουμε άβολα, αν τα δει οποιοσδήποτε. Χρειάζεται να φροντίσουμε τη διαδικτυακή μας φήμη. Πριν να δημοσιεύσουμε οτιδήποτε, σκεφτόμαστε πώς μπορεί να το αντιληφθούν οι άλλοι.
13. Υπάρχουν διάφορες απάτες στο διαδίκτυο. Δημοσιεύσεις που μας ζητούν να κάνουμε like, για να δούμε το περιεχόμενο, κάποιες φορές μπορεί να είναι και απάτες. Επίσης, δημοσιεύσεις που λένε ότι κάνοντας like ή στέλνοντας ένα email θα δοθούν λεφτά σε κάποιο άτομο που έχει ανάγκη ή οργανισμό, είναι ψεύτικες.
14. Πρέπει να σεβόμαστε την ιδιωτικότητα των άλλων. Όταν ανεβάζουμε φωτογραφίες άλλων, χρειάζεται να έχουμε την άδειά τους. Αν κάποιος άλλος ανεβάζει δικές μας φωτογραφίες που δεν θέλουμε, καλύτερα να το συζητήσουμε μαζί του.
15. Είναι καλά τα κοινωνικά δίκτυα και το διαδίκτυο, αλλά δεν πρέπει να το παρακάνουμε. Αν περνάμε όλη μας τη μέρα μπροστά από μια οθόνη, σημαίνει ότι από άλλα πράγματα στερούμε χρόνο.
16. Μερικές φορές, όταν γράφουμε κάτι, οι άλλοι μπορεί να το αντιληφθούν διαφορετικά, επειδή δεν μας βλέπουν και δεν μας ακούν. Βοηθά να σκεφτόμαστε το πώς ακούγονται στα αυτιά των άλλων όσα γράφουμε.
17. Το να διασύρεις τη φήμη του άλλου, είναι κάτι πραγματικά πολύ άσχημο. Όταν εκφοβίζει κάποιος κάποιον άλλο, από το διαδίκτυο, η πίεση μπορεί να γίνει τρομερά μεγάλη, με καταστροφικές συνέπειες. Αν είμαστε ή γνωρίζουμε κάποιον που είναι θύμα εκφοβισμού στο διαδίκτυο, μπορούμε να μιλήσουμε στους δικούς μας και να πάρουμε τηλέφωνο στη γραμμή βοήθειας (Cyberethics Helpline 70000116), για να μας δώσουν στήριξη.

10. Πνευματική ιδιοκτησία

Βαθμίδα/Τάξεις:	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	
Λέξεις-κλειδιά:	πνευματικά δικαιώματα, πνευματική ιδιοκτησία	
Στόχοι:	Οι μαθητές να: - εξηγούν με απλά λόγια τον όρο πνευματικά δικαιώματα και πνευματική ιδιοκτησία. (Δραστηριότητα 1) - αναλύουν τη σημασία των πνευματικών δικαιωμάτων για τους δημιουργούς. (Δραστηριότητα 2) - αναφέρουν σε ποιες περιπτώσεις και με ποιον τρόπο μπορούν να χρησιμοποιήσουν υλικό που εντόπισαν στο διαδίκτυο. (Δραστηριότητα 2) - είναι σε θέση να κατοχυρώνουν τα πνευματικά τους δικαιώματα και να μοιράζονται εργασίες για χρήση από άλλους. (Δραστηριότητες 1 και 3)	
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40 λεπτά	
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	Αν υπάρχει βιντεοπροβολέας, ετοιμάζουμε το κουίζ. Αν δεν υπάρχει, τυπώνουμε τις διαφάνειες του κουίζ. (QuizPneumatikaDikeomata.pptx, QuizPneumatikaDikeomata.ppsx) Βρίσκεται στο συνοδευτικό DVD και στην ηλεκτρονική μορφή του πακέτου, στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/	
Σημειώσεις:	Το μάθημα μπορεί να διαφοροποιηθεί, αναλόγως της ηλικίας και των δεξιοτήτων των μαθητών. Επιλέγουμε τις καταλληλότερες δραστηριότητες για τους μαθητές. Είναι χρήσιμο να γίνει επέκταση και εφαρμογή των γνώσεων που θα αποκομίσουν σε εργασία κάποιου άλλου μαθήματος.	
Περισσότερες πληροφορίες:	saferinternet.gr: http://www.saferinternet.gr/index.php?objId=Category21&childobjId=Category106&parentobjId=Page2	
Αξιολόγηση:	Δραστηριότητα 4	
Συνοδευτικό υλικό:	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)	Παρουσίαση: Πνευματικά δικαιώματα	10_Quiz_Copyright.pptx 10_Quiz_Copyright.ppsx

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Copyright

Δίνουμε από ένα φύλλο χαρτί στους μαθητές της τάξης και ζητούμε να ζωγραφίσουν μια εικόνα που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν ως εικόνα προφίλ σε μια ιστοσελίδα παιχνιδιών. Η ζωγραφιά μπορεί να τους μοιάζει, αλλά μπορεί να είναι και κάτι εντελώς φανταστικό. Αν υπάρχουν διαθέσιμοι ηλεκτρονικοί υπολογιστές, τότε μπορούν να φτιάξουν τη ζωγραφιά σε κάποιο πρόγραμμα, όπως το paint. Εξηγούμε από την αρχή ότι έχουν μόνο 5 λεπτά, για να φτιάξουν τη ζωγραφιά τους.

Όταν τελειώσει ο χρόνος, μας δείχνουν τις ζωγραφιές τους και ζητούμε από τους μαθητές να εκφράσουν τα συναισθήματά τους για τα πιο κάτω:

- Πώς θα ένιωθες, αν κάποιος χρησιμοποιούσε τη ζωγραφιά σου;
- Θα σε πείραζε, αν κάποιος άλλος την παρουσίαζε σαν δική του;
- Θα σε πείραζε, αν άλλαζε την εικόνα ή έβαζε κάποιον υπότιτλο, χωρίς να σε ρωτήσει;
- Θα άλλαζε κάτι, αν σου ζητούσε την άδεια, για να τη χρησιμοποιήσει;
- Θα άλλαζε κάτι, αν τη χρησιμοποιούσε, αλλά σημείωνε ότι τη ζωγραφιά την έφτιαξες εσύ;

Εξηγούμε ότι είναι ιδιοκτήτες αυτής της ζωγραφιάς. Αυτή η ζωγραφιά είναι πνευματική τους ιδιοκτησία. (Σημειώνουμε «Πνευματική ιδιοκτησία» στον πίνακα). Επειδή η ζωγραφιά αυτή είναι πνευματική τους ιδιοκτησία, κανείς δεν έχει δικαίωμα να τη χρησιμοποιήσει, χωρίς την άδειά τους. Έχουν τα πνευματικά δικαιώματα αυτής της εικόνας. (Σημειώνουμε στον πίνακα «Πνευματικά δικαιώματα»). Εξηγούμε ότι τα πνευματικά δικαιώματα είναι μια μορφή προστασίας που παρέχεται από τον νόμο στους δημιουργούς. Οι δημιουργοί έχουν αποκλειστικό δικαίωμα στο έργο τους και για να το αντιγράψει, να το αναπαραγάγει ή να το τροποποιήσει κάποιος, χρειάζεται την άδειά τους.

Για να καταλαβαίνουμε πιο εύκολα ότι κάτι είναι πνευματική ιδιοκτησία κάποιου, υπάρχει συνήθως ένα σήμα. Αυτό είναι το γράμμα c μέσα σε έναν κύκλο ©. (Σημειώστε Copyright © στον πίνακα). Ζητούμε από τους μαθητές να βάλουν το σήμα του copyright στις δημιουργίες τους. Δίπλα από το σήμα © θα βάλουν τη χρονολογία και μετά το ονοματεπώνυμό τους. Έτσι, όταν πάρει κάποιος τη ζωγραφιά, ξέρει ποιος την έφτιαξε και πότε και ότι δεν δικαιούται να την αντιγράψει, χωρίς άδεια.

Δραστηριότητα 2: Σέβομαι τα δικαιώματα των άλλων

Ζητούμε από τους μαθητές να σκεφτούν και να μας αναφέρουν τι είδους δημιουργικές εργασίες μπορεί να σχετίζονται με πνευματικά δικαιώματα. Βοηθούμε να σκεφτούν όσα δεν μας ανέφεραν (λογοτεχνικά έργα – βιβλία, άρθρα, θεατρικά έργα, ταινίες, σειρές, τέχνη, ζωγραφική, φωτογραφία, γλυπτική, λογισμικό, εφευρέσεις και οποιαδήποτε άλλη αυθεντική δημιουργική εργασία).

Ζητούμε από τους μαθητές να θυμηθούν και να μας αναφέρουν περιπτώσεις που χρησιμοποίησαν εργασία κάποιου άλλου, για να δημιουργήσουν (π.χ. βιβλία, άρθρα και κείμενα από το διαδίκτυο για εργασίες του σχολείου, περιοδικά για κολάζ με εικόνες, φωτογραφίες από το διαδίκτυο για παρουσιάσεις, σκηνές από βίντεο για βίντεο κλιπ).

Περιγράφουμε την πιο κάτω περίπτωση.

«Στη Μαρία αρέσει να γράφει τραγούδια. Η Μαρία ανεβάζει τα τραγούδια της σε μια σελίδα στο διαδίκτυο.»

Δίνουμε στους μαθητές 2-3 λεπτά στις ομάδες τους να σκεφτούν ένα θετικό και ένα αρνητικό του να μοιράζεται η Μαρία τα τραγούδια της στο διαδίκτυο. Καθοδηγήστε τους να σκεφτούν και τους λόγους για τους οποίους επιλέγει η Μαρία να ανεβάζει τα τραγούδια της.

Για παράδειγμα: ανεβάζοντας τα τραγούδια παίρνει ανατροφοδότηση, έχει την ευκαιρία αν αρέσουν σε κόσμο να γίνει γνωστή, μπορεί να της δώσουν συμβουλές άλλοι συνθέτες. Αρνητικά που μπορεί να προκύψουν είναι να της τα κλέψει κάποιος και να ισχυριστεί ότι είναι δικά του, να τα χρησιμοποιήσει κάποιος, αλλά να μην γράψει ότι είναι της Μαρίας, να κάνει κάποιος ιδιαίτερα αρνητικά και άσχημα σχόλια για τα τραγούδια της.

Ρωτούμε: Γιατί νομίζετε ότι υπάρχουν τα πνευματικά δικαιώματα;

Εξηγούμε ότι όταν κάποιος δημιουργήσει κάτι, αυτό καλύπτεται από πνευματικά δικαιώματα. Αυτά βοηθούν τους δημιουργούς τους να αναγνωρίζονται για τον κόπο τους και τη δουλειά τους και να πληρώνονται για αυτή.

Τα περισσότερα στοιχεία που βρίσκουμε στο διαδίκτυο είναι πνευματική ιδιοκτησία κάποιου, ακόμα και αν δεν έχουν το σήμα ©. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε να τα χρησιμοποιήσουμε.

Εξηγούμε ότι μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε στοιχεία που εντοπίζουμε στο διαδίκτυο, αρκεί να:

- ελέγχουμε ποιος τα δημιούργησε
- πάρουμε άδεια για να τα χρησιμοποιήσουμε
- αναφέρουμε τον δημιουργό
- τα αγοράσουμε, αν είναι απαραίτητο
- τα χρησιμοποιήσουμε υπεύθυνα.

Διευκρινίζουμε ότι αν δεν προσέξουν το πώς χρησιμοποιούν δουλειά άλλων προσώπων που εντόπισαν στο διαδίκτυο, μπορεί και να κλέβουν. Είναι σημαντικό τα στοιχεία που βρίσκουμε στο διαδίκτυο, να τα χρησιμοποιούμε υπεύθυνα.

Δραστηριότητα 3: Ας το μοιραστούμε

Ζητούμε από τους μαθητές να δουν ξανά τη ζωγραφιά που έκαναν. Πολλές φορές θέλουμε να μοιραστούμε τη δουλειά μας με τους άλλους και χαιρόμαστε, όταν την χρησιμοποιούν. Θα ήθελαν να μοιραστούν το σχέδιό τους με όλους και να επιτρέπουν σε άλλους να το χρησιμοποιούν; Αν ναι, τότε θα πρέπει με κάποιον τρόπο να το δείξουν. Μπορούν να γράψουν μια «πολιτική δίκαιης/ορθής χρήσης» (δηλαδή να γράψουν ένα κείμενο, στο οποίο θα περιγράψουν κάτω από ποιες προϋποθέσεις επιτρέπουν χρήση του υλικού τους) ή μπορούν να του δώσουν άδεια χρήσης Creative Commons.

Σημείωση: Για μικρότερους μαθητές μπορούμε να μην κάνουμε την επόμενη δραστηριότητα και να συζητήσουμε, αντί για αυτή, τους λόγους για τους οποίους νομίζουν ότι κάποτε μπορεί να είναι καλό να μοιραζόμαστε, χωρίς πολλούς περιορισμούς.

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την ιστοσελίδα <http://creativecommons.org/choose/?lang=el>, για να επιλέξουν κάποια άδεια Creative Commons, ανάλογα με τις επιλογές τους για τη δημιουργία τους. Εναλλακτικά, δίνουμε οδηγίες και δείχνουμε το σήμα που μπορούν να βάλουν στη ζωγραφιά τους.

Creative Commons

Άδεια Χρήσης – Αναφορά δημιουργού

Θα επιτρέπατε να τροποποιήσει κάποιος το έργο σας;

- Ναι → μένει το ίδιο με πιο πάνω

- Όχι → μπαίνει το σήμα

- Ναι, εφόσον οι άλλοι αδειοδοτούν με παρόμοια διανομή (δηλαδή με την ίδια άδεια χρήσης) →

Να επιτρέπονται εμπορικές χρήσεις του έργου σας;

- Ναι → μένει το ίδιο

Όχι → μπαίνει το σήμα

Δραστηριότητα 4: Παιχνίδι – Κουίζ

Παίζουμε με τους μαθητές το κουίζ για τα πνευματικά δικαιώματα. Φροντίζουμε να τους βοηθάμε να καταλαβαίνουν την ερώτηση, προτού την απαντήσουν, και εξηγούμε τους όρους που ενδεχομένως να μη γνωρίζουν. Οι μαθητές, σε ομάδες, κάνουν επιλογές και διαβάζουν την ανατροφοδότηση.

Δηλώσεις που θα κληθούν να απαντήσουν, αν είναι ορθές ή λανθασμένες, στην παρουσίαση:

- Copyright – Πνευματικά Δικαιώματα σημαίνει το δικαίωμά μου να αντιγράψω (right to copy). (Λάθος)
- Πνευματικά δικαιώματα έχουν τα βιβλία, τα άρθρα, τα θεατρικά έργα. Κείμενα και φωτογραφίες που βρίσκω από το διαδίκτυο δεν έχουν πνευματικά δικαιώματα και μπορώ να τα χρησιμοποιήσω όπως θέλω. (Λάθος)
- Δεν παραβιάζεις πνευματικά δικαιώματα, αρκεί να μη βγάζεις χρήματα από τη χρήση του υλικού. (Λάθος)
- Αν βρω μια ταινία στο διαδίκτυο, δικαιούμαι να την κατεβάσω. (Λάθος)
- Ανέβασα μια φωτογραφία στο διαδίκτυο. Αν δεν βάλω στη φωτογραφία το σύμβολο ©, τότε οποιοσδήποτε μπορεί να τη χρησιμοποιήσει όπως θέλει. (Λάθος)
- Αν χρησιμοποιήσω μια εικόνα που βρήκα στο διαδίκτυο, σε μια εργασία μου για το σχολείο και σημειώσω την πηγή μου, τότε δεν παραβιάζω τα πνευματικά δικαιώματα κάποιου. (Ορθό)
- Μπορείτε να πουλήσετε ένα βιβλίο που προστατεύεται από πνευματικά δικαιώματα, το οποίο έχετε στην κατοχή σας. (Ορθό)
- Αγοράσατε ένα ακριβό λογισμικό για επεξεργασία φωτογραφιών. Μπορείτε να το δώσετε και στους φίλους σας να το βάλουν στους υπολογιστές τους. (Λάθος)

11. Ακατάλληλο ή επιβλαβές περιεχόμενο στο διαδίκτυο και τα ηλεκτρονικά παιχνίδια

Βαθμίδα/Τάξεις:	Γ' - ΣΤ' Δημοτικού										
Λέξεις-κλειδιά:	ακατάλληλο ή επιβλαβές περιεχόμενο στα μέσα, Pegi system										
Στόχοι:	Οι μαθητές να: - διακρίνουν τι είδους περιεχόμενο είναι ακατάλληλο για τους ίδιους, να εντοπίζουν σε ποια μέσα μπορεί να το αντιμετωπίσουν και να επιλέγουν τρόπους να διαχειρίζονται καταστάσεις, στις οποίες αντιμετωπίζουν περιεχόμενο επιβλαβές ή ακατάλληλο. (Δραστηριότητα 1 και 2) - υιοθετήσουν γραμμές καταγγελιών και βοήθειας, για να αναφέρουν ακατάλληλο και επιβλαβές περιεχόμενο που πιθανόν να εντοπίσουν στο διαδίκτυο. (Δραστηριότητα 1) - χρησιμοποιούν το σύστημα Pegi για την καταλληλότητα των ηλεκτρονικών παιχνιδιών, για να επιλέξουν παιχνίδια. (Δραστηριότητα 3)										
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40 λεπτά										
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	- Υπολογιστής συνδεδεμένος με βιντεοπροβολέα - Παρουσίαση – κουίζ (Akatallilo_periexomeno.pptx) - Παρουσίαση – κουίζ για εκτύπωση (Akatallilo_periexomeno_printable.ppsx) - Φύλλο εργασίας: Ηλεκτρονικά παιχνίδια (παράρτημα, εκτύπωση ένα ανά δύο μαθητή) - Παραμύθι για εκτύπωση (Σε περίπτωση που δεν υπάρχει βιντεοπροβολέας, τότε μπορούμε να τυπώσουμε το παραμύθι. Επιλέξτε landscape, print on both sides of paper –flip on short edge) (http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/boithitiko_yliko_entypo.html)										
Περισσότερες πληροφορίες:	http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_akatalliperiex.html http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_pegi.html http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_epiblabeissimber.html										
Αξιολόγηση:	Δραστηριότητα 2, φύλλο εργασίας										
Συνοδευτικό υλικό:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Τίτλος αρχείου</th><th>Όνομα αρχείου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Παρουσίαση για προβολή: Ακατάλληλο περιεχόμενο</td><td>11_Akatallilo.pptx</td></tr> <tr> <td>Παρουσίαση για εκτύπωση</td><td>11_Akatallilo_printable.ppsx</td></tr> <tr> <td>Παραμύθι: Ακατάλληλο περιεχόμενο</td><td>11_paramithi.pdf 11_paramithi_cover.pdf 11_paramithi_for_print.pdf</td></tr> <tr> <td>Φύλλο εργασίας: Ηλεκτρονικά παιχνίδια</td><td>11_games.docx</td></tr> </tbody> </table>	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου	Παρουσίαση για προβολή: Ακατάλληλο περιεχόμενο	11_Akatallilo.pptx	Παρουσίαση για εκτύπωση	11_Akatallilo_printable.ppsx	Παραμύθι: Ακατάλληλο περιεχόμενο	11_paramithi.pdf 11_paramithi_cover.pdf 11_paramithi_for_print.pdf	Φύλλο εργασίας: Ηλεκτρονικά παιχνίδια	11_games.docx
Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου										
Παρουσίαση για προβολή: Ακατάλληλο περιεχόμενο	11_Akatallilo.pptx										
Παρουσίαση για εκτύπωση	11_Akatallilo_printable.ppsx										
Παραμύθι: Ακατάλληλο περιεχόμενο	11_paramithi.pdf 11_paramithi_cover.pdf 11_paramithi_for_print.pdf										
Φύλλο εργασίας: Ηλεκτρονικά παιχνίδια	11_games.docx										
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)											

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Φιλμάκι

Βίντεο «Cyber & Ethics: What is illegal web content?»

(Πηγή: Κυπριακό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου - Cyberethics)

Σύνδεσμος για το βίντεο:

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=xxPtNei7Ux8#at=132

Βλέπουμε το βίντεο με τους μαθητές και συζητούμε το περιεχόμενό του. Το δείχνουμε και δεύτερη φορά και το σταματάμε, αναλόγως, για να συζητήσουμε τις σκηνές καλύτερα.

Εάν δεν υπάρχει βίντεοπροβολέας, τυπώνουμε και διαβάζουμε το παραμύθι (διαθέσιμο στην ιστοσελίδα: http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/boithitiko_yliko_entypo.html και στο dvd του εκπαιδευτικού πακέτου).

Προτεινόμενες ερωτήσεις για συζήτηση:

- Τι ήθελαν να κάνουν τα παιδιά στον υπολογιστή;
(Ήθελαν να βρουν πληροφορίες για μια εργασία για το σχολείο.)
- Τι έγινε που τους έκανε να νιώσουν άβολα;
(Βρήκαν μια σελίδα με περιεχόμενο που τους ενόχλησε.)
- Τι πιστεύετε ότι ήταν αυτό το περιεχόμενο;
(Μπορούμε να ρωτήσουμε τι να ήταν αυτό το περιεχόμενο, για να δούμε τις αντιδράσεις των μαθητών μας και αν είχαν παρόμοιες εμπειρίες. Το περιεχόμενο μπορεί να ήταν σεξουαλικής φύσης –να έδειχνε γυμνό για παράδειγμα ή μπορεί να έδειχνε κάποια σκηνή βίας ή κάτι άλλο που να τους ενόχλησε.)
- Έφταιγαν τα παιδιά που βρέθηκαν σε αυτή τη σελίδα;
(Τα παιδιά δεν έφταιγαν, μπορεί να βρεθούμε σε μια ακατάλληλη για εμάς ιστοσελίδα, χωρίς να το θέλουμε.)
- Τι είδους περιεχόμενο λέει ο πατέρας στην Ethics ότι είναι ακατάλληλο για την ηλικία της;
(Ερωτικό, βίαιο και εγκληματικό περιεχόμενο. Μπορούμε να τους εξηγήσουμε λίγο περισσότερο τι περιλαμβάνει αυτό. Για παράδειγμα, σκηνές με γυμνούς άντρες και κοπέλες είναι ακατάλληλες για την ηλικία τους. Τονίστε ότι αν δουν παιδιά ή νεαρούς εφήβους να είναι γυμνά, τότε θα πρέπει οπωσδήποτε να το αναφέρουν σε κάποιον μεγαλύτερο και να το καταγγείλουν. Σκηνές βίας, επίσης, δεν είναι κατάλληλες για την ηλικία τους.)
- Τι περιεχόμενο νομίζετε ότι δεν πρέπει να βλέπουμε και να διαβάζουμε;
(Όταν λέμε ακατάλληλο περιεχόμενο, εννοούμε περιεχόμενο που μπορεί να περιλαμβάνει ρατσιστικό ή ξενοφοβικό περιεχόμενο, να προωθεί συμπεριφορές που μπορεί να μας βλάψουν, να προωθεί τα τυχερά παιχνίδια, να παρουσιάζει πορνογραφικό υλικό ή να προωθεί τη βία. Δεν είναι μόνο εικόνες που μπορεί να είναι ακατάλληλες αλλά και κείμενα, για παράδειγμα κείμενα που μιλούν με μίσος για άλλους ή είναι ρατσιστικά.)
- Τι έκαναν αμέσως τα παιδιά, όταν είδαν κάτι που τους ενόχλησε στο διαδίκτυο; Γιατί; Τι θα κάνατε εσείς στη θέση των παιδιών;
(Τα παιδιά αμέσως μίλησαν στους γονείς τους. Είναι πολύ σημαντικό να μιλάμε στους γονείς μας για όσα μας φέρνουν σε δύσκολη θέση στο διαδίκτυο, γιατί εκείνοι μπορεί να μας συμβουλευθούν τι να κάνουμε και γνωρίζουν αν κάτι πρέπει να το καταγγείλουμε.)
- Ξέρετε τα σήματα στην τηλεόραση που μας λένε αν είναι κατάλληλο ή όχι ένα πρόγραμμα για να το δείτε; Βλέπετε προγράμματα που δεν είναι κατάλληλα για την ηλικία σας; Γιατί;

(Στην τηλεόραση υπάρχουν τα σήματα (K) (12) (15) (18) (A). Κάνουμε αναφορά στα σήματα και στο τι σημαίνει το καθένα.)

- Η μητέρα λέει ότι «μπορεί να δούμε στο διαδίκτυο ακατάλληλες φωτογραφίες και βίντεο που δείχνουν κακοποιημένα άτομα, τα οποία μπορεί να είναι και στην ηλικία σας». Τι μας συμβουλεύει η μητέρα να κάνουμε, αν δούμε κάτι τέτοιο;
(Η μητέρα συμβουλεύει να επισκεφτούν τη σελίδα του Cyberethics και να καταγγείλουν το περιεχόμενο, πατώντας το κόκκινο κουμπί ή να πάρουν τηλέφωνο στο 22674747. Εξηγούμε στα παιδιά ότι πρέπει, όμως, πρώτα να ενημερώσουν τους γονείς τους για αυτό που είδαν, όπως έκαναν τα παιδιά στο βίντεο.)
- Τι συμβουλή μάς δίνει ο πατέρας του Cyber και της Ethics;
(Αν δούμε κάτι στο διαδίκτυο που μας κάνει να νιώσουμε άβολα, μπορούμε να πάρουμε τηλέφωνο στο 70000116.)

Δραστηριότητα 2: Κουίζ

Επιλογές για να γίνει αυτή η δραστηριότητα:

Αν είμαστε σε εργαστήριο υπολογιστών, μπορούν να λύσουν το κουίζ σε ομάδες στον υπολογιστή. Τονίζουμε ότι πρέπει να διαβάζουν την ανατροφοδότηση.

Η δραστηριότητα μπορεί να γίνει με όλη την τάξη, χωρίζοντας τους μαθητές σε ομάδες που θα παίρνουν βαθμούς ανάλογα με τις σωστές απαντήσεις, δίνοντας και χρονικό όριο για να απαντήσουν.

Αν δεν υπάρχει βιντεοπροβολέας, μπορούμε να τυπώσουμε το κουίζ (υπάρχει εκδοχή για εκτύπωση) και κάνουμε το κουίζ ως διαγωνισμό στην τάξη, με τους μαθητές σε ομάδες.

Δραστηριότητα 3: Ηλεκτρονικά παιχνίδια – Σύστημα PEGI: PanEuropean Game Information

Μοιράζουμε το φύλλο εργασίας «Πάρε το κατάλληλο δώρο στο κάθε παιδί!».

Διαβάζουμε την πρώτη σελίδα του φυλλαδίου με τα παιδιά. Ζητούμε να επιλέξουν, με τον/την διπλανό/ή τους, το παιχνίδι που θα αγόραζαν για δώρο στο κάθε παιδί και μετά ζητούμε να δικαιολογήσουν τις επιλογές τους.

Μπορούμε, παράλληλα, να επισκεφθούμε την ιστοσελίδα: <http://www.pegi.info/cy/>, για να δούμε καλύτερα τις σημάνσεις περιεχομένου που αντιστοιχούν στο κάθε παιχνίδι.

Φύλλο εργασίας:

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Το ξέρατε ότι δεν είναι όλα τα ηλεκτρονικά παιχνίδια κατάλληλα για όλους;

Για να μας βοηθά να επιλέγουμε το καταλληλότερο ηλεκτρονικό παιχνίδι για εμάς, υπάρχει το σύστημα PEGI – το πανευρωπαϊκό σύστημα κατάταξης για τα ηλεκτρονικά παιχνίδια. Το σύστημα αυτό αξιολογεί και διαβαθμίζει ανάλογα όλα τα παιχνίδια που κυκλοφορούν στην Ευρώπη.

Ηλικιακές διαβαθμίσεις

Μια επιτροπή, σε συνεργασία πάντοτε και με τους εκδότες παιχνιδιών, αξιολογεί το τελικό προϊόν και θέτει τη μικρότερη ενδεικτική ηλικία που πρέπει να έχει ο χρήστης του συγκεκριμένου τίτλου.

Σήμανση περιεχομένου

Ανάλογα με το περιεχόμενο είναι και η σήμανση που θα έχει ένα παιχνίδι, για να μας βοηθήσει να κάνουμε ενημερωμένες επιλογές.

PEGI

Χυδαία γλώσσα

Τζόγος

Βία

Ναρκωτικά

Σεξουαλικό περιεχόμενο

Διακρίσεις

Φόβος

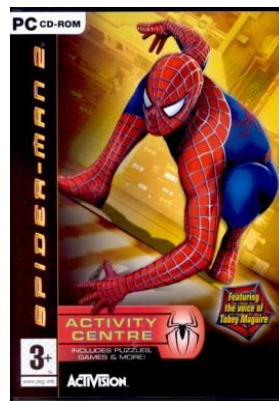

Online

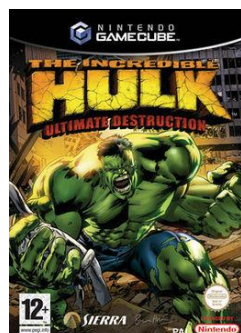
Φύλλο εργασίας: Επιλέξτε το κατάλληλο παιχνίδι
Επιλέξτε το κατάλληλο δώρο για τον καθένα

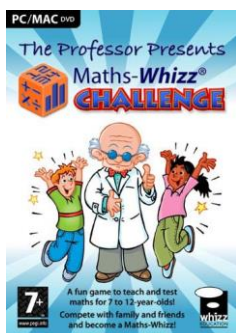
Λουκία - 5 χρονών

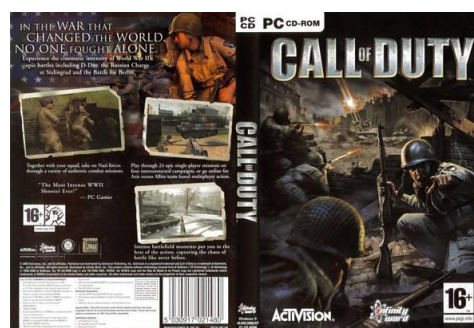
Μάρκος - 10 χρονών

Γιώργος - 13 χρονών

Ιωάννα - 11 χρονών

Σταύρος - 25 χρονών

12. Πληροφορίες στο διαδίκτυο

Βαθμίδα/Τάξεις:	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού	
Λέξεις-κλειδιά:	πληροφορίες στο διαδίκτυο, παραπληροφόρηση, αναζήτηση πληροφοριών	
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • επιλέγουν την καταλληλότερη πηγή ανάμεσα σε άλλες (αξιολογώντας, αν οι πληροφορίες είναι χρήσιμες, επίκαιρες και από αξιόπιστο δημιουργό). (Δραστηριότητες 1 και 2) • αναφέρουν τρόπους προστασίας από την παραπληροφόρηση. (Δραστηριότητα 3) • εντοπίζουν τα στοιχεία που κάνουν μια ιστοσελίδα να θεωρείται περισσότερο αξιόπιστη και έγκυρη (π.χ. αναγράφεται η ημερομηνία συγγραφής του κειμένου, αναφέρεται όνομα συγγραφέα, υπάρχουν εξωτερικές πηγές κτλ.). (Δραστηριότητα 1 και 3) • αποδέχονται την ευθύνη τους ως δημιουργοί περιεχομένου για ορθή πληροφόρηση. (Δραστηριότητα 4) • ευαισθητοποιούνται για επιπτώσεις που δυνατόν να έχουν σε άλλους και στον εαυτό τους οποιεσδήποτε δημοσιεύσεις τους. (Δραστηριότητα 4)	
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40 - 80 λεπτά (ανάλογα με το αν θα γίνει η δραστηριότητα επέκτασης)	
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	• Βίντεο (Σύνδεση στο διαδίκτυο, για να προβάλλουμε τα βίντεο) • Παρουσίαση (plirofories.pptx) - Βρίσκεται στο συνοδευτικό DVD και στην ηλεκτρονική μορφή του πακέτου, στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html.	
Σημειώσεις:	• Το μάθημα στηρίζεται στη συνοδευτική παρουσίαση. Οι επιλογές στην παρουσίαση μάς παίρνουν στην αντίστοιχη απάντηση. Αν το μάθημα γίνει στο εργαστήριο υπολογιστών, τότε χρειάζεται να αποθηκευτεί η παρουσίαση που συνοδεύει το μάθημα στους υπολογιστές των μαθητών. Δίνουμε στους μαθητές λευκές κόλλες, για να σημειώνουν τις απαντήσεις στις ερωτήσεις. • Αν το μάθημα θα γίνει μόνο με τον υπολογιστή του εκπαιδευτικού και τον βιντεοπροβολέα, τότε μπορούμε να επιλέξουμε να δώσουμε τις δραστηριότητες στις ομάδες για συζήτηση και μετά στην ολομέλεια να γίνει περαιτέρω συζήτηση. • Αν δεν έχουμε καθόλου υπολογιστές, τυπώνουμε ανάλογα τις δραστηριότητες για τους μαθητές.	
Περισσότερες πληροφορίες:	Περισσότερα στοιχεία για τις πληροφορίες στο διαδίκτυο και την παραπληροφόρηση: http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/kindinoi_parapliroforisi.html http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/diadiktio_anazitisi.html	
Αξιολόγηση:	Δραστηριότητα 3, δραστηριότητα επέκτασης	
Συνοδευτικό υλικό:	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)	Παρουσίαση: Πληροφορίες στο διαδίκτυο	12_plirofories.pptx

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Το ταξίδι του Παντελή και της Γεωργίας

Ανοίγουμε την παρουσίαση σε πλήρη οθόνη.

Εξηγούμε το πρόβλημα του Παντελή και της Γεωργίας:

«Η Γεωργία και ο Παντελής θα πάνε διακοπές στη Γαλλία. Ζήτησαν τη βοήθειά σου. Στείλε τους την ιστοσελίδα που πιστεύεις ότι θα τους βοηθήσει περισσότερο, για να αποφασίσουν σε ποια μέρη να πάνε.». Δείχνουμε από την παρουσίαση στους μαθητές τις τρεις ιστοσελίδες. Τους καλούμε να επιλέξουν τη σελίδα που θα έστελναν στον Παντελή και τη Γεωργία. Τους ζητούμε να μας εξηγήσουν τους λόγους επιλογής και απόρριψης των ιστοσελίδων. Η παρουσίαση, ανάλογα με την επιλογή που θα κάνουν, θα παραπέμψει στην αντίστοιχη απάντηση.

Δραστηριότητα 2: Βίντεο

Βλέπουμε το βίντεο «Η γη είναι επίπεδη» του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου (<http://www.saferinternet.gr>) και το σχολιάζουμε.

Σύνδεσμος για το βίντεο: <http://youtu.be/tRleuy59HOY>

Ρωτούμε τους μαθητές:

- Πρέπει να πιστεύουμε ό,τι διαβάζουμε στο διαδίκτυο;
- Ποιος επιτρέπεται να δημοσιεύει περιεχόμενο στο διαδίκτυο;
- Αρκεί να δούμε μόνο μία ιστοσελίδα, για να πάρουμε τις πληροφορίες που αναζητούμε;

Βοηθούμε τους μαθητές να αντιληφθούν ότι οποιοσδήποτε μπορεί να δημιουργήσει ιστοσελίδα στο διαδίκτυο και να γράφει ό,τι θέλει, επομένως χρειάζεται προσοχή.

Σημείωση: Αν κάνουν μόνοι τους τις δραστηριότητες στους υπολογιστές, τους ζητούμε να συζητήσουν τις ερωτήσεις και να απαντήσουν με την ομάδα τους σε ένα φύλλο χαρτί, ενώ εμείς στηρίζουμε τη συζήτηση.

Δραστηριότητα 3: Συμβουλές

Ζητούμε από τους μαθητές να μας πουν τι χαρακτηριστικά πρέπει να έχει μια καλή πηγή από το διαδίκτυο. Τι θα κοίταζαν σε μια ιστοσελίδα, για να δείξουν περισσότερη εμπιστοσύνη και να τη χρησιμοποιήσουν σε μια εργασία τους; Μπορούμε να τους ξαναδείξουμε τις ιστοσελίδες που είχαν να επιλέξουν στην 1^η δραστηριότητα, για να τους βοηθήσουμε να σκεφτούν.

Πιθανές απαντήσεις: μια καλή πηγή έχει χρήσιμες πληροφορίες, μας λέει ποιος την έγραψε, την έγραψε κάποιο αξιόπιστο άτομο, η ιστοσελίδα είναι πρόσφατα ενημερωμένη, αναφέρει τις πηγές της, δίνει παραπομπές σε περισσότερες πληροφορίες.

Έπειτα ζητούμε να φτιάξουν μια απλή αφίσα, με θέμα: «Τι πρέπει να προσέξω για να μην παραπληροφορούμαι;». Ζητούμε να γράψουν με δικά τους λόγια συμβουλές. Μπορούμε να τους βοηθήσουμε, δείχνοντας τις συμβουλές της διαφάνειας, οι οποίες προέρχονται από την ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/kindinoi_parapliroforisi.html, ή να τους ζητήσουμε να διαβάσουν την ιστοσελίδα και να γράψουν τις συμβουλές με δικά τους λόγια.

Δραστηριότητα 4: Υποχρεώσεις

Εξηγούμε στους μαθητές ότι έχουμε δικαίωμα στην πληροφόρηση.

Συζητούμε (σε ομάδες ή στην ολομέλεια): Ποιες είναι οι δικές μας υποχρεώσεις, όταν κάνουμε μια εργασία χρησιμοποιώντας πηγές από το διαδίκτυο και από αλλού;

Π.χ. Είναι ευθύνη μας, να αναφέρουμε τις πηγές μας, από σεβασμό σε αυτόν που έκανε τον κόπο να γράψει αυτά τα πράγματα, αλλά και για να ευκολύνουμε όποιον διαβάσει την εργασία μας να ψάξει περισσότερο το θέμα και να μάθει από πού βρήκαμε όσα γράψαμε.

Συζητούμε: Ποια η ευθύνη μας όταν δημοσιεύουμε εμείς πληροφορίες;

Π.χ. Θα βοηθήσω εκείνον που θα διαβάσει την ιστοσελίδα μου, αν γράφω ποιος είμαι, πότε το έγραψα, από πού βρήκα πληροφορίες. Δεν πρέπει να λέω ψέματα και όταν λέω τη γνώμη μου να το κάνω με καλό τρόπο και με τρόπο που να φαίνεται αν αυτά που γράφω είναι η γνώμη μου ή είναι γεγονός.

Επέκταση

Εντοπίζουμε με τους μαθητές κάποια ανάγκη για περισσότερες πληροφορίες στο πλαίσιο του μαθήματός τους (π.χ. για ένα περιβαλλοντικό ζήτημα, ένα ζήτημα υγείας, για επίκαιρο ή ιστορικό πρόσωπο ή γεγονός). Τους βοηθούμε να αναζητήσουν, να εντοπίσουν και να αξιολογήσουν τις ιστοσελίδες από τις οποίες εντόπισαν τις πληροφορίες. Για την αξιολόγηση των πηγών από το διαδίκτυο, μπορεί να σας βοηθήσει το υλικό στην ιστοσελίδα:

http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/kindinoi_parapliroforisi.html

13. Μ.Μ.Ε. και διαδίκτυο

Βαθμίδα/Τάξεις:	Ε' – ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο
Λέξεις-κλειδιά:	Μ.Μ.Ε., πληροφορίες στο διαδίκτυο
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • περιγράφουν τη διαδικασία δημοσίευσης μιας είδησης σε διαφορετικά μέσα ενημέρωσης (διαδίκτυο, τηλεόραση, εφημερίδα) και να αξιολογούν πώς αυτή επηρεάζει την αξιοπιστία των μέσων. (Δραστηριότητα 1) • συγκρίνουν και να αξιολογούν κριτικά μια είδηση, όπως αυτή παρουσιάζεται από διαφορετικές πηγές μετάδοσης πληροφοριών στο διαδίκτυο (π.χ. διαδικτυακή εφημερίδα σε σύγκριση με ένα blog). (Δραστηριότητα 2) • συγκρίνουν διάφορα μέσα ενημέρωσης (π.χ. μια εφημερίδα, ένα δελτίο ειδήσεων, ιστοσελίδα ενός ειδησεογραφικού πρακτορείου, μια ιστοσελίδα που σχολιάζει κάποια είδηση), ως προς δοσμένα κριτήρια και κριτήρια που θα θέσουν οι ίδιοι (π.χ. αξιοπιστία, εγκυρότητα, ακρίβεια, αληθοφάνεια/πειστικότητα, πληρότητα/επάρκεια, ενημερότητα/επικαιρότητα, αυθεντικότητα, επιστημονικότητα, καταλληλότητα, άποψη ή προκατάληψη και μεροληψίες, αμεσότητα). (Δραστηριότητα 3 και 4) • είναι ικανοί να δημιουργούν περιεχόμενο χρησιμοποιώντας ένα μέσο ενημέρωσης (π.χ. ένα φύλλο εφημερίδας, μια απλή ιστοσελίδα, ένα δελτίο ειδήσεων). (Δραστηριότητα 5)
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	Αναλόγως του πόσες δραστηριότητες επιλέξουμε να κάνουμε και πόσο χρόνο θέλουμε να τους αφιερώσουμε, η διάρκεια του μαθήματος μπορεί να διαφοροποιηθεί. Η κάθε δραστηριότητα μπορεί να σταθεί και μόνη της ως ξεχωριστό μάθημα.
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	• Τυπωμένες και κομμένες κάρτες από το παράρτημα (1 σετ για κάθε ομάδα) • Εγκυκλοπαίδειες ή σχετικές σελίδες από το διαδίκτυο για τη δημιουργία εφημερίδων, ιστοσελίδων, δελτίου ειδήσεων (για τη δραστηριότητα 1) • Πρόσφατη είδηση από διαδικτυακή εφημερίδα, blog, δελτίο ειδήσεων, εφημερίδα (για τη δραστηριότητα 4)
Σημειώσεις:	Ο χρόνος που θα μας πάρει κάθε δραστηριότητα εξαρτάται από την ηλικία των μαθητών μας, τα μέσα που θα τους δώσουμε έτοιμα, αλλά και από το πόσο θέλουμε να εμβαθύνουμε. Επομένως, μπορούμε να επιλέξουμε ποια/ες δραστηριότητα/ες θα κάνουμε και να οργανώσουμε το μάθημά μας ανάλογα.
Περισσότερες πληροφορίες:	Περισσότερα στοιχεία για τις πληροφορίες στο διαδίκτυο και την παραπληροφόρηση: • http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/kindinoi_parapliroforisi.html • http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/diadiktio_anazitisi.html • http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/entypo_yliko/infoevaluation.pdf
Αξιολόγηση:	Μέσα από τη συμμετοχή τους στη δραστηριότητα και στις συζητήσεις.

Συνοδευτικό υλικό:	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου
(ως παράρτημα / ως αρχείο στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)	Φύλλο εργασίας: Σύγκριση μέσων	13_sigkrisi_meswn.docx

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Πώς γίνεται μια εφημερίδα/ μια ιστοσελίδα/ ένα δελτίο ειδήσεων

Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες διερευνούν τη διαδικασία (και τον τρόπο λειτουργίας) που χρειάζεται, για να εκδοθεί μια εφημερίδα, να βγει ένα δελτίο ειδήσεων στον αέρα, να δημιουργηθεί μια ιστοσελίδα (ένα μέσο κάθε ομάδα). Μπορούμε να τους βοηθήσουμε με πηγές για αυτή τη διαδικασία ή και να ζητήσουμε από τους γονείς να βοηθήσουν τους μαθητές να εντοπίσουν τις πληροφορίες. Αυτή τη δραστηριότητα θα μπορούσαμε να τη δώσουμε ως εργασία για το σπίτι, από την προηγούμενη μέρα. Η κάθε ομάδα παρουσιάζει στις άλλες ομάδες τις πληροφορίες που εντόπισε. Συζητούμε με τους μαθητές το πώς η διαδικασία δημιουργίας κάθε μέσου επηρεάζει την αξιοπιστία του (π.χ. πόσος χρόνος αφιερώνεται, πόσοι το ελέγχουν πριν κυκλοφορήσει, πόσο εύκολο είναι να δημιουργηθεί).

Δραστηριότητα 2: Ίδια είδηση σε διαφορετικά μέσα στο διαδίκτυο

Εντοπίζουμε με τους μαθητές μια πρόσφατη είδηση, όπως παρουσιάζεται από διαφορετικές πηγές μετάδοσης πληροφοριών στο διαδίκτυο (π.χ. διαδικτυακή εφημερίδα σε σύγκριση με ένα blog). Ζητούμε να συγκρίνουν τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεται η είδηση στις δύο πηγές. Επίσης, αν θέλουμε, μπορούμε να θέσουμε με τους μαθητές κριτήρια αξιολόγησης και να δώσουν βαθμό βαρύτητας σε κάθε κριτήριο, για να κάνουν την αξιολόγησή τους.

Δραστηριότητα 3: Σύγκριση μέσων

Γράφουμε στον πίνακα τις λέξεις:

ΔΕΛΤΙΟ ΕΙΔΗΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ, ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ, ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΕΙΔΗΣΕΟΓΡΑΦΙΚΟΥ ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΥ, ΙΣΤΟΛΟΓΙΟ/BLOG, ΒΙΒΛΙΟ

Βεβαιωνόμαστε ότι οι μαθητές γνωρίζουν τι είναι ένα ιστολόγιο/blog και ιστοσελίδα με ειδήσεις. Χωρίζουμε τους μαθητές μας σε ομάδες των 4 και δίνουμε τα χαρτάκια από το παράρτημα. Κάθε χαρτάκι έχει μια πρόταση. Θα πρέπει να βάλουν το χαρτάκι (με κολλητική ταινία ή blue tack) κάτω από τη λέξη που νιώθουν ότι ταιριάζει περισσότερο. Εξηγούμε ότι μπορεί να ταιριάζουν σε περισσότερα από ένα μέσα, αλλά επιλέγουμε εκείνο που πιστεύουμε ότι ταιριάζει περισσότερο.

Αν υπάρχει δυνατότητα, τυπώνουμε τα χαρτάκια σε διαφορετικό χρώμα χαρτί για κάθε ομάδα.

Όταν τελειώσουν, βλέπουμε πού έβαλαν τα χαρτάκια και αρχίζουμε τη συζήτηση, για αιτιολόγηση των επιλογών τους. Ο εκπαιδευτικός μπορεί να στηρίζει την όλη διαδικασία και να δίνει ανατροφοδότηση. Εξηγούμε ότι δεν υπάρχει πάντα μια σωστή απάντηση.

Δραστηριότητα 4: Ίδια είδηση σε διαφορετικά Μ.Μ.Ε.

Εντοπίζουμε με τους μαθητές (ή δίνουμε έτοιμα) μια πρόσφατη είδηση όπως παρουσιάζεται από μια εφημερίδα, ένα δελτίο ειδήσεων, μία ειδησεογραφική πύλη στο διαδίκτυο, μια άλλη ιστοσελίδα στο διαδίκτυο. Καλούμε τους μαθητές να συγκρίνουν την είδηση. Χρήσιμο είναι να θέσουν κάποια κριτήρια,

για να κάνουν τη σύγκριση (π.χ. αξιοπιστία, εγκυρότητα, ακρίβεια, αληθοφάνεια/πειστικότητα, πληρότητα/επάρκεια, ενημερότητα/επικαιρότητα, αυθεντικότητα, επιστημονικότητα, καταλληλότητα, άποψη ή προκατάληψη και μεροληψίες, αμεσότητα, ύπαρξη πολυμέσων, δυνατότητα ανατροφοδότησης). Μπορούμε να τους βοηθήσουμε να θέσουν κάποια κριτήρια και να τους εξηγήσουμε τι είναι το καθένα. Επίσης, μπορεί να δημιουργηθεί ένας πίνακας με τα κριτήρια που θα θέσουν οι μαθητές και να δώσουν βαθμό βαρύτητας σε κάθε κριτήριο, για να κάνουν την αξιολόγησή τους.

Μετά τη σύγκριση της είδησης, προχωρούν σε σύγκριση των μέσων επικοινωνίας.

Η σύγκριση μπορεί να γίνει ελεύθερα στην αρχή και μετά να δοθούν ερωτήματα.

Εισηγήσεις για ερωτήματα:

- Τι κοστίζει περισσότερο, για να γίνει;
- Τι κοστίζει περισσότερο, για να το αποκτήσω;
- Τι είναι πιο εύκολο να το δουν περισσότερα άτομα;
- Τι παίρνει λιγότερο χρόνο να δημοσιευτεί;
- Σε ποιο/α μέσο/α μπορεί κάποιος να μιλά ανώνυμα;
- Ποιο μέσο θεωρείτε ότι είναι περισσότερο αξιόπιστο;
- Ποιο μέσο θα χρησιμοποιήσω, για να μάθω κάτι που γίνεται τώρα;
- Ποιο μέσο νομίζετε ότι ελέγχεται περισσότερο, προτού κυκλοφορήσει;
- Σε ποια μέσα μπορώ να διαβάσω κείμενα, να δω εικόνες, να ακούσω ήχο, να δω βίντεο;
- Εντοπίστε τις διαφημίσεις σε κάθε μέσο.
- Μπορώ να διακρίνω την άποψη από το γεγονός σε κάθε μέσο;
- Ποιο μέσο μου δίνει τη δυνατότητα να σχολιάσω;

Δραστηριότητα 5: Δημιουργία

Οι μαθητές σε ομάδες καλούνται να φτιάξουν ένα δελτίο ειδήσεων (μόνο τη συγκεκριμένη είδηση) ή ένα φύλλο εφημερίδας ή μια ιστοσελίδα (μπορεί να γίνει στο χαρτί, για να δείξουν πώς φαντάζονται την ιστοσελίδα) για ένα γεγονός που αφορά το σχολείο ή την κοινότητά τους.

Φύλλο εργασίας: Σύγκριση μέσων

Κοστίζει περισσότερο, για να γίνει	Κοστίζει λιγότερο, για να γίνει
Κοστίζει περισσότερο, για να το αποκτήσω	Κοστίζει λιγότερο, για να το αποκτήσω
Είναι πιο εύκολο να το δουν περισσότεροι	Έχει διαφημίσεις
Παίρνει λιγότερο χρόνο, για να δημοσιευτεί	Παίρνει περισσότερο χρόνο, για να δημοσιευτεί
Είναι περισσότερο αξιόπιστο	Είναι λιγότερο αξιόπιστο
Ελέγχεται περισσότερο, προτού κυκλοφορήσει	Υπάρχει η δυνατότητα να σχολιάσω και να δω σχόλια άλλων

Μπορώ να δω εικόνες	Μπορώ να δω βίντεο
Μπορώ να ακούσω ήχο	Μπορώ να το μοιραστώ με άλλους εύκολα
Εμπιστεύομαι λιγότερο	Εμπιστεύομαι περισσότερο
Ο συγγραφέας μπορεί να είναι ανώνυμος	Μπορώ να μάθω για κάτι που γίνεται τώρα
Γνωρίζουμε τον συγγραφέα	Παρουσιάζεται πιο έντονα η άποψη του συγγραφέα

14. Απάτες στο διαδίκτυο

Βαθμίδα/Τάξεις:	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο						
Λέξεις-κλειδιά:	απάτες, ηλεκτρονικό ψάρεμα – phishing, παραπλάνηση – pharming, αλυσιδωτά μηνύματα – chain letters						
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • αναγνωρίζουν τις απάτες στο διαδίκτυο, ώστε να μην πέφτουν θύματά τους (ηλεκτρονικό ψάρεμα – phishing, παραπλάνηση – pharming, αλυσιδωτά μηνύματα – chain letters). • αναφέρουν τρόπους αντιμετώπισής τους.						
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40 λεπτά						
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	• Παρουσίαση (Για τον/την εκπαιδευτικό: 14_apates.pptx) (Για τους μαθητές 14_apates_mathitis.ppsx) - Βρίσκεται στο συνοδευτικό DVD και στην ηλεκτρονική μορφή του πακέτου, στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html. • Βιντεοπροβολέας, υπολογιστής ➤ Το μάθημα προτείνεται να γίνει σε εργαστήριο υπολογιστών. Θα πρέπει να εγκαταστήσουμε την παρουσίαση στους υπολογιστές των μαθητών και να την ανοίξουμε σε πλήρη οθόνη. Με την καθοδήγησή μας θα κάνουν τις δραστηριότητες και μετά θα γίνουν ξανά οι δραστηριότητες στην ολομέλεια και θα συζητηθούν. ➤ Εναλλακτικά, δείχνουμε την παρουσίαση με βιντεοπροβολέα και κάνουμε τις δραστηριότητες, με τους μαθητές να ψηφίζουν για τις επιλογές που θα κάνουμε.						
Σημειώσεις:	Υπάρχει δυνατότητα να αξιοποιήσουμε και πραγματικά παραδείγματα από διαδικτυακές απάτες, που θα εντοπίσουμε στο διαδίκτυο, για να τα συζητήσουμε. Για μαθητές Γυμνασίου, μπορείτε να αξιοποιήσετε το παιχνίδι Budd:e: https://budd-e.staysmartonline.gov.au/secondary/main.php (Budd:e Cybersecurity/Secondary - Commonwealth of Australia 2011). Το παιχνίδι είναι στα αγγλικά και ενδεχομένως να χρειαστεί να μεταφράζετε κάποια κομμάτια για τους μαθητές. (Το παιχνίδι συνοδεύεται με οδηγό εκπαιδευτικού στα "Teachers resources")						
Περισσότερες πληροφορίες:	http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_paraplanisi.html						
Αξιολόγηση:	Τελευταία δραστηριότητα της παρουσίασης						
Πηγές:	• http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi.html • http://www.blahblah.gr/2007/11/e-mails.html • http://www.cnc.uom.gr/services/WEB_DECEPTION.pdf • http://en.wikipedia.org/wiki/Chain_email#Email • http://www.snopes.com/inboxer/nothing/billgate.asp						
Συνοδευτικό υλικό:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Τίτλος αρχείου</th><th>Όνομα αρχείου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Παρουσίαση εκπαιδευτικού: Απάτες στο διαδίκτυο</td><td>14_apates.pptx</td></tr> <tr> <td>Παρουσίαση-παιχνίδι μαθητή: Απάτες στο διαδίκτυο</td><td>14_apates_mathitis.ppsx</td></tr> </tbody> </table>	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου	Παρουσίαση εκπαιδευτικού: Απάτες στο διαδίκτυο	14_apates.pptx	Παρουσίαση-παιχνίδι μαθητή: Απάτες στο διαδίκτυο	14_apates_mathitis.ppsx
Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου						
Παρουσίαση εκπαιδευτικού: Απάτες στο διαδίκτυο	14_apates.pptx						
Παρουσίαση-παιχνίδι μαθητή: Απάτες στο διαδίκτυο	14_apates_mathitis.ppsx						
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)							

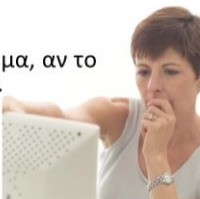
Δραστηριότητες

Για το μάθημα χρησιμοποιούμε την παρουσίαση (14_apates.pptx, στο συνοδευτικό DVD και στην ιστοσελίδα <http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html>). Η παρουσίαση λειτουργεί διαδραστικά. Ανάλογα με τις επιλογές τους, θα παίρνουν την αντίστοιχη ανατροφοδότηση. Αν το μάθημα γίνει σε εργαστήριο υπολογιστών, αντί στην ολομέλεια, δίνουμε οδηγία να σταματήσουν όταν φτάσουν στη διαφάνεια «Αλυσιδωτά μηνύματα». Οι μαθητές προχωρούν τις δραστηριότητες «Ηλεκτρονικό ψάρεμα», συμπληρώνοντας ένα κουίζ και τη δραστηριότητα «Παραπλάνηση», κάνοντας επιλογές σύμφωνα με τις οδηγίες. Σταματούμε, για να συζητήσουμε το τι συνέβη στις δύο περιπτώσεις και πόσο εύκολο είναι κάποιος να ξεγελαστεί. Επανερχόμαστε στα σημεία όπου υπήρχαν ερωτήματα, για να τα συζητήσουμε περισσότερο με τους μαθητές.

Ηλεκτρονικό ψάρεμα: Οι μαθητές καλούνται να αποφασίσουν αν θα συμμετάσχουν σε έναν διαδικτυακό διαγωνισμό. Ο διαγωνισμός τους ζητά τα στοιχεία τους (όνομα, επίθετο, τηλέφωνο, διεύθυνση). Αν τα δώσουν, τους εξηγά ότι έπεσαν θύμα απάτης. Όταν θα επανέλθετε, στο τέλος, μπορείτε να σχολιάσετε ότι ποτέ δεν πρέπει να δίνουν στο διαδίκτυο προσωπικά στοιχεία, όπως το τηλέφωνο και η διεύθυνση. Τέτοιες απάτες είναι συχνά φαινόμενα. Αν θέλουν να συμμετέχουν σε κάποιον διαγωνισμό, πρέπει να βεβαιωθούν ότι είναι πραγματικός διαγωνισμός, ελέγχοντας την επίσημη σελίδα της εταιρείας που τον οργανώνει, να διαβάσουν τους όρους και κανονισμούς και να ενημερώσουν τους γονείς τους, εφόσον οι περισσότεροι διαγωνισμοί έχουν όριο ηλικίας αλλά και εφόσον ένας μεγαλύτερος μπορεί να καταλάβει καλύτερα τους όρους και κανονισμούς. Διαβάζοντας τους όρους, θα καταλάβουν και τι έχει να κερδίσει από εμάς η εταιρεία που τον διοργανώνει, γιατί μπορεί να δώσουμε δικαίωμα να μας στέλνουν διαφημιστικά μηνύματα στο τηλέφωνο και στο email μας. Ενδεχομένως, οι μαθητές να έχουν να μοιραστούν παρόμοια περιστατικά. Έτσι φροντίζουμε από την αρχή να διευκρινίσουμε ότι δεν θα χρησιμοποιούν ονόματα ή δεν θα μας πουν αν το έπαθαν οι ίδιοι, αλλά θα χρησιμοποιούν τη φράση «κάποιος που ξέρω...».

Παραπλάνηση – pharming: Οι μαθητές θα αποφασίσουν, αν θα ακολουθήσουν έναν σύνδεσμο που τους έστειλε κάποιος φίλος τους. Θα δουν πώς λειτουργεί το pharming και θα πάρουν εξηγήσεις.

Ζητούμε να σταματήσουν στη διαφάνεια που λέει «Αλυσιδωτά μηνύματα», για να δούμε μαζί το βίντεο. Τους προβληματίζουμε για τα αλυσιδωτά μηνύματα και, τέλος, τους καλούμε να κάνουν τις δύο τελευταίες δραστηριότητες, στις οποίες θα πρέπει να δώσουν συμβουλές σε δύο άτομα.

Δραστηριότητα	Δραστηριότητα
- Μια θεία σου λέει ότι πήρε το πιο κάτω ηλεκτρονικό μήνυμα. Στείλε αυτό το email σε όλους σου τους φίλους και η Microsoft θα το ανιχνεύσει και θα σου στείλει 1000 δολάρια στον λογαριασμό σου. - Τι θα τη συμβούλευες να κάνει; - Εξήγησέ της ποιο είναι το πρόβλημα, αν το προωθήσει, και γιατί είναι απάτη. 	- Υποθέστε ότι είστε μαζί με κάποιον φίλο σας. Σας δείχνει ένα email που πήρε με ένα φοβερό ανέκδοτο. Είναι έτοιμος να το στείλει σε όλη την παρέα. - Τι θα τον συμβουλευάτε να κάνει, πριν να προωθήσει το μήνυμα;

15. Διαδικτυακός εκφοβισμός – Ηλεκτρονική παρενόχληση

Βαθμίδα/Τάξεις:	Δ' - ΣΤ' Δημοτικού								
Λέξεις-κλειδιά:	εκφοβισμός, ηλεκτρονική παρενόχληση, cyberbullying								
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • δίνουν παραδείγματα καταστάσεων που αποτελούν διαδικτυακό εκφοβισμό. (Δραστηριότητες 2 και 3) • αναλύουν και να κρίνουν συμπεριφορές στο διαδίκτυο που αποτελούν διαδικτυακό εκφοβισμό. (Δραστηριότητες 2 και 3) • αναφέρουν τα συναισθήματα που συνδέονται με καταστάσεις διαδικτυακού εκφοβισμού. (Δραστηριότητα 2) • προτείνουν τρόπους διαχείρισης καταστάσεων διαδικτυακού εκφοβισμού. (Δραστηριότητα 3) • αντιλαμβάνονται τους ρόλους του θύτη, του θύματος και του μάρτυρα. (Δραστηριότητα 1, 2 και 3)								
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	80 λεπτά (Σημείωση: το μάθημα μπορεί να χωριστεί σε 2 σαραντάλεπτα, κάνοντας επιλογή δραστηριοτήτων για το πρώτο και δεύτερο σαραντάλεπτο και βάζοντας μια δραστηριότητα αξιολόγησης στο κάθε ένα. Επίσης, μπορείτε να αφαιρέσετε δραστηριότητες και να κάνετε μόνο ένα σαραντάλεπτο)								
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	• βιντεοπροβολέας (προαιρετικά) • κάρτα με εικονίδια συναισθημάτων • κάρτες με σενάρια • αφίσα με στοιχεία του Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου Κύπρου – Cyberethics (τέλος βιβλιαρίου).								
Περισσότερες πληροφορίες:	http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_ekfobismos.html http://www.saferinternet.gr/index.php?objId=Category18&childobjId=Category27&parentobjId=Page2								
Αξιολόγηση:	Δραστηριότητα αξιολόγησης .								
Πηγές:	Αρχικές ιδέες για τα σχέδια μαθήματος, από το: http://www.common sense media.org/ <i>Screen Out the Mean</i> http://www.common sense media.org/educators/lesson/screen-out-mean-2-3 <i>Crossing the line</i> http://www.common sense media.org/educators/lesson/cyberbullying-crossing-line-6-8								
Συνοδευτικό υλικό:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Τίτλος αρχείου</th><th>Όνομα αρχείου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Φύλλο εργασίας: Εικονίδια συναισθημάτων</td><td>15_emoticons.docx</td></tr> <tr> <td>Φύλλο εργασίας: Κάρτες σεναρίων</td><td>15_kartes.docx</td></tr> <tr> <td>Αφίσα με στοιχεία για το Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου</td><td>Τέλος του βιβλιαρίου afisa.docx</td></tr> </tbody> </table>	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου	Φύλλο εργασίας: Εικονίδια συναισθημάτων	15_emoticons.docx	Φύλλο εργασίας: Κάρτες σεναρίων	15_kartes.docx	Αφίσα με στοιχεία για το Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου	Τέλος του βιβλιαρίου afisa.docx
Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου								
Φύλλο εργασίας: Εικονίδια συναισθημάτων	15_emoticons.docx								
Φύλλο εργασίας: Κάρτες σεναρίων	15_kartes.docx								
Αφίσα με στοιχεία για το Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου	Τέλος του βιβλιαρίου afisa.docx								
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)									

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Εισαγωγή

- Αρχίζουμε συζητώντας με τους μαθητές.
 - ο Τι ξέρουν για τον εκφοβισμό;
 - ο Ποια πράγματα αποτελούν εκφοβισμό;
(Είμαι σκόπιμα κακός ή φοβίζω κάποιον άλλο – π.χ. κοροϊδεύω κάποιον για το πώς μοιάζει, λέω ψέματα πίσω από την πλάτη του, διαδίδω φήμες, απειλώ να του κάνω κάτι κακό.)
 - ο Μπορούν να σκεφτούν παραδείγματα;
 - ο Πώς κάνει ο εκφοβισμός τους άλλους να νιώθουν;
- Εξηγούμε την έννοια του εκφοβισμού.
- Συζητούμε για τους διάφορους συμμετέχοντες σε καταστάσεις εκφοβισμού: τον θύτη, το θύμα και τους μάρτυρες

Δραστηριότητα 2: Πώς να νιώθει;

(Σημείωση: Για τη δραστηριότητα, χρειάζεται να προβάλουμε ένα σύντομο βίντεο. Σε περίπτωση που δεν έχουμε βιντεοπροβολέα, ξεκινούμε με ένα από τα σενάρια της επόμενης δραστηριότητας) Επιλέγουμε και προβάλλουμε ένα από τα πιο κάτω βίντεο (εκείνο που θεωρούμε ως καταλληλότερο για τους μαθητές μας). Ζητούμε να μας περιγράψουν σε συντομία τι συνέβη στο βίντεο. Εξηγούμε ότι αυτό αποτελεί διαδικτυακό εκφοβισμό ή αλλιώς ηλεκτρονική παρενόχληση.

Δείχνουμε μια μεγάλη κάρτα με εικονίδια συναισθημάτων (Παράρτημα) ή τα προβάλλουμε μέσω του βιντεοπροβολέα. Ποια από αυτά δείχνουν πώς νιώθει κάποιος που δέχεται εκφοβισμό; Ποια από αυτά, ενδεχομένως, να χρησιμοποιούσε το παιδί, για να στείλει σε ένα φιλικό του πρόσωπο το πώς ένιωθε; (π.χ. λυπημένο, φοβισμένο, στενοχωρημένο, πληγωμένο, θυμωμένο). Ποια από αυτά δείχνουν τι ένιωθε το παιδί που προκάλεσε την παρενόχληση; Τι συναίσθημα δείχνει το κάθε εικονίδιο;

Γράφουμε στον πίνακα τα συναισθήματα που μας αναφέρουν.

(Γλωσσικός στόχος: ανάλογα με την ηλικία, μπορούμε να κάνουμε μια σύντομη δραστηριότητα μετατροπής ουσιαστικών σε ρήματα και μετοχές π.χ. λύπη, λυπάμαι, λυπημένος).

Συζητούμε με τους μαθητές για το περιεχόμενο του βίντεο (βλ. ενδεικτικές ερωτήσεις πιο κάτω).

Βίντεο 1:

Βίντεο της Insafe για την Ασφαλή Ημέρα Διαδικτύου (Safer Internet Day 2009: Block bullying online!):

<http://www.youtube.com/watch?v=4oNXWi9L32I>

(Πηγή: Insafe)

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Πώς νιώθει το κορίτσι;
- Γιατί νιώθει έτσι;
- Πώς θα νιώθαμε, αν ήμασταν στη θέση της;
- Γιατί αυτό που κάνει το άλλο παιδί δεν είναι καλό;
- Γιατί το κάνει αυτό;

Βίντεο 2:

Εσύ έστειλες εκείνο το άκυρο μήνυμα; (Did YOU send that lame message?)

<http://www.dubestemmer.no/en/content/did-you-send-lame-message>

(Πηγή: Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου Νορβηγίας, <http://dubestemmer.no>)

- Πώς να νιώθει, άραγε, το αγόρι που το κοροϊδεύουν;
- Πώς θα νιώθατε εσείς, αν ήσασταν στην θέση εκείνου που δέχεται την κοροϊδία;
- Πώς θα νιώθατε, αν ήσασταν αυτός που κοροϊδεύει το παιδί;
- Νομίζετε ότι σκέφτηκε το αγόρι που έβγαλε τη φωτογραφία τις συνέπειες του να ανεβάσει τη φωτογραφία στο διαδίκτυο;
- Νομίζετε ότι το μετάνιωσε; Μπορεί να αλλάξει πια αυτό που έγινε;
- Ποιος ο ρόλος των υπόλοιπων που προώθησαν την φωτογραφία;

Δραστηριότητα 3: Σενάρια

Με ποιους τρόπους μπορεί να γίνει ο διαδικτυακός εκφοβισμός; Αφήνουμε να μας πουν ό,τι ξέρουν και έπειτα θα ενημερωθούν για άλλους τρόπους, μέσα από τα σενάρια που ακολουθούν.

Δίνουμε σενάρια (σε κάρτες ή σε φύλλο εργασίας ή στην ολομέλεια: επιλέγουμε ό,τι είναι καταλληλότερο για την τάξη μας) και σε ομάδες καλούμε τους μαθητές να συζητήσουν τα ερωτήματα της κάρτας.

Η Ραλίτσα με την άδεια των γονιών της παίζει ένα παιχνίδι σε μια ιστοσελίδα. Στο παιχνίδι φροντίζει ένα ζωάκι και διακοσμεί το σπίτι του. Ο φίλος της, ο Λεωνίδας, έχει παίξει μαζί της παλιά και ξέρει τους κωδικούς της. Μια μέρα μπήκε η Ραλίτσα στο παιχνίδι, αλλά πολλά από τα έπιπλα και τα ρούχα που είχε για το ζωάκι της έλειπαν.

Τι νομίζεις ότι συνέβη;

Πώς νομίζεις ότι νιώθει η Ραλίτσα;

Τι πρέπει να κάνει;

Εισηγήσεις για απαντήσεις της κάρτας 1: Πιθανόν να της έκλεψε τους κωδικούς της ο Λεωνίδας ή κάποιος άλλος. Η Ραλίτσα πιθανόν να είναι θυμωμένη, στενοχωρημένη και λυπημένη που έκανε τόσο κόπο και έχασε το παιχνίδι της. Η Ραλίτσα πρέπει να αναφέρει τι της συνέβη σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεται. Θα πρέπει να αλλάξει τους κωδικούς της και να θυμάται ότι δεν πρέπει να δίνουμε σε κανέναν τους κωδικούς μας και πάντοτε να πατάμε αποσύνδεση, όταν βγαίνουμε από οποιαδήποτε ιστοσελίδα στην οποία έχουμε κωδικούς χρήστη.

Η Γεωργία κλαίει, γιατί κάποιος με τον οποίο μιλούσε στο διαδίκτυο σε ένα δωμάτιο συνομιλίας (chatroom) της είπε ότι είναι χαζή, ότι η μουσική που της αρέσει είναι απαίσια και ότι η φωτογραφία της είναι άσχημη.

Τι θα τη συμβουλευάτε;

Εισηγήσεις για απαντήσεις της κάρτας 2: Να βγει από τη συνομιλία, δεν είναι υποχρεωμένη να μιλά σε κάποιον που είναι κακός μαζί της, αν του απαντήσει απλώς τον ικανοποιεί. Να μπλοκάρει τον χρήστη, για να μην της ξαναμιλήσει. Να το πει στους γονείς της ή σε έναν ενήλικα που εμπιστεύεται. Να φυλάξει το μήνυμα, για να έχει αποδείξεις προκειμένου να κάνει αναφορά παρενόχλησης -σε περίπτωση που υπάρχει επιλογή στο δωμάτιο συνομιλίας- ή και να το αναφέρει στον διαχειριστή του δωματίου συνομιλίας, αν υπάρχει. Να προτιμά να μιλά με άτομα που ήδη ξέρει και είναι φίλοι της. Αν συνεχίζει να την ενοχλεί και γίνεται επίμονος, τότε να τον καταγγείλει.

Ο Χριστόδουλος πήρε ένα ηλεκτρονικό μήνυμα (email) από κάποιον συμμαθητή του που δείχνει μια φωτογραφία του συμμαθητή του, του Γιάννη, αλλαγμένη. Κάποιος επεξεργάστηκε τη φωτογραφία, τον έκανε άσχημο, και τη στέλνει σε όλους.

Τι νομίζετε ότι πρέπει να κάνει ο Χριστόδουλος;

- Να τη στείλει στους φίλους του, είναι πολύ αστεία η φωτογραφία.
- Να τη σβήσει αμέσως, γιατί δεν είναι ευγενικό και δεν θα ήθελε να κάνουν κάτι παρόμοιο στον ίδιο.
- Να το πει στον Γιάννη.
- Να πατήσει την επιλογή «ανεπιθύμητο μήνυμα».
- Να φυλάξει το μήνυμα και να το δείξει στους γονείς του ή στον δάσκαλό του, ίσως αυτοί να ξέρουν πώς να το χειριστούν καλύτερα.
- Να πει στον Γιάννη να ενημερώσει τους γονείς του και να μην ανησυχεί για το email.
- Να απαντήσει στον αποστολέα και να τον βρίσει που το έκανε αυτό.
- Να απαντήσει στον αποστολέα ότι αυτό που έκανε είναι κακό και μπορεί να στενοχωρέσει τον Γιάννη.

Ενδεικτικές ερωτήσεις για χρήση μετά την επεξεργασία των σεναρίων:

- Πώς ξέρεις ότι κάποιος σε εκφοβίζει στο διαδίκτυο (ή και στην πραγματικότητα); (Όταν κάποιος στο διαδίκτυο σε κάνει να νιώθεις άσχημα, θυμωμένος, στενοχωρημένος)
- Γιατί νομίζεις ότι είναι σημαντικό να σταματάς να χρησιμοποιείς τον υπολογιστή, όταν κάποιος ξεκινήσει να σε ενοχλεί; (Αν μέινει κανείς στο διαδίκτυο εκείνη την ώρα, ο εκφοβισμός μπορεί να συνεχίσει ή να χειροτερέψει)
- Αν κάποιος σε κάνει να θυμώσεις ή να στενοχωρηθείς στο διαδίκτυο (ή στην πραγματικότητα), σε ποιους ενήλικες μπορείς να το πεις και να ζητήσεις βοήθεια; (Να σκεφτούν δύο άτομα. Γονείς, εκπαιδευτικούς, μεγαλύτερα αδέρφια/ξαδέρφια.)
- Πώς αποφασίζεις με ποιους μιλάς ή παίζεις στο διαδίκτυο; (Χρειάζονται τις συμβουλές κάποιου ενήλικα για να αποφασίσουν, να αποφεύγουν να μιλούν με κάποιον άγνωστο, ειδικά χωρίς να ρωτήσουν κάποιον ενήλικα -ακόμα και αν φαίνεται καλός-, αν κάποιος είναι κακός μαζί τους δεν πρέπει να του μιλάνε.)

Δραστηριότητα 4: Διαχείριση του εκφοβισμού

Ρωτάμε: Ποιους τρόπους μπορούμε να σκεφτούμε, για να χειριστούμε μια κατάσταση εκφοβισμού στο διαδίκτυο;

Πιο κάτω υπάρχουν παραδείγματα απαντήσεων. Ότι δεν αναφέρουν οι μαθητές μας, το συμπληρώνουμε εμείς.

Παραδείγματα απαντήσεων (μεταφρασμένα από την ιστοσελίδα

<http://www.commonsemmedia.org/educators/lesson/whats-cyberbullying-6-8>):

Τι κάνω σε περίπτωση που δεχτώ εκφοβισμό μέσω του διαδικτύου;

- Κλείστε τον υπολογιστή. Είναι καλύτερα να αγνοείτε τις επιθέσεις και να απομακρυνθείτε από εκείνον που σας ενοχλεί.
- Μην απαντήσετε ή εκδικηθείτε. Αν είστε θυμωμένοι και απαντήσετε, τότε μπορεί να πείτε δυσάρεστα πράγματα. Όσοι σας ενοχλούν, συνήθως ζητούν αντίδραση από εσάς, έτσι μην

τους αφήσετε να ξέρουν ότι πέτυχε το σχέδιό τους.

- Αποκλείστε τον. Μπορείτε να τον αφαιρέσετε από τη λίστα επαφών σας ή τους φίλους σας. Μπορείτε να διαγράψετε μηνύματα από εκφοβιστές, χωρίς να τα διαβάσετε.
- Φυλάξτε και τυπώστε τα μηνύματα. Αυτά αποτελούν στοιχεία, για να τα δείξετε στους γονείς σας ή στους δασκάλους σας, αν η παρενόχληση δεν σταματήσει.
- Μιλήστε με κάποιον φίλο σας. Όταν κάποιος σας κάνει να αισθάνεστε άσχημα, κάποτε βοηθά να συζητήσετε την κατάσταση με κάποιον φίλο.
- Πείτε το σε κάποιον ενήλικα που εμπιστεύεστε, κάποιον δηλαδή που πιστεύετε ότι θα σας ακούσει και έχει τις ικανότητες, την επιθυμία και την εξουσία να σας βοηθήσει. Το να το πείτε σε κάποιον, δεν είναι κουτσομπολιό. Είναι τρόπος να υπερασπιστείτε τον εαυτό σας. Ακόμα και αν ο εκφοβισμός συμβεί στο σπίτι, το σχολείο σας είναι πιθανόν να έχει τρόπους να σας βοηθήσει.

(Πηγή: <http://www.common sense media.org/educators/lesson/whats-cyberbullying-6-8>)

- Καταγγείλτε το περιστατικό μέσα από τα εργαλεία που προσφέρει η ιστοσελίδα στην οποία συνέβη.

Ρωτάμε: Ποια είναι η καλύτερη στρατηγική, για να ακολουθήσουμε, όταν κάποιος μας παρενοχλεί εμάς ή κάποιον άλλο; (Θέλουμε να καταλήξουν ότι πρέπει να το λένε σε έναν ενήλικα που εμπιστεύονται)

Αναφέρουμε στους μαθητές ότι υπάρχουν ιστοσελίδες, από τις οποίες μπορούν να πάρουν περισσότερες πληροφορίες και τηλέφωνα, για να ζητήσουν βοήθεια ή για να καταγγείλουν παράνομη συμπεριφορά για τέτοια θέματα και θέματα που αφορούν στο διαδίκτυο. Βάζουμε το τυπωμένο φυλλάδιο με τηλέφωνα (παράρτημα) στην πινακίδα.

Εισηγηθείτε στα παιδιά, αν τους συμβεί κάτι, να μιλήσουν στους γονείς τους ή στους δασκάλους τους. Τονίστε τους ότι δεν πρέπει να φοβούνται και ότι δεν φταίνε οι ίδιοι.

Ζητούμε από τους μαθητές να καταγράψουν τους σημαντικότερους τρόπους αντιμετώπισης του εκφοβισμού, με σκοπό την ανάρτησή τους στην πινακίδα της τάξης. Επίσης, μπορούμε να ζητήσουμε να ετοιμάσουν ένα ενημερωτικό φυλλάδιο, για να δώσουν σε συμμαθητές τους άλλων τάξεων ή/και στους γονείς τους.

Ρωτάμε τους μαθητές αν έχει συμβεί στους ίδιους ή σε κάποιον που ξέρουν κάτι παρόμοιο, αν κάποιος στο διαδίκτυο τούς έκανε να αισθάνονται άσχημα. (Τους ζητάμε να μας πουν τι συνέβη και εξηγούμε ότι είναι προτιμότερο να αποφεύγουν να χρησιμοποιούν αληθινά ονόματα)

Ολοκλήρωση/αξιολόγηση:

Επιλογές για αξιολόγηση:

A. Ερωτήσεις για αξιολόγηση της κατανόησης του μαθήματος από τους μαθητές:

- Τι είναι διαδικτυακός εκφοβισμός; Πώς κάνει τους άλλους να νιώθουν; (κάθε είδους συμπεριφορά στο διαδίκτυο που κάνει τους άλλους να νιώθουν λυπημένοι, φοβισμένοι, θυμωμένοι ή στενοχωρημένοι)
- Τι μπορείς να κάνεις, για να βοηθήσεις να σταματήσει ο διαδικτυακός εκφοβισμός;
- Τι είναι το πιο σημαντικό πράγμα που κάνεις, όταν κάποιος ξεκινήσει να σε ενοχλεί στο διαδίκτυο; (Οι μαθητές πρέπει να καταλάβουν ότι το να μιλήσουν σε έναν έμπιστο ενήλικα είναι η πιο σημαντική ενέργεια)

- Β. Δίνουμε ένα από τα επιπλέον σενάρια (Δραστηριότητα επέκτασης) και ζητούμε να απαντήσουν στο τετράδιο την ερώτηση.
- Γ. Αν είμαστε στο εργαστήριο υπολογιστών, μπορούν να απαντήσουν το τεστ και να παίξουν το παιχνίδι στην ιστοσελίδα:
<http://www.esafetykit.net/index2.html> επιλέγοντας ελληνικά και μετά ηλεκτρονική παρενόχληση.
- Δ. Τυπώνουμε από τη σελίδα του esafetykit για τους εκπαιδευτικούς το κουίζ:
http://www.esafetykit.net/files/gr/TeachersBully03_EL.pdf

Δραστηριότητα επέκτασης

Εισάγουμε τα ακόλουθα πρόσθετα σενάρια που αφορούν παρενόχληση στον κυβερνοχώρο και ζητούμε από τους μαθητές να περιγράψουν πώς μπορεί να αισθάνονται τα παιδιά στις ιστορίες, όταν συμβαίνει αυτό, και πώς πρέπει να αντιδράσουν.

Ο Μιχάλης παίρνει μηνύματα στο διαδίκτυο, τα οποία λένε άσχημα πράγματα για αυτόν. Εκείνος που τα στέλνει δεν χρησιμοποιεί το πραγματικό του όνομα, αλλά ο Μιχάλης υποψιάζεται ότι είναι από κάποιον που τον κοροϊδεύει, επίσης, και στο σχολείο, στο μάθημα της Γυμναστικής.

Τι να νιώθει ο Μιχάλης; Τι μπορεί να κάνει;

Η Αλεξάνδρα είναι ένα νέο κορίτσι στο σχολείο που κάνει πολλούς φίλους. Μια μέρα, η Αλεξάνδρα ανακαλύπτει ότι ένα άλλο κορίτσι έστειλε ένα email που είχε εικόνα μιας αγελάδας, με το δικό όνομά της γραμμένο πάνω στην εικόνα.

Πώς να αισθάνεται η Αλεξάνδρα; Τι μπορεί να κάνει;

Οι φίλοι του Παναγιώτη παίρνουν άσχημα μηνύματα από αυτόν, από το προφίλ του σε κοινωνικό δίκτυο. Ο Παναγιώτης ορκίζεται ότι δεν έχει ιδέα τι γίνεται, γιατί δεν τα έστειλε ο ίδιος.

Τι να έχει συμβεί, άραγε; Πώς να αισθάνεται ο Παναγιώτης και πώς οι φίλοι του; Τι μπορεί να κάνει;

Ο Αντρέας συνεχώς ενοχλεί τον Γιώργο στα διαλείμματα. Μια μέρα, σε ένα φιλικό σπίτι, ο Αντρέας μπήκε στο προφίλ του στο κοινωνικό δίκτυο που χρησιμοποιεί. Ξέχασε να αποσυνδεθεί. Τώρα ο Γιώργος σκέφτεται να γράψει κάτι στο προφίλ του, για να τον εκδικηθεί. Τι θα συμβουλευάτε τον Γιώργο;

Εργασία για το σπίτι

Οι μαθητές διαλέγουν έναν ενήλικα που εμπιστεύονται στο σπίτι, στον οποίο μπορούν να μιλήσουν σε περίπτωση διαδικτυακού εκφοβισμού. Ζητούμε να δουλέψουν με αυτόν, για να φτιάξουν μία αφίσα για το δωμάτιό τους, με κανόνες για το πώς αντιδρούμε σε περίπτωση διαδικτυακού εκφοβισμού.

Φύλλο εργασίας: Εικονίδια συναισθημάτων

Πηγή: <http://marketinginthemaking.files.wordpress.com/2012/02/skyrock-emoticons.png>

Φύλλο εργασίας: Κάρτες σεναρίων

Η Ραλίτσα, με την άδεια των γονιών της, παίζει ένα παιχνίδι σε μια ιστοσελίδα. Στο παιχνίδι φροντίζει ένα ζώακι και διακοσμεί το σπίτι του. Ο φίλος της, ο Λεωνίδας, έχει παίξει μαζί της παλιά και ξέρει τους κωδικούς της. Μια μέρα, μπήκε η Ραλίτσα στο παιχνίδι, αλλά πολλά από τα έπιπλα και τα ρούχα που είχε για το ζώακι της έλειπαν.

Τι νομίζεις ότι συνέβη;
Πώς νομίζεις ότι νιώθει η Ραλίτσα;
Τι πρέπει να κάνει;

Η Γεωργία κλαίει, γιατί κάποιος με τον οποίο μιλούσε στο διαδίκτυο σε ένα δωμάτιο συνομιλίας (chatroom) της είπε ότι είναι χαζή, ότι η μουσική που της αρέσει είναι απαίσια και ότι η φωτογραφία της είναι άσχημη.

Τι θα τη συμβουλευάτε;

Ο Χριστόδουλος πήρε ένα ηλεκτρονικό μήνυμα (email) από κάποιον συμμαθητή του που δείχνει μια φωτογραφία του συμμαθητή του, του Γιάννη, αλλαγμένη. Κάποιος επεξεργάστηκε τη φωτογραφία, τον έκανε άσχημο, και τη στέλνει σε όλους.

Τι νομίζετε ότι πρέπει να κάνει ο Χριστόδουλος;

- Να τη στείλει στους φίλους του, είναι πολύ αστεία η φωτογραφία.
- Να τη σβήσει αμέσως, γιατί δεν είναι ευγενικό και δεν θα ήθελε να κάνουν κάτι παρόμοιο στον ίδιο.
- Να το πει στον Γιάννη.
- Να πατήσει την επιλογή «ανεπιθύμητο μήνυμα».
- Να φυλάξει το μήνυμα και να το δείξει στους γονείς του ή στον δάσκαλό του, ίσως αυτοί να ξέρουν πώς να το χειριστούν καλύτερα.
- Να πει στον Γιάννη να ενημερώσει τους γονείς του και να μην ανησυχεί για το email.
- Να απαντήσει στον αποστολέα και να τον βρίσει που το έκανε αυτό.
- Να απαντήσει στον αποστολέα ότι αυτό που έκανε είναι κακό και μπορεί να στενοχωρέσει τον Γιάννη.

Φύλλο εργασίας: Κάρτες σεναρίων

Η Αλεξάνδρα είναι ένα νέο κορίτσι στο σχολείο που κάνει πολλούς φίλους. Μια μέρα, η Αλεξάνδρα ανακαλύπτει ότι ένα άλλο κορίτσι έστειλε ένα email που είχε εικόνα μιας αγελάδας, με το δικό της όνομα πάνω στην εικόνα.

Πώς να αισθάνεται, άραγε, η Αλεξάνδρα;

Τι μπορεί να κάνει;

Ο Μιχάλης παίρνει μηνύματα στο διαδίκτυο από κάποιον, τα οποία λένε άσχημα πράγματα για αυτόν. Εκείνος που τα στέλνει δεν χρησιμοποιεί το πραγματικό του όνομα, αλλά ο Μιχάλης υποψιάζεται ότι είναι από κάποιον που τον κοροϊδεύει, επίσης, και στο σχολείο, στο μάθημα της Γυμναστικής.

Τι να νιώθει ο Μιχάλης;

Τι μπορεί να κάνει;

Οι φίλοι του Παναγιώτη παίρνουν άσχημα μηνύματα από αυτόν, από το προφίλ του σε κοινωνικό δίκτυο. Ο Παναγιώτης ορκίζεται ότι δεν έχει ιδέα τι γίνεται, γιατί δεν τα έστειλε ο ίδιος.

Τι να έχει συμβεί, άραγε; Πώς να αισθάνεται ο Παναγιώτης και πώς οι φίλοι του; Τι μπορεί να κάνει;

Ο Αντρέας συνεχώς ενοχλεί τον Γιώργο στα διαλείμματα. Μια μέρα, σε ένα φιλικό σπίτι, ο Παναγιώτης μπήκε στο προφίλ του στο κοινωνικό δίκτυο που χρησιμοποιεί. Ξέχασε να αποσυνδεθεί. Τώρα ο Γιώργος σκέφτεται να γράψει κάτι στο προφίλ του, για να τον εκδικηθεί.

Τι θα συμβουλευάτε τον Γιώργο;

16. Διαδικτυακή ταυτότητα

Το ακόλουθο μάθημα, κατά κύριο λόγο, έχει προσαρμοστεί στα ελληνικά από το μάθημα «Who Are You Online?» του οργανισμού Common Sense Media. Για περισσότερες πληροφορίες ή για να κατεβάσετε την πλήρη πηγή στα αγγλικά, παρακαλούμε επισκεφτείτε: <http://www.commonsensemedia.org/> (<http://www.commonsensemedia.org/educators/lesson/who-are-you-online-9-12>)

Η μαθησιακή εισήγηση παραχωρείται, σύμφωνα με την άδεια Creative Commons:

©2012 www.commonsense.org

“Attribution-NonCommercial-ShareAlike”

Μετάφραση/Προσαρμογή: Μαρία Κωνσταντίνου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2013

Βαθμίδα/Τάξεις:	Ε' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο
Λέξεις-κλειδιά:	διαδικτυακή ταυτότητα, avatar
Στόχοι:	Οι μαθητές να: - προβληματιστούν σχετικά με τις ομοιότητες και τις διαφορές του τρόπου που παρουσιάζουν οι άνθρωποι τον εαυτό τους στο διαδίκτυο και έξω από αυτό. (Δραστηριότητα 2) - κατανοήσουν ότι μπορούν να επιλέξουν να παρουσιάζουν διαφορετικά κομμάτια του εαυτού τους στο διαδίκτυο, ανάλογα με το πλαίσιο επικοινωνίας και το κοινό. (Δραστηριότητες 3 και 4) - εξετάσουν τους κινδύνους και τα οφέλη του να παίρνεις διαφορετικές προσωπικότητες στο διαδίκτυο και να σκέφτονται κριτικά για το τι σημαίνει να είναι αυθεντικοί σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον. (Δραστηριότητα 3)
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40 ή 80 λεπτά (αν θα γίνει η τελευταία δραστηριότητα, χρειάζονται 80 λεπτά, αλλά μπορούμε να επιλέξουμε να μην την κάνουμε)
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	- Φύλλα χαρτί - Προετοιμάζουμε να δείξουμε στους μαθητές μας το “Avatar Slideshow” από το The New York Times Magazine από την ιστοσελίδα: (http://www.nytimes.com/slideshow/2007/06/15/magazine/20070617_AVATAR_SLIDESHOW_1.html) (ή εκτυπώνουμε μερικές εικόνες, αν δεν μπορούμε να τις δείξουμε στην τάξη) - Προαιρετικά, η δραστηριότητα 4 μπορεί να γίνει σε εργαστήριο υπολογιστών με πρόσβαση στο διαδίκτυο, για να αξιοποιηθούν τα προτεινόμενα εργαλεία.
Αξιολόγηση:	Από τη συμμετοχή στη συζήτηση, αποτελέσματα δραστηριότητας 4.
Πηγές:	www.commonsensemedia.org

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Εισαγωγή στο θέμα

Συζητούμε σύντομα (5 λεπτά) με τους μαθητές τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Ο τρόπος που αναπαριστάς τον εαυτό σου στο διαδίκτυο διαφέρει από τον τρόπο που παρουσιάζεις τον εαυτό σου έξω από αυτό; Τι είναι το ίδιο και τι διαφορετικό στον εαυτό σου στο διαδίκτυο και έξω από αυτό;
- Συζητήστε σύντομα την ιδέα: «Το διαδίκτυο δίνει στους ανθρώπους την ευκαιρία να εκφράσουν διαφορετικά κομμάτια του εαυτού τους, ακόμα και να δοκιμάσουν διαφορετικές προσωπικότητες».

Δραστηριότητα 2: Διερεύνηση των Avatars

Εξηγούμε τι εννοούμε avatar.

«Στην επιστήμη των υπολογιστών, ένα avatar είναι η γραφική αναπαράσταση του χρήστη ή το «άλλο εγώ» του ή ο χαρακτήρας του χρήστη. Μπορεί να έχει είτε μια τρισδιάστατη μορφή, όπως σε παιχνίδια ή εικονικούς κόσμους, είτε μια δισδιάστατη μορφή ως ένα εικονίδιο σε ένα φόρουμ στο διαδίκτυο και άλλες διαδικτυακές κοινότητες.» (Μετάφραση από Wikipedia)

Λέμε στους μαθητές ότι πρόκειται να δουν μια παρουσίαση που δείχνει το πώς οι άνθρωποι παρουσιάζουν τον εαυτό τους στο διαδίκτυο. Η παρουσίαση περιλαμβάνει φωτογραφίες από πραγματικούς ανθρώπους, μαζί με τις εικόνες των avatars που χρησιμοποιούν σε εικονικούς κόσμους.

Εξηγούμε στους μαθητές ότι πρόκειται να παρακολουθήσουν μια παρουσίαση, και ότι θα πρέπει να σημειώνουν σε χαρτί που θα τους δώσουμε τις ομοιότητες που εντοπίζουν μεταξύ των πραγματικών ανθρώπων και των avatars τους. Ενθαρρύνουμε τους μαθητές να εντοπίσουν τα χαρακτηριστικά τους και υπενθυμίστε τους ότι πρέπει να αποφεύγεται η κριτική ή ο εμπαιγμός των avatars των ατόμων. Αντί αυτού, θα πρέπει να σκεφτούν γιατί οι άνθρωποι στις φωτογραφίες μπορεί να έχουν δημιουργήσει αυτά τα είδωλα. (Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν ότι δεν μπορούν να είναι σίγουροι για τις προθέσεις αυτών των ανθρώπων, χωρίς να τους μιλήσουν - μπορούν να εξαγάγουν συμπεράσματα, με βάση μόνο τις πληροφορίες που διατίθενται στις φωτογραφίες.)

Δείξτε στους μαθητές τις 10 πρώτες διαφάνειες του «Avatar Slideshow» (http://www.nytimes.com/slideshow/2007/06/15/magazine/20070617_AVATAR_SLIDESHOW_1.html) του The New York Times Magazine, ή αφήστε τους να το δουν στους υπολογιστές τους.

Καλούμε τους μαθητές εκ περιτροπής να μοιραστούν τις παρατηρήσεις τους για κάθε διαφάνεια. Οι παρακάτω δειγματικές απαντήσεις μπορούν να βοηθήσουν να κατευθύνουμε τη συζήτηση:

- Διαφάνεια 1: Ο Choi Seang Rak μπορεί να παρουσιάζει τον εαυτό του ως κορίτσι, επειδή θα τα καταφέρει καλύτερα στο παιχνίδι που παίζει. Ή ίσως να θέλει να διερευνήσει το πώς οι άλλοι μπορεί να αντιμετωπίζουν ένα κορίτσι στο διαδίκτυο.
- Διαφάνεια 2: Ο Tommy D. Graves μπορεί να παρουσιάζει τον εαυτό του ως έναν υπερήρωα που δεν του μοιάζει καθόλου, διότι θέλει να είναι ανώνυμος και να ζει μια φαντασίωση, όταν παίζει το παιχνίδι.
- Διαφάνεια 3: Ο Jean-François de la Fage μπορεί να θέλει να αισθάνεται σαν μια ισχυρότερη, πιο σκληρή εκδοχή του εαυτού του.
- Διαφάνεια 4: Η Ailin Graef μπορεί να θέλει ένα avatar που να μοιάζει με αυτή, φορώντας το

αγαπημένο της φόρεμα και με τις καλύτερες τις ιδιότητες σε υπερβολή.

- Διαφάνεια 5: Ο Lucas Shaw φαίνεται να έχει δημιουργήσει έναν χαρακτήρα βάρβαρο, για να ταιριάζει με τον εικονικό κόσμο του παιχνιδιού που παίζει, και όχι ένα avatar που μοιάζει με τον εαυτό του. Μπορεί να θέλει να δραπετεύσει σε έναν φανταστικό κόσμο.
- Διαφάνεια 6: Ο Andreas Fisher ποζάρει σαν το είδωλό του, έτσι φαίνεται να εξερευνεί την πλευρά του εαυτού του που θέλει να δρα σαν υπερήρωας.

Επισημαίνουμε ότι -κατά τη δημιουργία των avatars τους- οι άνθρωποι μπορούν να κάνουν επιλογές, με βάση το είδος του εικονικού κόσμου όπου θα κατοικήσουν τα avatars τους. Ενθαρρύνουμε τους μαθητές να υποδείξουν ότι ένα avatar που σχεδιάζεται για μία σελίδα κοινωνικής δικτύωσης μπορεί να διαφέρει από αυτό που θα δημιουργούσαν για έναν εικονικό κόσμο, όπως το Second Life ή για έναν δικτυακό τόπο παιχνιδιών. Πώς διαφέρει το avatar ανάλογα με τον ψηφιακό κόσμο και γιατί;

Δραστηριότητα 3: «Αληθινός» ή «ψεύτικος» στο διαδίκτυο

Συζητούμε με τους μαθητές τα ακόλουθα ερωτήματα:

- Τι νομίζεις ότι σημαίνει να είσαι «αληθινός» ή «ψεύτικος»;
- Νομίζετε ότι είναι ευκολότερο για τους ανθρώπους να είναι «ψεύτικοι» στο διαδίκτυο παρά στην πραγματική ζωή; Γιατί ή γιατί όχι;
- Πώς εξηγείτε αυτές τις διαφορές μεταξύ της προσωπικότητας στο διαδίκτυο και έξω από αυτό;
- Υπάρχουν κίνδυνοι στη δημιουργία μιας διαδικτυακής παρουσίας πολύ διαφορετικής από την πραγματικότητα; Υπάρχουν οφέλη;
(Καθοδηγούμε τους μαθητές να εντοπίσουν τους κινδύνους, όπως είναι η δημιουργία ψεύτικων προσδοκιών από τους άλλους, η παρακίνηση σε βία και η εξάρτηση από τη διαδικτυακή επικοινωνία σε βάρος της επικοινωνίας πρόσωπο με πρόσωπο. Τα οφέλη είναι ότι μπορείς να μπεις σε κοινότητες, με βάση τα ενδιαφέροντά σου, στις οποίες δεν θα μπορούσες προηγουμένως να μπεις, έχεις περισσότερο χρόνο για να συνθέσεις τις σκέψεις σου πριν να απαντήσεις σε άλλους και μπορείς να πειραματιστείς με τις απόψεις που διατυπώνεις και τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζεις τον εαυτό σου.)

Εξηγούμε ότι στο διαδίκτυο μπορείς να είσαι ανώνυμος. Δηλαδή, οι άλλοι μπορεί να μην ξέρουν ποιος είσαι.

Ρωτάμε: Υπάρχουν πλεονεκτήματα στο να είσαι ανώνυμος στο διαδίκτυο;

Παραδείγματα απαντήσεων:

- Μπορεί να νιώθεις πιο ελεύθερος, για να πεις τα πράγματα που σκέφτεσαι.
- Μπορεί να δοκιμάσεις πράγματα, τα οποία μπορείς να κάνεις μόνο στο διαδίκτυο.
- Μπορείς να δώσεις έμφαση στα κομμάτια του εαυτού σου με τα οποία νιώθεις καλά.

Ρωτάμε: Υπάρχουν κίνδυνοι στο να είσαι ανώνυμος στο διαδίκτυο;

Παραδείγματα:

- Δεν νιώθεις τόσο υπόλογος για τις πράξεις σου, και έτσι μπορεί να πεις ή να κάνεις πράγματα που δεν θα έκανες κανονικά.
- Μπορεί να συμπεριφερθείς με τρόπους που δεν είναι ασφαλείς για τον εαυτό σου.
- Μπορεί να συμπεριφερθείς με τρόπους που είναι ασεβείς ή επιβλαβείς για τους άλλους.

Εισάγουμε στους μαθητές την ιδέα ότι μπορούν να μείνουν «αληθινοί», ακόμα και όταν παρουσιάζουν τον εαυτό τους με διαφορετικούς τρόπους στο διαδίκτυο, μένοντας «αληθινοί» στο ποιοι είναι και στο πώς θα συμπεριφέρονταν στον εαυτό τους και στους άλλους έξω από το διαδίκτυο.

Ζητάμε από τους μαθητές, σε ομάδες, να γράψουν μερικές συμβουλές, για να μείνουν αληθινοί στο διαδίκτυο.

Για παράδειγμα:

- Παρουσίασε τον εαυτό σου με θετικό τρόπο που να μη σε φέρνει σε κίνδυνο.
- Συμπεριφέρεσου στους άλλους, όπως θα τους συμπεριφερόσουν από κοντά.
- Μη λες και μην κάνεις πράγματα που βλάπτουν άλλους ανθρώπους ή που προδίδουν την εμπιστοσύνη τους.
- Παρουσίασε τα πράγματα που σου αρέσουν, χωρίς να αισθάνεσαι άσχημα για τη γνώμη των άλλων, αλλά να σέβεσαι και τις διαφορετικές απόψεις.
- Μην κάνεις τους άλλους να νιώθουν άσχημα για την εικόνα τους.
- Απόφυγε να συμμετάσχεις σε κοινότητες ακατάλληλες για εσένα.

Ζητούμε να μοιραστούν τις συμβουλές τους στην ολομέλεια.

Δραστηριότητα 4: Δημιουργία avatar

Ζητάμε από τους μαθητές να φτιάξουν τρία avatars για τον εαυτό τους, για τρία από τα πιο κάτω κοινωνικά δίκτυα.

1. Για ένα σχολικό κοινωνικό δίκτυο, όπου οι εκπαιδευτικοί, οι μαθητές και οι γονείς επικοινωνούν.
2. Για ένα κοινωνικό δίκτυο, όπου μπορείτε να συνδεθείτε, κυρίως με τους φίλους και ανθρώπους που γνωρίζετε.
3. Για το Second Life (εικονικό κόσμο στο διαδίκτυο), όπου μπορείτε να επικοινωνείτε κυρίως με ανθρώπους που δεν γνωρίζετε.
4. Για ένα διαδικτυακό παιχνίδι με υπερήρωες, στο οποίο επικοινωνείτε με αγνώστους.
5. Για ένα φόρουμ στο διαδίκτυο, στο οποίο μιλάτε με αγνώστους, για στίχους τραγουδιών.

Η δραστηριότητα μπορεί να ξεκινήσει στην τάξη και να ολοκληρωθεί στο σπίτι.

Αν υπάρχει πρόσβαση σε υπολογιστές, η δραστηριότητα μπορεί να γίνει με τη χρήση διαδικτυακών εργαλείων, όπως τα ακόλουθα:

- Build Your Wild Self: <http://www.buildyourwildself.com/>
- Portrait Illustration Maker: http://www.illustmaker.abi-station.com/index_en.shtml
- Pickaface <http://pickaface.net/index.php>
- Marvel Create Your Own Superhero: http://www.marvel.com/games/play/31/create_your_%20own_superhero
- Doppelme : <http://doppelme.com/create/wardrobe.asp?type=item&cat=doppelme>
- Faceyourmanga: <http://www.faceyourmanga.it/editmangatar.php>
- Yome: <http://www.miniclip.com/players/en/create-your-yome.php>
- Clayyourself: <http://www.clayyourself.com/>
- Wimpyyourself: <http://www.wimpyyourself.com/>

(Εξηγούμε πώς να κάνουν printscreen, αν δεν υπάρχει επιλογή αποθήκευσης, και μετά επικόλληση/paste σε ένα έγγραφο κειμένου)

Το επόμενο μάθημα συζητούμε στην τάξη τους λόγους για τους οποίους επέλεξαν να δημιουργήσουν το συγκεκριμένο avatar για το συγκεκριμένο περιβάλλον και συζητούμε τις επιλογές τους ως το προς το πώς επηρεάζει το διαδικτυακό περιβάλλον την επιλογή του avatar (για παράδειγμα είναι πιο λογικό να επιλέξουμε ένα avatar που να μας μοιάζει, αν είμαστε σε ένα ασφαλές περιβάλλον ή συνομιλούμε με φίλους μας, ενώ αν πρόκειται για παιχνίδι, μπορούμε να προσαρμοστούμε στα δεδομένα του παιχνιδιού).

17. Εικόνα στα μέσα ενημέρωσης/επικοινωνίας και αυτοεικόνα

Κάποιες από τις δραστηριότητες του μαθήματος (δραστηριότητες 1 και 2) είναι, κατά κύριο λόγο, προσαρμογή δραστηριοτήτων του μαθήματος «Picture Perfect» του οργανισμού Common Sense Media. Για περισσότερες πληροφορίες ή για να κατεβάσετε την πλήρη πηγή στα αγγλικά, παρακαλούμε επισκεφθείτε:

<http://www.common sensemedia.org/>

(<http://www.common sensemedia.org/educators/lesson/picture-perfect-3-5>)

Η μαθησιακή εισήγηση παραχωρείται, σύμφωνα με την άδεια Creative Commons:

©2012 www.common sense.org

“Attribution-NonCommercial-ShareAlike”

Μετάφραση/Προσαρμογή: Μαρία Κωνσταντίνου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2013

Βαθμίδα/Τάξεις:	Ε' - ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο	
Λέξεις-κλειδιά:	αυτοεικόνα, ψηφιακή επεξεργασία φωτογραφιών	
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • αναγνωρίζουν ότι οι φωτογραφίες μπορούν να τροποποιηθούν ψηφιακά και να εντοπίζουν τα θετικά και αρνητικά αυτής της πρακτικής. (Δραστηριότητες 1 και 2) • συζητούν το πώς η αλλοίωση των φωτογραφιών μπορεί να στρεβλώσει τις αντιλήψεις μας και να επηρεάσει την εικόνα που έχουμε για τον εαυτό μας. (Δραστηριότητα 1) • αναλύουν πώς χρησιμοποιούνται τροποποιημένες φωτογραφίες από τους διαφημιστές, για να πουλούν προϊόντα. (Δραστηριότητα 1) • ασκούν κριτική για τον τρόπο που παρουσιάζουν τον εαυτό τους, μέσα από τις φωτογραφίες που μοιράζονται σε κοινωνικά δίκτυα. (Δραστηριότητα 3)	
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40 λεπτά	
Διδακτικά μέσα – υλικά και Προετοιμασία:	• Βιντεοπροβολέας, για να δείξουμε ένα φιλμάκι • Φύλλο εργασίας	
Αξιολόγηση:	Φύλλο εργασίας, συμμετοχή στη συζήτηση.	
Πηγές:	www.common sensemedia.org	
Συνοδευτικό υλικό:	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)	Φύλλο εργασίας: Εικόνα στα μέσα ενημέρωσης/επικοινωνίας και αυτοεικόνα	17_picture.docx

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Η εξέλιξη της ομορφιάς (10 λεπτά)

Εξηγούμε στους μαθητές ότι οι φωτογραφίες ανθρώπων σε περιοδικά, διαφημιστικές πινακίδες και διαφημίσεις, συνήθως, είναι επεξεργασμένες. Κάνουν τους ανθρώπους να μοιάζουν διαφορετικοί από ό,τι στην πραγματική ζωή. Αυτό οφείλεται στο ότι οι διαφημιστές θέλουν να φαίνονται τέλειες οι εικόνες.

Εξηγούμε ότι θα δουν ένα βίντεο που δείχνει πώς γίνεται αυτό.

Δείχνουμε τους μαθητές την καμπάνια του Dove: Real Beauty "Evolution".

<http://www.dove.ca/en/Tips-Topics-And-Tools/Videos/Evolution.aspx>

ή http://www.youtube.com/watch?v=sfAPT1_OTDg

Ζητούμε από τους μαθητές να μοιραστούν κάτι που θυμούνται από το βίντεο, κάτι που τους έκανε εντύπωση.

Ρωτάμε:

- Με ποιες μεθόδους έκαναν την κοπέλα στο βίντεο να μοιάζει διαφορετική; (μακιγιάζ, μαλλιά, ψηφιακή επεξεργασία, τρόπο λήψης της φωτογραφίας)
- Υπάρχει κάτι στην εικόνα στη διαφημιστική πινακίδα που θα μπορούσε να ξεγελάσει κάποιον να πιστέψει κάτι που δεν είναι αλήθεια;

Τονίζουμε ότι είναι φυσικό για τους ανθρώπους να συγκρίνουν τον εαυτό τους με τους άλλους. Μερικές φορές, όταν βλέπουμε ένα άλλο πρόσωπο -στην πραγματική ζωή ή σε μια φωτογραφία-, μπορούμε να σκεφτούμε: «Μοιάζω με αυτόν/ή; Μήπως αυτό το άτομο είναι πιο ωραίο από εμένα; Θέλω και εγώ να μοιάζω έτσι;». Συγκρίνουμε τους εαυτούς μας με ανθρώπους που φαίνονται τέλειοι στις φωτογραφίες, αλλά μπορεί να μη δείχνουν έτσι στην πραγματικότητα.

Ρωτάμε τους μαθητές: Πώς βοηθά μια διαφήμιση να πουλήσει περισσότερα προϊόντα το να κάνουν τα άτομα που παρουσιάζονται σε αυτή «τέλεια»;

Καθοδηγούμε τους μαθητές να κάνουν τη σύνδεση ανάμεσα στον θαυμασμό για την «τέλεια» εμφάνιση κάποιου σε μια φωτογραφία και την ενθάρρυνση να αγοράσουν προϊόντα για να βελτιωθούν. Άτομα που νιώθουν ανασφαλή με την εμφάνισή τους, μπορεί να θεωρήσουν ότι χρειάζονται να αγοράσουν συγκεκριμένα προϊόντα -για παράδειγμα, μακιγιάζ, προϊόντα για τα μαλλιά ή ρούχα- για να δείχνουν καλύτερα.

Δραστηριότητα 2: Η μαγεία των περιοδικών (15 λεπτά)

Δίνουμε στους μαθητές το φύλλο εργασίας με τις εικόνες (παράρτημα - Μεταφράστε για τους μαθητές τους τίτλους των άρθρων των περιοδικών) είτε φέρνουμε στο σχολείο εξώφυλλα περιοδικών που απευθύνονται σε γυναίκες και άντρες και ζητούμε από τους μαθητές να απαντήσουν τις ερωτήσεις του φυλλαδίου εργασιών (παράρτημα). Οι μαθητές είναι προτιμότερο να εργαστούν σε μικρές ομάδες των 3-4 ατόμων.

Ερωτήσεις φυλλαδίου εργασιών:

- Τι είδους προϊόντα πιστεύετε ότι διαφημίζει αυτό το περιοδικό;
- Τι είδους μηνύματα στέλνει το εξώφυλλο του περιοδικού για το πώς πρέπει να μοιάζουν οι γυναίκες και οι άντρες;
- Πώς μπορεί να νιώθει μια γυναίκα ή ένας άντρας για τον εαυτό της/του, βλέποντας το περιοδικό;

Δίνουμε 10 λεπτά να δουν τα περιοδικά και να απαντήσουν στις ερωτήσεις. Ζητούμε από τον εκπρόσωπο της ομάδας να αναφέρει τα ευρήματά τους στην τάξη.

Για τις συγκεκριμένες εικόνες, είναι ενδιαφέρον να αναφερθεί στους μαθητές ότι το συγκεκριμένο εξώφυλλο προκάλεσε αντιδράσεις, επειδή το περιοδικό μίκρυνε ψηφιακά τη μέση, τα χέρια και το πρόσωπο της τραγουδίστριας. Όσον αφορά στο εξώφυλλο με τον τενίστα Andy Roddick, ο ίδιος σχολίασε ότι το περιοδικό έκανε τα χέρια του να μοιάζουν μεγαλύτερα και έσβησε ψηφιακά ένα σημάδι που είχε στο χέρι του. Ρωτάμε: Πώς σας φαίνεται αυτό; Εσείς συγκρίνετε τον εαυτό σας με τις γυναίκες και τους άντρες στα περιοδικά;

Δραστηριότητα 3: Οι εικόνες μας στο διαδίκτυο (15 λεπτά)

Καθοδηγούμε τη συζήτηση στην τάξη, με θέμα τις φωτογραφίες που επιλέγουν να αναρτούν στο διαδίκτυο.

Μπορούμε να έχουμε τυπωμένες τις ερωτήσεις και οι μαθητές να επιλέγουν τυχαία μια ερώτηση, στην οποία θα πρέπει να δώσουν απάντηση.

Ενδεικτικές ερωτήσεις:

- Πώς αποφασίζετε ποιες φωτογραφίες είναι καλές για την εικόνα του προφίλ σας;
- Επεξεργάζεστε ή θα επεξεργαζόσασταν τις φωτογραφίες σας ψηφιακά, προτού τις αναρτήσετε στο διαδίκτυο;
- Τι είδους αλλαγές κάνετε ή θα κάνατε;
- Τι είδους αλλαγές έχετε εντοπίσει να κάνουν άλλοι;
- Τι είδους αλλαγές θεωρείτε φυσιολογικές και πού βάζετε τα όρια, δηλαδή τι θεωρείτε υπερβολή;
- Γιατί να νιώθει κάποιος την ανάγκη να αλλάξει τις φωτογραφίες του;
- Τι θα περνούσε από το μυαλό σας, αν δεν παίρνατε “Likes” ή σχόλια στη φωτογραφία σας;
- Νομίζετε ότι οι άνθρωποι δημιουργούν μια εικόνα του εαυτού τους στο διαδίκτυο διαφορετική από ό,τι είναι στη πραγματικότητα;
- Τι είδους φωτογραφίες εντοπίζετε ότι επιλέγουν συνήθως τα κορίτσια; Γιατί;
- Τι είδους φωτογραφίες εντοπίζετε ότι επιλέγουν συνήθως τα αγόρια; Γιατί;
- Θα νιώθατε άνετα, αν έβλεπαν οι γονείς σας ή οι εκπαιδευτικοί σας τις φωτογραφίες σας;
- «Είναι σημαντικό να είσαι ο εαυτός σου στο διαδίκτυο». Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τη δήλωση αυτή;
- «Αν παρουσιάζεις μια υπερβολικά σέξι εικόνα του εαυτού σου, τότε οι άλλοι δεν θα σε παίρνουν σοβαρά». Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με τη δήλωση αυτή;

Φύλλο εργασίας: Εικόνα στα μέσα ενημέρωσης/επικοινωνίας και αυτοεικόνα

ΟΔΗΓΙΕΣ:

Κοιτάξτε το πιο κάτω εξώφυλλο του περιοδικού και τη φωτογραφία από την πραγματική ζωή της τραγουδίστριας Kelly Clarkson. Συζητήστε το πώς οι δύο αυτές εικόνες της τραγουδίστριας διαφέρουν. Έπειτα δουλέψτε στην ομάδα σας, για να απαντήσετε στις ερωτήσεις.

Η Kelly Clarkson στην πραγματική ζωή, τραγουδώντας στην εκπομπή Good Morning America.

- Τι είδους προϊόντα πιστεύετε ότι διαφημίζει αυτό το περιοδικό;
- Τι είδους μηνύματα στέλνει το εξώφυλλο του περιοδικού για το πώς πρέπει να μοιάζουν τα κορίτσια και οι γυναίκες;
- Πώς μπορεί να νιώθει μια γυναίκα για τον εαυτό της, βλέποντας το περιοδικό;

Πηγές των εικόνων:

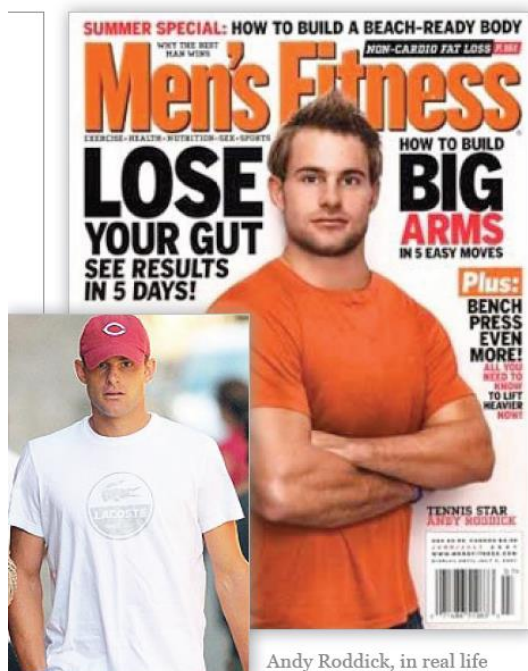
Wenn. 2009. Photograph. *Kelly Clarkson Photo Retouched to Make Her 'Look Her Best.'* People.com, 11 Aug. 2009. Web. 30 Aug. 2012.
<<http://www.people.com/people/artiMayer, Janet. PR Photos. Photograph. In Pictures: 'Kelly Clarkson Performs on Good Morning America'.> Monsters and Critics, 02 Aug. 2009. Web. 04 Sep. 2012.
http://www.monstersandcritics.com/music/features/article_1493279.php/In_Pictures_Kelly_Clarkson_Performs_on_Good_Morning_America?page=9

Πηγή φύλλου εργασίας: © 2012 www.common sense.org

Φύλλο εργασίας: Εικόνα στα μέσα ενημέρωσης/επικοινωνίας και αυτοεικόνα

ΟΔΗΓΙΕΣ:

Κοιτάξτε το πιο κάτω εξώφυλλο του περιοδικού και τη φωτογραφία από την πραγματική ζωή του τενίστα Andy Roddick. Συζητήστε το πώς οι δύο αυτές εικόνες του τενίστα διαφέρουν. Έπειτα δουλέψτε στην ομάδα σας, για να απαντήσετε στις ερωτήσεις.

- Τι είδους προϊόντα πιστεύετε ότι διαφημίζει αυτό το περιοδικό;
- Τι είδους μηνύματα στέλνει το εξώφυλλο του περιοδικού για το πώς πρέπει να μοιάζουν τα αγόρια και οι άντρες;
- Πώς μπορεί να νιώθει ένας άντρας για τον εαυτό του, βλέποντας το περιοδικό;

Πηγές των εικόνων:

Christopher Peterson/BuzzFoto. "Stars Who Love Athletes Slide: Brooklyn & Andy." People Magazine. 52 May. 2011. Web. 30 Aug. 2012.
<http://www.people.com/people/gallery/0,,20266474_20967664,00.html>
Newman, Andrew A. "3 Magazines Are Accused of Retouching Celebrity Photos to Excess." The New York Times. The New York Times, 28 May 2007. Web. 30 Aug. 2012.
<http://www.nytimes.com/2007/05/28/business/media/28fitness.html?_r=1>.

Πηγή φυλλαδίου εργασίας: © 2012 www.commonsense.org

18. Ψηφιακό αποτύπωμα

Το ακόλουθο μάθημα έχει προσαρμοστεί στα ελληνικά από το μάθημα «Follow the Digital Trail» του οργανισμού Common Sense Media. Για περισσότερες πληροφορίες ή για να κατεβάσετε την πλήρη πηγή στα αγγλικά, παρακαλούμε επισκεφτείτε: <http://www.commonsensemedia.org/>

(<http://www.commonsensemedia.org/educators/lesson/follow-digital-trail-2-3>)

Η μαθησιακή εισήγηση παραχωρείται, σύμφωνα με την άδεια Creative Commons:

©2012 www.commonsense.org

“Attribution-NonCommercial-ShareAlike” (CC BY-NC-SA)

Μετάφραση/Προσαρμογή: Μαρία Κωνσταντίνου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2013

Βαθμίδα/Τάξεις:	Α' - Δ' Δημοτικού	
Λέξεις-κλειδιά:	ιδιωτικότητα, προσωπικά δεδομένα, ψηφιακό αποτύπωμα	
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • αναγνωρίζουν ότι οι πληροφορίες που βάζουν στο διαδίκτυο αφήνουν πίσω τους το ψηφιακό τους αποτύπωμα ή μονοπάτι. • διερευνούν τι πληροφορίες είναι κατάλληλες ή ακατάλληλες να ανεβάζουν στο διαδίκτυο. • κρίνουν τη φύση των διαφορετικών ειδών ψηφιακών αποτυπωμάτων, ακολουθώντας τα μονοπάτια πληροφοριών δύο φανταστικών ζώων.	
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40 λεπτά	
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	• Τετράγωνα ψηφιακού μονοπατιού (παράρτημα - Κόβουμε τα τετράγωνα από το φύλλο εργασίας, βάζοντας τα τετράγωνα του ελέφαντα και του ποντικιού ξεχωριστά. Είμαστε προετοιμασμένοι να τοποθετήσουμε τα «ίχνη» κάθε ζώου σε διαφορετικές τοποθεσίες στην τάξη, μετά το εισαγωγικό βήμα- 1 για κάθε ομάδα). • Φύλλο εργασίας μαθητή «Ψηφιακά ίχνη» (παράρτημα - τυπώνουμε ένα για κάθε ομάδα 4 μαθητών)	
Αξιολόγηση:	Δραστηριότητα 3	
Πηγές:	www.commonsensemedia.org	
Συνοδευτικό υλικό:	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)	Φύλλο εργασίας: Ψηφιακά ίχνη	18_ixni.docx

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Εισαγωγή

Μοιραζόμαστε με τους μαθητές μας τη διαπίστωση ότι στο διαδίκτυο μπορούμε να βάζουμε πληροφορίες, όπως βάζουμε κάτι σε μια πινακίδα ανακοινώσεων, στην τάξη.

Ρωτάμε: Τι είδους πράγματα βάζουμε σε πινακίδες ανακοινώσεων ή στους τοίχους, στην τάξη μας;

Δείγματα απαντήσεων: εργασίες μαθητών, φωτογραφίες μαθητών, πίνακα με τα γενέθλια των μαθητών.

Καλούμε τους μαθητές να φανταστούν ότι όλες οι πληροφορίες στον τοίχο της τάξης τους βρίσκονται στον πίνακα ανακοινώσεων μιας υπεραγοράς της περιοχής. Ρωτάμε αν θα ένιωθαν άνετα αυτές οι πληροφορίες να είναι διαθέσιμες, για να τις δει οποιοσδήποτε. (Καθοδηγούμε τους μαθητές να σκεφτούν ότι κάποιες πληροφορίες είναι καλύτερα να τις ξέρουν μόνο οι κοντινοί τους άνθρωποι).

Εξηγούμε ότι υπάρχουν κάποιες πληροφορίες που είναι εντάξει να τις δείξουμε σε οποιονδήποτε. Υπάρχουν, όμως, προσωπικές και ιδιωτικές πληροφορίες, όπως η διεύθυνσή τους, η ημερομηνία γέννησής τους, οι φωτογραφίες των οικογενειακών τους διακοπών, οι οποίες δεν προορίζονται για να τις βλέπει ο οποιοσδήποτε.

Δραστηριότητα 2: Ακολούθησε το ψηφιακό μονοπάτι

Τοποθετούμε τα τετράγωνα με τα ζώα στο έδαφος ή στα θρανία, με την όψη προς τα κάτω, σε δύο διαφορετικά μονοπάτια, κρατώντας ξεχωριστά το μονοπάτι του ποντικού και του ελέφαντα.

Μοιραστείτε τις ιστορίες του Μίζολ και της Ηλέκτρας. Αυτά τα ζώα αποφάσισαν ότι θα ήταν διασκεδαστικό να βάλουν κάποιες πληροφορίες για τον εαυτό τους στο διαδίκτυο. Πήγαν σε μια ιστοσελίδα για ζώα και δημοσίευσαν πληροφορίες. Το μόνο πρόβλημα είναι ότι ξέχασαν να ρωτήσουν προηγουμένως τη μητέρα τους, αν ήταν εντάξει να το κάνουν.

Εξηγούμε στους μαθητές ότι δουλεύουν σε ένα γραφείο ντετέκτιβ. Ένας κακός άνθρωπος τους προσέλαβε, για να μάθουν όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες για τον Μίζολ το ποντίκι και την Ηλέκτρα την ελεφαντίνα. Όσο περισσότερα μαθαίνουν οι ντετέκτιβ, τόσο το καλύτερο για το σχέδιο των κακών να κατακτήσουν το βασίλειο των ζώων.

Χωρίζουμε τους μαθητές σε ομάδες των τεσσάρων. Λέμε ότι κάθε ομάδα πρέπει να έχει έναν ντετέκτιβ που θα κρατήσει λεπτομερείς σημειώσεις στο φύλλο εργασίας που θα τους δώσουμε (φύλλο εργασίας στο παράρτημα). Προσκαλούμε τους μαθητές να πάνε σε ένα κυνήγι για πληροφορίες. Τους δίνουμε να καταλάβουν ότι τις πληροφορίες του ποντικού και της ελεφαντίνας μπορεί να τις δει ο οποιοσδήποτε, συμπεριλαμβανομένων των ντετέκτιβ. Κάθε ομάδα θα πρέπει να ακολουθήσει τα ψηφιακά ίχνη των δύο ζώων, αρχίζοντας με το ποντίκι και στη συνέχεια με την ελεφαντίνα.

Θα πρέπει να συμπληρώσουν το φύλλο εργασίας «Ψηφιακά ίχνη» (στο παράρτημα), καθώς προχωρούν.

Όταν οι μαθητές τελειώσουν, πρέπει να αναφέρουν τι έμαθαν για καθένα από τα ζώα, από την αναθεώρηση των σημειώσεών τους. Ξεκινούμε με τη διδασκαλία στους μαθητές των λέξεων **ψηφιακό αποτύπωμα** και **μόνιμο**.

Ψηφιακό αποτύπωμα: οι πληροφορίες για εσένα στο διαδίκτυο.

Μόνιμο: εκεί για πάντα

Ερωτήσεις φυλλαδίου εργασιών:

1. Ποιου ξέρεις το πλήρες όνομα;
 2. Ποιου θα μπορούσες να βρεις το σπίτι του;
 3. Ποιου ξέρεις την ημερομηνία γέννησης;
 4. Για ποιον ξέρεις το όνομα χρήστη και τον κωδικό πρόσβασής του;
 5. Ποιος είπε ένα μυστικό του στο διαδίκτυο;
 6. Ποιο ζώο μπορείς να περιγράψεις καλύτερα από τη φωτογραφία του;
-
1. Για ποιον μπορούν να μάθουν περισσότερα οι ντετέκτιβ και γιατί;
(Για την Ηλέκτρα, επειδή ξέρουμε πού μένει, πώς μοιάζει και προσωπικές και ιδιωτικές πληροφορίες για τη ζωή της. Τονίζουμε στους μαθητές ότι το να έχουν μεγαλύτερο ψηφιακό αποτύπωμα, σημαίνει ότι οι ντετέκτιβ μπορούν να μάθουν περισσότερα και για τους ίδιους.)
 2. Ποιο ζώο έχει μεγαλύτερο ψηφιακό αποτύπωμα;
(Η Ηλέκτρα, επειδή δίνει περισσότερες προσωπικές πληροφορίες από ό,τι ο Μίζολ.)
 3. Υπάρχει κάτι που δημοσίευσε η Ηλέκτρα στο διαδίκτυο και μπορεί να γίνει πρόβλημα για αυτήν;
Αν ναι, τι και γιατί;
(Προσωπικές και ιδιωτικές πληροφορίες, π.χ. πλήρες όνομα, διεύθυνση, επιτρέποντας έτσι στους άλλους να μάθουν περισσότερα για αυτή. Αυτό δεν είναι ασφαλές. Το να λέει ότι τσακώνεται με τον αδερφό της, μπορεί να πληγώσει τα συναισθήματα του αδελφού της, επειδή είναι δημόσιο και το βλέπουν όλοι.)

Δημιουργούμε μαζί με τους μαθητές έναν πίνακα που να συνοψίζει ποιες πληροφορίες είναι κατάλληλες ή ακατάλληλες, για να τις βάζουμε στο διαδίκτυο.

Εδώ παρατίθεται ένα δείγμα:

Κατάλληλες	Ακατάλληλες
Ενδιαφέροντα	Διεύθυνση
Χόμπι	Πλήρες όνομα
Μικρό όνομα	Πληροφορίες που μπορεί να πληγώσουν άλλους

Επίσης, συζητούμε το γεγονός ότι ο Μίζολ και η Ηλέκτρα είχαν πολύ ενδιαφέρουσες πληροφορίες στο διαδίκτυο, αλλά ο Μίζολ είχε καλύτερη κρίση για το τι είναι καταλληλότερο να δημοσιεύσει. Ο Μίζολ είχε μικρότερο ψηφιακό αποτύπωμα. Η Ηλέκτρα έβαλε κάποιες πληροφορίες στο διαδίκτυο, οι οποίες μπορεί να τη θέσουν σε κίνδυνο ή να αναστατώσουν τον αδερφό της. Θυμίζουμε στους μαθητές ότι το διαδίκτυο είναι δημόσιο μέρος, όπου άνθρωποι που δεν γνωρίζουν είναι πιθανόν να δουν τις πληροφορίες τους. Οι πληροφορίες που δημοσιεύουν, είναι δύσκολο να αφαιρεθούν. Είναι βασικά μόνιμες.

Δραστηριότητα 3: Σύνοψη και αξιολόγηση

Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε τις ερωτήσεις που ακολουθούν, για να αξιολογήσουμε την κατανόηση των στόχων του μαθήματος από τους μαθητές μας.

Ερωτήσεις:

- Τι είναι ψηφιακό αποτύπωμα; Πώς μοιάζει το αποτύπωμα της Ηλέκτρας και πώς εκείνο του Μίζολ;
(Ψηφιακό αποτύπωμα είναι οι πληροφορίες για τον εαυτό μας στο διαδίκτυο. Τα αποτυπώματα του Μίζολ είναι μικρά και δεν αποκαλύπτουν προσωπικές και ιδιωτικές πληροφορίες. Της Ηλέκτρας είναι μεγάλα και περιέχουν πληροφορίες που μπορούν να τη θέσουν σε κίνδυνο και να πληγώσουν άλλους.)
- Τι είδους πληροφορίες είναι κατάλληλες, για να τις βάζουμε στο διαδίκτυο; Τι είδους πληροφορίες είναι ακατάλληλες, για να τις βάζουμε στο διαδίκτυο;
(Κατάλληλες: ενδιαφέροντα, χόμπι, μικρό όνομα / Ακατάλληλες: διεύθυνση, πλήρες όνομα, ηλικία, πληροφορίες που μπορούν να πληγώσουν άλλους)
- Μπορείτε να βάλετε και ενδιαφέρουσες και αστείες πληροφορίες στο διαδίκτυο και να εξακολουθούν να είναι κατάλληλες;
(Φυσικά. Κοιτάξτε τις πληροφορίες που δημοσίευσε ο Μίζολ.)

Δραστηριότητα 4: Επέκταση

Οι μαθητές διαμορφώνουν το μονοπάτι της Ηλέκτρας. Ζητάμε από τους μαθητές να φτιάξουν ένα καινούργιο μονοπάτι για την Ηλέκτρα, το οποίο θα περιέχει πληροφορίες που θα είναι περισσότερο ασφαλείς και περισσότερο κατάλληλες. Σε μικρές ομάδες, ενθαρρύνουμε τους μαθητές να σκεφτούν κριτικά για το πώς μπορούν να αλλάξουν τις πληροφορίες της Ηλέκτρας. Θα πρέπει να γράψουν μια εναλλακτική πληροφορία για κάθε αποτύπωμα. Ζητάμε να παρουσιάσουν τις πληροφορίες που δημιούργησαν και να εξηγήσουν πώς πήραν τις αποφάσεις για αυτές.

Εργασία για σπίτι

Οι μαθητές παροτρύνονται να αφηγηθούν την ιστορία της Ηλέκτρας και του Μίζολ στους γονείς τους. Θα πρέπει να τους εξηγήσουν, γιατί ο Μίζολ έβαλε κατάλληλες πληροφορίες και η Ηλέκτρα ακατάλληλες. Στη συνέχεια, θα μοιραστούν με τους γονείς τους, δύο στοιχεία που είναι εντάξει να τα αποκαλύψουν στο διαδίκτυο και δύο στοιχεία που δεν είναι εντάξει.

Φύλλο εργασίας: Ψηφιακό αποτύπωμα

Όνομα: _____ Τάξη: _____ Ημερομηνία: _____

Οδηγίες: Ακολουθήσε τα ίχνη του Μίζολ του ποντικιού και της Ηλέκτρας της ελεφαντίνας.

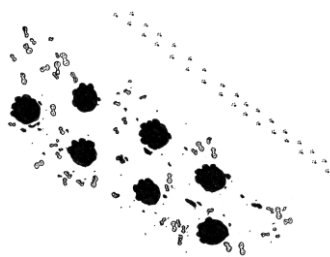
	Μίζολ ο ποντικός	Ηλέκτρα η ελεφαντίνα
1. Ποιου ξέρεις το πλήρες όνομα;		
2. Ποιου θα μπορούσες να βρεις το σπίτι του;		
3. Ποιου ξέρεις την ημερομηνία γέννησης;		
4. Για ποιον ξέρεις το όνομα χρήστη και τον κωδικό πρόσβασής του;		
5. Ποιος είπε ένα μυστικό του στο διαδίκτυο;		
6. Ποιο ζώο μπορείς να περιγράψεις καλύτερα από τη φωτογραφία του;		

Ερωτήσεις

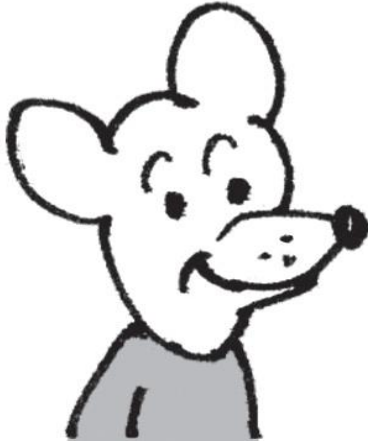
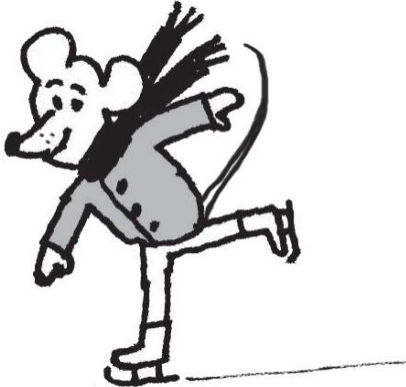
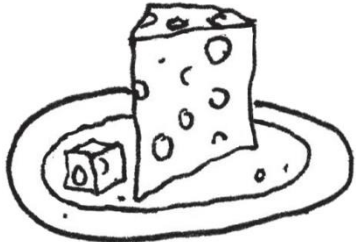
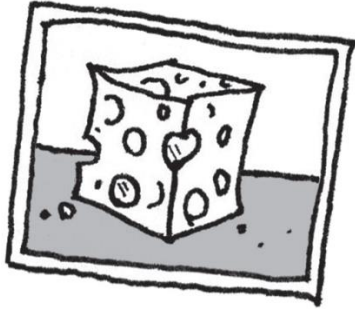
1. Για ποιον οι ντετέκτιβ μπορούν να μάθουν περισσότερα και γιατί;

2. Ποιο ζώο έχει μεγαλύτερο ψηφιακό αποτύπωμα;

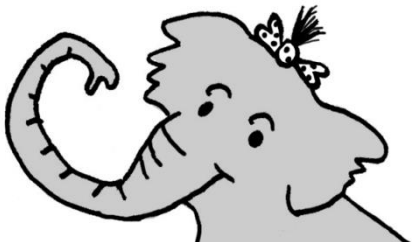
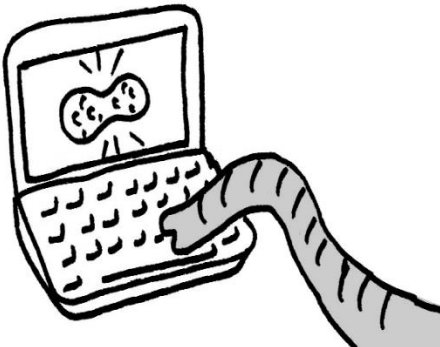
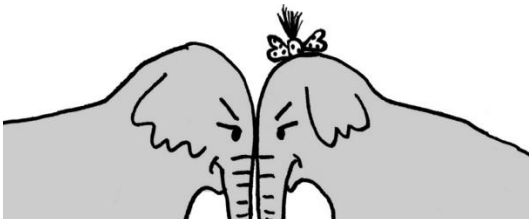
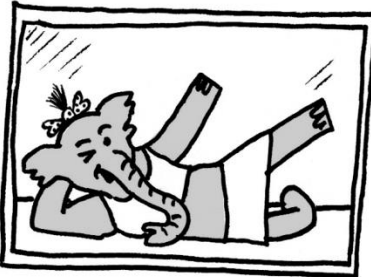
3. Υπάρχει κάτι που δημοσίευσε η Ηλέκτρα στο διαδίκτυο και μπορεί να γίνει πρόβλημα για αυτή; Αν ναι, τι και γιατί;

Φύλλο εργασίας: Ψηφιακό αποτύπωμα

Μίζολ το ποντίκι	
Όνομα: Μίζολ 	Τόπος διαμονής: Ποντικότρυπα
Όνομα κατοικίδιου: Φρανκ ο ψύλλος 	Αγαπημένο χόμπι: Πατινάζ
Αγαπημένο φαγητό: Τυρί 	Αγαπημένη φωτογραφία:

Φύλλο εργασίας: Ψηφιακό αποτύπωμα

Ηλέκτρα η ελεφαντίνα	
Πλήρες όνομα: Ηλέκτρα Έλλα ελεφαντίνα 	Τόπος διαμονής: 132 Νερότρυπα, Ναμίμπια 2321, Αφρική
Ημερομηνία γέννησης: 12 Μαΐου 2010 	Όνομα χρήστη: Μακριά_προβοσκίδα Κωδικός: Φιστίκια
Μυστικό: Μαλώνουμε συνέχεια με τον αδερφό μου. 	Αγαπημένη φωτογραφία:

19. Ιδιωτικό σήμερα, δημόσιο αύριο

Πώς μπορείς να σέβεις την ιδιωτικότητα των άλλων στο διαδίκτυο;

Το ακόλουθο μάθημα έχει προσαρμοστεί στα ελληνικά από το μάθημα «Private today, public tomorrow» του οργανισμού Common Sense Media. Για περισσότερες πληροφορίες ή για να κατεβάσετε την πλήρη πηγή στα αγγλικά, παρακαλούμε επισκεφτείτε: <http://www.commonsensemedia.org/>

(<http://www.commonsensemedia.org/educators/lesson/private-today-public-tomorrow-9-10>)

Η μαθησιακή εισήγηση παραχωρείται, σύμφωνα με την άδεια Creative Commons:

©2012 www.commonsense.org

“Attribution-NonCommercial-ShareAlike” (CC BY-NC-SA)

Μετάφραση/Προσαρμογή: Μαρία Κωνσταντίνου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2013

Βαθμίδα/Τάξεις:	ΣΤ' Δημοτικού, Γυμνάσιο				
Λέξεις-κλειδιά:	ιδιωτικότητα, προσωπικές πληροφορίες				
Στόχοι:	Οι μαθητές να: • αναλογιστούν τα πιθανά ωφελήματα και ρίσκα της δημοσίευσης πληροφοριών στο διαδίκτυο. • αναγνωρίσουν τη σημασία του συγκεκριμένου στην ανάρτηση και προβολή εικόνων στο διαδίκτυο. • κατανοήσουν τις επιλογές που χρειάζεται να κάνουν, για να προστατεύσουν την ιδιωτική ζωή των άλλων στο διαδίκτυο.				
Υπολογιζόμενη διάρκεια:	40 λεπτά (μπορείτε να παραλείψετε τη δραστηριότητα επέκτασης)				
Διδακτικά μέσα – υλικά και προετοιμασία:	• Φύλλο εργασίας με την ιστορία (ένα για κάθε μαθητή) • Για τη δραστηριότητα επέκτασης: περιοδικά με διασημότητες, τα οποία μπορούν να κόψουν οι μαθητές • Φύλλα χαρτί A3				
Περισσότερες πληροφορίες:	http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/sec_kindinoi_parabidiotik.html				
Αξιολόγηση:	Δραστηριότητα αξιολόγησης, ποιότητα δέντρων απόφασης.				
Πηγές:	www.commonsensemedia.org/				
Συνοδευτικό υλικό:	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Τίτλος αρχείου</th><th>Όνομα αρχείου</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Φύλλο εργασίας: Ανεπιθύμητες συνέπειες της κοινοποίησης πληροφοριών</td><td>19_private_public.docx</td></tr> </tbody> </table>	Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου	Φύλλο εργασίας: Ανεπιθύμητες συνέπειες της κοινοποίησης πληροφοριών	19_private_public.docx
Τίτλος αρχείου	Όνομα αρχείου				
Φύλλο εργασίας: Ανεπιθύμητες συνέπειες της κοινοποίησης πληροφοριών	19_private_public.docx				
(ως παράρτημα / ως αρχεία στο συνοδευτικό DVD / στην ιστοσελίδα http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html)					

Δραστηριότητες

Δραστηριότητα 1: Εισαγωγή

Εξηγούμε τους όρους *ανθεκτικότητα* και *φήμη*.

- Φήμη: Η γενική εντύπωση που έχουν οι άλλοι για ένα πρόσωπο.
- Ανθεκτικότητα: Να εξακολουθούν να υφίστανται, να συνεχίζουν και να αντέχουν.

Ρωτάμε: Γιατί νομίζετε ότι οι πληροφορίες που αναρτώνται στο διαδίκτυο τείνουν να είναι ανθεκτικές, ακόμα και αν θα προτιμούσαμε να μη γινόταν αυτό;

(Οι μαθητές θα πρέπει να κατανοήσουν ότι ακόμα και αν διαγράψουν κάτι που έχουν αναρτήσει, μπορεί να συνεχίζει να υπάρχει στο διαδίκτυο, επειδή οι πληροφορίες μπορούν εύκολα να αναδημοσιευτούν, να αντιγραφούν και να κοινοποιηθούν σε άλλους.)

Ρωτάμε: Τι είδους στοιχεία μπορεί να είναι καλά για τη φήμη σας στο μέλλον, εάν δημοσιευτούν τώρα; Τι είδους στοιχεία μπορεί να είναι επιβλαβή;

Παραδείγματα απαντήσεων:

Καλά στοιχεία	Αρνητικά στοιχεία
• Φωτογραφίες και βίντεο, στα οποία κάνεις δραστηριότητες για το σχολείο και την κοινότητα. • Θετικά σχόλια για εσένα από άλλους. • Ωραία πράγματα που έφτιαξες για το σχολείο ή για διασκέδαση.	• Ντροπιαστικά σχόλια ή φωτογραφίες. • Υπαινιγμοί χρήσης αλκοόλ ή ναρκωτικών. • Αναφορές για παράνομη ή άσχημη συμπεριφορά. • Προσωπικές πληροφορίες που μοιράστηκες ιδιωτικά με κάποιον. • Φωτογραφίες που πάρθηκαν, χωρίς τη θέλησή σου.

Λέμε στους μαθητές ότι θα εξερευνήσουν μια κατάσταση, στην οποία πληροφορίες που αναρτήθηκαν στο διαδίκτυο είχαν ανεπιθύμητες συνέπειες και έκαναν ζημιά στη φήμη κάποιου.

Δραστηριότητα 2: Μια εικόνα, χίλιες λέξεις

Ζητάμε από τους μαθητές να μοιραστούν τις σκέψεις τους για τη φράση: «Μια εικόνα αξίζει χίλιες λέξεις».

Ρωτάμε: Τι σημαίνει αυτή η φράση;

(Οι μαθητές θα πρέπει να κρίνουν ότι μια σύνθετη ιδέα μπορεί συχνά να παρουσιαστεί με μια εικόνα, και ότι το πλαίσιο διαδραματίζει τον ρόλο του στο πώς μια εικόνα ερμηνεύεται.)

Οργανώνουμε τους μαθητές σε ομάδες των τεσσάρων ή πέντε, και διανέμουμε το φύλλο εργασίας (παράρτημα), ένα για κάθε μαθητή.

Δίνουμε οδηγίες να διαβάσουν το άρθρο «Μεθυσμένος πειρατής», είτε σιωπηρά είτε μεγαλόφωνα (με τη σειρά). Εναλλακτικά, αναθέτουμε την προετοιμασία της ανάγνωσης του κειμένου, ως εργασία από την προηγούμενη. Ο σκοπός του άρθρου – που αφορά μια νεαρή υποψήφια εκπαιδευτικό, της οποίας η ζωή επηρεάζεται από μια φωτογραφία σε μια ιστοσελίδα κοινωνικής δικτύωσης – είναι να ενθαρρύνει τους μαθητές να κατανοήσουν ότι το να μοιράζονται υπερβολικές πληροφορίες στο διαδίκτυο, μπορεί να επηρεάσει την ιδιωτικότητά τους, και να αντιληφθούν τη σημασία του συγκείμενου όταν μοιράζονται πράγματα στο διαδίκτυο.

Προσδιορίστε τις λέξεις *συγκείμενο* και *επισήμανση*.

- *Συγκείμενο/Πλαίσιο*: Υπάρχουν διάφοροι παράγοντες που περιβάλλουν ένα τμήμα πληροφοριών, οι οποίοι βοηθούν να προσδιοριστεί το νόημά τους.
- *Επισήμανση/Tag*: Το να προσθέσετε μια περιγραφική λέξη, ετικέτα ή φράση σε μια φωτογραφία ή βίντεο

Εξηγήστε ότι οι επισημάνσεις (tag) σε πολλά κοινωνικά δίκτυα μπορούν να γίνουν χωρίς τη συγκατάθεση του ατόμου που επισημαίνεται.

Δίνουμε οδηγίες στους μαθητές να συζητήσουν την ακόλουθη ερώτηση στις ομάδες τους, με ένα μέλος της ομάδας να καταγράφει τις αντιδράσεις τους.

Ρωτάμε: Πιστεύετε ότι το Πανεπιστήμιο Millersville ήταν δικαιολογημένο να αποκλείσει τη Στέισι από το να πάρει το πτυχίο της, ως δασκάλας, εξαιτίας του προφίλ της; Γιατί ή γιατί όχι;
(Ενθαρύνετε τους μαθητές να σκεφτούν το θέμα από διαφορετικές οπτικές γωνίες, όπως αυτή της Στέισι, των φίλων της, των αρμόδιων του σχολείου, των μελών της κοινότητας ή των γονέων των μαθητών της Στέισι. Υπενθυμίστε στους μαθητές ότι η Στέισι είναι ενήλικας, και ότι για τον σκοπό αυτής της άσκησης, θα πρέπει να ανησυχούν περισσότερο για την εξέταση των θεμάτων που αφορούν στην ιδιωτική ζωή στο διαδίκτυο, παρά για τη συμπεριφορά της.)

Ρωτάμε: Πώς θα ήταν η κατάσταση, αν λαμβανόταν υπόψη το πλαίσιο/συγκείμενο της φωτογραφίας;
Για παράδειγμα: Τι θα γινόταν, αν η λεζάντα της φωτογραφίας δεν ήταν «Μεθυσμένος πειρατής» αλλά «Χαρούμενες αποκρίσεις» ή «Ο φίλος μου με ανάγκασε να φορέσω το καπέλο του πειρατή»; Τι θα γινόταν, αν ένα σχόλιο που συνόδευε τη φωτογραφία, έλεγε ότι η φωτογραφία είχε ληφθεί σε ένα πάρτι γενεθλίων κάποιου παιδιού και η Στέισι έπινε χυμό;
(Οι μαθητές θα πρέπει να αναλογιστούν ότι το πλαίσιο –συμπεριλαμβανομένου του τόπου όπου έχει τοποθετηθεί η φωτογραφία και του ποια είναι η λεζάντα– επηρεάζουν το πώς οι άλλοι την αντιλαμβάνονται.)

Ρωτάμε: Τι θα γινόταν, εάν ο φίλος της Στέισι, ο Τζον, είχε αναρτήσει την εικόνα της Στέισι, χωρίς αυτή να το γνωρίζει, και έβαλε για λεζάντα το «Μεθυσμένος Πειρατής»; Μήπως το γεγονός ότι ο Τζον δημοσίευσε την εικόνα, αλλάζει την κατάσταση; Γιατί ή γιατί όχι;
(Οι μαθητές θα πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι σε αυτή την περίπτωση, παρόλο που ο Τζον θα είναι υπεύθυνος για την ανάρτηση της εικόνας, χωρίς την άδεια της Στέισι, η Στέισι μπορεί να εξακολουθεί να έχει να αντιμετωπίσει αρνητικές συνέπειες.)

Ρωτάμε: Μήπως ο Τζον έχει την ευθύνη να ρωτήσει τη Στέισι προτού αναρτήσει (και επισημάνει) μια φωτογραφία της; Έχουν τα άλλα άτομα, συμπεριλαμβανομένων και των ξένων που βλέπουν τη φωτογραφία στο διαδίκτυο, την ευθύνη να ρωτήσουν τη Στέισι, πριν να την επισημάνουν σε μια φωτογραφία; Γιατί ή γιατί όχι;
(Οι μαθητές μπορούν να πουν ότι αυτό εξαρτάται από την εικόνα, αλλά θα πρέπει να αναγνωρίσουν ότι οι φωτογραφίες ή οι επισημάνσεις που έχουν οποιαδήποτε πιθανότητα να είναι επιβλαβείς για κάποιον, δεν πρέπει ποτέ να τοποθετούνται, χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου στη φωτογραφία. Εάν δεν είστε βέβαιοι, θα πρέπει πάντα να ρωτάτε.)

Δραστηριότητα 3: Σκέψου, πριν να δημοσιεύσεις

Ρωτάμε: Αναρτάτε ποτέ στοιχεία στο διαδίκτυο για τους φίλους σας; Σχολιάζετε ή επισημαίνετε τις δημοσιεύσεις τους ή τις φωτογραφίες τους; Πώς αποφασίζετε τι είναι εντάξει να κάνετε;

(Οι μαθητές μπορεί να πουν ότι προσπαθούν να μη δημοσιεύουν κακά, ντροπιαστικά ή προσωπικά στοιχεία για τους φίλους τους.)

Ρωτάμε: Τι γίνεται, αν η δική σας κρίση για μια ανάρτηση είναι διαφορετική από αυτή κάποιου φίλου σας; Για παράδειγμα, φανταστείτε ότι αναρτήσατε μια φωτογραφία μιας ομάδας φίλων. Ένας φίλος αμέσως σχολιάζει ότι του αρέσει, αλλά ένας άλλος διαμαρτύρεται ότι δεν του αρέσει το πώς φαίνεται και σου ζητά να την κατεβάσεις. Εσύ πιστεύεις ότι όλοι στη φωτογραφία βγήκατε καλοί. Τι θα κάνεις;

(Οι μαθητές μπορεί να εισηγηθούν ότι θα μιλήσουν στον φίλο που δεν του άρεσε η φωτογραφία ή ότι θα επιλέξουν μια άλλη φωτογραφία της ομάδας, για να δημοσιεύσουν στη θέση της προηγούμενης.)

Καλούμε τους μαθητές να σκεφτούν ερωτήσεις που κάποιος θα μπορούσε να διερωτηθεί, προτού δημοσιεύσει οτιδήποτε για κάποιον άλλο. Ζητούμε να καταγράψουν αυτές τις ερωτήσεις στο χαρτί, σε ομάδες (στο πίσω μέρος του φυλλαδίου τους).

Παραδείγματα απαντήσεων:

- Τι αναρτώ και πού το αναρτώ;
- Ποιος μπορεί να δει τι αναρτώ;
- Μπορεί να πληγώσει κάποιον;
- Έχω την άδεια να επισημάνω (tag) άτομα;
- Ακόμα και αν δεν πιστεύω ότι θα κάνει κακό, υπάρχει πιθανότητα οι φίλοι μου να πιστεύουν το αντίθετο;
- Ξέρω το πώς αισθάνονται οι φίλοι μου για το τι θα ήθελαν να δουν αναρτημένο που τους αφορά;
- Θα ένιωθα άνετα, αν κάποιος έκανε κάποια τέτοια ανάρτηση για εμένα;
- Ποιες είναι οι πιθανές συνέπειες του να μοιραστώ αυτές τις πληροφορίες για αυτό το άτομο;
- Πώς θα επηρεάσουν τη φήμη του ατόμου οι πληροφορίες;
- Μπορεί οι πληροφορίες να είναι προσβλητικές για κάποια μέλη της διαδικτυακής κοινότητας;

Δραστηριότητα 4: Δημιουργήστε ένα «δέντρο απόφασης»

Ζητάμε από τους μαθητές να εργαστούν στις ίδιες ομάδες, για να φτιάξουν ένα «δέντρο απόφασης», βασισμένο στις ερωτήσεις που κατέγραψαν στην προηγούμενη δραστηριότητα. Θα χρειαστεί να δημιουργήσουν ένα διάγραμμα ροής σε ένα μεγάλο κομμάτι χαρτί.

Εναλλακτικά, οι μαθητές μπορούν να δημιουργήσουν το διάγραμμα ροής, χρησιμοποιώντας εργαλεία του Microsoft Office (π.χ. Σχήματα και γραμμές στην MS Word και PowerPoint ή το εργαλείο διαγράμματος ροής του Excel) ή χρησιμοποιώντας το εργαλείο για διάγραμμα ροής Gliffy (www.gliffy.com). Εάν η δραστηριότητα γίνει στους υπολογιστές, θα χρειαστούν επιπρόσθετο χρόνο. Οι μαθητές θα πρέπει να ξεκινήσουν το δέντρο απόφασης με την πρώτη ερώτηση που θα έκαναν στον εαυτό τους, όταν θα έχουν να αποφασίσουν αν θα αναρτήσουν κάτι, και μετά να συνεχίσουν σε επιπρόσθετα βήματα ή ερωτήσεις, βασισμένα στις απαντήσεις «ναι» ή «όχι».

Πιο κάτω, παρατίθεται ένα παράδειγμα των πρώτων βημάτων σε ένα δέντρο απόφασης.

Θα μπορούσε αυτό που είμαι έτοιμος/η να δημοσιεύσω να στενοχωρέσει ή να ντροπιάσει τους φίλους μου, σε αυτό το πλαίσιο;
Εάν Ναι > Μην το αναρτήσεις.
Εάν Όχι ή Δεν είμαι σίγουρος/η > Προχώρα στην επόμενη ερώτηση.
Έχω ρωτήσει τους φίλους μου αν είναι εντάξει να αναρτήσω κάτι;
Εάν Ναι > Προχώρα στην επόμενη ερώτηση.
Εάν Όχι > Ρώτα τους, αν είναι εντάξει. Αν δεν μπορείς να τους ρωτήσεις, πήγαινε στην επόμενη ερώτηση, αλλά θυμήσου να τους ρωτήσεις σύντομα.
Είπαν οι φίλοι σου ότι είναι εντάξει να αναρτήσεις κάτι για αυτούς;
Εάν Ναι > Προχώρα στην επόμενη ερώτηση.
Εάν Όχι > Μην το αναρτήσεις.

Καλούμε τους μαθητές να δείξουν τα δέντρα απόφασής τους και να συζητήσουν το πώς μοιράζονται την ευθύνη για την προστασία της ιδιωτικής ζωής των φίλων τους και οποιουδήποτε με τον οποίο σχετίζονται στο διαδίκτυο.

Ολοκλήρωση/αξιολόγηση

Χρησιμοποιούμε τις ακόλουθες ερωτήσεις, για να αξιολογήσουμε την επίτευξη των στόχων του μαθήματος ή αξιολογούμε την ποιότητα των δέντρων απόφασης.

Ρωτάμε: Πώς η φήμη των ανθρώπων μπορεί να επηρεαστεί από τα όσα δημοσιεύονται για αυτούς στο διαδίκτυο; Τι επιδράσεις μπορεί να έχει αυτό για το μέλλον τους;

(Οτιδήποτε δημοσιεύεται στο διαδίκτυο, μπορεί να παραμένει για χρόνια και αυτό ενδεχομένως να επηρεάσει τη μελλοντική ζωή κάποιου, όπως το να πάει πανεπιστήμιο ή να πάρει μια δουλειά. Υπενθυμίστε στους μαθητές ότι μπορούν να βοηθήσουν ο ένας τον άλλο να χτίσει τη διαδικτυακή του φήμη με θετικό τρόπο, δημιουργώντας φήμη για την οποία θα είναι περήφανοι.)

Ρωτάμε: Τι θα διερωτώσασταν, πριν να δημοσιεύσετε μια φωτογραφία, ένα βίντεο ή άλλη πληροφορία για κάποιον στο διαδίκτυο.

(Οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να προσδιορίσουν ερωτήσεις από το δέντρο απόφασής τους.)

Ρωτάμε: Πώς μπορείτε να αναλάβετε ευθύνη για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και φήμης των άλλων;

(Δεν δημοσιεύουμε ποτέ κάτι που μπορεί να πληγώσει κάποιον άλλο, και ζητούμε την άδεια του ατόμου, πριν να αναρτήσουμε οτιδήποτε που μπορεί να είναι προσωπικό. Αναρτούμε μόνο στοιχεία, τα οποία συνεισφέρουν στο να δημιουργηθεί θετική φήμη για κάποιον – τους βοηθούμε να είναι περήφανοι για τα στοιχεία που βρίσκονται για αυτούς στο διαδίκτυο).

Δραστηριότητα επέκτασης

Για να ενισχύσουμε τη σημασία του πλαισίου, ζητάμε από τους μαθητές να δουν περιοδικά με ειδήσεις και διασημότητες, για να εντοπίσουν φωτογραφίες, οι οποίες μπορεί να δημιουργούν αρνητική ή θετική εντύπωση για το άτομο, κρίνοντας από τη λεζάντα τους. Βάζουμε τους μαθητές να κόψουν τις φωτογραφίες, να τις κολλήσουν σε χαρτί και έπειτα να γράψουν στην πίσω πλευρά λεζάντες, μια αρνητική και μια θετική ή ουδέτερη. Καλούμε εθελοντές να κρατήσουν ψηλά τις φωτογραφίες και να διαβάσουν και τις δύο λεζάντες δυνατά στην τάξη. Ενθαρρύνετε τους μαθητές να πουν κατά πόσο συμφωνούν με τις ερμηνείες της φωτογραφίας και να εξηγήσουν γιατί ή γιατί όχι.

Εργασία για το σπίτι

Ζητάμε από τους μαθητές να συζητήσουν την έννοια της φήμης με τους γονείς τους ή άλλον ενήλικα-μέλος της οικογένειας, και έπειτα να πάρουν μια συνέντευξη από αυτό το άτομο για μια σχετική εμπειρία από την ενήλική του ζωή.

Εισηγούμαστε στους μαθητές τις ακόλουθες ερωτήσεις για τη συνέντευξη:

- Μπορείς να θυμηθείς κάτι που συνέβη και σε έκανε να νιώσεις ντροπή ή θυμό, επειδή επηρέασε τη φήμη σου; Τι συνέβη;
- Ποια ήταν η αντίδρασή σου; Τι έκανες, για να προσπαθήσεις να προστατεύσεις ή να ανακτήσεις τη φήμη σου;

Βάζουμε τους μαθητές να καταγράψουν τις συνεντεύξεις τους και να μοιραστούν τα κύρια σημεία, χωρίς να αναφέρουν από ποιον πήραν τη συνέντευξη.

Φύλλο εργασίας: Ανεπιθύμητες συνέπειες της κοινοποίησης πληροφοριών

Οδηγία:

Διαβάστε την ακόλουθη ιστορία και προετοιμαστείτε να τη συζητήσετε στην τάξη.

Μετάφραση του άρθρου:

College Sued Over "Drunken Pirate" Sanctions

Woman claims teaching degree denied because of single MySpace photo

(<http://www.thesmokinggun.com/documents/crime/college-sued-over-drunken-pirate-sanctions>)

Αγωγή σε κολέγιο για τιμωρία «Μεθυσμένου πειρατή»

Γυναίκα ισχυρίζεται ότι της αρνήθηκαν το πτυχίο της στη διδασκαλία, εξαιτίας μιας φωτογραφίας στο MySpace

26 ΑΠΡΙΛΙΟΥ, 2007 – Μια γυναίκα από την Πενσυλβανία ισχυρίζεται ότι η καριέρα της στη διδασκαλία εκτροχιάστηκε άδικα από τους υπεύθυνους του κολεγίου, οι οποίοι την τιμώρησαν για μια φωτογραφία της στο MySpace που την απεικονίζει να φοράει ένα καπέλο πειρατή και να πίνει από ένα πλαστικό ποτήρι. Σε μια ομοσπονδιακή αγωγή, η Στέισι Σνάιντερ κατηγορεί το Πανεπιστήμιο Millersville ότι την κατηγόρησε ότι προωθεί την κατανάλωση αλκοόλ από ανήλικους, αφού ανακάλυψαν τη φωτογραφία της από το MySpace, με λεζάντα «Μεθυσμένος πειρατής». Η φωτογραφία της Στέισι από τη σελίδα της στο MySpace (η οποία σύμφωνα με την ίδια λήφθηκε σε ένα πάρτι μεταμφιεσμένων, εκτός ωρών σχολείου) φαίνεται δίπλα.

Στην καταγγελία της, η Σνάιντερ, μια 25χρονη μητέρα δύο παιδιών, λέει ότι οι υπεύθυνοι του Millersville ανακάλυψαν τη φωτογραφία της τον περασμένο Μάιο, όταν ήταν τελειόφοιτη και εργαζόταν ως υποψήφια δασκάλα στο σχολείο Conestoga Valley High School. Ένας υπεύθυνος του Πανεπιστημίου της είπε ότι η φωτογραφία ήταν «αντιεπαγγελματική» και θα μπορούσε να προσβάλει τους μαθητές της, αν δοκίμαζαν να δουν τη σελίδα της στο MySpace. Την εποχή που η φωτογραφία «Μεθυσμένος πειρατής» τραβήχτηκε, η Σνάιντερ ήταν σε νόμιμη ηλικία για να πίνει, αν και όπως σημειώνει η αγωγή της η φωτογραφία «δεν παρουσιάζει το περιεχόμενο του ποτηριού.»...

Παρά τους καλούς βαθμούς της και τις καλές αξιολογήσεις απόδοσης, η Σνάιντερ ισχυρίζεται ότι οι υπεύθυνοι του σχολείου αντικανονικά της αρνήθηκαν το πτυχίο της στην επιστήμη της Εκπαίδευσης (Bachelor of Science in Education degree) και το πιστοποιητικό διδασκαλίας. Το Πανεπιστήμιο, προσθέτει η Σνάιντερ, αντί αυτού της έδωσε πτυχίο στις Τέχνες (Bachelor of Arts), τον περασμένο Μάιο, στις 13. Επειδή το σχολείο αρνήθηκε να επιβεβαιώσει ότι ολοκλήρωσε με επιτυχία τις απαιτήσεις για διδασκαλία, η Σνάιντερ ισχυρίζεται ότι δεν ήταν σε θέση να εξασφαλίσει πιστοποιητικό από την Υπηρεσία Εκπαίδευσης της Πενσυλβανίας. Ο δικηγόρος της Σνάιντερ, είπε στο TSG (TheSmokingGun.com) ότι η πελάτισσά του τώρα εργάζεται ως νταντά. Πρόσθεσε ότι οι υπεύθυνοι του σχολείου θα έπρεπε να «τιμούν» τη Σνάιντερ, μια μητέρα δύο παιδιών, που επέστρεψε στο σχολείο, για να πάρει πτυχίο στην Εκπαίδευση.

Το ακόλουθο μάθημα περιλαμβάνεται στην εκστρατεία της Insafe: *BACK2SCHOOL 2012*.

<http://www.saferinternet.org/web/guest/back2school>

Το μάθημα έχει προσαρμοστεί από το παιχνίδι “Wild Web Woods”, το οποίο δημιουργήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Για περισσότερες πληροφορίες ή για να κατεβάσετε τις σημειώσεις του δασκάλου ή να παίξετε το παιχνίδι, παρακαλούμε επισκεφθείτε τη σελίδα: www.wildwebwoods.org.

Μετάφραση/Προσαρμογή: Μαρία Κωνσταντίνου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2013

Όνομα αρχείου στο συνοδευτικό DVD: 20_insafe_dim.docx

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

20. Μαθαίνοντας για τα δικαιώματα του παιδιού

Εισαγωγή

Αυτό το μάθημα έχει προσαρμοστεί για την εκστρατεία του 2012 της Insafe “Back2School” 2012, αλλά είναι μέρος μιας σειράς εκπαιδευτικών σημειώσεων που συνοδεύουν ένα παιχνίδι, το οποίο δημιουργήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης και ονομάζεται “Wild Web Woods”. Το παιχνίδι έχει σχεδιαστεί, για να βοηθήσει παιδιά 7-10 ετών να κατανοήσουν το διαδίκτυο και να αποκτήσουν τις δεξιότητες, για να γίνουν σοφοί χρήστες του διαδικτύου. Έχει επίσης ως στόχο να βοηθήσει τα παιδιά και τους νέους να κατανοήσουν τη βασική έννοια των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, να μάθουν για τα δικαιώματά τους και πώς να σέβονται τα δικαιώματα των άλλων.

Υπάρχουν συνολικά οκτώ μαθήματα που μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως μέρος του παιχνιδιού. Αξίζει να χρησιμοποιήσετε το παιχνίδι (το οποίο είναι διαθέσιμο σε 25 γλώσσες, μεταξύ των οποίων και τα ελληνικά) για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα με τους μαθητές, αν και αυτό το μάθημα μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί ως αυτόνομη δραστηριότητα.

Επισκόπηση

Αυτό το μάθημα παρέχει μια ευκαιρία στους μαθητές να εξετάσουν τι σκέφτονται ότι είναι τα δικαιώματά τους στην πραγματικότητα και ποια δικαιώματά τους δεν είναι διαπραγματεύσιμα. Είναι ατυχές το γεγονός ότι το διαδίκτυο έχει προσφέρει έναν νέο τρόπο, για να πει κάποιος οδυνηρά ή αγενή πράγματα για τους άλλους. Κατά κάποιον τρόπο, το να μην μπορεί κανείς να δει το άτομο με το οποίο μιλά ή για το οποίο μιλά, μπορεί να επιτρέψει στους χρήστες να είναι πολύ πιο άμεσοι από ό,τι θα ήταν σε μια συνομιλία πρόσωπο με πρόσωπο.

Χώροι στο διαδίκτυο δημιουργημένοι από χρήστες έχουν, επίσης, προκαλέσει ένα φαινόμενο που ονομάζεται “sexting”, κατά το οποίο τα παιδιά και οι νέοι στέλνουν εικόνες σεξουαλικού περιεχομένου του εαυτού τους και άλλων στους φίλους τους. Αν και οι περισσότεροι δηλώνουν ότι αυτό δεν είναι κάτι που θα έκαναν στην πραγματική ζωή, το γεγονός ότι έχουν πρόσβαση στην απαραίτητη τεχνολογία για τη λήψη φωτογραφιών και βίντεο και στη συνέχεια μπορούν να τα ανεβάσουν στο διαδίκτυο, σημαίνει ότι είναι μια απλή διαδικασία να ληφθεί και αμέσως μετά να δημοσιευτεί μια εικόνα.

Διδακτικά μέσα - υλικά

- Αυτοκόλλητα χαρτάκια (post it notes)
- Έξι φύλλα χαρτιού, με κάθε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες για τίτλο: γνώση, συμμετοχή, προστασία, δικαιοσύνη, εκπαίδευση, υγεία.

Δραστηριότητες

Συζήτηση (30 λεπτά)

Τι σκέφτονται τα παιδιά ότι πρέπει να είναι τα δικαιώματά τους; Δώστε τους αυτοκόλλητα χαρτάκια, για να καταγράψουν τις ιδέες τους και έπειτα ζητήστε από τα παιδιά να στεγάσουν τις ιδέες τους κάτω από τους ακόλουθους έξι τίτλους:

1. Γνώση
2. Προστασία
3. Συμμετοχή
4. Δικαιοσύνη
5. Εκπαίδευση
6. Υγεία

Συζητήστε τα δικαιώματα των παιδιών, όπως αυτά αναφέρονται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (UNCRC), χρησιμοποιώντας τον πίνακα που βρίσκεται στο τέλος του σχεδίου μαθήματος.

Δικαιώματα του παιδιού και διαδίκτυο (30-45 λεπτά)

Συζητήστε με τους μαθητές ποια δικαιώματα θεωρούν ότι είναι περισσότερο σημαντικά, όταν χρησιμοποιούν το διαδίκτυο. Τι κανόνες νομίζουν ότι πρέπει να υπάρχουν;

Χωρίστε τους μαθητές σε ομάδες των 4 και ζητήστε τους να αποφασίσουν έναν κώδικα επικοινωνίας, για να χρησιμοποιούν το διαδίκτυο. Στο τέλος της ενότητας ζητήστε από κάθε ομάδα να δώσει ανατροφοδότηση στην υπόλοιπη τάξη με τις ιδέες τους. (Αυτή μπορεί να είναι καλή ευκαιρία να αναθεωρήσουν τον κώδικα αποδεκτής χρήσης του σχολείου ή της τάξης τους –αν υπάρχει- και να εμπλέξουν ενεργά τους μαθητές σε αυτή τη συζήτηση/δραστηριότητα.)

Η Insafe δημιούργησε κάποιες αφίσες για την επιτρεπτή χρήση, ως μέρος της καμπάνιας Insafe Back2School, και αυτές μπορεί να παρέχουν κάποια παραδείγματα των ειδών των δηλώσεων που μπορούν να συμπεριληφθούν σε έναν κώδικα επικοινωνίας.

(Αγγλικά: <http://www.saferinternet.org/web/guest/acceptableuseposters>,

Μετάφραση της αφίσας στα ελληνικά:

http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/docs/ekpedeytiko_paketo/giaMikraPaidia-metafrash.pdf)

Δραστηριότητα επέκτασης (1 ώρα) για προχωρημένους ή μεγαλύτερους μαθητές

Η συζήτηση για τα δικαιώματα του παιδιού παρέχει μια εξαιρετική δυνατότητα για έναν ομαδικό διάλογο/debate:

- Επιλέξτε ένα από τα δικαιώματα του παιδιού
- Χωρίστε την τάξη σε τρεις ομάδες (δύο μικρές και μία μεγαλύτερη) και εξηγήστε ότι η μια ομάδα θα υποστηρίζει μια δήλωση για δικαιώματα στο διαδίκτυο και μια άλλη ομάδα θα εναντιώνεται. Η τρίτη ομάδα θα αποφασίσει ποιας ομάδας είναι πιο πειστικά τα επιχειρήματά της και θα ψηφίζει τον νικητή.
- Δώστε στις ομάδες χρόνο να διαμορφώσουν τα επιχειρήματά τους (ανάλογα με την ηλικία και τις δυνατότητες των παιδιών, μπορεί να χρειαστούν βοήθεια από ενήλικες για αυτή τη δραστηριότητα)
- Ξεκινήστε τη συζήτηση, δίνοντας σε κάθε ομάδα χρόνο να παρουσιάσει τα επιχειρήματά της και επιτρέψτε στα μέλη της τρίτης ομάδας να κάνουν ερωτήσεις.
- Ζητήστε από την τρίτη ομάδα να ψηφίσει τον νικητή.

Βοηθητικό υλικό μαθησιακής εισήγησης: *Μαθαίνοντας για τα δικαιώματα του παιδιού*

Επιλεγμένα δικαιώματα από τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού:

Γνώση	Έχεις το δικαίωμα να γνωρίζεις τα δικαιώματά σου. Οι ενήλικες πρέπει να ξέρουν ποια είναι τα δικαιώματα των παιδιών, για να τα προστατεύουν καλύτερα.
Προστασία	Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να προστατεύονται από όλες τις μορφές βίας. Αυτό σημαίνει, επίσης, ότι οι ενήλικες δεν μπορούν να λένε πράγματα που να κάνουν τα παιδιά να αισθάνονται ότι είναι άχρηστα ή ότι δεν έχουν καμιά αξία.
Συμμετοχή	Έχεις το δικαίωμα να εκφράζεις τη γνώμη σου και οι ενήλικες να σε ακούν και να σε παίρνουν σοβαρά.
Δικαιοσύνη	Έχεις το δικαίωμα για νομική βοήθεια και δίκαιη μεταχείριση σε ένα δικαστικό σύστημα που σέβεται τα δικαιώματά σου.
Εκπαίδευση	Έχεις το δικαίωμα για καλή εκπαίδευση. Πρέπει να μπορείς να πας σχολείο, να ενθαρρύνεσαι να πετύχεις και να προχωρήσεις στο σχολείο, όσο μπορείς. Η εκπαίδευσή σου πρέπει να σε βοηθήσει να αναπτύξεις τα ταλέντα σου και τις δεξιότητές σου, ώστε να μεγαλώσεις και να γίνεις ένας υπεύθυνος και ανεκτικός ενήλικας, κάποιος που θα ζει ειρηνικά και θα σέβεται τα δικαιώματα των άλλων. Αν έχεις ειδικές ανάγκες, λόγω κάποιας αναπηρίας, έχεις το δικαίωμα για ειδική βοήθεια που θα σου επιτρέψει να ολοκληρώσεις την εκπαίδευσή σου και να απολαύσεις όλα σου τα άλλα δικαιώματα.
Υγεία	Έχεις το δικαίωμα καλής ιατρικής φροντίδας, καθαρού νερού, θρεπτικού φαγητού και ενός καθαρού, ασφαλούς μέρους, για να ζεις. Έχεις το δικαίωμα σε πληροφορίες που θα σου επιτρέψουν να είσαι καλά. Έχεις, επίσης, δικαίωμα να παίζεις και να διασκεδάζεις και να συμμετέχεις στην πολιτιστική ζωή.

- Για περισσότερες πληροφορίες, βλ.: www.unicef.org/crc
- Για επιπρόσθετες πληροφορίες από το Συμβούλιο της Ευρώπης, που μπορεί να είναι χρήσιμες, παρακαλούμε επισκεφθείτε: www.coe.int/t/dg3/children/Child_friendly_material_CoE_Programme_Building_a_Europe_for_and_with_children_25052011.pdf
- Μπορείτε να κατεβάσετε την αφίσα «Έχω δικαίωμα», στα ελληνικά: http://www.coe.int/t/dg3/children/News/20th%20Anniversary%20UN%20CRC_files/BrochureCR_Greek.pdf και σε άλλες γλώσσες: www.coe.int/t/dg3/children/News/20th%20Anniversary%20UN%20CRC_files/Downloadings_en.asp
- Μια άλλη χρήσιμη πηγή που εστιάζει στα δικαιώματα είναι το «Διαβατήριο στα Δικαιώματα» που μπορείτε να κατεβάσετε, στα αγγλικά: www.coe.int/t/dg3/children/pdf/Passport_en.pdf

Το ακόλουθο μάθημα περιλαμβάνεται στην εκστρατεία της Insafe: *BACK2SCHOOL 2012*.
<http://www.saferinternet.org/web/guest/back2school>

Αυτό το μάθημα έχει προσαρμοστεί από την καμπάνια *ThinkB4UClick* που δημιουργήθηκε από το Εθνικό Κέντρο για την Τεχνολογία στην Εκπαίδευση, στην Ιρλανδία (NCTE). Για περισσότερες πληροφορίες ή για να κατεβάσετε την πλήρη πηγή, παρακαλούμε επισκεφθείτε το www.thinkb4uclick.ie.

Μετάφραση/Προσαρμογή: Μαρία Κωνσταντίνου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2013

Όνομα αρχείου στο συνοδευτικό DVD: 21_insafe_gim1.docx

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ 1

21. Αναστοχασμός για τα δικαιώματα στο διαδίκτυο (1)

Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα:

- Να αναδεικνύουν πώς επεκτείνονται τα δικαιώματά τους και στο διαδίκτυο.
- Να δίνουν παραδείγματα παραβίασης ή προώθησης των δικαιωμάτων τους στο διαδίκτυο.

Επισκόπηση:

Αυτό το μάθημα περιλαμβάνει μια απλή δραστηριότητα που επιτρέπει στους μαθητές να μελετήσουν περαιτέρω το θέμα των δικαιωμάτων και των ευθυνών τους στο διαδίκτυο.

Διδακτικά μέσα- υλικά:

- Χαρτί A4, στυλό.
- Τακτοποιήστε τα έπιπλα με τρόπο που να επιτρέπει την εύκολη πρόσβαση και την κυκλοφορία των προσώπων μέσα στην τάξη.
- Απλοποιημένο κείμενο της Σύμβασης του Ο.Η.Ε. για τα Δικαιώματα του Παιδιού

Σχέδιο μαθήματος

1. Χωρίστε την τάξη σε ομάδες και δώστε σε κάθε ομάδα ένα αντίγραφο από μια απλοποιημένη εκδοχή της Σύμβασης του Ο.Η.Ε. για τα Δικαιώματα του Παιδιού.
Μπορείτε να εντοπίσετε τα Δικαιώματα του Παιδιού στην ελληνική σελίδα της Unicef: <http://www.unicef.gr/news/2009/crc20.php> (Η Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού - Έκδοση φιλική προς τα παιδιά)
2. Κάθε ομάδα θα έχει στη συνέχεια το καθήκον της ανάγνωσης της Σύμβασης και τού εντοπισμού δικαιωμάτων, τα οποία -κατά τη γνώμη τους- έχουν πιο άμεση σχέση με τις νέες τεχνολογίες, αναφέροντας τους λόγους για την κάθε επιλογή.
3. Ζητήστε από τους μαθητές, χωρισμένους σε ομάδες των δύο έως τριών ατόμων, να ξαναγράψουν ένα από τα δικαιώματα που προβλέπει η Σύμβαση σε ένα φύλλο A4 χαρτί, κρεμάστε το κάπου στο δωμάτιο και σκεφτείτε το ως ένα δικαίωμα στο διαδίκτυο που κάθε παιδί θα πρέπει να δικαιούται.
4. Στη συνέχεια, ζητήστε από κάθε μαθητή να ερμηνεύσει το συγκεκριμένο δικαίωμα, γιατί έκανε τη συγκεκριμένη επιλογή και να πει μια ιστορία, ένα ανέκδοτο, μια είδηση που ξέρει, ένα

γεγονός που έχει βιώσει προσωπικά, με το οποίο το δικαίωμα έχει παραβιαστεί ή προωθείται στο διαδίκτυο.

5. Επαναλάβετε τη δραστηριότητα με τη χρήση και άλλων κριτηρίων. Για παράδειγμα, να επιλέξουν το δικαίωμα που τους επηρεάζει το λιγότερο, το δικαίωμα που θα επέλεγαν να απορρίψουν, το δικαίωμα που κατά τη γνώμη τους παραβιάζεται πιο συχνά στο διαδίκτυο κτλ.

Δραστηριότητα επέκτασης

Ζητήστε από τους μαθητές να επιλέξουν ένα από τα δικαιώματα που επιλέχθηκε από την τάξη και να δείξουν πώς αυτό απειλείται, σε μορφή ζωγραφιάς, κολάζ εικόνων ή ιστορίας.

Το ακόλουθο μάθημα περιλαμβάνεται στην εκστρατεία της Insafe: *BACK2SCHOOL 2012*.

<http://www.saferinternet.org/web/guest/back2school>

Αυτό το μάθημα έχει προσαρμοστεί από την εκστρατεία *ThinkB4UClick* που δημιουργήθηκε από το Εθνικό Κέντρο για την Τεχνολογία στην Εκπαίδευση, στην Ιρλανδία (NCTE). Για περισσότερες πληροφορίες ή για να κατεβάσετε την πλήρη πηγή, παρακαλούμε επισκεφθείτε το www.thinkb4uclick.ie.

Μετάφραση/Προσαρμογή: Μαρία Κωνσταντίνου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2013

Όνομα αρχείου στο συνοδευτικό DVD: 22_insafe_gim2.docx

ΣΧΕΔΙΟ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (2)

22. Αναστοχασμός για τα δικαιώματα στο διαδίκτυο (2)

Στόχοι:

- Να ενθαρρυνθούν οι μαθητές να βρουν τρόπους για την προστασία και την προώθηση των δικαιωμάτων τους στο διαδίκτυο.
- Να επιδείξουν οι μαθητές κατανόηση και κριτική επίγνωση της συνεισφοράς των νέων μέσων στο άτομο και στην κοινωνία μας.

Επιθυμητά μαθησιακά αποτελέσματα:

- Οι μαθητές θα αναστοχαστούν για τα δικαιώματά τους στο διαδίκτυο, μέσω μιας κριτικής προσέγγισης.
- Οι μαθητές θα καταλήξουν σε συγκεκριμένες κινήσεις και προτάσεις σχετικά με την προστασία και προώθηση των δικαιωμάτων στο διαδίκτυο.
- Οι μαθητές θα ασκήσουν την ικανότητά τους να θέσουν σε πράξη τα δικαιώματά τους στο διαδίκτυο.
- Οι μαθητές θα σέβονται τα συναισθήματα των άλλων, όταν χρησιμοποιούν τις νέες τεχνολογίες.
- Οι μαθητές θα είναι σε θέση να συζητούν και να συμφωνούν τις συνέπειες της ανάρμοστης και ανεύθυνης χρήσης των νέων μέσων (για παράδειγμα, την πρόσβαση ή δημοσίευση ακατάλληλου ή επιβλαβούς υλικού κτλ.).

Επισκόπηση:

Αυτό το μάθημα περιλαμβάνει ένα παιχνίδι ρόλων, στο οποίο οι μαθητές χωρίζονται σε ομάδες. Κάθε ομάδα αντιπροσωπεύει μια άποψη που συμμερίζονται γονείς, δάσκαλοι και μαθητές αντίστοιχα. Κάθε ομάδα πρέπει να επιλέξει τρία δικαιώματα στο διαδίκτυο και να παρουσιάσει στην τάξη κάποια διορθωτικά μέτρα ή να υποβάλει συγκεκριμένες προτάσεις, ώστε τα συγκεκριμένα δικαιώματα να μπορούν να γίνουν πλήρως σεβαστά.

Διδακτικά μέσα- υλικά:

- Λευκά φύλλα χαρτιού, στυλό
- Χάρτης Webwise για τα διαδικτυακά δικαιώματα (βλ. παράρτημα μαθησιακής εισήγησης)
- Διευθέτηση χώρου, έτσι ώστε να υπάρχουν τρεις ξεχωριστοί χώροι εργασίας.

Σχέδιο μαθήματος:

1. Χωρίστε τους μαθητές σε τρεις ομάδες. Δημιουργήστε μια κατάσταση και πείτε τους ότι κάθε μία από τις ομάδες αντιπροσωπεύει μια επιτροπή αποτελούμενη από εκπαιδευτικούς, γονείς και μαθητές. Η κυβέρνηση θέλει να περάσει έναν νόμο για την προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων στο διαδίκτυο και για να γίνει αυτό, θα ήθελε να τους συμβουλευτεί και να ακούσει τις εισηγήσεις τους. Κάθε επιτροπή μπορεί να επιλέξει τρία δικαιώματα στο διαδίκτυο, για να εργαστεί.
2. Εξηγήστε στους μαθητές ότι τα ανθρώπινα δικαιώματα προστατεύονται όχι μόνο με το να αποφεύγουμε να κάνουμε κάτι που θα τα βλάψει, αλλά επίσης με το να λαμβάνουμε θετική προληπτική δράση για την προστασία τους.
3. Έχοντας επιλέξει τα δικαιώματα για τα οποία επιθυμούν να εργαστούν, κάθε ομάδα θα πρέπει να καταλήξει σε κάποια συγκεκριμένη δράση που πρέπει να αναληφθεί, ώστε τα δικαιώματα αυτά να μπορούν να γίνουν σεβαστά και να ενθαρρυνθούν. Οι επιλεγμένες δράσεις και τα μέτρα θα πρέπει να διατυπωθούν ως εισηγήσεις προς την κυβέρνηση.
4. Έπειτα πρέπει να παρουσιάσουν τα δικαιώματα και τις εισηγήσεις τους στην ολομέλεια.

Βοηθητικό υλικό μαθησιακής εισήγησης: Αναστοχασμός για τα δικαιώματα στο διαδίκτυο (2)

Webwise Charter of Online Rights of the Child*

Χάρτης των Διαδικτυακών Δικαιωμάτων του Παιδιού

Τα δικαιώματα που καταγράφονται πιο κάτω βασίζονται σε ένα άρθρο της Σύμβασης του Ο.Η.Ε. για τα Δικαιώματα του Παιδιού (βλ. www.unicef.org/crc/).

1. Έχετε το δικαίωμα να προστατεύσετε την ταυτότητά σας στο διαδίκτυο.
2. Έχετε το δικαίωμα να παρακρατείτε προσωπικά στοιχεία, αν δεν ξέρετε με ποιον μιλάτε ή δεν αισθάνεστε σίγουροι.
3. Έχετε το δικαίωμα να συμμετέχετε, να διασκεδάσετε και να ερευνάτε για όλες τις πληροφορίες που είναι διαθέσιμες, οι οποίες είναι κατάλληλες για την ηλικία και την προσωπικότητά σας.
4. Έχετε το δικαίωμα να εκφραστείτε ελεύθερα στο διαδίκτυο, πάντα σεβόμενοι τους άλλους.
5. Έχετε το δικαίωμα να σας ακούσουν και να σας αντιμετωπίσουν με σεβασμό.
6. Έχετε το δικαίωμα να διασφαλίσετε κάτι που έχετε δημιουργήσει οπουδήποτε, ακόμα και στο διαδίκτυο.
7. Έχετε το δικαίωμα να είστε κριτικός και να αμφισβητήσετε ή να συζητήσετε οτιδήποτε μπορείτε να διαβάσετε ή να συναντήσετε στο διαδίκτυο.
8. Έχετε το δικαίωμα να κάνετε χρήση των νέων τεχνολογιών, για να αναπτύξετε την προσωπικότητά σας και να αυξήσετε τις δυνατότητές σας.
9. Έχετε το δικαίωμα να προστατεύσετε τον εαυτό σας από ιούς και ανεπιθύμητα μηνύματα (spam).

* Ο Webwise Χάρτης των Διαδικτυακών Δικαιωμάτων του Παιδιού είναι, επίσης, διαθέσιμος στο διαδίκτυο:

http://www.thinkb4uclick.ie/pdf/TB4UC_WEBWISE_CRC.pdf

Το ακόλουθο μάθημα περιλαμβάνεται στην εκστρατεία της Insafe: *BACK2SCHOOL 2012*.
<http://www.saferinternet.org/web/guest/back2school>

Αυτή η δραστηριότητα προσαρμόστηκε από μια δραστηριότητα που παρείχε το Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου του Λουξεμβούργου. Για περισσότερες πληροφορίες: <https://www.beesecure.lu/de/altern-und-p%C3%A4dagogien/downloads#leitfaden>

Μετάφραση/Προσαρμογή: Μαρία Κωνσταντίνου, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, 2013

Όνομα αρχείου στο συνοδευτικό DVD: 23_insafe_varometro.pdf

23. Βαρόμετρο συναισθημάτων

Το βαρόμετρο συναισθημάτων είναι μια απλή δραστηριότητα η οποία μπορεί να χρησιμοποιηθεί και να προσαρμοστεί για μαθητές κάθε ηλικίας.

Στόχοι:

- Οι μαθητές να αναγνωρίζουν ότι κάθε άτομο μπορεί να αισθάνεται διαφορετικά για μια κατάσταση.
- Οι μαθητές να αναγνωρίζουν ότι οι άλλοι ενδέχεται να αντιδράσουν με διαφορετικούς τρόπους στο ίδιο σενάριο.
- Οι μαθητές να επιδεικνύουν σεβασμό στα συναισθήματα των άλλων και να είναι περισσότερο ανεκτικοί σε όσους έχουν διαφορετικές απόψεις από τις δικές τους.

Προετοιμασία:

- Κόψτε αρκετές κάρτες σεναρίων (παράρτημα μαθησιακής εισήγησης), ώστε να υπάρχει μία κάρτα ανά μαθητή.
- Τοποθετήστε τις κάρτες «Πολύ πληγωμένος» και «Καθόλου πληγωμένος» σε περίοπτη θέση στην τάξη, είτε στον τοίχο είτε στο χαλί, ώστε οι μαθητές να είναι σε θέση να τοποθετήσουν τις κάρτες τους κάπου κατά μήκος της γραμμής.
- Μην διστάσετε να προσαρμόσετε τα σενάρια, ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες των μαθητών σας.

Δραστηριότητα:

1. Δώστε σε κάθε μαθητή μια κάρτα και πείτε τους να μην τη δείξουν σε οποιονδήποτε άλλο.
2. Ζητήστε από τους μαθητές να σκεφτούν πώς θα αισθάνονταν, αν αυτό που αναγράφει η κάρτα συνέβαινε στους ίδιους.
3. Ζητήστε τους να τοποθετήσουν την κάρτα τους με την όψη προς τα κάτω στο βαρόμετρο συναισθημάτων.
4. Αφού όλες οι κάρτες τοποθετηθούν στο βαρόμετρο συναισθημάτων μπορούν να γυρίσουν στην κύρια όψη – είτε από τους μαθητές είτε από τον/την εκπαιδευτικό. Αυτό μπορεί να είναι αποτελεσματικό καθώς προκύπτει σιγά σιγά ότι διαφορετικοί μαθητές έβαλαν την ίδια κάρτα σε διαφορετικά μέρη, παρουσιάζοντας έτσι ότι ο καθένας αντιδρά διαφορετικά και νιώθει διαφορετικά σε καταστάσεις και σενάρια.
5. Αφιερώστε χρόνο, για να συζητήσετε γιατί οι μαθητές νιώθουν με τον τρόπο που ένωσαν και γιατί επέλεξαν να τοποθετήσουν την κάρτα τους σε συγκεκριμένο μέρος στο βαρόμετρο.

0 - Καθόλου πληγωμένος

Κάποιος σε
σπρώχνει.

Παίρνεις το ίδιο
μήνυμα εδώ και
μια εβδομάδα:
«Είσαι χαζός και
δεν αρέσεις σε
κανένα!»

Παίρνεις μήνυμα
από έναν
διαδικτυακό σου
φίλο:
«Σε παρακαλώ
βγάλε την μπλούζα
σου μπροστά από
τον υπολογιστή.»

Κάποιος σε
σπρώχνει.

Παίρνεις το ίδιο
μήνυμα εδώ και
μια εβδομάδα:
«Είσαι χαζός και
δεν αρέσεις σε
κανένα!»

Παίρνεις μήνυμα
από έναν
διαδικτυακό σου
φίλο:
«Σε παρακαλώ
βγάλε την μπλούζα
σου μπροστά από
τον υπολογιστή.»

Κάποιος σε
σπρώχνει.

Παίρνεις το ίδιο
μήνυμα εδώ και
μια εβδομάδα:
«Είσαι χαζός και
δεν αρέσεις σε
κανένα!»

Παίρνεις μήνυμα
από έναν
διαδικτυακό σου
φίλο:
«Σε παρακαλώ
βγάλε την μπλούζα
σου μπροστά από
τον υπολογιστή.»

Κάποιος σε
σπρώχνει.

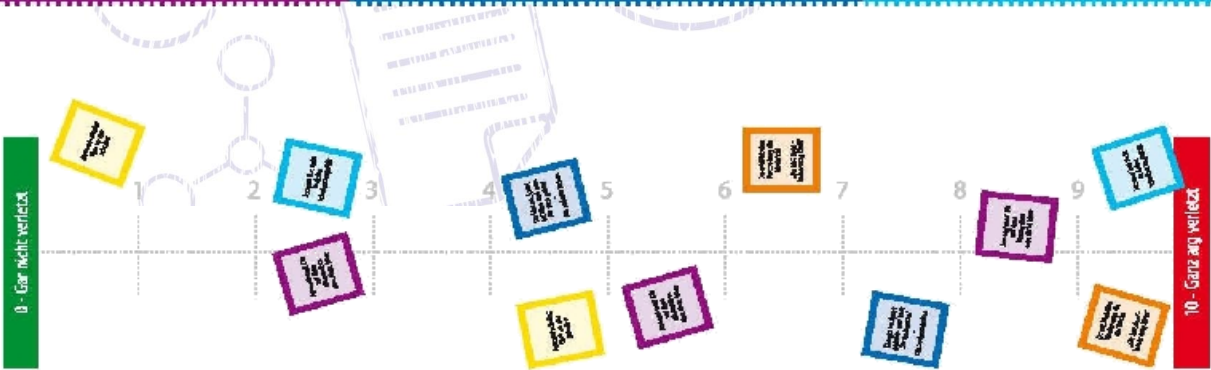
Παίρνεις το ίδιο
μήνυμα εδώ και
μια εβδομάδα:
«Είσαι χαζός και
δεν αρέσεις σε
κανένα!»

Παίρνεις μήνυμα
από έναν
διαδικτυακό σου
φίλο:
«Σε παρακαλώ
βγάλε την μπλούζα
σου μπροστά από
τον υπολογιστή.»

10 - Πολύ πληγωμένος

Κάποιος ζωγραφίζει μια μεγάλη μύτη στο πρόσωπό σου, στη φωτογραφία της τάξης.	Κάποιος ζωγραφίζει μια μεγάλη μύτη στο πρόσωπό σου, στη φωτογραφία της τάξης.	Κάποιος ζωγραφίζει μια μεγάλη μύτη στο πρόσωπό σου, στη φωτογραφία της τάξης.	Κάποιος ζωγραφίζει μια μεγάλη μύτη στο πρόσωπό σου, στη φωτογραφία της τάξης.
Έπεσες κάτω στο μάθημα της Γυμναστικής και χτύπησες. Οι άλλοι γελούν.	Έπεσες κάτω στο μάθημα της Γυμναστικής και χτύπησες. Οι άλλοι γελούν.	Έπεσες κάτω στο μάθημα της Γυμναστικής και χτύπησες. Οι άλλοι γελούν.	Έπεσες κάτω στο μάθημα της Γυμναστικής και χτύπησες. Οι άλλοι γελούν.
Κάποιος έβαλε χώμα στη βαλίτσα σου.	Κάποιος έβαλε χώμα στη βαλίτσα σου.	Κάποιος έβαλε χώμα στη βαλίτσα σου.	Κάποιος έβαλε χώμα στη βαλίτσα σου.

Beispiel:

Αφίσα

Κυπριακό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου

Εμείς
ενημερωθήκαμε!

Εσείς?

<http://www.cyberethics.info>

<http://www.pi.ac.cy/InternetSafety>

ΑΣΦΑΛΕΣ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Ιστοσελίδες

ασφάλεια στο διαδίκτυο
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου
<http://www.pi.ac.cy/InternetSafety>

Κυπριακό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου
<http://www.cyberethics.info>

Γραμμή καταγγελιών

Στόχος της Γραμμής Καταγγελιών είναι να παρέχει στο κοινό, ιδιαίτερα στους έφηβους και νεαρούς ενήλικες, τη δυνατότητα να στηρίζουν τις προσπάθειες που γίνονται για τη δημιουργία ασφαλέστερου διαδικτύου. Για τον σκοπό αυτό οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προχωρήσουν σε καταγγελίες παράνομου περιεχομένου, ιδιαίτερα περιεχομένου που αφορά σεξουαλική κακοποίηση παιδιών, ρατσισμό και ξενοφοβία.

Καταγγέλλετε παράνομο περιεχόμενο μέσω:

1. Της ειδικής φόρμας στην ιστοσελίδα:
www.cyberethics.info
2. Τηλεφώνου στο 22674747
3. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση:
reports@cyberethics.info
4. Της εφαρμογής για κινητά τηλέφωνα
«CyberEthics HotHelp».

Γραμμή βοήθειας

Η Γραμμή Βοήθειας προσφέρει την ευκαιρία στο κοινό να απαντήσει τα ερωτήματά του για τη χρήση των νέων τεχνολογιών και να εκφράσει τις ανησυχίες ή τις απορίες του σχετικά με επιβλαβείς συμπεριφορές, επικοινωνία και περιεχόμενο στο διαδίκτυο.

Επικοινωνήστε με τη Γραμμή Βοήθειας μέσω:

1. Chat στην ιστοσελίδα: www.cyberethics.info
(3μμ – 7μμ, Δευτέρα – Παρασκευή)
2. Τηλεφώνου: 70000116
(9πμ – 7μμ, Δευτέρα – Παρασκευή)
3. Ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση:
helpline@cyberethics.info
4. Offline μήνυμα στο chat σε 24ώρη βάση
5. Της εφαρμογής για κινητά τηλέφωνα
«CyberEthics HotHelp»

<http://www.pi.ac.cy/InternetSafety/eSafeSchool.html>

E-mail: internetsafety@cyearn.pi.ac.cy

